

سرگذشت آب و آتش

نویسنده: بهار برادران

قسمت دوم

کanal تلگرام : @PDFsCom

- گاهی خوب، گاهی هم بد.

- چه زمانی بد؟

کمی جلو می آیم. دستانم را روی میز می گذارم و در حالی که به فرمانده خیره شده ام، می گویم:

- شما همیشه با احتیاط صحبت می کنید. فکر می کنید و بعد حرف می زنید. این طوری حرفری که در دل دارید، پنهان می مونه.

- همیشه هم این طور نیست. به وقتی احتیاط رو کنار می ڈارم.

- الان وقتی نیست؟

- هنوز نه.

- ولی محبت شما می تونه تردیدهای من رو از بین ببره.

- تا به حال به شما محبت نکردم؟

- محبت کردید. ولی خیلی کم.

- شما محبت رو فقط شنیدن دوستت دارم می دونید؟

- فقط نه. اما به نظرم یکی از مهمترین نمونه های محبتیه.

- مهمترین نه، ساده ترین.

- قبول ندارم. اگر ساده بود، حتما می گفتید. مشخصه که برآتون ساخته.

- الان ساخته.

- کی ساده میشه؟

- به وقتی.

- به وقتی یعنی کی؟

- شما عجله دارید بانو.

- من عجله ندارم. اتفاقا اگر دست من بود، ترجیح می دادم مراسم ازدواج چند ماه عقب بیفته اما حالا که امکان پذیر نیست، می خوام قلبم زودتر آروم بشه.

- اگر بگم دوستتون دارم، آروم میشه؟
- این طوری نه. باید با محبت بگید.

فرمانده کارن نگاهش را از من می‌گیرد و آرام می‌خندد. نمی‌دانم لحن دخترانه‌ام برایش خنده‌دار است
یا کلماتی که بر زبان آوردم. می‌پرسم:

- فکر می‌کنید خیلی بچم؟
- نه. اصلاً.

- پس چرا می‌خندید؟

در حالی که به من خیره شده است، کمی عقب می‌رود. لحظه‌ای نگاهش را از من می‌گیرد. دستانش را
در هم حلقه می‌کند. آرام پلک می‌زند. دوباره به من نگاه می‌کند و آرام می‌گوبد:

- چون دوستتون دارم بانو دایانا.

حیرت‌زده می‌شوم. فرمانده هنوز لبخندش را برابر لب دارد. نگاهش را هم از من نگرفته است. مگر
می‌شود؟ به راستی درست شنیده‌ام؟ با چشم‌مان گردشده‌ام به او نگاه می‌کنم. بالاخره نگاهش را از من
می‌گیرد و می‌گوید:

- منتظر بودم خوشحال بشید.

به خود می‌آیم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. می‌خواهم حرفی بزنم اما پشیمان می‌شوم. باید کمی
فکر کنم و بعد جمله مناسبی را بر زبان بیاورم. نمی‌توانم باور کنم که فرمانده به همین راحتی به من
ابراز علاقه کرده باشد. شخصیتش بسیار جدی‌تر به نظر می‌رسید. سرم را تکان می‌دهم و می‌گویم:
- احساس می‌کنم نمی‌شناسم تون فرمانده کارن.

- من هم خیلی شما رو نمی‌شناسم بانو دایانا. کمی طول می‌کشه تا با هم آشنا بشیم.
باز هم با تعجب به فرمانده نگاه می‌کنم. چشمانش را تنگ می‌کند و می‌پرسد:
- حرف عجیبی زدم؟

به جلو خم می‌شوم. به چهره فرمانده خیره می‌شوم و می‌گویم:

- شما خیلی جالبید.

فرمانده کارن هم جلوتر می‌آید. می‌پرسد:

- این خصوصیت خوبه یا بد؟

- نمی‌دونم. راستش... فکر نمی‌کردم در ارمنستان کسی بتونه توجه من رو جلب کنه اما شما این کار رو کردید.

- هرگز تلاش نکردم توجه شما رو جلب کنم.

- می‌دونم. همین هم برام جالبه. یعنی همیشه فکر می‌کردم شما شبیه پدرم هستید. اما الان دارم می‌فهمم که شبیه‌ش نیستید.

- این ناراحتتون می‌کنه؟

- من رو می‌ترسونه.

- چرا ترس؟

- روبرو شدن با آدمی مثل شما ترسناکه چون شما خیلی غیرقابل پیش‌بینی هستید.

- غیرقابل پیش‌بینی نیستم. شاید چون شما من رو خوب نمی‌شناسید، این طور فکر می‌کنید.

- شما یک فرمانده دانا، مهربان، جدی و آرام هستید که خوب می‌دونید چطور با سیاست بازی کنید.
اشتباه می‌گم؟

- نه. کم‌ویش من رو می‌شناسید.

- حب چه چیزی رو نمی‌دونم که لازمه بدونم؟

- باید بدونید چه زمانی مهربانم و چه زمانی سختگیر و جدی می‌شم.

- مهربانی که خوبه، هر وقت که باشه. اما سختگیری رو دوست ندارم.- مکث می‌کنم.- شما کی سختگیر و جدی می‌شید؟

- زمانی که احساس کنم کسی می‌خواهد چیزی رو که متعلق به منه، ازم بگیره.

- مثلاً چی؟

- مثلاً مرزهای ارمنستان. همیشه جنگیدم تا حفظش کنم.
- چه زیبا! - لبخند می‌زنم. - پس این سختگیری و جدیت لازمه.
- برای یک فرمانده همیشه لازمه.
- پدر من هم فرمانده جنگه دیگه. شاید به خاطر همین شما رو انقدر شبیه‌ش می‌دیدم.
- باعث افتخاره که من رو شبیه پدرتون ببینید.
- یک دلیل دیگه هم داره.
- چه دلیلی؟
- شما هم مثل پدرم بهم حس آرامش و امنیت میدید. حسی که ... صدای آنوش را می‌شنوم:
- بانو دایانا؟ ریس آرتواز اینجا هستن.
- فرمانده نام ریس را که می‌شنود از جا بلند می‌شود. من هم می‌ایstem. می‌گوییم:
- راهنمایی‌شون کن داخل.
- ریس آرتواز وارد می‌شود. ادای احترام می‌کنم و می‌گوییم:
- سلام.
- سلام. - به فرمانده کارن نگاه می‌کند. - نمی‌دونستم شما هم اینجا هستید.
- با بانو کاری داشتم.
- حالا تموم شد؟
- بله. اگر با من امری ندارید، برم.
- کارت دعوت فرماندار مردانشاه را از روی میز برمی‌دارم. آن را به طرف فرمانده می‌گیرم و می‌گوییم:
- لطفاً این دعوت‌نامه رو تا فردا به دست فرماندار برسونید.
- بله حتماً.
- فرمانده دعوت‌نامه را از دستم می‌گیرد. پس از ادای احترام به من و ریس از اتاق خارج می‌شود. در که

بسته می‌شود، به صندلی اشاره می‌کنم و می‌گویم:
- بفرمایید عمو آرتاواز.

عمو به طرف صندلی می‌رود. روی آن می‌نشیند. من نیز سر جایم قرار می‌گیرم. می‌گوید:
- همه دعوت نامه‌ها فرستاده شدن؟
- عمه لوسین از ماه پیش دارن همه رو می‌فرستن. فکر نمی‌کنم دیگه چیزی باقی مونده باشه.
- خوبه. به نظر می‌آید این روزها حال تو هم بهتره.
- بهتر که... خوبم دیگه.
- به خاطر حضور آرشاویر انقدر خوشحالی؟
- عمو آرشاویر خوب بلدن صحبت کن. من رو هم خیلی خوب می‌فهمن.
- پس باید از بودنش در اینجا خوشحال باشم.
- مگه تا حالا خوشحال نبودید؟

عمو آرتاواز پاسخم را نمی‌دهد. کاغذی را از جیب لباسش بیرون می‌آورد و رو به رویم می‌گذارد.
می‌پرسم:
- این چیه؟
- اموال پدرته.

آن را باز می‌کنم. به دو قسمت تقسیم شده است. عنوان یک طرف آرماویر است و عنوان طرف دیگر دوین. عمو ادامه می‌دهد:

- زمین‌های پدرت در آرماویرن. چون دیگه تو در دوین زندگی می‌کنی، بخشی از زمین‌های خودم در دوین رو با زمین‌های واساک عوض کردم تا راحت‌تر باشی.
- یعنی دارید اموال پدرم رو به من میدید؟
- همه این اموال سهم توئه. زودتر باید این کار رو انجام می‌دادم.
- ممنون ولی من عجله‌ای ندارم.

- هر چقدر ثروت بیشتری داشته باشی، قدرت بیشتری هم خواهی داشت. پس فرد امینی رو برای رسیدگی به زمین‌هات انتخاب کن و سود سالیانه رو حتما خودت بررسی کن.

- بله. حتما.

- تلاش کردم عادلانه زمین‌ها رو عوض کنم اما اگر شک داری می‌تونیم...

- نه. به شما شک ندارم. ممنونم.

- خواهش می‌کنم.

کاغذ را تا می‌کنم و روی میز می‌گذارم. دوباره به عموم آرتاباز نگاه می‌کنم. به انگشت‌رم خیره شده است.

دستم را مشت می‌کنم. می‌پرسد:

- کی نشان ازدواجت رو گرفتی؟

- همین الان.

- فرمانده خودش نشان رو بہت داد؟

- فرمانده مادر یا خواهر ندارن. برای همین خودشون نشان رو بھم دادن.

- خودش نشان رو تو انگشت‌ت کرد؟

- نه. جعبه‌ش رو بھم دادن. من هم انگشت‌ر رو بیرون آوردم و در انگشت‌رم کردم.

- خوبه.

- از فرمانده کارن خوش‌تون نمیاد؟

- فرمانده مرد قابل اعتمادیه اما بهتره تا قبل از مراسم خیلی همدیگه رو نبینید.

- چرا؟

- چون درست نیست. - مکث می‌کند. - قبل از اینکه من بهش تذکر بدم، خودت این کار رو انجام بد.

- اما اغلب خود من از فرمانده می‌خوام که به دیدنم بیان.

- برای چی؟

- برای اینکه بیشتر با هم آشنا بشیم.

- بعد ازدواج فرصت دارید که با هم آشنا بشید.
- چه سختگیرانه.
- اگر واساک هم بود، همین حرف‌ها رو بهت می‌زد.
- لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گویم:
- ترسناک شدید ریس آرتواز.
- الان از من ترسیدی که داری این‌طور لبخند می‌زنی؟
- آرام می‌خندم. عمو آرتواز نیز لبخند می‌زند. سرش را تکان می‌دهد و می‌گوید:
- تو خیلی جسوری، دختر.
- باز خوبه که بهم نگفته‌ید گستاخ.
- تو مودبی. احترام بقیه رو حفظ می‌کنی اما جسور هم هستی.
- شبیه شما و پدرم هستم.
- حالت چهره عمو تغییر می‌کند. سرش را به راست می‌گرداند و نگاهش را از من می‌گیرد. مهین‌بانو می‌گفت ریس آرتواز خود را به خاطر مرگ پدرم مقصراً می‌داند. دلم نمی‌خواهد عذاب و جدان داشته باشد. آرام می‌گویم:
- خودتون رو به خاطر مرگ پدرم مقصراً ندونید.
- مقصراً نمی‌دونم.
- عمه لوسین درباره رابطه شما و پدرم بهم گفت.
- لوسین همیشه زیادی شلوغ می‌کنه.
- جدی می‌گم عمو آرتواز. شما نباید خودتون رو مقصراً ندونید. الان من رو ببینید. هجدو سال ازتون دور بودم. اما مثل شما جسور و شجاعم. پای عقایدم هم تا آخرین لحظه می‌ایستم.
- خب؟
- خب که... می‌خوام بگم یک چیزهایی انگار تو خون ماست. درسته که پدرم همیشه شما رو الگوی

خودش می دوست اما... عمو آرشاویر رو هم میدید. شما رو انتخاب کرد چون همون چیزی رو داشتید که تو وجود خودش داشت.

- کاری که پدرت کرد شجاعانه نبود.

- جسورانه بود.

- خودش رو به کشتن داد.

- فکر می کنید اگر دوباره زنده بشه، این کار رو انجام نمیده؟

- مطمئنم باز هم همون کار رو انجام میده.

- پس چرا خودتون رو سرزنش می کنید؟

- چون پدرت رو دوست داشتم.

عمو آرتاواز این جمله را صادقانه بر زبان می آورد. اشک نمی ریزد، بعض نمی کند، آه هم نمی کشد اما از چشمانش مشخص است که گفتن این جمله چقدر برایش دردناک است. ریس آرتاواز بودن چقدر

سخت است. به راستی مرد بودن چقدر سخت است! سرم راتکان می دهم و می گوییم:

- فکر می کنم شما در این سال ها خیلی سختی کشیدید. باید بعد از آشوب های داخلی، به عنوان یک ریس از خاندان محافظت می کردید. در حالی که مسئله پدرم و آرای گنوی حل نشده بود، عمو آرشاویر

کنار رفته بود، در ارمنستان تفرقه بود و... - مکث می کنم. - مشخصه شرایط سختی بوده.

- از شرایط امروز ایران بهتر بود.

- منظورتون چیه؟

- شرایط کشور خیلی آشفته است. تو هم اگر می خوای مدتی طولانی مرزبان باقی بموئی، باید کیقباد و حکومت ساسانی رو فراموش کنی دایانا.

- اتفاقا اگر می خوام مرزبان باقی بموئم، باید به حکومت وفادار باشم.

- حکومت ساسانی به زودی سقوط می کنه. اگر طرفدار حکومت باشی، تو هم با اونها سقوط می کنی.

- عمو آرتاواز شما گفته بودید قصد ندارید از روم حمایت کنید اما حالا...

- نه روم، و نه ایران. فقط ارمنستان.
- پس دارید برای استقلال برنامه‌ریزی می‌کنید.
- تا زمانی که حکومت ساسانی پا بر جاست و آزادی دینی ارمنستان رو به رسمیت می‌شناسه، ما بخشی از ایران هستیم اما اگر حکومت ساسانی سقوط کنه، ما انقدر به پایتخت وفادار نیستیم که با اون‌ها سقوط کنیم. راه ما جداست. این راه رو جدا نگه دار.
- چرا انقدر درباره سقوط صحبت می‌کنید؟
- چون نزدیکه. همون طور که اشکانیان سقوط کردن، ساسانیان هم به زودی سقوط خواهند کرد. فقط ایرانیان می‌تونن امیدوار باشن که یکی از خاندان‌های ایرانی حاکمیت رو به دست بگیره. نه اینکه حمله اسکندر و سقوط هخامنشی به دست بیگانه تکرار بشه.
- این صحبت‌ها واقعاً من رو نگران می‌کنن. حس می‌کنم شما چون استقلال ارمنستان رو می‌خوايد، دوست دارید این اتفاق بیفته.
- فکر می‌کنی فقط مردم ارمنستان از وضع موجود ناراضی هستن؟ با فرماندار مردانشاه صحبت کن. بہت میگه که امسال در حوزه نفوذی خاندان مهران چندین شورش اتفاق افتاده. اوضاع آشفته‌ست. مردم ناامیدن.
- فکر می‌کردم شما خیلی از بازی سیاست نمی‌دونید.
- صحبت‌های من از روی سیاست نیست. چیزی رو که می‌بینم تکرار می‌کنم.
- چیزی که من می‌بینم اینه که اوضاع کشور داره بهتر میشه.
- آندرانیک می‌گفت کیقیاد به ارمنستان آزادی دینی داد چون می‌دونست نمی‌تونه بهبودی در وضعیت سیاسی و اقتصادی ارمنستان ایجاد کنه. این اقدام برای مدت کوتاهی تونست مردم ارمنستان رو از شورش بازداره. اما چند سال دیگه که آزادی دینی عادی بشه، مردم چطور می‌تونن ساکت بموன؟
- من درباره مسائلی که میگید اطلاعی ندارم اما... می‌دونم شرایط بهتر خواهد شد.
- تو امیدواری. امید هم خوبه. گاهی لازمه. فقط مراقب باش امید باعث خوشبینی احمقانه نشه. مبادا

روزی نشانه‌های قطعی سقوط حکومت رو پیشرفت تلقی کنی.

- این صحبت‌ها خطرناک‌ترین و ناامید‌کننده‌ترین صحبت‌هایی هستن که تا به حال تو عمرم شنیدم.
یعنی اگر باور کنم که حقیقت دارن، مسئولیت مرزبانی ارمنستان رو نمی‌پذیرم.
اما باور نمی‌کنی.

- من شاید به کیقاباد ایمان نداشته باشم اما - با صدای آهسته‌تری ادامه می‌دهم. - به ولیعهد خسرو
ایمان دارم.

- ولیعهد خسرو روزهای سختی خواهند داشت. صبر و امید مردم تموم شده. اتحادی هم بین مردم و
درباریان وجود نداره. با این شرایط کوچک‌ترین لغزشی سقوط حکومت ساسانی رو در پی داره.
دوست ندارم پوریا - صدایم می‌لرزد. - آخرین پادشاه ساسانی باشه.

- ما نمی‌تونیم ایران رو نجات بدیم. دلیلی هم نداره چنین کاری انجام بدیم. وظیفهٔ ما فقط در قبال
ارمنستانه.

- من نمی‌تونم این طور فکر کنم. من... در تیسفون به دنیا اوتمدم. قلب من برای ایران می‌تپه.
- برای ایران یا حکومت ساسانی؟

- تا زمانی که ساسانیان بر ایران حکومت می‌کنن، برای هر دو.

عمو آرتاواز لحظه‌ای در سکوت به من نگاه می‌کند. سپس لبخند کوچکی می‌زند و از روی صندلی بلند
می‌شود. با تعجب می‌گوییم:

- می‌خواید بربید؟

- صحبتی ندارم.

- شما سوالات زیادی در ذهن من ایجاد کردید. نمیشه همه رو بی جواب بدارید.
- جواب رو می‌دونی. نمی‌خوای باور کنی.

- خب کمک کنید باور کنم. به من اثبات کنید.

- ممکن نیست. تو هنوز جوانی. باید تجربه کسب کنی تا حقیقت رو بفهمی.

- به خاطر همین هنوز مخالف مرزبانی من هستید؟

- لوسين خواسته در اين روزها تو رو آشفته نکنيم. پس فعلا فقط به مراسم ازدواج فکر کن.
رييس آرتاواز اين را می گويد و به سمت در می رود. از اتاق که خارج می شود، سنگيني حرف هايش را
روي شانه هاييم احساس می کنم. پوريا نمی تواند آخرين پادشاه ساساني باشد. نباید هم باشد. من او را رها
کردم تا خسرو انوشيروان ايران باشد. البته که ديگر پوريای من نیست اما... باید خسرو انوشيروان ايران
باشد. و می شود. قطعا می شود...

فصل هفدهم

موسیقی که تمام می‌شود، سرم را بلند می‌کنم. همه ساکت نشسته‌اند. فقط چند نفر از مهمانان با هم مشغول زمزمه هستند. به انگشت مرمواریدم نگاه می‌کنم. دوستش دارم. این را به خوبی می‌دانم اما هنوز کمی می‌ترسم. البته در انتخابم شکی ندارم. فرمانده کارن بهترین کسی است که در ارمنستان دیده‌ام اما می‌توانستم بیشتر صبر کنم. شاید نباید انقدر عجله می‌کردم. سرم را کمی بلند می‌کنم. پدر را که می‌بینم دوباره آرام می‌شوم. با لبخند به من نگاه می‌کند. من نیز لبخندی بر لب می‌آورم. صدای فرمانده کارن را می‌شنویم:

- بانو؟

به او که کنارم نشسته است، نگاه می‌کنم. با صدای آرامی ادامه می‌دهد:

- باید به سراغ مهمانان بروم و تشکر کنیم.

- همین الان؟

- اگر اشکالی نداره.

- نه. اشکال نداره. خیلی هم خوبه.

فرمانده کارن بلند می‌شود. من هم دامنه را جمع می‌کنم و می‌ایستم. گیتی در کنارم قرار می‌گیرد. او نیز خوشحال است. همچون پدر، عمه لوسین، عمو آرشاویر و اغلب کسانی که می‌شناسم. پس واقعاً تصمیم درستی گرفته‌ام. در کنار فرمانده قرار می‌گیرم و همراه با او به راه می‌افتم. ابتدا به سراغ فرماندار مردانشاه می‌رویم. فرماندار بلند می‌شود و رو به فرمانده کارن می‌گوید:

- تبریک می‌گم.

- سپاس گزارم فرماندار.

فرماندار به من نگاه می‌کند و با صدای آهسته‌تری می‌گوید:

- فرد مناسبی رو انتخاب کردید بانو.

از فرماندار تشکر می‌کنم و دوباره به راه می‌افتم. پس از فرماندار مردانشاه به سراغ رئیس آرتاواز و

- ریس دیران می‌رویم. عموم آرتواز کنار من می‌ایستد. ریس دیران نیز دست فرمانده کارن را می‌گیرد و می‌گوید:
- این وصلت می‌تونه مقدمه یک اتحاد بزرگ باشه.
 - ریس آرتواز ادامه می‌دهد:
 - اتحاد بزرگ هم نه. همین که بحث‌ها و اختلافات قبل تموم بشن، کافیه.
 - فرمانده کارن می‌گوید:
 - ارمنستان روزهای سختی رو پشت سر گذاشته. زمانش رسیده که صلح و آرامش دوباره برقرار بشه.
 - در ادامه صحبت‌های فرمانده می‌گوییم:
 - مطمئن باشید من و فرمانده با کمک همه شما اوضاع رو درست می‌کنیم.
 - ریس دیران پاسخ می‌دهد:
 - اگر غرور جوانی رو کنار بدارید و از تجربه ما استفاده کنید، موفق می‌شید.
 - ریس آرتواز می‌خواهد حرفی بزند، اما عمه لوسین مانع شدن می‌شود. جلو می‌آید و مرا در آغوش می‌گیرد. آرام در گوشش زمزمه می‌کنم:
 - این سومین باره که امشب من رو در آغوش می‌گیرید.
 - چون خیلی زیبا شدی.
 - عمه این را می‌گوید و مرا رها می‌کند. بالبخند به او نگاه می‌کنم. فرمانده کارن به من نزدیک‌تر می‌شود و می‌پرسد:
 - ب瑞م؟
 - سرم را به نشانه تایید تکان می‌دهم. پس از مهین‌بانو از کنار مشاور آندرانیک، فرمانده ماجج و چند تن دیگر از بزرگان ارمنستان نیز می‌گذریم تا بالآخره به پدرم می‌رسیم. پدر به صحبت‌ش با عموم آرشاویر پایان می‌دهد و به من نزدیک‌تر می‌شود. دست راستش را با دستانم می‌گیرم و می‌گوییم:
 - خیلی خوشحالم که اینجا هستید.

- دو روزه که این جمله رو تکرار می کنی دایانا.
آرام می خندم. عمو آرشاویر با لبخند می گوید:
- پدر خوبی پیدا کردی.

پیش از آنکه پاسخ عمو را بدهم، پدر دست راستم را می فشارد و بلند می کند. دست فرمانده کارن را نیز می گیرد. خطاب به او می گوید:
- فراموش نکن چه قولی بهم دادی.
- مطمئن باشید مثل شما از بانو مراقبت می کنم.
- همیشه.

- همیشه فرمانده.

پدر پیش از آنکه دستم را در دست فرمانده کارن بگذارد، به عمو آرشاویر می گوید:
- این حق شماست که به عنوان عمومی بزرگ دایانا این کار رو انجام بدید.
- بعید می دونم تا وقتی شما هستید، دایانا بخواهد کس دیگه‌ای این کار رو انجام بده.
با لبخند به عمو آرشاویر نگاه می کنم. بغضی را در سینه‌ام احساس می کنم. بغضی که این بار دوستداشتمنی به نظر می رسد. پدر صدایم می زند:
- دایانا؟
- بله؟

- بهم قول بده که خوشبخت باشی.
- قول میدم پدر.

- پس مطمئن باشم؟

به چشمان نگران پدر نگاه می کنم. هر دو خوب می دانیم نگرانی پدر از چیست. نفسم را به آرامی از دهانم بیرون می فرستم و می گویم:
- مطمئن باشید.

پدر بالاخره دستم را در دست فرمانده کارن می‌گذارد و می‌گوید:

- دعا می‌کنم همیشه دست اهورامزدا بالای سر و کمکش همراه شما باشه.

پس از مکث کوتاهی دستان مان را رها می‌کند. فرمانده همچنان دستم را محکم گرفته است. آخرين شب حضورم در تیسفون را به یاد می‌آورم. اما نه. نباید به گذشته فکر کنم. کسی که کنار من ایستاده است؛ همسرم، فرمانده کارن است. همان کسی که مرا بدون هیچ شرطی پذیرفته است و حالا وظیفه من است که صادقانه در کنارش باشم. نمی‌خواهم بیش از این اینجا بمانم. می‌پرسم:

- می‌تونیم بروم؟

- نمی‌خواید با پدرتون خدا حافظی کنید؟

به پدر نگاه می‌کنم. پیش از آنکه حرفی بزنم، می‌گوید:

- برو دایانا. من چند روز دیگه در دوین هستم.

- گفتید اگر کاری پیش بیاد...

- هنوز خبری نرسیده. بهتره مدت بیشتری کنار تو و خانواده جدیدت باشم. با برادرم هم - به فرماندار مردانشاه اشاره می‌کند. - کارهایی دارم. پس می‌مونم. نگران نباش.

- به زودی می‌بینم تون.

پدر سرش را به نشانی تایید تکان می‌دهد. لبخند می‌زنم و به راه می‌افتم. به همراه فرمانده از عمارت بزرگ خارج می‌شویم. گیتی و آنوش به همراه چند نفر از محافظان همراهی مان می‌کنند. سوز برف را روی گونه‌ام احساس می‌کنم. هرگز تصور نمی‌کردم مراسم ازدواجم در یک روز برفی برگزار شود. در افکارم همیشه تیسفون بود و گرمایش، آتش آتشکده و موبد آذرمه رکه... نمی‌گذارم افکارم بیش از این ادامه یابند. چند قدم بیشتر تا اتاق من یا بهتر است بگوییم اتاق مان باقی نمانده است. از پله‌ها بالا می‌رویم و وارد می‌شویم. آنوش که در را می‌بندد، دست فرمانده را رها می‌کنم. از او فاصله می‌گیرم و می‌گوییم:

- بالاخره تموم شد.

- خسته شدید.

- خیلی.- مکث می کنم. - هنوز نمی تونم باور کنم که همه چیز انقدر خوب پیش رفته باشه. - لبخند می زنم. - موافقت ریس دیران و خاندان گنوی، حمایت ریس آرتاواز، رسیدن پدر و حضورش در مراسم... انگار همه چیز دست به دست هم داد که اوضاع بالاخره درست بشه.

فرمانده کارن در سکوت به من نگاه می کند. اخم می کنم و می گویم:

- فرمانده! خواهش می کنم دیگه سکوت نکنید.

فرمانده کارن آرام می خنده. به من نزدیک تر می شود و می گوید:

- این لباس برازنده شماست.

به پیراهنم نگاه می کنم. پیراهنی که به رنگ بدنش است. بنفشی که می دانم کمتر از آبی برازنده من است. پلک هایم را بر هم می فشارم و سرم را تکان می دهم. فرمانده کارن می گوید:

- حال تون خوبه بانو؟

چشمانم را باز می کنم. چهره نگران فرمانده را می بینم. نگاهم را از او می گیرم و می گویم:

- ببخشید.

- چرا ببخشید؟

دستانم را در هم حلقه می کنم. نگاهم به انگشت مردارید می افتد. قلبم کمی آرام می شود. با لبخند می گویم:

- می خوام قولی بهتون بدم.

- چه قولی؟

دست راستم را بلند می کنم. آن را کنار بدنم نگه می دارم. صاف می ایستم و می گویم:

- من، بانو دایانا، دختر آناهیتا و واساک، دختر فرمانده گرشاسب، در این لحظه سوگند یاد می کنم که روزی تمام محبتم رو تقدیم شما کنم و اجازه ندم قلبم برای هیچ کس دیگه بتپه. من سوگند می خورم تمام تلاشم رو بکنم که اون روز خیلی زود از راه برسه. - دستم را پایین می آورم. - این رو بهتون قول

میدم.

فرمانده کارن لبخند می‌زند و می‌گوید:

- می‌تونم دست‌هاتون رو بگیرم؟

لبخندی بر لبانم می‌نشیند. می‌گوییم:

- واقعاً دارید اجازه می‌گیرید؟

- نباید اجازه بگیرم؟

دستانم را به سمت فرمانده دراز می‌کنم. فرمانده کارن دستانش را آرام بلند می‌کند و دستانم را می‌گیرد. مدتی به آن‌ها نگاه می‌کند. سرم را کچ می‌کنم و به موهای صاف طلایی رنگش که مثل همیشه دو طرف صورتش قرار گرفته‌اند، نگاه می‌کنم. به من تزدیک‌تر می‌شود. دست راستم را از دستش بیرون می‌آورم. پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. دستم را آرام روی سینه‌اش می‌گذارم. چشمانم را می‌بندم. ضربان قلبش را احساس می‌کنم. زیر لب زمزمه می‌کنم:

- اگر بگم تازه دارم می‌فهمم که چقدر می‌تونم دوست‌تون داشته باشم، از من گله نمی‌کنید؟

- البته که گله نمی‌کنم. خوشحال هم می‌شدم. حتی افتخار می‌کنم.

- اگر بتونم هر روز بیشتر از روز قبل شما رو...

- بانو دایانا؟

صدای آنوش است. چشمانم را باز می‌کنم. بی‌درنگ از فرمانده فاصله می‌گیرم و بلند می‌گوییم:

- بله؟

- فرمانده گرشاسب اینجا هستن.

به طرف در می‌روم. آن را باز می‌کنم. پدر را که می‌بینم، لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گوییم:

- به این زودی دل‌تون برام تنگ شد؟

فرمانده کارن نیز کنارم قرار می‌گیرد. پدر با نگرانی می‌گوید:

- باید با هم صحبت کنیم دایانا.

- چی شده؟

- سپهبد بویه دستور دادن امشب حرکت کنم. قبل رفتن کاری باهات دارم.

- امشب؟! چه ناگهانی! بهتر نیست که...

- اجازه میدی داخل با هم صحبت کنیم؟

- ببخشید. از جلوی در کنار می‌روم. - بفرمایید.

پدر وارد اتاق می‌شود. می‌خواهم دعوت کنم بنشینند اما رو به فرمانده کارن می‌گوید:

- ممکنه ما رو تنها بداری؟

- بله. حتما.

برخورد پدر برایم عجیب است. فرمانده پس از ادای احترام به پدر از اتاق خارج می‌شود. در که بسته می‌شود، پدر به سمت میز می‌رود و روی صندلی می‌نشیند. من هم روبرویش قرار می‌گیرم. منتظر می‌مانم تا حرفی بزند. اما چیزی نمی‌گوید. می‌گوییم:

- همین الان پیک تیسفون رسید، نه؟ یعنی هیچ راهی نداره که بیشتر بمونید؟

پدر نامه‌ای را روی میز می‌گذارد. ابتدا به نامه و سپس به پدر نگاه می‌کنم. جعبه کوچکی را نیز از جیبیش بیرون می‌آورد و در کنار نامه قرار می‌دهد. تعجبم بیشتر می‌شود. می‌پرسم:

- این چیه؟

پدر پاسخی نمی‌دهد. چهره‌اش ترسناک به نظر می‌رسد. آب دهانم را قورت می‌دهم و دستم را به سمت نامه دراز می‌کنم. پدر دستش را روی نامه می‌گذارد و می‌گوید:

- صبر کن.

- اتفاقی افتاده؟

- این نامه رو می‌خواستم دیرتر بهت بدم اما حالا که باید برم، چاره‌ای ندارم.

- خب این نامه چیه؟

پدر پاسخی نمی‌دهد. نگرانی ام بیشتر می‌شود. دوباره نامش را صدا می‌زنم. بالاخره دستش را از روی

نامه برمی دارد. به چهره اش نگاه می کنم. همچنان ترسناک است. نامه را آرام برمی دارم. دوباره به پدر نگاه می کنم. اعتراضی نمی کند. روی نامه که چیزی نوشته نشده است. آن را برمی گردانم. مهر و لیعهد را که می بینم قلبم فرومی ریزد و نامه از دستم می افتد. احساس می کنم نفسم در سینه ام حبس می شود. پس از مکث کوتاهی بالاخره موفق می شوم دوباره نفس بکشم. بی درنگ نامه را برمی دارم و آن را باز می کنم. پدر صدایم می زند:

- دایانا؟

توجهی نمی کنم. نامه را از پاکتش بیرون می آورم و تای آن را باز می کنم. پدر دستش را روی دستم می گذارد و می گوید:

- صبر کن.

- مگه این نامه برای من نیست؟

- آره اما...

- باید بخونمش.

- میگم صبر کن.

- پدر! من باید...

- دایانا!

نامم را بلند بر زبان می آورد. نامه را پایین می آورم و منتظر می مانم. تپش قلبم را در گلویم احساس می کنم. پدر می گوید:

- نمی دونم و لیعهد توی نامه چی نوشتن اما این نامه رو وقتی مست بودن به دست من دادن. نمی دونم با همون حال نامه رو نوشتن یا نه.

- خب؟

- نمی خوام این نامه تو رو به هم بربیزه.

- شما که گفتید نمی دونید چی نوشته.

- هرچی که باشه، بعید می‌دونم خوشحال‌کننده باشه. اگر دست من بود اصلاً این نامه رو بهت نمی‌دادم
اما ولیعهد خواستن جواب نامه رو برآشون ببرم.

- حب من باید اول بخونمش و بعد...

- می‌خوام عاقلانه این نامه رو بخونی و فراموش نکنی ولیعهد در حال خوبی نبودن که این رو به من
دادن.

- باشه.

می‌خواهم نامه را از زیر دست پدر بکشم اما پدر دست مرا محکم‌تر می‌فشارد. در حالی که صدایم
می‌لرزد، می‌گویم:

- چی کار می‌کنید؟ الان پاره می‌شه.

- ممکنه خودشون فراموش کرده باشن چنین نامه‌ای برات نوشتند. ممکنه حتی از من هم جوابی
نخوان. پس با این دید نامه رو بخون که...

- پدر! الان قلبم از حرکت می‌ایسته. خواهش می‌کنم بذارید بخونمش.

پدر لحظه‌ای به چشمانم خیره می‌شود. بالاخره دستم را رها می‌کند. بی‌درنگ نامه را بلند می‌کنم و
مشغول خواندن می‌شوم:
دایانا

تو داری با من چه می‌کنی؟
تو مرا رها کردی و رفتی.

زمانی که بیش از همیشه به تو نیاز داشتم رفتی و حتی پاسخ نامه‌هایم را ندادی.

با دلخوری برایت نوشتتم و هیچ نگفتی.

از عشق‌مان برایت گفتم و هیچ نگفتی.

این بی‌خبری و بی‌توجهی برایم بسیار دشوار است اما دیگر دعوت‌نامه ازدواج را چگونه می‌توانم تحمل
کنم؟

به راستی تو داری با من چه می کنی؟

نمی خواهی پاسخ نامه هایم را بدھی، باشد.

نمی خواهی مرا ببینی، باشد.

اصلا بگو نمی خواهی مال من باشی، باشد.

همه این ها را می پذیرم.

هر جا می خواهی باش، هر طور می خواهی باش اما

برای کس دیگری نباش دایانا!

خودت را این طور از من نگیر.

برای مرد دیگری نباش دایانا.

خواهش می کنم نباش.

انگار تمام بدنم بی حس شده است. حتی دیگر نامه را هم که در دست دارم، احساس نمی کنم. هیچ چیز

را احساس نمی کنم. تنها ضربان قلبم را در سینه ام حس می کنم و صدای نفس های پدر را می شنوم. به

سختی سرم را بلند می کنم. پدر می پرسد:

- تو نامه چی نوشتن؟

با چشمان بی حالتم به پدر نگاه می کنم. نمی دانم چه باید بگویم. اصلا من اینجا چه می کنم؟ پدر دوباره

می پرسد:

- چی نوشتن دایانا؟

صدای پدر را می شنوم اما معنای کلماتش را نمی فهمم. البته می فهمم اما نمی دانم چه باید بگویم. من

اصلا چه کار باید بکنم؟ پدر دستش را به طرف نامه دراز می کند. در یک لحظه به خود می آیم. نامه را به

سمت خود می کشم و از جا بلند می شوم. در حالی که نفس نفس می زنم، می گویم:

- چرا این رو الان به من میدید پدر؟

- دایانا بہت گفتتم که...

- شما دو روزه اینجا باید. - صداییم می‌لرزد. - چرا الان؟

- ازت خواستن که برگردی؟

- شما با من چی کار کردین؟

- من فقط کاری رو کردم که به صلاح توئه.

- من الان چی کار کنم؟ من... جواب پوریا رو چی بدم؟

- لازم نیست نگران و لیعهد باشی. ولیعهد زندگی جدیدی رو شروع کردن و...

- نه. نه. این یک کابوسه. - تلاش می‌کنم آرام نفس بکشم. - آره این یک کابوسه. به زودی از خواب بیدار میشم و...

- ازت خواستم عاقلانه نامه رو بخونی.

- آره. یک کابوسه. من الان فقط باید بیدار بشم. وقتی بیدار بشم...

- خودت رو جمع کن دایانا.

- اگر واقعی باشه، من می‌میرم پدر. - دستم را روی قلبم می‌گذارم. - من واقعاً می‌میرم. پس واقعی نیست. شما چنین کاری نکردید. پوریا چنین نامه‌ای ننوشت. من هم اصلاً ازدواج نکردم.

- دایانا! تمومش کن.

- چی رو تموم کنم؟ چیزی رو که شما شروع کردید؟ - صداییم را کمی بلند می‌کنم. - توقع دارید من الان چی کار کنم؟

- ولیعهد رو فراموش کن. ولیعهد اگر تا به حال تو رو رها نکرده باشن، با تولد فرزندشون حتماً این کار رو انجام میدن.

- چه ربطی داره؟

- بانو نازآفرین باردارن.

- حب باشن!

این جمله را با فریاد بر زبان می‌آورم. صدای باز شدن در رامی‌شنوم. سرم را می‌گردانم. فرمانده کارن و گیتی را در چهارچوب می‌بینم. با اخم به آن‌ها نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- بردید بیرون.

گیتی می‌گوید:

- بانو حال تون...

- بیرون!

هر دو بی‌درنگ از اتاق بیرون می‌روند. در که بسته می‌شود، دوباره به پدر نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- من برای این نامه جوابی ندارم. خودتون به ولیعهد می‌گیرد که نامه رو دیر به دست من دادید و

ساکت می‌شوم. فقط این نامه؟ پوریا اسم نامه‌ها را آورده بود. نامه‌اش را دوباره بلند می‌کنم و مشغول

خواندن می‌شوم:

دایانا

تو داری با من چه می‌کنی؟

تو مرا رها کردی و رفتی.

زمانی که بیش از همیشه به تو نیاز داشتم رفتی و حتی پاسخ نامه‌هایم را ندادی.

نگاهم بر روی عبارت نامه‌ها ثابت می‌ماند. کدام نامه‌ها؟ صدای پدر را می‌شنوم:

- نمی‌خوام به خاطر ولیعهد زندگیت رو خراب کنی. ولیعهد به زودی پدر می‌شن و مطمئن باش اگر تا به

الان تو رو فراموش نکردن، به زودی فراموشت می‌کن.

سرم را بلند می‌کنم و با چشمان تنگ شده‌ام به پدر نگاه می‌کنم. پس از مدتی پدر می‌پرسد:

- خوبی دایانا؟

نام آنوش را بلند بر زبان می‌آورم. در بلا فاصله باز می‌شود. آنوش و گیتی را می‌بینم. از آنوش می‌پرسم:

- نامه‌های من کجاست؟

- بله بانو؟

- اگر کسی از تیسفون نامه‌ای برای من بفرسته، چطور باید به دستم برسه؟

- یعنی چی بانو؟

- سوالم مشخص بود. - صدایم را کمی پایین می‌آورم. - همین الان یک فرستاده با یک نامه میاد جلوی
دژ. چطور نامه رو باید به من برسونه؟

- در آرماییر که بودیم - صدایش می‌لرزد. - همیشه نامه‌ها اول به دست رئیس آرتاواز می‌رسید و بعد
رئیس نامه‌ها رو...
- کافیه.

نامه‌ای را که در دست دارم، تا می‌کنم و به راه می‌افتم. صدای پدر را پشت سرم می‌شنوم:
- دایانا؟

توجهی به او نمی‌کنم. به سرعت از اتاق خارج می‌شوم. از پله‌ها پایین می‌روم و با قدم‌های سریع به
طرف عمارت بزرگ دوین حرکت می‌کنم. در نزدیکی عمارت، صدای موسیقی به گوش می‌رسد.
مشخص است که هنوز بساط مهمانی برپاست. وارد عمارت می‌شوم و میان در می‌ایستم. نوازنده‌گان مرا
که می‌بینند، نواختن را متوقف می‌کنند. در یک لحظه همه‌جا ساكت می‌شود. به رئیس آرتاواز نگاه
می‌کنم و بلند می‌گویم:
- نامه‌های من کجان؟

رئیس آرتاواز با تعجب به من نگاه می‌کند. ادامه می‌دهم:

- سوالی پرسیدم رئیس آرتاواز. نامه‌های من کجان؟

رئیس از جایش بلند می‌شود. چشمانش را تنگ می‌کند و می‌پرسد:
- کدوم نامه‌ها؟

- نامه‌هایی که ولیعهد برای من فرستادن، کجان؟
- من باید بدونم؟

- نمی‌دونید؟
- نه.

لبخند می‌زنم و جلوتر می‌روم. میان عمارت قرار می‌گیرم. نامه‌ای را که در دست دارم بلند می‌کنم و می‌گویم:

- ولیعهد خسرو، پادشاه آینده ایران، برای من نامه‌ای فرستادن و از نامه‌های قبل که بدون پاسخ مونده پرسیدن. فکر می‌کنید من چه جوابی باید بهشون بدم؟
- نامه‌ای به دست من نرسیده، بانو دایانا.

- واقعاً؟ - پوزخندی می‌زنم. - اشکال نداره. من هم در جواب‌شون می‌نویسم نامه‌ای به دست من نرسیده. خوبه؟

ریس آرتاواز همچنان متعجب است. مشاور آندرانیک خود را به کنار ریس می‌رساند. ادامه می‌دهم:
- اتفاقاً من هم امیدوارم تقصیر شما نباشه و مجازاتی شامل حال کسی نشه. - با صدای بلندتری ادامه می‌دهم. - فقط چون شما ولیعهد رو نمی‌شناسید، یادآوری می‌کنم که اگر ولیعهد بفهمن کسی از فرمان‌شون سرپیچی کرده و نامه‌هاشون رو به دست من نرسوند...
دست کسی را روی شانه‌ام احساس می‌کنم. عمه لوسین است. آرام در گوشم زمزمه می‌کند:
- آبروریزی نکن دایانا.

نگاهم را از او می‌گیرم. روبروی ریس آرتاواز می‌ایstem و می‌گویم:
- یعنی شما واقعاً آمادگی این رو دارید که با ولیعهد روبرو بشید؟

مهین بانو نامم را صدا می‌زند. توجهی به او نمی‌کنم. پرسشگرانه به ریس نگاه می‌کنم. ریس آرتاواز جلوتر می‌آید و با عصبانیت می‌گوید:
- گفتم که نامه‌ای به دست من نرسیده.
- مگه میشه؟

- دلیلی نداره من به تو دروغ بگم.

عمو آرشاویر خود را به کنارم می‌رساند. آرام دستم را می‌گیرد و می‌گوید:

- بعد جشن همه جمع می‌شیم و دربارش صحبت می‌کنیم.

- من نامه‌های را می‌خوام.

- پیداشون می‌کنیم.

- اگر دست رئیس آرتاواز نیست، پس دست چه کسیه؟

- شاید تو راه اتفاقی افتاده و نامه‌ها به ارمنستان نرسیده. کسی جرئت نمی‌کنه نامه‌های ولیعهد را به دست تو نرسونه.

- پوریا انقدر حواسش هست که نامه‌ها را به پیک قابل اعتمادی بسپره.

- باشه. حرفت درسته. فقط اجازه بده بعد از جشن صحبت کنیم.

- من نمی‌تونم صبر کنم عمو آرشاویر. من باید جواب پوریا را بدم. - کمی فکر می‌کنم. - البته شاید کار ملکه نیوان باشه. ممکنه ملکه نداشته باشن نامه‌ها از تیسفون خارج بشه. - به رئیس آرتاواز نگاه می‌کنم. - گفتید دست شما نیست دیگه؟

- هیچ نامه‌ای به دست من ...

- دست منه.

همه ساکت می‌شوند. سرم را می‌گردانم و به مهین‌بانو نگاه می‌کنم. می‌پرسم:

- چی گفتید؟

- نامه‌ها دست منه.

در یک لحظه احساس می‌کنم پاهایم بخ می‌شوند. آرام پلک می‌زنم و به حرف مهین‌بانو فکر می‌کنم. چهره‌اش آرام به نظر می‌رسد. مهین‌بانو همیشه آرام است. به سادگی می‌تواند در آرامش دروغ بگوید. دروغ هم نه، پنهان‌کاری کند. اولین بار نیست که او را این‌طور می‌بینم. شروع به خنده‌یدن می‌کنم. در میان خنده‌هایم چشمانم گرم می‌شوند. ساکت می‌شوم. لب‌هایم را بر هم می‌فشارم تا صدای بعض شکسته‌ام شنیده نشود. مهین‌بانو می‌گوید:

- انقدر هم مهم نیستن. لازم نیست نگران باشی.

بغضم به سرعت از بین می‌رود. حالا چیز دیگری در سینه‌ام سنگینی می‌کند. چیزی که شاید نامش کینه و یا حتی نفرت باشد. هرچه که هست از عصبانیت بسیار قوی‌تر است. لبخندی بر لب می‌آورم. به مهین‌بانو نزدیک می‌شوم و با صدای آرامی می‌گویم:

- خب حالا این نامه‌های غیرمهم من کجاست؟

مهین‌بانو پاسخی نمی‌دهد. سرم را کج می‌کنم. نفس عمیقی می‌کشم تا آرام شوم. اما فایده‌ای ندارد.

صدایم دوباره بلند می‌شود و با فریاد می‌گویم:

- کجاست؟

مهین‌بانو از من فاصله می‌گیرد. عمو آرشاویر بی‌درنگ به سمتم می‌آید و بازویم را می‌گیرد. پدر هم در طرف دیگرم قرار می‌گیرد و دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد. نفس‌هایم تنده می‌شوند. بالا و پایین رفتن سینه‌ام را به خوبی احساس می‌کنم. عمو آرشاویر به آرامی می‌گوید:

- خواهش می‌کنم دایانا. همه دارن تو رو تماشا می‌کنن.

به عمو نگاه می‌کنم و شمرده‌شمرده می‌گویم:

- چرا من رو گرفتید؟ من که نمی‌خوام کاری انجام بدم. فقط دارم با مهین‌بانو صحبت می‌کنم.

- تو الان عصبانی هستی، بهتره که...

- چی بهتره عمو؟ دروغ گفتن؟ پنهان کاری کردن؟ - بغضم را فرومی‌خورم. - اصلاً این حرف‌ها چیه؟

من الان فقط نامه‌هایم رو می‌خوام. - به مهین‌بانو نگاه می‌کنم. - نامه‌های غیر مهمم رو.

- من می‌تونم اون‌ها را برات بیارم اما باید...

- اما؟! نامه‌هایم رو پنهان کردید و حالا می‌خوايد برای پس دادن‌شون شرط هم بدارید؟

- دایانا من...

- حرف نزنید. فقط بگید نامه‌ها کجاست.

- تو اتاقم...

نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. کمی آرام می‌شوم. از عموم آرشاویر و پدر فاصله می‌گیرم. بر می‌گردم و به طرف در می‌روم. از عمارت خارج می‌شوم. به سرعت خود را به عمارت مهین‌بانو می‌رسانم. کنار در می‌ایستم. کمی بعد مهین‌بانو مقابلم قرار می‌گیرد. به در اشاره می‌کنم و می‌گویم:

- منتظرم.

مهین‌بانو چیزی نمی‌گوید. در را باز می‌کند و وارد اتاقش می‌شود. نگاهم به فرمانده کارن می‌افتد. با نگرانی به من نگاه می‌کند. سرم را پایین می‌اندازم. در حال حاضر فقط باید به نامه‌هایم فکر کنم. مدت زیادی طول نمی‌کشد که مهین‌بانو از اتاقش خارج می‌شود. سه نامه در دست دارد. آن‌ها را به سمتم می‌گیرد. نامه‌ها را بر می‌دارم. نامه جدید را هم کنارشان می‌گذارم و آن‌ها را به سینه‌ام نزدیک می‌کنم. چشمانم را می‌بندم و نفس عمیقی می‌کشم. احساس می‌کنم بوی عطر پوریا در سرم می‌پیچد. چشمانم را که باز می‌کنم، مهین‌بانو را جلویم می‌بینم. به او نزدیک‌تر می‌شوم. سرم را به گوشش نزدیک می‌کنم و می‌گویم:

- ازتون متنفرم مهین‌بانو.

بی درنگ از او فاصله می‌گیرم و به طرف اتاقم می‌روم. صدای قدم‌های کسانی را که پشت سرم حرکت می‌کنند می‌شنوم. صدای خش خش برف‌ها که حتی از صدای خش خش برگ‌های پاییزی نیز بلندتر است. صدایی که در این لحظه برایم بسیار آزاردهنده است. بر سرعت قدم‌هایم می‌افزایم. بالاخره به اتاقم می‌رسم. در را باز می‌کنم. در چهار چوب می‌ایستم. در حالی که پشت به همه ایستاده‌ام، بلند می‌گویم:

- نه می‌خوام صدایی بشنوم و نه می‌خوام کسی رو ببینم.

وارد اتاق می‌شوم. پیش از آنکه در را بیندم، گیتی را صدا می‌زنم. به سرعت خود را به من می‌رساند.
می‌گوییم:

- اگر کسی به اتاق من حتی نزدیک هم بشه، تو رو مقصرا می‌دونم. فهمیدی؟
- بله بانو.

در را می‌بندم و به آن تکیه می‌دهم. چشمانم را می‌بندم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. دلم
می‌خواهد همینجا روی زمین بیفتم و به خواب عمیقی فروروم. یا اصلا همینجا بنشینم و تا صبح...
سنگینی نامه‌ها اجازه فکر کردن به من نمی‌دهد. بیش از این نمی‌توانم صبر کنم. به طرف تخت
می‌روم. کفش‌هایم را به گوشه‌ای پرت می‌کنم و روی تخت می‌نشینم. نامه‌ها را یکی از پاکت‌شان
بیرون می‌آورم. در پایان همه تاریخ نوشته شده است. قدیمی‌ترین‌شان را در دست می‌گیرم و شروع به
خواندن می‌کنم:
دایانا

تو واقعاً رفتی؟
برای چه رفتی؟

اصلاً چگونه توانستی به همین راحتی بروی؟

آن روز که گیو را به دنبالت فرستادم و برایم خبر رفتن از تیسفون را آورد، حیرت‌زده شدم. تو برای آنکه
شب آذرگان را فراموش کنی، بیش از یک ماه به من فرصت دادی. حالا چطور توانستی در یک شب
تمام خاطرات‌مان را رها کنی و از تیسفون بروی؟
حتماً باید دلیلی داشته باشی.

دلیلی که حداقل نبودت در این دو ماه را توجیه کند.
دایانا؟

واقعاً برای چه رفتی؟
پوریا

هفتم اردیبهشت ماه سال بیست و ششم قباد

بر روی نام پوریا دست می‌کشم. اشک‌هایم روی گونه‌ام سر می‌خورند و روی نامه می‌افتنند. بی‌درنگ سرم را بلند می‌کنم. تلاش می‌کنم نامه را خشک کنم. لکه‌ای جوهر روی خط آخر نامه باقی می‌ماند... هفتم اردیبهشت ماه... همان روزهای اولی است که وارد آرماییر شده بودم. چقدر همه‌چیز سرد بود. چقدر غمگین و تنها بودم. چقدر احساس بدختی می‌کردم. با پشت دست گونه‌هایم را پاک می‌کنم. نامه را روی تخت می‌گذارم و شروع به خواندن نامه دوم می‌کنم:

دایانا

درست به یاد نمی‌آورم که در نامه قبل برایت چه نوشتیم. اما می‌دانم که کمی زیاده روی کردم. بعد از دو ماه دوری و دلتنگی نباید آن طور با تو سخن می‌گفتیم.

در این مدت به دلایلی که ممکن است برای رفتن داشته باشی فکر کردم. دلایلی که حالا دیگر برایم اهمیتی ندارند. تنها همین مهم است که تو به زودی برمی‌گردی و رویای قدیمی مان را به واقعیت تبدیل می‌کنی.

می‌دانی... اوضاع تیسفون آرام شده است. اگر برگردی، به راحتی می‌توانم برای ازدواج با تو ملکه نیوان را راضی کنم. حتی می‌توانم از کیقباد نیز کمک بگیرم. آخر کمی با کیقباد اختلاف داشتیم. اما حالا اختلافات برطرف شده‌اند. آب و هوای تیسفون دارد معتدل‌تر می‌شود. شکوفه‌های انار دارند کم کم میوه می‌دهند. دیروز از کنار باغ‌تان گذشتم. بعید می‌دانم درختان انار بدون تو انار بدهند.

دوستت دارم دایانا

شاهزاده پوریا

بیست و یکم مرداد ماه سال بیست و ششم قباد

دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. دندان‌هایم را بر هم می‌فشارم تا صدای حق‌حق گریه‌ام شنیده نشود. پلک‌هایم را بر هم می‌فشارم تا قطرات اشک سریع‌تر فروبریزند. جمله آخرش دوباره در دهنم تکرار می‌شود. - بعید می‌دانم درختان انار بدون تو انار بدهند. - اشک‌هایم تمام گونه‌هایم را می‌پوشانند. نمی‌توانم صبر کنم. باید آخرین نامه را هم بخوانم. نامه دوم را کنار نامه اول می‌گذارم و نامه آخر را باز

می‌کنم:
دایانا

با خود عهد کرده بودم دیگر برایت ننویسم.

این بی‌توجهی، توهین به ولیعهد ایران محسوب نمی‌شود؟

چرا می‌شود.

آری.

دیگر نباید برایت نامه می‌نوشتم.

اما تو بگو دایانا. من با خاطرات چه کنم؟

هنگامی که آبانگان از راه می‌رسد، با نبودنت چطور کنار بیاییم؟

مگر این تو نبودی که آبانگان را برایم معنا کردی؟!

آبانگان؛ جشن نیایش آب، این زنده‌کنندهٔ حیات و زندگی بر زمین!

همان آرامش ابدی فرونشاندن عطش و تشنگی!

در لغتنامهٔ تو نیز آبانگان همین طور معنا شده است؟

تو که آب بودی! پس چرا این تشنگی را فرو نمی‌نشانی؟

چرا شوق زندگی را دوباره درونم زنده نمی‌کنی؟

چرا پاسخی به نوشته‌هایم نمی‌دهی؟

پاسخم را نمی‌دهی...

دیگر پاسخی نمی‌دهی...

پیشاپیش سالروز تولد مبارک دایانای من

ولیعهد خسروی ساسانی

آبانگان سال بیست و ششم قباد

-پوریای من.

سرم را به چپ و راست تکان می‌دهم. بغضنم را فرومی‌خورم و دوباره زمزمه می‌کنم:
- پوریای من!

قلبم فشرده می‌شود. آنقدر که دیگر توان نشستن ندارم. روی تخت دراز می‌کشم. پاهایم را در شکمم جمع می‌کنم و نامه سوم را به سینه‌ام می‌چسبانم. احساس می‌کنم بوی عطر پوریا را دارد. آری بوی عطر پوریای من! تلاش می‌کنم خود را آرام کنم. تندتند نفس می‌کشم. کمی بهتر می‌شوم. نامه را رها می‌کنم. آرام می‌نشینم. دستم را مشت می‌کنم و آن را چند بار روی سینه‌ام می‌کوبم. چند نفس عمیق با دهانم می‌کشم تا بالآخره آرام می‌شوم. لبخندی بر لبانم می‌نشیند. پوریا مرا فراموش نکرده است. او هرگز مرا فراموش نکرده است. حتی سالروز تولدم را که همه فراموش کرده بودند، پوریا فراموش نکرده است. آرام می‌خندم.

به راستی او پوریای من است. همان طور که من دایانای او! در نامه آخرش دقیقاً همین را نوشته است. نوشته است - سالروز تولد مبارک دایانای من -. می‌خواهم دوباره جمله‌اش را بخوانم. به دنبال نامه می‌گردم. آن را کنارم روی تخت می‌بینم. با دست راست آن را برمی‌دارم. با دست چپ سمت دیگرش رانگه می‌دارم. در همین لحظه چشمم به حلقه‌ام می‌افتد. لبخند روی لبانم خشک می‌شود. من چه کردم؟ دستانم می‌لرزند. نامه را رها می‌کنم. به یاد نامه‌ای که پدر برایم آورد می‌افتم. آن را برمی‌دارم. جملات آخرش را می‌خوانم:

هر جا می‌خواهی باش، هر طور می‌خواهی باش اما
برای کس دیگری نباش دایانا!
خودت را این طور از من نگیر.
برای مرد دیگری نباش دایانا.
خواهش می‌کنم نباش.

دست چپم را مشت می‌کنم و لبم را محکم می‌گزم. طعم خون را در دهانم احساس می‌کنم. پدر گفت باید پاسخی برای نامه پوریا بنویسم. اما من چه پاسخی می‌توانم داشته باشم؟ چه باید به او بگویم؟ قلبم تیر می‌کشد. بهترین راه گفتن حقیقت است. اصلاً برایش می‌نویسم که من می‌توانم از فرمانده کارن

طلاق بگیرم و... نه. خدای من! من چه کرده‌ام؟ من با خودم، با پوریا، با فرمانده کارن چه کرده‌ام؟ به یاد جعبه‌ای که پدر همراه نامه روی میز گذاشت، می‌افتم. آنقدر محو نامه شدم که آن را به کلی فراموش کردم. از روی تخت بلند می‌شوم. سرم گیج می‌رود. لبه چوبی تخت را می‌گیرم تا نیفتم. سرم که کمی آرام می‌شود، به راه می‌افتم. خود را به میز می‌رسانم و جعبه را بر می‌دارم. نیازی به باز کردنش نیست. می‌دانم چه چیزی درون آن است. قطره‌ای اشک روی گونه‌ام می‌افتد. در جعبه را به آرامی باز می‌کنم.

گردنبند آب و آتش است. چند بار پلک می‌زنم تا اشک‌هایم فروبریزند و بتوانم راحت‌تر آن را ببینم. بر روی سنگ آبی رنگش دست می‌کشم. سالم است! آری پوریا آن را تعمیر... نه. تعمیر نکرده است. آن سنگ شکسته که تعمیرشدنی نیست. پوریا آن را با سنگ دیگری عوض کرده است. تصویر بانو نازآفرین در ذهنم می‌نشیند. پدر گفت که نازآفرین باردار است. گردنبند را بر روی سینه‌ام می‌گذارم. بعض دوباره گلویم را می‌فشارد. در یک لحظه تصمیم خود را می‌گیرم. می‌دانم چه پاسخی باید برای پوریا بنویسم. بی‌درنگ کاغذی را از دفتری که روی میز است، بر می‌دارم. قلم را در دست می‌گیرم و شروع به نوشتن می‌کنم:

پوریای عزیزم

دوست دارم.

بسیار دوست دارم.

من تو را به اندازه آتش، به اندازه تیسفون، به اندازه تمام این دنیا، من تو را به اندازه تمام کسانی که می‌شناسم دوست دارم.

آنقدر دوست دارم که دیگر به خود اجازه نمی‌دهم زندگی ات را خراب کنم. من تو را ترک کردم. من به خاطر خودت، به خاطر کیقباد، به خاطر ایران... تو را رها کردم. حالا که فکر می‌کنم احساس می‌کنم واقعاً ترک کردنت اشتباه بوده است. آری. ترک کردنت اشتباه بوده است اما دوباره برگشتن من، از آن هم اشتباه‌تر است. اشتباه برای تو، اشتباه برای ایران و حتی اشتباه برای من...

پس زندگی کن پوریا

بدون من زندگی کن
خوشبخت باش پوریا

بدون من خوشبخت باش
پدر خوبی باش پوریا
بدون من

قلم را از روی کاغذ برمی‌دارم. نمی‌توانم جمله آخر را تمام کنم. هیچ وقت نتوانستم با نازآفرین کنار بیایم. اگر نازآفرین نبود، شاید قبل از ترک تیسفون، فرمان کیقباد را با پوریا در میان می‌گذاشت. نمی‌دانم. فرصتی هم برای فکر کردن ندارم. باید این نامه را تمام کنم. نامه‌ای که بعيد می‌دانم فرستادنش برای پوریا درست باشد. تصویر فرمانده کارن در ذهنم می‌نشینند. حالا که دیگر راهی برای رسیدن به پوریا وجود ندارد، چطور می‌توانم با بیان این اعتراضات او را بیشتر آزرده کنم؟ فرستادن این نامه هر سه‌مان را بیشتر آزرده می‌کند. من، پوریا و فرمانده کارن... پلک‌هایم را بر هم می‌فشارم. الان زمان اشک ریختن نیست. بالاخره باید پاسخ نامه پوریا را بدهم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. نامه نیمه‌تمام را کنار می‌گذارم. کاغذ دیگری برمی‌دارم و پاسخم را از ابتدا در آن می‌نویسم:

پادشاه بزرگی باش پوریا

بدون من خسرو انوشیروان باش
دایانا

ششم دی‌ماه سال بیست و ششم قباد

آری! پاسخ مناسبی است. به نامه اولی که نوشتتم نگاه می‌کنم. نامه دوم انگار در ادامه آن نوشه شده است. درنگ نمی‌کنم. نامه اول را تا می‌کنم و به سمت تحت پرتاب می‌کنم. کنار پایه تحت روی زمین می‌افتد. نامه دوم را نیز تا می‌کنم. اما آن را دوباره روی میز می‌گذارم. از جا بلند می‌شوم. به طرف میز آینه می‌روم. صندوقچه جواهراتم را خالی می‌کنم. کشوی میز را باز می‌کنم و عطرم را بیرون می‌آورم. به همراه صندوقچه و عطر به طرف میز برمی‌گردم. چگونه باید عطر را درون جعبه بربیزم؟ بالای آینه، شکوفه‌های سیب خشک شده‌ای را که در آرم‌اویر جمع کردم می‌یابم. از جا بلند می‌شوم. شکوفه‌ها را

برمی دارم و دوباره برمی گردم. کمی از عطرم را روی شکوفه‌ها می‌ریزم. آن‌ها را فوت می‌کنم تا خشک شوند. کمی بعد آن‌ها را درون صندوقچه جواهراتم می‌ریزم. گردنبند آب و آتش را در دست می‌گیرم. آن را به صورتم نزدیک می‌کنم و سنگ قرمذش را می‌بوسم. چشمانم گرم می‌شوند. اما اجازه نمی‌دهم اشک‌هایم فروبریزند. نفس عمیقی می‌کشم. نباید بیش از این درنگ کنم. گردنبند را درون جعبه کوچکش می‌گذارم. آن را می‌بندم و سپس درون صندوقچه جواهراتم می‌گذارم. نامه‌ام را نیز که روی میز تا شده است، درونش می‌گذارم. در آن را می‌بندم. بر روی گونه‌هایم دست می‌کشم. خشک است. گیتی را صدا می‌زنم. صدایش را از پشت در می‌شنوم:

- بله بانو؟

- بیا داخل.

گیتی در رابه آرامی باز می‌کند. از چهره‌اش مشخص است که ترسیده است. به او نگاه می‌کنم. می‌پرسد:

- حال تون... خوبه؟

- بیا نزدیک‌تر.

گیتی جلوتر می‌آید. به نزدیکی میز که می‌رسد، می‌گوییم:

- این صندوقچه رو بردار و به پدرم بده. بگو پاسخ نامه و لیعهده.

گیتی جلوتر می‌آید. صندوقچه را برمی‌دارد. از میز فاصله می‌گیرد. با تردید می‌گوید:

- بانو؟ مطمئnid حال تون...

- تا وقتی نگفتم، می‌خواهم تنها باشم.

گیتی بی هیچ صحبتی از اتاق خارج می‌شود. این آرامشمند را دوست دارد. فکر نمی‌کردم انقدر قوی باشم. بسیار قوی‌تر از چیزی به نظر می‌رسم که می‌توانم باشم. خیلی قوی‌تر و آرام‌تر. لبخند می‌زنم. از روی صندلی بلند می‌شوم. به سمت تخت می‌روم. نامه‌هایم را یکی‌یکی تا می‌کنم و در پاکت‌هایشان می‌گذارم. چشمم به نامه‌اولی که برای پوریا نوشتم می‌افتد. آن را نیز از کنار تخت برمی‌دارم. پوزخندی می‌زنم. سرم را بلند می‌کنم و آرام می‌گوییم:

- خدایا می بینی؟ می بینی چقدر قوی شدم؟ انقدر که حتی جواب نامه رو هم کامل برای پوریا نفرستادم.
- نفسم را از دهانم بیرون می فرستم. - اما نه. اسم این قوی شدن نیست. اسمش... - صدایم می لرزد...
مردنه. من امشب مردم. دایانا امشب مرد. - بعض دوباره سینه‌ام را می فشارد. - می شنوی خدا؟ واقعا
می شنوی؟

پاهایم می لرزند. روی لبه تخت می نشینیم. نامه‌ها را به سینه‌ام می فشارم. لب‌هایم می لرزند. سرم را بلند
می کنم. دوباره پایین می اندازم. قلبم خیلی سنگین شده است. حتی سنگین‌تر از حلقه‌ای که مدتی است
سنگینی اش انگشتمن را به لرزه درمی آورد. نامه‌ها را محکم‌تر به سینه‌ام می فشارم. گلوییم تیر می کشد.
احساس می کنم دارم خفه می شوم. دیگر نمی توانم ساکت بماند. سرم را روی بالشم می گذارم و بلند
گریه می کنم.

فصل هجدهم

دستانم را روی گونه‌های مجسمه مریم می‌کشم. سرم را کمی کج می‌کنم و به چهره‌اش نگاه می‌کنم.
یک مجسمه سفید ساده چطور می‌تواند انقدر دوست‌داشتنی باشد؟ صدای باز شدن در کلیسا را
می‌شنوم. نوری روی مجسمه می‌افتد. در دوباره بسته می‌شود. می‌دانم که مهین‌بانو وارد شده است.
برنمی‌گردم. به مجسمه نزدیک‌تر می‌شوم و سرم را روی شانه‌اش می‌گذارم. صدای مهین‌بانو را
می‌شنوم:
- دایانا؟

همچنان بی‌توجه به او سر جایم می‌مانم. پس از مکث کوتاهی بالاخره سرم را از روی شانه مریم
برمی‌دارم. لب‌انم را به گوشش نزدیک می‌کنم و می‌گویم:
- کمکم کن... مادر.

آرام برمی‌گردم. مهین‌بانو را می‌بینم. پایین سکوی کلیسا میان صندلی‌ها ایستاده است. لحظه‌ای به
چهره‌اش نگاه می‌کنم. کمی ناراحت به نظر می‌رسد. هرچند بعید می‌دانم از کارش پشیمان باشد. جلوتر
می‌روم. به لبه سکو که می‌رسم، آرام به پایین می‌پرم. بر لبه سکو می‌نشینم و دوباره با چهره بی‌حالتم به
مهین‌بانو نگاه می‌کنم. پس از سکوت کوتاهی می‌گوید:
- آنوش گفت به کلیسا بیام.

همچنان ساکت می‌مانم. مهین‌بانو با نگرانی به من نگاه می‌کند. دستش را تکان می‌دهد و صدایم
می‌زنند:
- دایانا؟

به مجسمه مریم اشاره می‌کنم و می‌پرسم:
- زیباست؟
- مجسمه؟

- من دستور دادم که از آرماویر به اینجا بیارنش.

- زیباست.

- قبلًا بر ام عجیب بود که چطور عده‌ای از مردم بت می‌پرستن. اما حالا به نظرم انقدر هم عجیب نیست. - مکث می‌کنم. - اشتباهه، اما عجیب نیست.

- دایانا من...

- خودتون به چشم‌های غمگینش نگاه کنید. - لبخند کوچکی بر لبانم می‌نشینند. - این نگاه من رو یاد مادر می‌ندازه.

مهین بانو به من نزدیک‌تر می‌شود. پیش از آنکه قدم دیگری بردارد، با جدیت می‌گوییم:
- بایستید. - سر جایش می‌ایستد. - جلوتر نیاید.

- می‌دونم از من ناراحتی اما...

- الان نه. هنوز برای این بحث زوده.

- پس چرا می‌خواستی من رو ببینی؟

- می‌خوام چند سوال بپرسم.

- چه سوالی؟

- مادرم عاشق پدرم بود؟

- حب فرمانده گرشاسب رو...

- فرمانده گرشاسب نه. منظورم واساک، برادر شماست.

- زندگی اون‌ها به شش ماه هم نرسید. اما هم‌دیگه رو دوست داشتن.

- یعنی مادرم وقتی با فرمانده گرشاسب ازدواج کرد، هنوز پدرم رو دوست داشت؟

- حتماً دوست داشت. به خصوص که آناهید تو رو در شکمش داشت. تو یادگار واساک بودی.

- واقعاً چقدر خوبه که مادرم هر دو رو دوست داشته. من هم هر دو رو دوست دارم. هم فرمانده کارن و هم پوریا.

- پس می‌خوای خودت رو شبیه آناهید ببینی.

- نه اتفاقا. من نمی‌تونم خودم رو شبیه مادرم ببینم. - اخم می‌کنم. - من پوریا رو طور دیگه‌ای دوست دارم. الان حتی بارها بیشتر از قبل دوستش دارم.
- مهم اینه که مادرت تصمیم عاقلانه‌ای گرفت. تو هم می‌تونی مثل او...-
- من رو با مادرم مقایسه نکنید. - با عصبانیت به مهین‌بانو نگاه می‌کنم. - مادرم وقتی دوباره عاشق شد که پدرم مرده بود. اما پوریای من زنده‌ست، مهین‌بانو.
- فرقی نمی‌کنه. فقط کافیه که بخوای رهاش کنی.
- رهاش کنم؟! در شرایطی که پوریا هنوز من رو دوست داره؟
- مطمئن باش تو می‌تونی زندگی جدیدی شروع کنی. خود من بارها زندگیم رو از نو شروع کردم.
- کاش می‌تونستم حرف‌تون رو باور کنم.
- تو می‌دونی من چقدر آرا رو دوست داشتم.
- دیگه این حرف‌ها ذره‌ای برام اهمیت ندارن.
- بی‌اصاف نباش دایانا. من همیشه برای تو بهترین‌ها رو خواستم.
- شما هفده سال می‌دونستید من چه کسی هستم و پنهانش کردید.
- به خاطر خودت بود. تو آمادگی شنیدنش رو نداشتی.
- بعد چطور؟ شما دیدید دارم عاشق پوریا می‌شم اما باز سکوت کردید. می‌دونستید قرار نیست به هم برسیم اما فقط ایستادید و رنج کشیدن من رو تماشا کردید.
- تو وقتی موضوع رو به من گفتی که دیگه کاری از دست من برنمی‌ومد. مطمئن باش اگر از اول می‌دونستم حتماً مانعت می‌شدم.
- الان چطور؟ چرا نامه‌هام رو پنهان کردید؟ چه توضیحی دارید؟
- نامه‌ها فقط تو رو بیشتر آشفته می‌کردن. تو داشتی ولیعهد رو فراموش می‌کردی. ندیدن نامه‌ها برات خیلی بهتر بود.
- همین؟ دلیل‌تون همین بود؟

- من هنوز باور دارم بهترین کار رو برای تو انجام دادم.
- باشه. - سرم را تکان می‌دهم. - باشه.
- مطمئن باش یک روز به خاطر این کار از من تشکر می‌کنی.
- من تشکر می‌کنم؟!
- ممکنه الان متوجه نشی اما به وقتیش می‌فهمی.
- یعنی مطمئنید کار درستی انجام دادید؟
- بله. مطمئنم.
- باشه. اگر واقعاً انقدر مطمئن هستید، من شما رو می‌بخشم.
- به همین راحتی؟
- باور نمی‌کنید؟
- فکر می‌کردم از من خیلی دلخور باشی.
- دلخور هستم اما من شما رو به خاطر هفده سالی که هویتم رو پنهان کردید می‌بخشم. حتی به خاطر سکوتتون در برابر عشق پوریا هم شما رو می‌بخشم. اما - چشمانم را تنگ می‌کنم. - به خاطر پنهان کردن نامه‌ها هرگز نمی‌بخشم تون مهین بانو. هرگز نمی‌بخشم.
- دایانا! من که بہت گفتم...
- و مطمئن باشید امروز آخرین بار بود که شما رو با لفظ مهین بانو خطاب کردم. از این به بعد تنها عبارتی که برای شما به کار می‌برم بانو لوسینه. یک اسم جدید بدون هیچ حسی، بدون هیچ خاطره‌ای. دیگه برای من نه مهین بانویی وجود داره و نه عمه‌ای. فهمیدید؟
- اگر این حرف‌ها آروم‌ت می‌کنه، من اعتراضی ندارم. تا هر وقت که بخواهی گوش میدم.
- مثلاً الان دارید طوری رفتار می‌کنید که انگار خیلی بیشتر از من می‌فهمید و دارید فداکاری می‌کنید؟
- این لحنت اصلاً مناسب نیست دایانا.
- اتفاقاً به نظر من کاملاً مناسب شماست.

- حرفهات همین بود؟

- چیز دیگه‌ای هم هست که بخواید بشنوید؟

- من نه. اما تو باید بشنوی. - اخم می‌کند. - عشق تو و ولیعهد به خودتون مربوطه. دعوای من و تو هم

مربوط به خود ماست. - با لحن ملايمی ادامه می‌دهد. - فرمانده کارن ربطی به...

- نمی‌خوام در این مورد حرفی بشنوم.

- خودت می‌دونی که فرمانده کارن...

- گفتم نمی‌خوام حرفی بشنوم.

- من حرفهات رو شنیدم. حالا نوبت توئه که حرفهای من رو بشنوی!

مهین بانو با صدای بلندی این جملات را بر زبان می‌آورد و به یکباره ساکت می‌شود. آب دهانم را قورت می‌دهم. پس از مکث کوتاهی می‌گوید:

- ببخشید.

به چهره‌اش نگاه می‌کنم. آرامتر به نظر می‌رسد. سرم را کمی به چپ می‌گردانم و منتظر می‌مانم. ادامه می‌دهد:

- می‌خوام ازت قولی بگیرم. - با نگاهی متقادع‌کننده به من خیره می‌شود. - بگو که کارن رو وارد این بازی نمی‌کنی.

- من وارد کنم؟ متساقانه کارن مدت‌های است که وارد این بازی شده.

- تو نمی‌تونی به همین راحتی طلاق بگیری.

- مگه من اسم طلاق رو آوردم؟

- دیگه بدتر. نگه داشتن یک پیوند ظاهری، بزرگ‌ترین ظالمیه که می‌تونی به یک مرد بکنی.

- در چشمان یک مرد، مرد دیگه‌ای رو دیدن چطور؟ ظلم نیست؟

- تو باید پوریا رو رها کنی.

- ممنون بانو لوسين. واقعاً ممنونم که من رو از اين ناگاهی نجات داديد. من فقط منتظر توصيه شما

بودم تا پوریا رو رها کنم.

- دایانا! می‌فهمم چقدر عصبانی هستی اما باور کن تو و کارن می‌تونید خیلی با هم خوشبخت بشید.
- دیگه خودم می‌دونم باید با زندگیم چی کار کنم.
- اگر می‌دونستی ...
- گفتم لازم به نصیحت شما نیست.

با اخم به مهین‌بانو نگاه می‌کنم. دیگر حرفی نمی‌زند. نگاهش را از من می‌گیرد و سرش را پایین می‌اندازد. از روی سکو بلند می‌شوم. به سمت مهین‌بانو می‌روم. کنارش می‌ایستم و می‌گویم:

- شب مراسم چون عصبانی بودم گفتم ازتون متنفرم. - مکث می‌کنم. - حالا دیگه عصبانی نیستم و با دلایل محکم‌تری می‌گم. سرم را به گوش مهین‌بانو نزدیک می‌کنم. - ازتون متنفرم.

بدون آنکه منتظر پاسخ مهین‌بانو بمانم، به راه می‌افتم. از در کلیسا خارج می‌شوم. به سربازی که کنار در ایستاده است می‌گویم:

- من دیگه کاری ندارم. مردم می‌تونن وارد بشن.

سرباز ادای احترام می‌کند. بی‌درنگ به سمت دز حرکت می‌کنم. گیتی و آنوش به همراه محافظان پشت سرم به راه می‌افتنند. مدت زیادی طول نمی‌کشد که به دروازه دز می‌رسم. نگهبان در را باز می‌کند. همچنان به سرعت قدم بر می‌دارم. به خود که می‌آیم، عمارتم را می‌بینم. جلویش می‌ایستم. نمی‌توانم به اتفاقم بازگردم. زمانی که تنها هستم، افکار آشفته‌ام بیشتر مرا آزار می‌دهند. به یاد آشپیز گوهر می‌افتم. خودم به او دستور دادم که همراه من به دوین بیاید. اما از زمانی که به دوین آمده‌ایم، به ملاقاتش نرفته‌ام. به آنوش می‌گویم:

- به آشپیزخانه میریم.

- بله بانو.

دوباره به راه می‌افتم. همچنان به سرعت حرکت می‌کنم. نمی‌خواهم کسی را ببینم. پس از چند قدم می‌ایستم. به آنوش نگاه می‌کنم و می‌پرسم:

- آشپزخانه کجاست؟

- باید از اون طرف - به طرف مخالف اشاره می‌کند. - بربیم.

- پس چرا زودتر نگفتی؟

- ترسیدم عصبانی بشید.

با تعجب به آنوش نگاه می‌کنم. با تردید سرش را پایین می‌اندازد. انگار واقعاً از من می‌ترسد. پلک‌هایم را بر هم می‌فشارم و آهی می‌کشم. پس از مکث کوتاهی از آنوش می‌پرسم:

- انقدر ترسناک شدم؟

- نه بانو.

- پس مشکل چیه؟

- شما فقط - صدایش می‌لرزد.. - کمی عصبانی هستید که قابل درکه.

به گیتی نگاه می‌کنم. هیچ نمی‌گوید. حتی به من نگاه هم نمی‌کند. صدایش می‌زنم:

- گیتی؟

- بله؟

- تو هم از من می‌ترسی؟

- نه بانو.

- پس چرا از من فاصله می‌گیری؟ این چند روز منتظر بودم بیای و حالم رو بپرسی.

- از شما خجالت می‌کشم.

- برای چی؟

- من بودم که گفتم ولیعهد دیگه به شما فکر نمی‌کنم و این فرمانده کارن هستن که...

- ادامه نده گیتی.

- کاش به حرفتون گوش نمی‌دادم و خودم از گیو می‌پرسیدم...

- گیتی! - صدایم را پایین می‌آورم. - من از تو دلخور نیستم، خب؟

- معدرت می خوام بانو.
- تو فقط نظر خودت رو درباره... و لیعهد و فرمانده گفتی.
- پس از من عصبانی نیستید؟
- معلومه که نیستم.
- حالا که عصبانی نیستید، می تونم چیزی بگم؟
- چی؟
- اشکال نداره درباره فرمانده کارن باشه؟
- اشکال که داره. ولی حالا که گفتی، بگو.
- فرمانده چند بار از من حال تون رو پرسیدن.
- آنوش در کنار گیتی می ایستد و می گوید:
- از من هم همین طور. می خواستن به دیدن تون بیان اما بهشون گفتم بعيد می دونم بانو بخوان شما رو ببینن.
- به آنوش و گیتی نگاه می کنم. هر دو پرسشگرانه به من خیره شده‌اند. انگار منتظر واکنش خاصی از من هستند. سرم را پایین می اندازم. دستانم را در هم مشت می کنم. الان نمی خواهم به این موضوع فکر کنم. به راستی نمی خواهم. نفسم را از دهانم بیرون می فرستم و می گویم:
- بهتره دیگه ببریم.- به آنوش نگاه می کنم.- تو جلوتر برو و راه رو نشون بد.
- آنوش سرش را خم می کند و به راه می افتد. با فاصله کمی از او پشت سرش حرکت می کنم. این بار قدم‌هایم را آهسته‌تر بر می دارم. به همان اندازه که از حضور فرمانده کارن در کنارم خوشحال هستم، احساس عذاب و جدان دارم. هنوز نمی دانم چه کاری باید انجام دهم. البته می دانم. حتی کم و بیش تصمیم خود را نیز پذیرفته ام اما نمی دانم چه زمانی باید با فرمانده روبرو شوم. حتی نمی دانم پس از برخورد آن شب چطور می توانم در چشمان او نگاه کنم. نباید آن طور بی مهابا جلوی تمامی بزرگان ارمنستان می ایستادم و موضوع نامه‌های و لیعهد را بر ملامی کردم. البته خود را سرزنش

نمی‌کنم. در آن لحظات توانایی فکر کردن یا صبر کردن نداشتم. دوباره به یاد نامه‌ها می‌افتم. قلبم تیر می‌کشد. چه شب سختی بود. باور نمی‌کردم که صبح شود. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. آنوش می‌ایستد. من هم متوقف می‌شوم. در بزرگ آشپزخانه را می‌بینم. بوی غذا را احساس می‌کنم. دلم در هم می‌پیچد. انگار گرسنه هستم. در این چند روز غدای درستی نخورده‌ام. دوباره به راه می‌افتم. میان در می‌ایستم و به داخل نگاه می‌کنم. آنوش با صدای بلندی می‌گوید:

- بانو دایانا اینجا هستن.

آشپزها دست از کار می‌کشند و به من ادای احترام می‌کنند. دستم را بلند می‌کنم و می‌گویم:

- راحت باشید.

آشپزها مشغول کار می‌شوند. میان شان آشپز گوهر را پیدا می‌کنم. لبخندی بر لبانم می‌نشینند. به سمتم می‌آید. مقابلم که می‌ایستد می‌گویم:

- سلام.

- سلام بانو. خیلی خوش آمدید.

- باید زودتر به دیدن می‌بودم. به خاطر حضورت در دوین تشکر نکردم.

- بانو! من باید به خاطر این لطف و توجه از شما تشکر کنم.

صدای خوردن چاقو بر روی تخته را می‌شنوم. به سمت صدا می‌گردم. چند مرد مشغول تکه کردن گوشت هستند. آشپز گوهر می‌پرسد:

- می‌خوايد چیزی برای شما بیارم؟

- چی؟

- اگر گرسنه هستید، می‌تونم میوه یا غذایی آماده کنم. این بار حتی انار هم داریم.

انار... احساس می‌کنم حالم دگرگون می‌شود. به چهره خوشحال گوهر نگاه می‌کنم. سرم را تکان می‌دهم و می‌گویم:

- نه. انار نه. چیزی میل ندارم.

- پس او مديدة که دوباره با هم دلمه بادمجان درست کنیم؟
- نه. دلمه بادمجان هم نه.

- حال تون خوبه بانو؟
- نه. یعنی آره. من فقط

من فقط چه؟ چرا باید از حالم برای گوهر بگویم؟ چرا باید به سادگی به او اعتماد کنم؟ فقط به این دلیل که چند بار کنار هم آشپزی کردیم؟ و یا چون او تنها زنی است که ازدواج کرده است و می‌تواند بیش از گیتی، آنوش و باقی کسانی که در دوین می‌شناسیم به من کمک کند؟ هر چه که هست می‌دانم می‌خواهم در این لحظه با او صحبت کنم. آرام می‌گویم:
- مشخصه که دارم با خاطراتم می‌جنگم؟

گوهر نگاهی به اطراف می‌اندازد. به من نزدیک‌تر می‌شود و می‌گوید:
- اگر قصد آشپزی ندارید، می‌تونیم بیرون با هم صحبت کنیم.

حق با گوهر است. اینجا بسیار شلوغ و پرسروصداست. افراد زیادی هم هستند که ممکن است صحبت‌هایمان را بشنوند. پس به سمت در خروجی می‌روم. گوهر پشت سرم حرکت می‌کند. از آشپزخانه که بیرون می‌روم، کنار دیوار می‌ایستم. گوهر می‌گوید:

- اگر ترجیح میدید بنشینید، کنار آشپزخانه یک نیمکت هست.

نگاهش را دنبال می‌کنم. به ضلع کناری آشپزخانه اشاره می‌کند. دوباره به راه می‌افتم. به انتهای دیوار که می‌رسم، نیمکت را می‌بینم. بی‌درنگ روی آن می‌نشینم و کمرم را خم می‌کنم. گوهر کنارم می‌ایستد. می‌پرسم:
- تو چرا نمی‌شینی؟
- اجازه دارم؟
- البته.

گوهر کمی جابه‌جا می‌شود و با فاصله کنارم می‌نشیند. آرام می‌گوید:

- تبریک میگم بانو. - به او نگاه میکنم. - بابت ازدواج با فرمانده کارن گنوی بهتون تبریک میگم.

- نشنیدی؟

- چه چیزی رو؟

- اینکه چه اتفاقی افتاد؟

- شنیدم که مراسم به خوبی برگزار شده.

- از بعد مراسم چیزی نشنیدی؟

- حرفهایی که شنیدم مهم نبودن بانو.

با چشمان تنگ شده ام به او نگاه میکنم. لبخندی بر لبانش مینشیند. سرش را پایین میاندازد و میگوید:

- خیلی از مراسم‌ها با دعوا تموم میشن. حتی بعد از مراسم ازدواج من هم دعوا شد. اما کسی هست که به خاطر سپرده باشه؟

- چرا دعوا شد؟

- دقیق نمیدونم بانو. انگار یکی از خویشاوندان من با یکی از آشنايان سرآشپر بوراک صحبت‌شون شده بود و بعد دعوا بی شروع شد.

- این دعواها که چیزی نیستن. همون طور که گفتی زود فراموش میشن.

- شایعه‌ها هم همین طور. مهم نیست بقیه چی میگن و درباره شما چه فکری میکن. شما کاری رو انجام دادید که میدونستید درسته.

- تو چی شنیدی؟

- شایعه‌ها که سرو ته ندارن.

- ولی من میخوام بدونم چی شنیدی.

- من فقط شنیدم شما اعلام کردید و لیعهد ایران نامه‌هایی برای شما فرستادن که پنهان شده. و اون‌ها رو طلب کردید.
- کسی که این‌ها رو برات تعریف کرد، سوال نداشت که چرا و لیعهد ایران باید برای من نامه بنویسه؟
- حالا همه می‌دونن شما چقدر قدرت و نفوذ دارید بانو.
- قدرت و نفوذ. - پوزخندی می‌زنم. - چه خوشبینانه.
- گفتم که نگران حرف مردم نباشید. تجربه سی‌ساله من می‌گه تا موضوع جدیدی پیش بیاد، موضوعات قبلی فراموش می‌شن.
- حتی اگر این‌طور باشه، باز به حال من فرقی نمی‌کنه. شاید بقیه فراموش کنن اما خودم نمی‌تونم فراموش کنم.
- می‌تونم بپرسم نگران چی هستید؟
- من فرمانده کارن رو دوست ندارم. - مکث می‌کنم. - یعنی دوستش دارم ولی کس دیگه‌ای رو خیلی بیشتر دوست دارم.
- گوهر پاسخی نمی‌دهد. ادامه می‌دهم:
- دلم می‌خواست فرمانده رو بیشتر دوست داشته باشم. اصلا همیشه دلم می‌خواست با مردی ازدواج کنم که به من علاقه داشته باشه و من هم متقابلا بهش علاقه داشته باشم. الان هم می‌دونم فرمانده چقدر به من علاقه داره اما باز هم... - به حرف‌هایم فکر می‌کنم. - مشکل همینه دیگه. اگر فرمانده من رو دوست نداشت، الان حداقل عذاب و جدان نداشتمن.
- کمی صبر کنید بانو. البته من اجازه ندارم شما رو نصیحت کنم اما توصیه می‌کنم کمی صبر کنید.
- صبر کنم که چی بشه؟
- همه‌چیز درست بشه.
- اتفاقا در این مدت فهمیدم صبر کردن هیچ فایده‌ای نداره. همه‌چیز بدتر می‌شه که بهتر نمی‌شه.
- اما این فرق می‌کنه.

- چه فرقی؟

- شما یک روز صبح از خواب بیدار میشید و احساس میکنید هیچ کس رو به اندازه همسرتون دوست ندارید. دقیقا همون روز میفهمید چقدر زندگی جدیدتون رو هم دوست دارید. - گوهر نگاهش را از من میگیرد. - من دیگه حتی یک شب هم بدون سرآشپر بوراک نمیتونم بخوابم.

- به خاطر اینه که به هم عادت کردید.

- من دوست داشتن رو میشناسم بانو. زمانی که تازه سرآشپز بوراک رو دیده بودم، دوستش نداشتمن. البته ازش بدم نمیآمد اما حسی هم نداشتمن. کمی طول کشید تا بهش علاقهمند شدم.

- فکر میکنم برای اغلب دخترها همینه. دقیقا دیبا همین طور شد. برام عجیب بود که چطور انقدر زود راضی شد. واقعا چرا به آزاد نه نگفت؟

- چرا باید نه میگفت؟ خواستگارش مشکلی داشت؟

- خب در دین زرتشت رضایت دختر هم برای ازدواج شرطه. اما این فقط در ظاهره که دختر میتونه خواستگارش رو نپسند و بگه نه. چون تقریبا همه دخترها با نظر خانواده‌شون موافقت میکن.

- همین هم درسته.

- ولی من اگر بودم موافقت نمیکرم.

- چرا؟

- شاید چون پدر همیشه خیلی به من بها میداد. البته خودش هم با اغلب خواستگاران من مخالف بود اما نظر من خیلی مهم بود. انقدر که همیشه اول نظر من رو میپرسید. من هم که راحت میگفتم نه.

- فرمانده گرشاسب رو قبل از مراسم دیدم. مشخصه که پدر خوبی هستن.

- تا حالا کارهای عجیبی انجام داده. مثلا همین دفعه، نامه و لیعهد رو بعد از مراسم بهم داد. اون موقع عصبانی شدم اما حالا... - به گوهر نگاه میکنم. - آخه من اصلا نمیتونم از پدرم خرد بگیرم.

- مشخصه خیلی دوستشون دارید.

- انقدر بهش مديونم و دوستش دارم که حتی نمیتونم از دستش ناراحت باشم.

- صبر کنید تا مادر بشید، بیشتر از قبل هم پدرتون رو دوست خواهید داشت.
لبانم جمع می‌شوند. جمله آخر گوهر حس عجیبی به من می‌دهد. با چشمان پرسشگرم به او نگاه
می‌کنم و می‌پرسم:
- مادر بشم؟

- اتفاقاً وقتی مادر بشید، بیشتر به فرمانده کارن علاقه‌مند می‌شید. برای همین می‌گم فقط باید صبر
کنید.

از گوهر کمی فاصله می‌گیرم و خودم را جمع می‌کنم. عجیب است اما تا به حال تصور نکرده بودم جز
پوریا، از مرد دیگری فرزندی داشته باشم. تصویر ارشیای کوچک دوباره جلوی چشمانم قرار می‌گیرد.
گوهر صدایم می‌زند:
- بانو؟

- تو هم بچه داری؟

- من و سرآشپز بوراک سه پسر و دو دختر داریم. هفت نوه هم داریم.
- پس خانواده شلوغی هستید.

- نسبت به بقیه تعدادمون زیاد نیست.

- می‌دونم الان همه حداقل پنج یا شش بچه دارن اما برای من که همیشه فقط خودم و پدر بودیم،
چنین خانواده‌ای شلوغ به حساب می‌داد.

- شما حتماً مادر خوبی می‌شید بانو.

این چه جمله‌ایست که گوهر بر زبان می‌آورد؟ با چشمان گردشده‌ام به او نگاه می‌کنم. لبخند گرمی بر
لب می‌آورد. بی‌درنگ نگاهم را از او می‌گیرم و سرم را پایین می‌اندازم. مدتی در سکوت سپری می‌شود.
آهی می‌کشم و می‌گویم:

- چرا هر وقت می‌خوام تصمیم مهمی بگیرم، یک نفر ظاهر می‌شه و حرف‌های عجیب و غریب می‌زنده؟
حرف‌هایی که شک و تردیدم رو بیشتر می‌کنن و راه دیگه‌ای رو هم بهم نشون میدن.

- بانو! من نمی خواستم...

- چنین چیزی نمی تونه اتفاقی باشه، گوهر. شاید اهورامزدا داره بهم نشون میده که از من چی می خواد.
گوهر می خواهد حرفی بزند اما دستم را به نشانه سکوت بلند می کنم. از روی نیمکت بلند می شوم.

گوهر هم می ایستد. می گوییم:

- دیگه باید برم.

- مراقب خودتون باشید.

ادای احترام می کند. با لبخند کوچکی از او خدا حافظی می کنم و برمی گردم. از آشپزخانه که فاصله
می گیریم، آنوش را صدا می زنم. به من نزدیک‌تر می شود. می پرسم:

- فرمانده کارن در دژ هستن؟

- فکر می کنم در دژ باشن بانو.

- پس به دنبال شون برو و بگو به عمارت من بیان.

- بله.

آنوш از ما فاصله می گیرد و به سمت دیگری حرکت می کند. گیتی به من نزدیک‌تر می شود. آرام
می گوید:

- من بهتر می دونم فرمانده کجاست. می تونم به آنوش کمک کنم...

- با تو کار دارم گیتی.

- اتفاقی افتاده؟

- فعلاً بیا.

به راه می افتم. مدت زیادی طول نمی کشد که به عمارت من می رسم. از پله‌ها بالا می روم و به همراه گیتی
وارد اتاق می شوم. به سمت تخت می روم. نامه‌هاییم را از زیر بالشم بیرون می آورم. گوشه تخت
می نشینم. به آن‌ها نگاه می کنم. نامه اول را برمی گردانم. بر نشان ولیعهد که پشت نامه خورده است،
دست می کشم. ولیعهد خسرو... چه زیبا نامش بر این مهر حک شده است. نمی توانم به سادگی از این

نامه‌ها بگدرم. می‌گوییم:

- این نامه‌ها رو خیلی دوست دارم. هم نامه‌های پوریا و هم نامه‌ای که خودم برash نوشتم. نامه‌ای که... نفرستادمش.
- می‌خواید درباره نامه‌ها با هم صحبت کنیم؟
- گیتی؟
- بله بانو؟
- اگر نامه‌ها رو به تو بدم، باهاشون چی کار می‌کنی؟
- نمی‌دونم.
- باید دور بندازی شون.
- واقعا؟
- آره. کار درست همینه.
- اگر شما بخواید...
- اما آدمها که همیشه کار درست رو انجام نمیدن.
- یعنی می‌خواید نگهشون دارید؟
- من نه. - مکث می‌کنم. - تو نگهشون می‌داری.
- اگر دستور شماست، من همین کار رو انجام میدم.
- پس نامه‌ها رو بگیر و از همه پنهانشون کن. حتی از من. یعنی حتی اگر ازت خواستم نباید این نامه‌ها رو بهم بدی. اصلا بگو انداختیشون دور. اما یک جای امن نگهشون دار. باشه؟
- بله بانو.
- بخشی از من در این نامه‌هاست گیتی. پس همون طور که از من محافظت می‌کنی، باید مراقب این‌ها هم باشی.
- قول میدم مراقبشون باشم.

بغضی سینه ام را می فشارد. آن را فرومی خورم. نامه ها را به سمت گیتی می گیرم. گیتی جلو می آید. دستش را دراز می کند تا نامه ها را بردارد. آن ها را محکم تر در دست می فشارم. گیتی لحظه ای به من نگاه می کند. دستش را عقب می برد و سرش را پایین می اندازد. به نامه ها نگاه می کنم. نشان پوریا روی آن جلوه خاصی دارد. به یاد جمله اش می افتم. - بعید می دانم درختان انار بدون تو انار بدhenد. - قلبم دوباره پر از شوق می شود. شوقي که همچون بغضی گلوييم را می فشارد. صدای آوش را می شنوم:
- بانو دایانا؟ فرمانده کارن اینجا هستن.

دیگر فرصتی ندارم. نگاهم را از نامه ها می گیرم. نفسم را از دهانم بیرون می فرستم و می گویم:
- بگيرشون گيتي.

گیتی آن ها را برمی دارد. دست خالی ام را مشت می کنم. بدون آنکه سرم را برگردانم، می گویم:
- حالا برو.

صدای قدم هایش را می شنوم. در که باز و سپس بسته می شود، برمی گردم. پلک هایم را برهم می فشارم. نفس عمیقی می کشم و می گویم:
- آوش؟ فرمانده رو راهنمایی کن.

در باز می شود. فرمانده کارن را در چهار چوب می بینم. چشمش که به من می افتد، ادای احترام می کند.
می گویم:
- بیاید داخل.

فرمانده وارد می شود. چند قدم جلوتر می آید و میان اتاق می ایستد. اولین بار است که آرامش را در چهره اش نمی بینم. نگاهم را از او می گیرم و به دستانم که روی پاهایم قفل شده اند، نگاه می کنم.
فرمانده با تردید می پرسد:
- حال تون خوبه؟

پاسخی نمی دهم. بعید می دانم این سوال، سوال مهمی باشد. فرمانده کارن پیش از هر چیز باید صحبت های مرا بشنود. بدون آنکه به او نگاه کنم، شروع می کنم:

- من واقعاً می‌خواستم پوریا رو فراموش کنم. اون شب هم قسم خوردم که فراموشش کنم اما خودتون
که دیدید. همه‌چیز خراب شد.
- می‌دونم.
- حب؟
- می‌دونم که حال تون خوب نیست.
- همین؟ - پرسشگرانه به او نگاه می‌کنم. - یعنی هیچ اعتراضی ندارید؟
- نه بانو.
- ولی برخورد من اصلاً مناسب نبود. من جلوی همه از نامه‌های ولیعهد گفتم. فقط نامه‌های ولیعهد رو
خواستم و... اصلاً شما رو ندیدم. - مکث می‌کنم. - من فراموشت کردم فرمانده کارن.
- من شما رو درک می‌کنم. حتی اگر از ازدواج پشیمون شده باشید...
- تو بگو. - با چشمان متعجبش به من نگاه می‌کند. - تو پشیمون نشدی؟
- فکر نمی‌کنم.
- یعنی برات مهم نیست که ولیعهد ایران برای من نامه نوشت؟
- اینکه ولیعهد برای شما نامه فرستادن، اهمیتی نداره. مسئلهٔ دیگه‌ای فکرم رو مشغول کرده.
- چه مسئله‌ای؟
- مهمه که بدونم. - حالت چهره‌اش تغییر می‌کند. - شما برای ولیعهد چی نوشتید.
- با تعجب به او نگاه می‌کنم. این سوالی نیست که منتظر شنیدن آن باشم. سرش را خم می‌کند و با
جدیت ادامه می‌دهد:
- اگر قراره این پیوند باقی بمونه، باید بدونم تو جعبه‌ای که محافظت گیتی به فرمانده گرشاپ دادن، چه
چیزی بود.
- فکر می‌کنم باید از این برخورد فرمانده کارن ناراحت شوم. اما ناراحت نیستم. حتی خوشحال هستم که
چنین سوالی می‌پرسد. پاسخ می‌دهم:

- من گردنبندی رو که پوریا فرستاده بود، به همراه یک نامه در صندوقچه گذاشتم.
- چه نامه‌ای؟

- در اون نامه ازش خواستم پادشاه بزرگی بشه. دقیقاً نوشتیم بدون من پادشاه بزرگی باش.
- فقط همین؟

به چهره فرمانده نگاه می‌کنم. نمی‌خواهم به او دروغ بگویم. دروغ هم نمی‌گویم. فقط پرسید چه نامه‌ای برای پوریا فرستادم. متن نامه فرستاده نشده که شامل این سوال نمی‌شود. می‌گوییم:
- جواب دیگه‌ای نداشتم که بتونم براش بنویسم.

- فکر نمی‌کردم به همین سادگی پاسخ‌شون رو داده باشید.

- خودم هم فکر نمی‌کردم که بشه. - مکث می‌کنم. - اما شد.

- یعنی نمی‌خوايد از من جدا بشید بانو دایانا؟

- طلاق اتفاقیه که نباید بیفته. مگر اینکه دلیل خاصی داشته باشه، یا شرایط ویژه‌ای باشه.

- اتفاق خوشایندی نیست اما هنوز بین ما اتفاق نیفتاده. اگر برآتون سخته من مخالفتی ندارم.

- پس تو می‌خوای من برم؟

- بله بانو؟

- فرمانده! بالآخره تو می‌خوای من ازت جدا بشم یا نه؟

- من نه. من نمی‌خوام اما شما...

- باشه. فهمیدم.

نگاهم را از او می‌گیرم. همه افکارم را کنار می‌گذارم. نفس عمیقی می‌کشم و می‌گوییم:
- بیا بشین.

با تعجب به من نگاه می‌کند. دستم را روی تخت می‌گذارم و ادامه می‌دهم:

- موقع حرف زدن ترجیح میدم کنارم نشسته باشی. پس بیا بشین.

پس از مکث کوتاهی جلو می‌آید و با فاصله از من روی تخت می‌نشینند. نفس عمیق دیگری می‌کشم و

شروع می‌کنم:

- قبل از خوندن نامه‌های پوریا، بارها به این فکر کرده بودم که اولین بار کی باید تو رو کارن صدا کنم و از تو هم اسم دایانا رو بشنو姆. خیلی منتظر بودم تا زمانش برسه و در یک لحظه شروع کنیم به صمیمی صحبت کردن. این طوری که عبارت شما تبدیل بشه به تو و رفتید بشه رفتی و خوش آمدید بشه خوش اوMDی و همین طور همه فعل‌ها عوض بشن... - به کارن نگاه می‌کنم. - چون این‌ها کمی هم ناخودآگاه اتفاق می‌افته و خیلی دست ما نیست. نه؟

- نمی‌دونم اما... انگار شما دارید همین طور با من صحبت می‌کنید.

- چون دوستتون دارم. - مکث می‌کنم. - من حس می‌کنم واقعاً دوست دارم فرمانده کارن.
فرمانده نگاهش را از من می‌گیرد. سرش را پایین می‌اندازد و می‌گوید:

- من هم شما رو دوست دارم اما نمی‌تونم راحت صحبت کنم. شما به زودی مرزبان ارمنستان می‌شید.
زمانی که مهر مرزبانی...

- ادامه نده. از مرزبانی و مهر و جشن انتصاب نگو. نمی‌خوام دوباره پر از شک و تردید بشم. - بغضم را فرومی‌خورم. - از خودمون بگو. بگو می‌تونی شرایط جدید رو بپذیری؟
- چه شرایطی؟

- من در برابرت سوگند خوردم که پوریا رو رها کنم. واقعاً می‌خواستم خاطرات گذشته رو کنار بدارم و زندگی جدیدی رو شروع کنم اما همه این‌ها برای زمانی بود که فکر می‌کردم پوریا هم من رو رها کرده.
صدایم می‌لرزد. - اگر این طور می‌شد، رها کردنش راحت بود اما حالا دیگه نیست. من دیگه نمی‌تونم به راحتی پوریا رو رها کنم.

- فکر می‌کنید چقدر زمان لازم داشته باشید؟

- نمی‌دونم. شاید خیلی زیاد. تو می‌تونی صبر کنی؟

- تا زمانی که بدونم شما دارید تلاش می‌کنید، صبر می‌کنم.

- حتی اگر خیلی طول بکشه؟

- حتی اگر خیلی طول بکشه.

لبخندی بر لبانم می‌نشینند. لبخندی که به سرعت از بین می‌رود. به شانه کارن نگاه می‌کنم. به او نزدیک‌تر می‌شوم. می‌خواهم سرم را روی شانه‌اش بگذارم اما نمی‌توانم. هنوز پر از تردید هستم. کارن کمی جابه‌جا می‌شود. دستش را بلند می‌کند و روی شانه‌ام می‌گذارد. گرمای دستش را احساس می‌کنم. چشمانم را می‌بندم و آرام نفس می‌کشم. صدایش را می‌شنوم:

- حال تون بهتره بانو؟

- با من راحت حرف بزن.

- یعنی چطور؟

- بگو حالت بهتره دایان

ساکت می‌شوم. آیا واقعاً دوست دارم کارن مرا با نام دایانا خطاب کند؟ نه. نمی‌خواهم. بخشی از وجودم نمی‌تواند نام دایانا را از زبان فرمانده کارن بشنود. تنها مردی که تا به حال مرا دایانا خطاب کرده است، پوریاست. آن هم با همان صدای مهربان و لحن دلنشینش. نمی‌خواهم نامم را همان‌طور از زبان کارن نیز بشنوم. نمی‌خواهم در آن لحظه او را شبیه به پوریا ببینم. حرکت دست کارن را روی دستانم احساس می‌کنم. قلبم می‌لرزد. دست چپش را می‌بینم که آرام انگشتانم را نوازش می‌کند. در تصمیم خود مصمم‌تر می‌شوم. هرگز به خود اجازه نمی‌دهم در وجود کارن پوریا را ببینم. دستانم را عقب می‌کشم و به او نگاه می‌کنم. چشمانش نگران به نظر می‌رسند. چهره‌اش نیز همین‌طور. سرم را پایین می‌اندازم. دست راستش را می‌گیرم. آن را محکم می‌فشارم و می‌گویم:

- با من راحت صحبت کن اما دایانا صدام نکن. بذار من همچنان بانو دایانا باشم و تو هم فرمانده کارن باشه؟

- باشه.

- اشکالی نداره؟

- نه بانو دایانا. این‌طوری برای من هم راحت‌تره.

- خوبه.

- فقط من هم می‌تونم چیزی از شما بخواه؟
- البته.

- ممکنه ولیعهد رو با نام پوریا خطاب نکنید؟
از خواسته‌اش جا می‌خورم. هنوز قلبم آرام نشده است. با این جمله آشفته‌تر هم می‌شوم. کمی از او
فاصله می‌گیرم. کارن ادامه می‌دهد:

- هر وقت خواستید درباره‌شون صحبت کنید اما با نام کوچک خطاب‌شون نکنید.
- یعنی بگم ولیعهد خسرو؟

- بله. میشه همین طور صداشون کنید؟
- البته که میشه. - تلاش می‌کنم خود را متلاش کنم. - تازه این طوری بهتر هم هست. ولیعهد خسرو...
پادشاه آینده ایران. همین طور صداشون می‌کنم.
- ممنونم.

نگاهم به گوشه آتاق خیره می‌ماند. نمی‌دانم به چه چیزی دارم فکر می‌کنم. انگار لحظه‌ای از این دنیا
جدا می‌شوم و هیچ فکری به سراغم نمی‌آید. مگر می‌شود؟ دومین بار است که این طور می‌شوم. اولین
بار دقیقاً کی بود؟ به اینجا که می‌رسم، به خود می‌آیم. کارن پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. به او
نزدیک‌تر می‌شوم و می‌پرسم:

- عجیب شدم؟
- فکر نمی‌کنم.

- آشفته چطور؟ معلومه خیلی آشفتم؟
- فکر می‌کنم بیشتر خسته‌اید.
- درسته. من واقعاً خستم. انگار ذهنم به اندازه صدها سال خسته‌است.
- می‌خوايد استراحت کنید؟

دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. ضربان قلبم عجیب به نظر می‌رسد. تندي يا آرام نیست. فقط طور

دیگری به سینه‌ام می‌کوبد. انگار دارم احساساتی را تجربه می‌کنم که پیش از این تجربه‌شان نکرده‌ام.
از کارن می‌پرسم:

- قلب یک نفر چطور باید بزنه؟
- منظورتون رو نمی‌فهمم.

- حس می‌کنم قلبم به شکل خاصی می‌تپه. انگار قبل‌اً طور دیگه‌ای بود اما به یاد نمی‌آرم چطور.
فرمانده دستش را به سمت‌م می‌آورد. انگار می‌خواهد قلبم را المس کند. اما میان راه می‌ایستد. دستش
را پایین می‌اندازد و دست مرا بلند می‌کند. آن را روی قلبش می‌گذارد و می‌گوید:
- این طوری اما - مکث می‌کند. - شاید کمی آروم‌تر.

چشم‌انم را می‌بندم. ضربان قلبش را زیر انگشتانم حس می‌کنم. به آن گوش می‌دهم. آرام و منظم
است. حداقل از قلب من بسیار آرام‌تر است. دیگر درنگ نمی‌کنم. به او نزدیک می‌شوم و سرم را روی
سینه‌اش می‌گذارم. انگار کمی سبک می‌شوم. به یاد پدر می‌افتم. آغوش پدر نیز همیشه همین‌قدر امن
بود. احساس می‌کنم این امنیت و آرامش را دوست دارم. لبخند کوچکی بر لبانم می‌نشیند. به یاد
حرف‌های گوهر می‌افتم. حرف‌هایی که دیگر آنقدر بعيد به نظر نمی‌رسند.

فصل نوزدهم

- وقتی نفس می کشید، دردی در قلبتون احساس نمی کنید؟
چشمانم را می بندم و نفس عمیقی می کشم. قلبم آرام است. به پزشک نگاه می کنم و می گویم:
- نه. امروز بهترم.
- همون طور که گفتم لازم نیست نگران باشید. شما فقط کمی به آرامش نیاز دارید.
کارن با نگرانی می گوید:
- اما دیروز گفتید قلب شون ضعیفه.
- مشکل جدی نیست. فقط باید همچنان استراحت کنن.
- دارویی به بانو نمیدید؟
پیش از آنکه پزشک پاسخ دهد، می گوییم:
- دارن میگن حالم خوبه. پس نگران نباش.
کارن پاسخی نمی دهد. پزشک پس از اجازه من مشغول جمع کردن وسایلش می شود. از جا که بلند
می شود، می گوییم:
- ممنونم.
- اگر دوباره درد داشتید، به من اطلاع بدید.
پزشک ابتدا به من و سپس به کارن ادای احترام می کند. به سمت در می رود. از اتاق که خارج می شود،
کارن گوشہ تخت می نشیند و با نگرانی به من نگاه می کند. پاها یم را که دراز شده اند، جمع می کنم.
می گوید:
- باید استراحت کنی.
- می دونی که از همین طور دراز کشیدن بدم میاد.
- بگم برات غذا بیارن؟
- نه. گشته نیستم.

- پس چطور می‌خوای خوب بشی؟
- من خوبم. فقط به زمان نیاز دارم.
- با ناراحتی به من نگاه می‌کند. به او نزدیک‌تر می‌شوم. دستم را روی دستش می‌گذارم و می‌گویم:
 - دارم اذیت می‌کنم؟
 - من رو نه. خودت رو.- با چهره‌ای مصمم به من نگاه می‌کند.- داری خودت رو اذیت می‌کنی.
 - دست خودم نیست.
 - هست. تو قوی‌تر از چیزی هستی که فکر می‌کنی، بانو دایانا.
 - همیشه همین رو می‌گی.
 - چون حقیقت دارد.
- درسته. من می‌تونم تظاهر کنم که قوی هستم اما بعد از چند روز نتیجه این می‌شده.- دستم را روی قلبم می‌گذارم.- به نظرت خوبه؟
 - باید خودت رو باور کنی.
- حتی اگر مسائل شخصی رو هم کنار بذارم، بین این همه آدم غریبیه، مرزبان بودن و دستور دادن سخته.
- هنوز مرزبانی شروع نشده.
- بالاخره شروع می‌شده. و من از پسش برنمی‌ام.
- مرزبانی مسئولیت سنگینیه اما خیلی‌ها هستن که بہت کمک کنن.
- اما این منم که باید به عنوان مرزبان جلوی کیقباد بایستم.
 - ناامید شدی؟
 - ناامید نشدم فقط
- ساکت می‌شوم. چطور می‌توانم بگویم بزرگ‌ترین ترس من رو به رو شدن با پوریاست؟ این ملاقات از مرزبانی نیز بارها برایم دشوارتر است. کارن می‌گوید:

- چند بار باید تکرار کنم که بانو دایانا، نوه مرزبان واهان از چیزی که بقیه فکر می‌کنن قوی‌تر و توانمندتره؟ حتی من هم فکر نمی‌کردم به این زودی من رو پذیری. اما پذیرفتی.

- چاره‌ای نداشتم.

- داشتی.

- نداشتم. من چطور می‌تونستم تو رو آزرده کنم در حالی که تو تنها کسی هستی که بی‌دریغ به من کمک می‌کنی.

- بی‌دریغ نیست.

- هست... - مکث می‌کنم. - برای من که هست.

- اوایل بود اما بعد که...

- فرمانده کارن! تو هر چی که هستی بارها بهتر از بقیه‌ای. - لحنم را ملايمه‌تر می‌کنم... و من واقعا خوشحالم که اينجاي.

- به خاطر اينجا بودنم، من ازت ممنونم مرزبان دایانا.

- اين طور صدام نکن.

- دارم تمرين می‌کنم.

- من هنوز برای مرزبانی...

صدای آنوش را می‌شنوم:

- بانو دایانا؟ مشاور آرشاویر و بانو لوسين اينجا هستن.

کارن از روی تخت بلند می‌شود و کنار می‌ایستد. پتو را کنار می‌زنم. پاهایم را روی زمین می‌گذارم.

دامنم را مرتب می‌کنم و می‌گويم:

- راهنمایي‌شون کن.

آنوش در را باز می‌کند. ابتدا عمو آرشاویر و سپس مهین بانو را می‌بینم. به خود يادآوري می‌کنم که باید او را بانو لوسين خطاب کنم. بدون توجه به مهین بانو، بالبخند به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم و می‌گويم:

- خوش او مديدة.

- حالت بهتره؟

- خیلی بهترم.

- همه رو نگران کردی.

مهین بانو این را می‌گوید و جلوتر می‌آید. کنارم می‌ایستد و دستش را روی پیشانی ام می‌گذارد. سرم را کمی کج می‌کنم. رو به کارن می‌پرسد:

- پزشک چی گفت؟

- گفت باید استراحت کنه.

- درباره قلبش چیزی نگفت؟

پیش از آنکه کارن پاسخ دهد، می‌گوییم:

- گفت جای نگرانی نیست. در ضمن خودم می‌دونم مشکلم چیه. به زودی خوب می‌ششم.

مهین بانو آرام کنارم می‌نشینند. دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد و می‌گوید:

- ما همه کنارت هستیم دایانا. هر کمکی خواستی فقط کافیه بهمون بگی.

- واقعاً؟

- البته.

- پس میشه برید؟

- من فقط او مدم که حالت رو بپرسم.

- پس حالا که پرسیدید می‌تونید برید.

- دایانا! این برحورد تو اصلاً...

عمو آرشاویر صدایش می‌زند:

- لوسین!

مهین بانو ساکت می‌شود. پس از مکثی طولانی از جا بلند می‌شود و می‌گوید:

- باشه. من میرم. اگر کاری داشتی به آرشاویر بگو.
بیش از آنکه به راه بیفتد، کارن می‌گوید:
- ممنون که اومدید.

با اخم به کارن نگاه می‌کنم. با لبخند مهین بانو را بدرقه می‌کند و دوباره به سمت من و عمو آرشاویر می‌آید. عمو آرشاویر به من نزدیک‌تر می‌شود. از کنار تخت چهارپایه کوچک را بر می‌دارد و رو به رویم می‌گذارد. کارن می‌پرسد:

- صندلی بیارم؟

- نه. راحت باش فرمانده.

کارن کمی عقب می‌رود و به دیوار تکیه می‌دهد. عمو نیز روی چهارپایه می‌نشیند. به کارن می‌گوییم:
- تو نمی‌خوای بشینی؟
- من راحتم.

لبخندی به او می‌زنم و به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. بی‌مقدمه شروع به صحبت می‌کند:
- پس گفتی خودت می‌دونی مشکلت چیه.
- تقریبا.

- و گفتی به زودی خوب می‌شی. خب به زودی یعنی کی؟

پس از سکوت کوتاهی، سرم را به نشانه بی‌اطلاعی تکان می‌دهم. عمو ادامه می‌دهد:

- این جواب خوبی نیست دایانا. تو باید سریع‌تر خوب بشی تا تمام بزرگان ارمنستان رو جمع کنی و قبل از انتصابت به عنوان مرزبان با همه صحبت کنی.
- زمانش که برسه همه این کارها رو انجام خواهم داد.

- بعید می‌دونم فرصت زیادی داشته باشیم. حتماً تا یکی دوماه آینده کیقباد نامه‌ای می‌فرستن و...
- می‌شده در موردش حرف نزنیم؟

عمو به من نگاه می‌کند. نگاهم را از او می‌گیرم و سرم را پایین می‌اندازم. عمو آرشاویر مدتی ساكت

می‌ماند، سپس رو به کارن می‌گوید:
- ممکنه ما رو تنها بداری فرمانده؟
- بله. حتما.

کارن به سمت در می‌رود. پیش از آنکه از اتاق خارج شود می‌پرسد:
- کاری با من نداری بانو دایانا؟
- نه. ممنون.

از اتاق بیرون می‌رود. در پشت سرش بسته می‌شود. عمو آرشاویر بی‌درنگ می‌گوید:
- هنوز فکر ولیعهد ادبیت می‌کنه؟

- من نمی‌خواام در جشن انتصاب مرزبان شرکت کنم. یعنی اصلاً نمی‌تونم.
- به خاطر ولیعهد؟

- وقتی پوریا رو ببینم، چی می‌تونم بهش بگم؟
- مگه جواب‌شون رو ندادی؟

- جواب؟ اون نامه شبیه هرچیزی بود به جز جواب. - نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. - آخه جوابی.
هم نداشتم که بهش بدم.

- پس تو نامه چی نوشته؟

- چیزی که با خوندنش من رو فراموش کنه و بفهمه همه‌چیز بین ما تموم شده.
اما تموم نشده. - چشمانش را تنگ می‌کند. - برای تو که مشخصه تموم نشده.

- شما هم مثل مهین بانو توقع دارید من یک‌شبه همه چیز رو فراموش کنم و آدم دیگه‌ای بشم؟
- یک‌شبه نه. اما یک‌ساله چرا. فکر می‌کنم تنها راه خوب شدنت هم گذر زمان باشه. - با صدای آرامتری
ادامه می‌دهد. - فکر ولیعهد قلبت رو ادبیت می‌کنه، درسته؟

- پوریا، کارن، مهین بانو... عشق، عذاب و جدان، کینه، ترس، نفرت... این‌ها رو چه کسی می‌تونه با هم
تو قلبش جا بده که من بتونم؟

- بقیه هم نمی‌تونن اما برای تغییر شرایط‌شون تلاش می‌کنن.
- عموماً آرشاویر باور کنید من هم از این شرایط ناراضیم. خودتون که دیدید. دو هفته تلاش کردم قوی باشم. دو هفته تلاش کردم همه‌چیز رو کنار بذارم و گذشته رو فراموش کنم. اما نشد.
- چرا نشد؟
- می‌بینید که. - دستم را روی قلبم می‌گذارم. - من قدرت رها کردن گذشته و بخشیدن بقیه رو ندارم.
- تو باید خیلی قوی باشی دایانا.
- نمی‌تونم عموماً.
- مطمئنم که می‌تونی.
- من نمی‌تونم جلوی پوریا کنار کارن راه برم. - صدایم می‌لرزد. - پوریا رو هم فراموش کنم، من اصلاً نمی‌تونم مرزبان بشم. شنیدید که ریس آرتاواز چی گفت. گفت من به عنوان یک دختر هجده‌ساله ویژگی‌های لازم برای مرزبانی رو ندارم.
- آرتاواز فقط می‌خواست بسیاری کنه که نباید بدون مشورت با ما تصمیمی بگیری. برای همین چنین حرفی زد.
- ولی به هر حال حقیقت رو گفتن. مشخصه که من نمی‌تونم جلوی بزرگان ارمنستان بایستم و دستور بدم. من نمی‌تونم همه شما رو...
- چرا فکر می‌کنی نمی‌تونی؟ - اخمی بر چهره‌اش می‌نشینند. - مراسم ازدواجت رو فراموش کردی؟ به یاد نداری چطور جلوی همه ایستادی و آرتاواز و لوسین رو بازخواست کردی؟
- من اون شب خیلی آبروریزی کردم.
- تو اون شب خودت بودی دایانا، نبودی؟
- من اصلاً وقتی برای فکر کردن نداشتتم. هر کاری به ذهنم می‌رسید انجام می‌دادم.
- کارهایی رو که انجام دادی تایید نمی‌کنم اما می‌گم که اتفاق خوبی افتاد.
- چه اتفاقی؟

- شنیدم که بعد رفتنت ریس دیران به اطرافیان گفته انگار مرزبان واهان از گور بیرون او مده.

با تعجب به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. لبخند می‌زند و می‌گوید:

- خودت نمی‌فهمیدی اما به موقع لبخند می‌زدی. به موقع اخم می‌کردی. لحنت رو عوض می‌کردی و با جدیتی صحبت می‌کردی که هیچ‌کس جرئت مخالفت نداشت.

- بهش این طور نگاه نکرده بودم.

- از این به بعد نگاه کن. حتماً کیقباد همین‌ها رو در تو دیدن که چنین مسئولیت سنگینی رو روی شونه‌هات گذاشت.

- کیقباد به دلیل دیگه‌ای مرزبانی رو به من سپردن.

- به چه دلیل؟

- کیقباد به من اعتماد دارن.

- چرا؟

- می‌دونن که همیشه بهشون وفادارم.

- هیچ وقت نمی‌شه به وفاداری کسی مطمئن بود. به خصوص دختر جوانی که در یک استان مرزی بین آدم‌های غریبه مرزبانی می‌کنه.

- ولی کیقباد به من اعتماد دارن.

- چرا؟

سرم را پایین می‌اندازم. تا به حال به هیچ‌کس این موضوع را نگفته‌ام. حتی گیتی هم چیز زیادی از صحبت‌های من و کیقباد نمی‌داند. اما شاید بهتر باشد عمو آرشاویر بداند. پس از مکث کوتاهی می‌گوییم:

- می‌تونم بهتون اعتماد کنم؟

- این رو باید خودت تشخیص بدی.

- می‌تونید رازی رو در سینه نگه دارید؟

- اگر تو بخوای، حتما می‌تونم. به خصوص اگر مربوط به کیقباد و اعتمادشون به تو باشه.
به آرامی از روی تخت بلند می‌شوم. عمو هم می‌ایستد. می‌خواهم به سمت میز آینه بروم. دستم را
می‌گیرد. می‌گویم:

- می‌تونم خودم برم.
- همراهیت می‌کنم.

آرام قدم بر می‌دارم. به میز که می‌رسم، کشوی آن را باز می‌کنم. از میان چند کاغذ و کتاب، نامه کیقباد
را بیرون می‌آورم. در کشور امی‌بندم و نامه را به سمت عمو می‌گیرم. می‌گویم:
- کیقباد در این نامه ازم خواستن مرزبان بشم.

عمو آرشاویر نامه را از دستم می‌گیرد. به سمت تخت می‌روم و روی آن می‌نشینم. این بار به دیوار نزدیک‌تر می‌شوم تا بتوانم تکیه دهم. عمو نیز چهارپایه را کمی جابه‌جا می‌کند و دوباره می‌نشیند. نامه را باز می‌کند و مشغول خواندن می‌شود. به چهره‌اش نگاه می‌کنم. چشمانش نوشته‌های نامه را دنبال می‌کنند. لحظه‌ای اخم می‌کند و لحظه‌ای بعد چشمانش گرد می‌شوند. به پایان نامه که می‌رسد، بی‌درنگ سرش را بلند می‌کند. به من نگاه می‌کند و می‌پرسد:

- به خاطر وليعهد؟

- عجیبه؟

- کیقباد چطور مطمئن هستن که تو به خاطر وليعهد چنین کاری می‌کنی؟

- چون قبل‌اهم چنین کاری کردم.- مکث می‌کنم.- من از پوریا و عشق‌مون گذشتمن و به ارمنستان او مدم. من این کار رو فقط به خاطر پوریا و قدرتش انجام دادم. همون طور که کیقباد ازم خواستن. عمو سرش را پایین می‌اندازد و این بار دقیق‌تر مشغول خواندن نامه می‌شود. سرش را چند بار به چپ و راست تکان می‌دهد. به من نگاه می‌کند و می‌گوید:

- کیقباد واقعاً سیاستمدارن دایانا. مشخصه که از هر چیزی برای رسیدن به اهداف‌شون استفاده می‌کنن.- اخم می‌کند.- ولی این زیاده‌رویه. تو هم فقط به خاطر وليعهد می‌خوای مرزبان بشی؟

- فقط نه. اما دلیل اصلیم پوریاست. کمک به وليعهد و قدرتش هم کمک به ایرانه دیگه. عمو پاسخی نمی‌دهد. با چهره درهم‌رفته‌اش به من نگاه می‌کند. انگار در دلش به حالم تاسف می‌خورد. می‌گوییم:

- الان شما هم مثل مهین‌بانو فکر می‌کنید این عشق من رو در بند کرده؟ می‌خواید من رو سرزنش کنید عمو آرشاویر؟

- اگر جای وليعهد بودم، حتی اگر لازم بود، تیسفون و قصر رو هم رها می‌کردم و به دنبالت می‌آمدم دایانا.

- پوریا پادشاهی رو بیش از هر چیز در این دنیا می‌خواد.

- ولی گفتی می‌دونی که هنوز دوستت داره.
- دوستم داره ولی انگار این محبت کافی نیست. یعنی تا وقتی که من برای پادشاهی مانع باشم، کافی نیست.
- پس تو به خواسته خودت و لیعهد رو ترک کردی و الان هم خودت داری تصمیم می‌گیری کنار و لیعهد نباشی.
- من فقط تسلیم سرنوشتی شدم که از پیش برام نوشته شده.
- داری خودت رو کوچیک می‌بینی.
- وقتی به گذشته نگاه می‌کنم هیچ وقت افسار زندگیم دست خودم نبوده.
- شاید داری این حرف رو می‌زنی که خودت رو راضی کنی. می‌خوای باور کنی دست تو نبوده تا بتونی بقیه رو سرزنش کنی.
- عموماً فکر نمی‌کنم این حرف‌ها من رو آروم کنن. حتی برعکس! من رو خیلی...
- تو همه این تصمیم‌ها رو خودت گرفتی. - با جدیت به من نگاه می‌کند. - فرمانده کارن درست می‌گه. تو حتی از چیزی که فکر می‌کنی هم قوی‌تر هستی. برات سخته، اما همیشه کار درست رو انجام میدی.
- درست از نظر چه کسی؟ من یا شما؟
- از نظر هردوی ما. - مکث می‌کند. - سختی‌های انتخاب‌های خودت رو بپذیر دایانا. اون‌ها رو به پای بقیه نتویس. سرنوشت تو کاملاً به دست خودت‌هه.
- نیست. اگر سرنوشت من به دست خودم بود...
- خواسته کیقباد رو کنار می‌ذاشتی و در تیسفون می‌موندی؟
- اگر به دست من بود، مشاور آندرانیک در قصر ظاهر نمی‌شد و مراسم نامزدی به هم نمی‌خورد.
- اما با همون شرایط، تو می‌تونستی بمونی. خودت گفتی به خاطر و لیعهد تصمیم گرفتی به ارمنستان بیای.
- من بین بد و بدتر مجبور شدم انتخاب کنم.

- بد و بدتر برای تو یا ولیعهد؟
- قطعاً ولیعهد.

- حالا هم به خاطر ولیعهد می‌خوای مرزبان بشی.

- قبلًا می‌خواستم. اما حالا پر از تردیدم. من نمی‌تونم...

- مگه هنوز ولیعهد رو دوست نداری؟

- پرسیدن این سوال در حالی که کارن...

- ولیعهد رو دوست نداری؟

- چرا.

- پس حاضری باز هم به خاطرش کاری کنی؟

- چه کاری؟

- خوب شو دایانا.

پرسشگرانه به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. گفتگویمان آنقدر سریع پیش رفت که احساس می‌کنم مفهوم جملاتش را نمی‌فهمم. ادامه می‌دهد:

- اگر ولیعهد هنوز به تو علاقه داشته باشن، حتما باید آرامش و سلامتی تو رو بخوان. و بخوان که تو مرزبان بزرگی بشی. پس به خاطر ولیعهد خوب شو.

سرم را می‌گردانم. به گوشه آتاق خیره می‌شوم و به حرف‌های عمو فکر می‌کنم. با صدای آرامی ادامه می‌دهد:

- اگر کیقباد دارن از محبت تو سوءاستفاده می‌کنن، تو هم برای نجات خودت استفاده کن. - به او نگاه می‌کنم. - به خاطر ولیعهد تیسفون رو ترک کردی، مرزبانی رو پدیرفتی، و حالا باز هم به خاطر ولیعهد سالم و قوی باش دایانا.

- حرف‌هاتون در نگاه اول زییان.

- پس قبول‌شون داری؟

- ممنون عمو آرشاویر. ممنون که بهم نشون دادید چه بلایی داره سرم میاد.
- منظورم این نبود. من فقط...
- متوجه منظورتون شدم. مهین بانو درست می گفت. من واقعا در بند پوریام. اما دیگه نه. - با جدیت ادامه می دهم - من بیش از این نمی تونم برای این محبت توان بدم. باید همینجا تمومش کنم.
- پس فهمیدی انقدر قوی هستی که ولیعهد رو رها کنی.
- درسته. من... من همه چیز رو رها می کنم. آینده ای رو که خراب شد فراموش می کنم. ارشیا رو از ذهنم پاک می کنم. پوریا رو هم... اصلا پوریا نه. ولیعهد. ولیعهد خسرو... دیگه پوریایی وجود نداره. از اول هم وجود نداشت.
- تو داری محبتتون رو انکار می کنی؟
- انکار کردن از پذیرفتن خیلی راحت تره.
- تو نمی تونی تا همیشه انکار کنی. یک جایی بالاخره کم میاری و...
- من چاره دیگه ای ندارم.
- پیشنهاد من هم درست نیست اما اگر مثل قبل بتونی از این محبت برای قوی تر شدن استفاده کنی...
- نه. دیگه قلبم این اجازه رو به من نمیده. انکار کردن تنها راه حله عمو آرشاویر.
- اگر مطمئنی که این طور خوشحال تری...
- مطمئنم.
- پس هر کار می تونی انجام بده تا زودتر خوب بشی.
- هم خوب میشم و هم قوی میشم. اصلا شاید از فردا مرزبانی رو شروع کنم.
- عمو آرشاویر با ناراحتی به من نگاه می کند. کمی جلو می آید و دستانم را در دست می گیرد. آنها را آرام می فشارد. می گوید:
- من هر کاری که بخوای برات انجام میدم. فقط کافیه بهم بگی.
- ممنون که اینجا هستید.

- لوسين گفت ديگه پيش اعتماد نداري. خواست من به جاي اوں کنارت باشم.
- يعني حرف هام رو به مهين بانو ميگيد؟
- گفتم که راز دارم. فقط به لوسين قول دادم کنارت باشم.
- سرم را پايان می اندازم. پس مهين بانو هنوز به فکر من است. البته به فکر من نه، بيشتر به فکر ارمنستان. بخشى از وجودم به خاطر توجهى که هنوز به من دارد خوشحال است. اما نمي خواهم به خاطر او خوشحال باشم. نمي خواهم بعد از اين همه اتفاق، باز هم دوستش داشته باشم. آرام می گويم:
- نمي تونم مهين بانو رو ببخشم.
- کينه خوب نيسن دایانا.
- می دونم. پدرم توی نامه ش گفته بود دشمنانش رو ببخشم. - به ياد نامه مادر می افتم. - مادرم هم خواسته بود خودش و پدر و فرمانده گرشاسب رو ببخشم. و من بخشيديم. همه شون رو بخشيديم. حتى اين روزها فکر می کنم ريس آرتاواز رو هم بخشيديم. اما مهين بانو رو نه. نمي تونم ببخشم عمو.
- می فهمم.
- واقعاً حق رو به من مي ديد؟ به خصوص وقتی مهين بانو ادعا می کنن به خاطر آينده من چنین کارهایي کردن؟
- تا امروز نمي دونستم انقدر داري اذيت ميشي.
- حالا می دونيد. البته ديگه بهتره گذشته رو رها کنيم.
- رها کنيم يا انكار؟
- ظاهر به رها کردن، همون انكار کردن؟
- عمو آرتاواز با ناراحتی به من نگاه می کند. پس از مكث کوتاهی از جا بلند می شود. می پرسم:
- داريدين ميريد؟
- صحبتی باقی مونده؟
- می خواه بحثی رو امروز تموم کنم و بعد ديگه اسم پوريا رو هم نيارم.

- چه بحثی؟

- چند روز قبل از مراسم ادواج با رئیس آرتاواز در مورد وضعیت حکومت ساسانی صحبت کردیم. رئیس گفتن صبر و امید مردم تموّم شده و اتحادی هم بین مردم و درباریان وجود نداره. می‌گفتن در این شرایط کوچک‌ترین لغزشی سقوط حکومت ساسانی رو در پی دارد. سقوطی که اصلاً بعید نیست در زمان پادشاهی پوریا اتفاق بیفته. درست می‌گن؟

- تقریباً درسته. البته اتفاقات خوبی هم داره می‌فته اما نارضایتی مردم خیلی عمیقه.

- نه. - دستم را روی قلبم می‌گذارم. - وضع کشور انقدر هم بد نیست. حداقل در تیسفون نمی‌شد احساس کرد پایان انقدر نزدیکه.

- گوش کن دایانا. اینکه سقوط ساسانیان نزدیکه و نارضایتی مردم عمیقه یک حقیقته. حقیقتی تلخ که تهدید بزرگی برای پادشاه آینده ایرانه اما - مکث می‌کند. - فرصتی هم هست.
- چه فرصتی؟

- در این شرایط آشفته، اگر مردم باز هم ظلم و بی‌تدبیری ببینند دست به شورش می‌زنند اما اگر اصلاحاتی هم ببینند آرام می‌شن و دوباره توان صیر و تحمل پیدا می‌کنند. درست مثل وضعیت ارمنستان. پنجاه ساله که ثبات اقتصادی و سیاسی نداریم. اما چون آزادی دینی بهمون داده شده، سکوت کردیم.

- این سکوت در دراز مدت به ضرر حکومت نیست؟

- اگر فرد لایقی پادشاه ایران باشد و برنامه‌ریزی دقیقی برای حل مشکلات داشته باشد، به نفع حکومت هم هست. با این روش شورش مردم رو به تعویق می‌ندازن و زمان می‌خرن تارهی برای حل مشکلات پیدا کنند.

- کیقباد چنین پادشاهی نبود؟

- نمی‌شه راحت جواب این سوال رو داد. ما فقط آثار ظاهری تصمیمات کیقباد رو می‌بینیم. نمی‌دونیم در دربار تیسفون دقیقاً چه دستوراتی اجرا می‌شه. به خصوص که کیقباد پادشاه بسیار سیاستمداری هستن. حتی ممکنه چیزی که ما امروز در کشور به چشم می‌بینیم، بر خلاف چیزی باشد که واقعاً داره اتفاق

- پوریا اصلاً شبیه کیقباد نیست. یعنی بعید می‌دونم انقدر از سیاست بدونه و یا حاضر باشه مثل کیقباد با مدارا رفتار کنه و همیشه با لبخند جلو بره. پوریا خیلی... سختگیر و جدیه. حتی گاهی ترسناک میشه.
- علاوه بر این‌ها افکار بزرگی هم داره؟ یعنی... می‌دونه که باید به اوضاع کشور سامان بده؟
- پوریا عاشق شهرسازیه. بیشتر به ساختن و آبادی فکر می‌کنه. مهم‌تر اینکه فقط در ظاهر حامی اشراف و موبدانه. افکار متفاوتی برای اداره کشور داره.
- خیلی خوبه. ایران در حال حاضر به چنین پادشاهی نیاز داره. فقط یک مشکل وجود داره.
- چه مشکلی؟
- فقط پادشاهی که قدرت زیادی داره، می‌تونه با جدیت و سختگیری پیش بره. ولیعهد خسرو در حال حاضر چنین قدرتی دارن؟
- نمی‌دونم. حمایت موبدان و اشراف، به خصوص خاندان اسپهبد هست ولی بیش از این... نمی‌دونم.
- کیقباد بسیار زیرکن. حتماً برای پادشاهی ولیعهد خسرو فکرهایی کردن.
- امیدوارم همین طور باشه. چون پادشاهی واقعاً حق پوریاست. یعنی پادشاهی اصلاً در وجود پوریاست. حتماً باید پادشاه بزرگی بشه.
- ناخودآگاه چشمانم خیس می‌شوند. آن‌ها را پاک می‌کنم. عموماً آرشاویر با ناراحتی به من نگاه می‌کند. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گویم:
- من خوبم. نگران نباشید. از این لحظه به بعد هم پوریا رو فراموش می‌کنم و فقط به آینده فکر می‌کنم. در ضمن ممنون به خاطر حرف‌های امیدوارکننده‌ای که گفتید.
- عموماً پس از سکوت کوتاهی به طرف در می‌رود. پیش از آنکه در را باز کند، می‌گوید:
- من اگر جای آرتاواز و لوسین بودم، تسلیم می‌شدم و مراسم نامزدیت با ولیعهد رو به هم نمی‌زدم. بی‌درنگ از اتاق خارج می‌شود. به جمله‌ای که بر زبان آورد فکر می‌کنم. چقدر عجیب بود! کاش می‌توانستم چهره‌اش را ببینم. هرچند از لحن و صدایش مشخص بود از این وضعیت ناراحت و کمی

هم عصبانی است. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. چقدر عمو آرشاویر را دوست دارم. چقدر خوب مرا می‌فهمد. از من خواست به خاطر پوریا قوی باشم. هر چند ناممکن به نظر می‌رسد و من نیز دیگر با خود چنین نمی‌کنم اما به هر حال خواسته زیبایی بود. پس از کیقباد، عمو آرشاویر تنها کسی است که علاقه‌من به ولیعهد را درک کرده است. ولیعهد! چقدر زود توانستم او را در ذهنم نیز این‌طور صدا کنم. لبخندی بر لبانم می‌نشینند. چقدر آرام شده‌ام. همیشه وقتی با کسی صحبت می‌کنم آرام می‌شوم.

صدای آنوش را می‌شنوم:

- بانو؟ فرمانده کارن می‌تونن بیان داخل؟

- بله.

کارن وارد اتاق می‌شود. به او لبخند می‌زنم و می‌گویم:

- از این به بعد خودت برای ورود اجازه بگیر. لازم نیست از آنوش بخوابی.

کارن پاسخی نمی‌دهد. به سمتم می‌آید. صاف می‌نشینم و تلاش می‌کنم خوب و آرام به نظر برسم.

کنارم روی تخت می‌نشیند و در سکوت به من نگاه می‌کند. می‌پرسم:

- چی شده؟

- انگار بهتری.

- خیلی بهترم.

- مشاور آرشاویر چطور تونستن کمکت کنن؟

- با هم صحبت کردیم. حرف‌های عمو آرشاویر با اینکه گاهی تلخن اما من رو آروم می‌کنم. عمو

صادقانه اما با سیاست صحبت می‌کنم. حقیقت رو طوری می‌گن که آزاردهنده نیست. و حرف‌هایی

می‌زنم که انگار من به شنیدن شون نیاز دارم.

- چه حرف‌هایی؟

- نمی‌تونم توضیح بدم. حرف‌هایی که هم تلخن و هم امیدوارکننده. واقعیت دارن اما طوری گفته می‌شن

که من رو آروم می‌کنم.

- اگر بگی چی میگن، من هم میتونم همون طور صحبت کنم.

کمی عقب میروم. با تعجب به او نگاه میکنم. این جمله اش مرا حیرت زده میکند! همیشه فکر میکردم کارن بسیار بزرگ و فهمیده است. همیشه او را یک مرد کامل می دیدم. اما این بار با این چهره و این کلمات شبیه پسر بچه ها به نظر میرسد. خنده ام میگیرد. این خنده را در لبخند کوچکی پنهان میکنم. دست راستش را در دستانم میگیرم. به چهره اش نگاه میکنم و میگویم:

- تو خوبی. پس همون طور که هستی باش.

- میخوام برای تو بهترین باشم.

- قطعاً تو بهترین مردی هستی که در ارمنستان دیدم. که اگر نبودی، دلیلی نداشت پیشنهاد ازدواجت رو بپذیرم. هر چقدر هم مستاصل بودم، فرقی نمیکرد. اگر تو نبودی، نمیپذیرفتم فرمانده کارن. کارن دستش را بلند میکند و روی شانه ام میگذارد. به من نزدیک تر میشود. سرشن را جلو میآورد و آرام پیشانی ام را میبوسد. لبخندی بر لبانم مینشیند. عقب میرود و دوباره رو به رویم قرار میگیرد. به دستش که همچنان روی شانه ام قرار دارد، نگاه میکنم. میگوید:

- نمیخوای استراحت کنی؟

- نمیخوام که... باید زودتر خوب بشم. پس بهتره استراحت کنم.

بلند میشود. به سمت پرده میرود. آن را کنار میکشد تا اتاق تاریک شود. بالش را مرتب میکنم. پتو را نیز دستم میگیرم. آرام روی تخت دراز میکشم و پتو را رویم میاندازم. کارن میگوید:

- با من کاری نداری؟

- باید حتماً برعی؟

- بایدی نیست. اگر بخوای میمونم.

- پس بمون.

به سمتم میآید. دوباره کنارم مینشیند. به او نگاه میکنم. لبخند میزند. به موهای طلایی رنگش که روی شانه اش قرار گرفته اند، نگاه میکنم. چشمانم را تنگ میکنم و ریشش را که کمی تیره تر از

موهایش است، تا گونه‌هایش دنبال می‌کنم. بالاخره به چشمانش می‌رسم. همان چشمان آبی‌رنگی که همیشه می‌درخشند. می‌گوید:

- نمی‌خوابی؟

- گفته بودم خیلی زیبایی؟

ابتدا تعجب و سپس شوق را در چهره‌اش می‌بینم. لب‌هایش را بر هم می‌فشارد و پس از سکوت کوتاهی می‌گوید:

. نه.

- حالا گفتم.

- امروز حرف‌های عجیبی می‌زنی.

- فقط عجیب؟

- و زیبا.

- فقط امروز نبود. تو این دو هفته هم چند بار چنین جملاتی بہت گفتم.

- اما قبلاً انقدر صریح هم نگفته بودی.

- این طوری من رو بیشتر دوست داری؟

- فکر می‌کنم همین طوره.

- ممنون فرمانده کارن.

- من باید ازت تشکر کنم.

- خب تشکر کن.

- من که همیشه گفتم...

- بگو که هنوز من رو دوست داری.

- هنوز نه. همیشه.

لبخند می‌زنم. کم‌وبیش فهمیده‌ام که کارن آنقدرها هم آرام و خوددار رفتار نمی‌کند. این کارن را بیشتر

می‌پسندم. نگاهم را از او می‌گیرم و چشمانم را می‌بندم. پس از سکوت کوتاهی، صدایش را می‌شنوم:
- اگر همیشه همین طور خوشحال باشی، بیشتر هم دوست دارم بانو دایانا.

فصل بیستم

- مهم‌ترین ویژگی یک فرماندار اینه که قدرتمند ظاهر بشه.
 - حب یک نفر باید قدرت داشته باشه تا بتونه قدرتمند ظاهر بشه.
 - شما قدرت دارید بانو. - فرماندار مکث می‌کند. - زمانی که کیقباد مهر مرزبانی رو به شما بدن، قدرت به دست می‌ارید. پس شرط اول رو دارید.
 - ولی من باید بتونم بقیه رو با خودم همراه کنم. فرمان کیقباد که وفاداری افرادم رو تضمین نمی‌کنه.
 - به همین دلیل تاکید می‌کنم محاکم و قدرتمند ظاهر بشید. هیچ‌کس از فرماندار ضعیف و مردد حمایت نمی‌کنه.
 - ضعف و تردید؟ نه. من این طور نیستم.
 - به هر حال باید مراقب باشید. زیرستان شما همیشه هوشیار هستن. هرگز نماید اجازه بدید ضعف شما رو ببینن.
 - باشه. اگر انقدر مهمه، بیشتر حواسم رو جمع می‌کنم.
- فرماندار وسپار لیوان آبی را که روی میز است بر می‌دارد و کمی از آن می‌نوشد. دوباره به من نگاه می‌کند و می‌گوید:
- بعد از اقتدار، مهم‌ترین مسئله مشورته. شما بسیار جوان هستید. مرزبانی هم مسئولیت سنگینیه. باید همیشه با افرادی مورد اعتماد مشورت کنید.
 - می‌دونم فرماندار. من افراد مهمی دارم. مشاور آرشاویر، مشاور آندرانیک، فرمانده کارن و فرمانده ماجج. حتی قراره از خاندان گنونی هم افرادی کنارم قرار بگیرن.
 - اما پیدا کردن افراد قدم اوله. در قدم بعد باید مراقب باشید و درست با اون‌ها رفتار کنید.
 - یعنی چطور؟
 - همیشه عدالت رو برقرار کنید. هرگز به فردی بیش از بقیه توجه نکنید. حسادت می‌تونه مقدمه خیانت باشه.

- اما برخورد کیقباد با زیردستان شون متفاوته. وزیر مهبود، به عنوان وزیر اول دربار بیشتر مورد توجه کیقباد هستن. یا حتی سپهبد بویه بیش از بقیه روسای خاندان‌ها به کیقباد نزدیکن.
- شما پادشاه نیستید بانو. قراره مرزبان بشید، مرزبانی که به حاطر تجربه کمی که داره بیشتر به حمایت و مشورت زیردستانش نیاز داره.
- ولی من نمی‌تونم عموم آرشاویر رو مثل بقیه ببینم. مشخصه که نظرات شون برآم ارزشمندتره.
- می‌تونید این توجه رو پنهان نگه دارید. حداقل در ظاهر باید عدالت رو رعایت کنید.
- بله. این مورد رو هم حتماً رعایت می‌کنم.
- توصیه بعدی من به شما رعایت تعادل در مشورته. در اموری که به اندازه کافی اطلاع دارید، به تنها بی و بدون مشورت تصمیم بگیرید. نشون بدید شما به تنها بی هم توانمند هستید.
- حتماً همین کار رو انجام میدم.
- و توصیه آخر اینکه همیشه شما حرف آخر رو بزنید. در جلسه‌ای که برگزار می‌کنید، بعد از شنیدن نظرات همه، خودتون دستور بدید و طوری برخورد کنید که انگار به تنها بی تصمیم گرفتید.
- یعنی چی؟
- نگید من صحبت‌های مشاور آرشاویر رو بیشتر قبول دارم. یا هر طور مشاور آندرانیک می‌گن. به هیچ وجه اسم کسی رو نیارید. دستور دادن رو هم به عهده فرد دیگه‌ای ندارید. همیشه خودتون دستور نهایی رو اعلام کنید. باید نشون بدید تصمیم گیرنده نهایی شما هستید.
- بله. حتماً همین کار رو انجام میدم.
- این موضوع بسیار اهمیت داره بانو. باید همیشه رعایت کنید.
- این نکات رو همه فرماندارها می‌دونن؟
- تقریباً بله. زمانی که من فرماندار ملایر شدم، ریس ارجاسب این موارد رو به من گفتند.
- یعنی ولیعهد هم این نکات رو می‌دونن؟ - تلاش می‌کنم پوریا را به یاد نیاورم. - فکر می‌کنم برای یک پادشاه مهم‌تر باشه که به این توصیه‌ها عمل کنه.

- حتما بیش از این‌ها می‌دونن. آموزش ولیعهد از مهم‌ترین وظایف پادشاهه. همیشه بهترین استادها انتخاب می‌شون. کیقباد هم به این موضوع دقت دارن چون پادشاهی یک کشور مسئولیت بسیار سنگینیه.

- همین طوره.

- شما فقط به مرزبانی فکر کنید. باید سریع‌تر با اوضاع ارمنستان و شرایط خاصی که شهرهای مرزی دارن، آشنا بشید.

- چه شرایطی؟

- به زودی مشاور آرشاویر به ملاقات شما میان. مشاور در این زمینه بهتر می‌تونن راهنمایی‌تون کنن.
- یعنی همین الان میان؟

- بله. با مشاور هماهنگ کردم.

- چقدر خوب.

- این آموزش‌ها رو جدی بگیرید بانو.

- حتما همه رو به خاطر می‌سپرم.

- مبادا به خاطر سهل‌انگاری اعتماد کیقباد رو از دست بدید.

- من تمام تلاشم رو می‌کنم.

- می‌ترسم تمام تلاش شما کافی نباشد.

- این لحن و برخوردتون من رو می‌ترسونه.

- من رو ببخشید بانو دایانا. باید به فرمان کیقباد اعتماد کنم اما نمی‌تونم نگران نباشم. مرزبان وسپار با توانایی‌های بسیار نتوانستن موفقیتی در ارمنستان به دست بیارن. نمی‌دونم شما چطور می‌تونید موفق بشید.

- من نوه مرزبان واهانم. چون مردم ارمنستان می‌دونن از خاندان مامیگونیان هستم، راحت‌تر به من اعتماد می‌کنم.

- امیدوارم همین طور باشه.

- فکر می کنید نیست؟

- برای مردم پذیرفته شده نیست که یک بانو بتونه چنین مقامی داشته باشه.

- یک نفر باید شروع کننده این تحول باشه.

- امیدوارم همه این اتفاق رو یک تحول ببینن.

- نمی بینن؟

- باید صبر کنیم و ببینیم.

- پس شما موافق نیستید که من مرزبان ارمنستان بشم.

- نظر من اهمیتی نداره. کیقباد بسیار مصر هستن و ما همه باید پیرو دستورشون باشیم.

- شما که به کیقباد وفادار هستید، به نوعی برادر پدرم هستید، و ضمناً یک فرماندار ساده‌اید، نمی‌تونید

به سادگی این فرمان رو بپذیرید. بعيد می‌دونم درباریان تیسفون دستور کیقباد رو بی‌چون و چرا بپذیرن.

- مطمئناً نباید انتظار حمایت یا استقبال داشته باشید. اما کیقباد حتماً جوانب رو سنجیدن و موافقت

دربار رو به دست آوردن. پس نگران نباشید و فقط روی مرزبانی تمرکز کنید.

می‌خواهم سوالی را که این چند روز ذهنم را مشغول کرده است، از فرماندار بپرسم اما صدای خدمتکار

مانع می‌شود:

- فرماندار مردانشاه؟ مشاور آرشاویر اینجا هستن.

- راهنمایی‌شون کن.

در باز می‌شود. عموم آرشاویر را می‌بینم. لبخندی بر لبانم می‌نشینند. عموم به فرماندار ادائی احترام می‌کند

و می‌گوید:

- سلام.

- خوش آمدید مشاور.

- جلسه تموم شد؟

- بله. من صحبتی با بانو ندارم. - به من نگاه می‌کند. - شما امری با من ندارید؟
- نه. فقط می‌دونید مراسم انتصاب مرزبان چه زمانی برگزار میشده؟
- به زودی از تیسفون دعوت‌نامه می‌فرستن.
- به زودی یعنی کی؟
- یک ماه دیگه نوروزه و پایتخت تا آخر فروردین درگیر خواهد بود. احتمالاً مراسم اواخر اردیبهشت‌ماه برگزار میشده.
- یعنی سه ماه دیگه. پس همین روزها دعوت‌نامه می‌رسه. باید سریع‌تر آماده بشیم.
- شما فقط به مرزبانی فکر کنید. نگران مسئله دیگه‌ای هم نباشید.
- اصلاً چیزی برای نگرانی وجود نداره. - به عمو نگاه می‌کنم. - درسته؟
- عمو آرشاویر به نشانه تایید سرش را تکان می‌دهد و بالبخند به من نگاه می‌کند. کمی آرام می‌شوم.
- فرماندار می‌پرسد:
- من می‌تونم برم؟
- البته. به خاطر توصیه‌های ارزشمندی که کردید سپاس‌گزارم.
- من فقط فرمان کیقباد رو اجرا کردم.
- ادای احترام می‌کنم. فرماندار از جا بلند می‌شود و به سمت در می‌رود. از اتاق که خارج می‌شود، عمو آرشاویر به طرف میز می‌آید. کنار صندلی می‌ایستد و می‌پرسد:
- صحبت‌های فرماندار چطور بود؟
- خیلی خوب بود. نکات مهمی رو گفتن.
- خوبه.
- عمو جابه‌جا می‌شود. روی صندلی می‌نشیند. به من نگاه می‌کند و بی‌درنگ شروع به صحبت می‌کند:
- فرماندار تاکید کردن هرچه سریع‌تر شرایط مرزی ارمنستان رو...
- می‌تونم قبلش سوالی بپرسم عموم؟

- چه سوالی؟

- با ریس آرتاواز صحبت کردید؟

- بله. از اول که گفتم نگران نباش.

- موافقت کردن شما اینجا بمونید؟

- تقریباً.

- یعنی چی تقریباً؟

- گفت شرطی داره که با تو مطرح می‌کنه.

- چه شرطی؟

- به من چیزی نگفت.

- اصلاً شرط یعنی چی؟ - اخم می‌کنم. - خودم باید با هاشون صحبت می‌کردم و می‌گفتم تصمیم من به

عنوان مرزبان ارمنستان اینه که شما به عنوان مشاور کنارم باشید.

- قبله هم گفتم نباید با آرتاواز امرانه صحبت کنی.

- اما مرزبان ارمنستان منم.

- ریس خاندان مامیگونیان هم آرتاواز. تازه عمومی تو هم هست.

- من اجازه نمیدم شما از دوین برید.

- آرتاواز هم جلوت رو نمی‌گیره.

- ولی گفتید شرط دارن.

- مطمئناً شرط عجیبی نمی‌داره.

- شما چطور می‌دونید؟

- می‌دونم آرتاواز کاری نمی‌کنه که تو ناراحت بشی.

- مگه ناراحت شدن من برآشون مهمه؟

- البته که هست.

- ولی تا حالا چند بار من رو ناراحت کردن.

- این بار ناراحتت نمی کنه.

- چرا؟

- چون می دونه تو تحت فشاری و قلبت ناراحته. بیش از این بہت فشار نمی‌یاره.

- یعنی به خاطر خودم؟

- به خاطر قلبت.

- دارید شوخي می‌کنید؟

- شاید برای بقیه مشکل قلبی تو ساده باشه. ولی برای من و آرتاواز نیست.

- پژشک که گفت مشکلی نیست.

- درباره مادرم همین طور می‌گفتن. اما به یکباره قلبش ایستاد و تموم شد.

- به خاطر مشکل قلبی از دنیا رفتن؟

- ضعف قلبش بعد از مرگ واساک شروع شد. به تدریج هم جدی‌تر شد و مادر رو از پا درآورد.

- می‌ترسید برای من هم چنین اتفاقی بیفته؟

- باید مراقب خودت باشی دایانا.

به چهره جدی و نگران عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. فکر می‌کردم دردی که در سینه‌ام دارم تنها به خاطر

پوریاست و به زودی آرام می‌شود. اما حالا که به مرگ مادر بزرگم فکر می‌کنم، کمی می‌ترسم. باید

بیشتر مراقب باشم. به راستی نمی‌خواهم بمیرم. دستم را روی قلبم می‌گذارم و می‌گوییم:

- پس عمو آرتاواز چون می‌ترسن قلبم از حرکت بایسته، با من موافقت می‌کنن؟

- موافقت نه. تا حد ممکن کمتر بہت سخت می‌گیره.

- فقط هم به خاطر مادر؟

- می‌دونی که خیلی شبیهش هستی.

- انقدر دوست‌شون داشتید؟

- همه مادرشون رو دوست دارن.
- ولی نشنیدم مهین‌بانو در موردشون صحبت کنن.
- لوسین بعد از طلاق رابطهٔ خوبی با مادرم نداشت. به خصوص که برخلاف میل مادر به دنبال تجارت رفت.
- مادر قدرت زیادی داشت؟
- یعنی چی؟
- یعنی منصبی، عنوانی... می‌خوام بدونم به عنوان همسر یک مرزبان چقدر در ارمنستان قدرت داشتن.
- به طور آشکار قدرتی نداشت. از سیاست هم چیزی نمی‌دونست. اما مهمترین فرد در زندگی همهٔ ما بود.
- بالاخره شما رو تربیت کرد.
- مادرم همه رو دور هم جمع می‌کرد. اختلاف من و آرتاواز بعد رفتنش انقدر زیاد شد.
- مگه چی کار می‌کردن؟
- من به پدر نزدیک بودم و آرتاواز به مادر. بعد مرگ مادر، تعادل از بین رفت. آرتاواز هم خیلی عوض شد. گاهی فکر می‌کنم آرتاواز هنوز با مرگ واساک و مادر کنار نیومده.
- پس به خاطر همین وقتی فهمیدن قلب من درد می‌کنه انقدر عوض شدن.
- آرتاواز واقعاً دوست داره.
- پدرم رو دوست داشتن.
- تو رو هم دوست داره.
- آخه عمو آرتاواز... - لبخندی بر لبانم می‌نشیند. - با اینکه همیشه ازشون می‌ترسیدم اما حس می‌کردم باید دوست‌شون داشته باشم. شاید فهمیده بودم که من رو دوست دارم.
- خون خیلی قویه دایانا. انقدر قوی که چهارصد ساله پادشاهی ساسانی بر پایهٔ همین خون و خاک اداره می‌شده.

- خاک؟

- خون نماد قدرت خاندان‌هاست و خاک نماد نظام زمین‌داریه. خون و خاک ارزش هر کس را تعیین می‌کنه، اشراف را از مردم عادی جدا می‌کنه و خاندان ساسانی را در راس قدرت نگه می‌داره.

- کیقباد خیلی ثروتمندن؟

- میزان ثروت خاندان ساسانی را دقیق نمی‌دونم. اما انقدر هست که در این سال‌ها هر زمان قدرت خاندان کم شده، ثروت و زمین‌هاشون مقام پادشاه را حفظ کرده.

- پس به همین دلیل مردم عادی به سختی می‌تونن صاحب زمین بشن؟
- نه تنها مردم عادی، محدودیت‌هایی برای فرماندهان و سپاهیان هم وجود داره. کسانی که سلاح و قدرت نظامی در کشور دارن، نمی‌تونن ثروت زیادی جمع کنن.
- می‌دونم. پدر خودم فرمانده سپاهه. طبیعیه که برای جلوگیری از شورش این سخت‌گیری‌ها باشه. اما مردم عادی چطور؟ داشتن یک تکه زمین ایرادی نداره.
- بالاخره باید از توزیع قدرت بین مردم جلوگیری بشه.
- به نظرم عادلانه نیست. مردم عادی هم باید بتونن صاحب زمین بشن. حالا گاهی زمین دار شدن ممکنه اما هرگز مالکیت قنات‌ها رو به رعیت نمیدن. اینکه درست نیست. باید آزادی باشه.
- داری مثل واساک صحبت می‌کنی.
- منظورتون عقاید دایی آراست؟
- دقیقا. همون عقایدی که خطرناکن.
- خطرناک نیستن. فقط به قول کارن برای زمان ما نیستن.
- تعبیر خوبیه.
- مزدک هم چنین عقایدی داره. می‌گه باید عدالت بین مردم وجود داشته باشه. شعارش اینه: اشتراك زن و زمین میان تمام مردم. - اخم می‌کنم. - وقتی فکر می‌کنم که زن رو مثل زمین می‌بینه و اوون رو حق مرد می‌دونه، احساس بدی پیدا می‌کنم.
- همه‌جا همین‌طوره. فکر نمی‌کنم موبدان زرتشتی هم نگاه خوبی به زن داشته باشن.
- اتفاقا به تازگی فهمیدم نگاه خوبی ندارن. قبل از آذرمه‌ر رو می‌دیدم و فکر می‌کردم اغلب موبدان باید مهربان و منطقی باشن. اما از وقتی به ارمنستان اوتمدم به این نتیجه رسیدم که موبدان آذرمه‌ر که استثنای است.
- همین باورها مرزبانی رو برای تو سخت می‌کنه.
- ارمنی‌ها هم درباره زن همین‌طور فکر می‌کنن؟

- شاید کمی بهتر. اما فکر نکن خیلی فرق داره.
- ولی شما یک زن بزرگ در دین تون دارید؛ مریم، مادر عیسی.
- زرتشت هم آناهیتا رو داره.
- به نظرم مریم بزرگ‌تره. چون انسان هم هست به ما نزدیک‌تره.
- نمی‌خوای دینت رو عوض کنی؟
- نه. یعنی نمی‌دونم. خیلی کار سختیه.
- پس بهش فکر نکن. چون بهتره زرتشتی باقی بمونی.
- چرا؟
- تو از مامیگونیان هستی؛ یک ارمنی که دوباره می‌خواهد مرزبان ارمنستان بشه. اگر دینت رو هم عوض کنی، درباریان تیسفون خیلی بہت سخت می‌گیرن.
- می‌دونم مرزبان واهان زرتشتی شدن تا درباریان رو آروم کنن.
- پس می‌دونی چقدر روی این قضیه حساسیت هست.
- بله. دین... به خون و خاک، باید دین رو هم اضافه کنید. این دین زرتشته که حکومت ساسانی رو بر پا نگه داشته.
- و این حکومت ساسانیه که قدرت دین زرتشت رو در این سال‌ها حفظ کرده. اگر حمایت و سخت‌گیری پادشاهان ساسانی نبود، الان نیمی از ایران مسیحی بودن.
- قبول ندارم. همون‌قدر که دین زرتشت ضعف داره، دین مسیح هم نقص داره. مردم زرتشت رو دوست دارن.
- پس هنوز روی دینت تعصب داری.
- در بعضی از اصولش شک کردم اما هنوز خودم رو یک زرتشتی می‌دونم.
- همین طور بمون دایانا.
- ولی مهین بانو دوست دارن من مسیحی بشم.

- لوسین مسائلی رو می‌بینه و من مسائل دیگه‌ای. لوسین مثل یک معامله به همه‌چیز نگاه می‌کنه. ولی آدم نباید فقط به فکر سود خودش باشه. سود رساندن به طرف مقابل و به دست آوردن حمایتش، گاهی بزرگ‌ترین سوده.

- متوجه منظورتون نمی‌شم. یعنی چی که...

- بانو دایانا؟ ریس آرتاواز اینجا هستن.

صدای خدمتکار است. ساکت می‌شوم و پرسشگرانه به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. به نشانه بی‌اطلاعی سرش را تکان می‌دهد. بلند می‌گوییم:

- راهنمایی‌شون کن.

ریس آرتاواز وارد می‌شود. از جا بلند می‌شوم. سرم را خم می‌کنم و می‌گوییم:

- سلام.

- حالت بهتره؟

- بله. ممنون.

ریس آرتاواز لحظه‌ای در چهره‌ام دقیق می‌شود. سپس نگاهش را از من می‌گیرد و رو به عمو آرشاویر می‌گوید:

- فرماندار گفتن جلسه رسمی نیست و می‌تونم با دایانا ملاقاتی داشته باشم.

- اصلاً جلسه‌ای نیست. فقط دارم به سوالات دایانا جواب میدم.

- پس کار من مهم‌تره.

جلو می‌آید و در یک قدمی ام می‌ایستد. کاغذی را به سمتم می‌گیرد. به آن نگاه می‌کنم. پیش از آنکه مشغول خواندن شوم، می‌گوید:

- فرماندار گفتن تمامی وظایف مرزبانی رو به تو سپردن تا تمرین کنی.

- چند روزه که همین طوره.

- این نامه رو آورم تا مهر کنی.

دوباره نگاهی به آن می‌اندازم. مجوز خروج از دوین است. با تعجب می‌پرسم:

- می‌خواید برید؟

- پنج ماهه که در دوین هستیم. درست نیست بیش از این ریاست خاندان دست کس دیگه‌ای باشه.

- ریس آرتاواز!

- نگران نباش. آندرانیک رو با خودم نمی‌برم. تو هم روی قولت بمون و به عنوان مشاور ازش کمک بگیر.

- دوست داشتم بیشتر کنارم باشید. شما به عنوان ریس خاندان تجربه زیادی دارید.

- هر زمان به کمک لازم داشتی، کافیه به آندرانیک بگی. خودم رو به سرعت می‌رسونم.

- حالا کی باید برید؟

- فردا صبح حرکت می‌کنیم.

دوباره به کاغذ نگاه می‌کنم. پس از خواندن، آن را روی میز می‌گذارم. جوهر را برمی‌دارم. مهر مرزبان

موقعت را که در انگشت دارم در آن فرومی‌برم و پایین کاغذ می‌زنم. آن را به طرف ریس آرتاواز می‌گیرم.

ریس مجوز مهر شده را برمی‌دارد و می‌پرسد:

- با من کاری نداری؟

- من نه. اما... انگار شما برای موندن مشاور آرشاویر شرطی داشتید.

- قبل اشرط رو قبول کردی.

- چه شرطی؟

- قول دادی مشاور آندرانیک رو کنارت داشته باشی و از مامیگونیان حمایت کنی. فراموش که نکردی؟

- نه. اصلاً من سر قولم هستم.

- پس من دیگه شرطی ندارم.

- ولی من دوست داشتم از کمک شما هم استفاده کنم. اگر در دوین بموئید...

- آرماویر از ستون‌های مهم ارمنستانه. من با ریاست خاندان بزرگ‌ترین کمک رو بہت می‌کنم.

- البته. شما تنها کسی هستید که می‌تونید ریاست خاندان رو داشته باشید.
- فقط فراموش نکن که سریع‌تر سپهبدی برای ارمنستان تعیین کنی.
- سپهبد؟
- آرشاویر یا فرماندار مردانشاه درباره انتصاب سپهبد چیزی بهت نگفتن؟
 - پرسشگرانه به عمو آرشاویر نگاه می‌کنم. پیش از آنکه حرفی بزند، ریس ادامه می‌دهد:
 - بعضی از مرزبانان ارمنستان سپهبدی در کنارشون داشتن. سپهبدی که مسئولیت حفاظت از مرزها رو به عهده دارد. تو که یک بانو هستی و نمی‌تونی در میدان جنگ حاضر بشی، حتماً باید سپهبد انتخاب کنی.
- عمو آرشاویر بی‌درنگ می‌گوید:
 - کسی رو مد نظر دارید ریس آرتواز؟
 - دایانا قدرت کمی دارد. اگر فرد بزرگی رو انتخاب کنه، رسمًا قدرت رو تقدیم سپهبد کرده. پس مهمه که این سپهبد، فرد شناخته‌شده‌ای نباشه.
 - از مامیگونیان هم نباید باشه. این بار حتماً خاندان گنونی اعتراض می‌کنن.
 - فقط یک نفر باقی می‌مونه.
 - فرمانده کارن گنونی.
- نگاه هر دو به سمت من برمی‌گردد. آنقدر بحث به سرعت پیش رفته است که احساس می‌کنم جا مانده‌ام. افکارم را مرتب می‌کنم و می‌گویم:
 - به این راحتی هم نیست. من می‌خوام فرمانده رو کنار خودم داشته باشم. حضور فرمانده به من آرامش میده.
 - عمو آرتواز می‌پرسد:
 - فرد بهتری رو سراغ داری؟
 - حب من باید فکر کنم.

- نظر من فرمانده کارنه.

عمو آرشاویر می‌گوید:

- من هم موافقم. فرمانده کارن قابل اعتماده. و چون همسر توئه نمی‌تونه به راحتی تو رو کنار بزنه. در ضمن با اینکه فرمانده توامندیه، شهرت زیادی نداره. و این به نفع ماست.

- چرا نمی‌خواهد شهرت داشته باشه؟ اتفاقاً اگر شناخته شده باشه، می‌تونه برای من حمایت مردم رو به دست بیاره.

ریس آرتواز بی‌درنگ پاسخ می‌دهد:

- اگر سپهبد محبویتی بیشتر از مرزبان داشته باشه، مقام مرزبانی مفهومش رو از دست میده.

چشمانم را تنگ می‌کنم. دوست ندارم این طور به قدرت نگاه کنم. عمو آرشاویر ادامه می‌دهد:

- فراموش نکن که قدرت نظامی به سپهبد سپرده می‌شه. این مسئله مهمیه.

- پس باید بهش فکر کنم. به راحتی نمی‌تونم کسی رو انتخاب کنم.

ریس آرتواز کمی از من فاصله می‌گیرد. به عمو آرشاویر نزدیک‌تر می‌شود. رو به او می‌ایستد و می‌گوید:

- تو نظر من رو می‌دونی.

- نظر خودم هم هست.

- حالا که من دارم میرم، مسئولیت تو سنگین‌تر می‌شه.

- حواسم به همه‌چیز هست.

- مراقب‌شون باش. هم مراقب دایانا و هم ارمنستان.

- حتماً از آندرانیک کمک می‌گیرم.

لحظه‌ای هر دو ساکت می‌شوند. از فرصت استفاده می‌کنم. لبخند می‌زنم و می‌گویم:

- پس با هم آشتی کردید؟

نگاهشان به سمت من برمی‌گردد. صاف می‌ایستم. با جدیت ادامه می‌دهم:

- اینکه این‌طور با هم صحبت می‌کنید و تقسیم مسئولیت می‌کنید خیلی خوبه اما مرزبان ارمنستان من

هستم. بهتر نیست من رو هم در این بحث شرکت بدید؟

نگاهشان بی حالت به نظر می رسد. انگار حرف عجیبی بر زبان آورده ام. با لحن نگرانی می پرسم:

- مشکلی هست؟

ریس آرتاواز با چشم انداش به من نگاه می کند. نگاهم را از او می گیرم و به سراغ عموم آرشاویر

می روم. لبخندی بر لب دارد. معنی برخورشان را نمی فهمم. شاید لحن صحبت یا چهره ام خنده دار

است. می خواهم سوالی بپرسم اما ریس آرتاواز دستش را به سمت عموم آرشاویر می گیرد و می گوید:

- هر وقت مشکل دفاعی داشتید فقط کافیه بهم بگید. مامیگونیان بهترین سربازان رو دارن.

عموم آرشاویر نیز دستش را به سمت عموم آرتاواز دراز می کند. دست او را می گیرد و می گوید:

- در این سال ها برای حفظ قدرت خاندان زحمت زیادی کشیدی.

- باز هم زحمت می کشم.

- اگر پدر اینجا بود، ازت قدردانی می کرد.

- حتما این کار رو می کرد.

- ممنون آرتاواز. به خاطر تمام این سال ها.

- توقع داری من هم ازت تشکر کنم؟

- می دونم که تشکر نمی کنی. می شناسمت.

- من هم می شناسمت. به خاطر دو سالی که از من بزرگ تری، هنوز طوری صحبت می کنی که انگار

بیشتر می فهمی.

- هرگز این طور نبوده.

- همیشه بوده.

- من همیشه فقط نظرم رو گفتم.

- طوری نظرت رو می گفتی که...

مانع ادامه بحثشان می شوم و می پرسم:

- دارید دعوا می کنید؟

به دستشان که در دست یگدیگر است، اشاره می کنم و ادامه می دهم:

- وقتی دست هم رو گرفتید فکر کردم الان حتما مرزبان واهان و مادرتون خوشحالن. به نظرم خرابش نکنید.

ریس آرتاواز پرسشگرانه به عموم آرشاویر نگاه می کند. عموم آرشاویر می گوید:

- کار من نیست. خودش خوب می دونه چی باید بگه.

- حتما کار لوسینه. این طور تربیتش کرده.

بی درنگ می گویم:

- نه اتفاقا. تو این سال ها پدرم من رو تربیت کرده. یعنی اول مادرم، بعد پدرم و سیمین. - کمی جدی تر می شوم. - مهین بانو تاثیری نداشت.

عموم آرشاویر به ریس آرتاواز نزدیک می شود و آرام در گوشش چیزی می گوید. هر دو شروع به خنده دن می کنند. ابتدا کمی جا می خورم. احساس می کنم به من می خندهند. اما کمی بعد لبخندی بر لبانم می نشینند. اولین بار است که عمومهایم را انقدر نزدیک به هم می بینم. می گویم:

- خوشحالم که بعد از بیست سال به خاطر ارمنستان با هم متحد شدید.

ریس آرتاواز به سمت من می آید. نزدیک به من می ایستد. سرشن را کمی بالا می گیرد و با جذیت می گوید:

- به خاطر ارمنستان نه، به خاطر تو.

- به خاطر من؟

- تو خیلی جوانی. ضعف های زیادی هم داری. تازه مرد هم نیستی. - مکث می کند. - اما ممکنه بتونی مرزبان خوبی بشی.

- همین که فکر می کنید ممکنه، من رو خوشحال می کنه.

- مراقب مرزهایم باش، نوه مرزبان واهان.

ریس آرتاواز این جمله را بالحنی ملایم بر زبان می‌آورد. لحنی که بسیار بر دلم می‌نشیند. به خود که می‌آیم، ریس را می‌بینم که به طرف در می‌رود. بی‌درنگ او را صدا می‌زنم:
- ریس آرتاواز؟

سرجایش می‌ایستد. آب دهانم را قورت می‌دهم و می‌گویم:
- خیلی... دوستتون دارم.

عمو لحظه‌ای مکث می‌کند. سپس بی‌هیچ حرفی دوباره به راه می‌افتد و از اتاق خارج می‌شود.

فصل بیست و یکم

به زمین تمرین که می‌رسیم، افسار آبگون را عقب می‌کشم و می‌ایستم. کارن نیز متوقف می‌شود. سرم را رو به آسمان بلند می‌کنم. چشمانم را می‌بندم. نفس عمیقی می‌کشم و می‌گویم:

- اسب سواری آرامش‌بخش‌ترین کار دنیاست.

- قبل از چنین عبارتی رو برای آشپزی به کار برد بودی.

- آشپزی هم طور دیگه‌ای آرامش‌بخشه.

- اما اسب‌سواری برای تو مناسب‌تره.

- چون یک نجیب‌زادم؟

- چون مرزبان ارمنستانی.

مرزبان ارمنستان... کمرم را به جلو خم می‌کنم و سرم را کنار سر آبگون می‌گذارم. می‌گویم:

- من همیشه قدرت رو دوست داشتم. به خاطر همین از پدر خواستم شمشیرزنی رو بهم یاد بده. - نفس عمیقی می‌کشم. - من الان دقیقا همون جایی هستم که باید باشم فرمانده کارن.

- پس راضی شدی.

- احساس نمی‌کنی چند وقته حالم زیادی خوبه؟

- زیادی که نه. ولی خوبه.

- تو توقع زیادی از من داری.

- بانو لوسین گفتن قبل شادتر بودی.

- چون جوان‌تر بودم.

- الان هم جوانی.

- نسبت به قبل نه. هر روز دارم بزرگ‌تر و عاقل‌تر می‌شم.

بالبختند به کارن نگاه می‌کنم. از روی اسبیش پایین می‌آید. به من نزدیک می‌شود و دستش را به سمتم

دراز می‌کند. می‌گوید:

- زمان تمرینه.

- نمیشه امروز تمرین نکنیم؟

- میدونید که از الان به بعد من فقط استاد شما هستم. باید مسئولیتم رو انجام بدم.

- صبح‌ها جلسه با فرماندار مردانشاه و عمو آرشاویر، عصرها هم تمرین شمشیرزنی. تازه جلسات بزرگان خاندان و رسیدگی به کارهای ارمنستان هم هست. هیچ وقت انقدر فشرده آموزش ندیده بودم.

- امروز که تموم بشه، فردا می‌تونی استراحت کنی.

- استراحت کنید.

- بله؟

- الان من مرزبان ارمنستانم و شما استاد شمشیرزنی. باید با احترام با من صحبت کنید.

- البته... مکث می‌کند... به من افتخار میدید که از اسب پیاده بشید بانو؟

سرم را تکان می‌دهم و آرام می‌خندم. کارن هم لبخند می‌زند. دستش را می‌گیرم. به کمکش از اسب پایین می‌آیم. دستم را روی یال‌های آبگون می‌کشم. شیشهه آرامی می‌کشد. کنار چشمش را می‌بوسم. به کارن نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- بربیم.

به راه می‌افتیم. از کنار اسب‌هایمان عبور می‌کنیم و به وسط زمین می‌رسیم. می‌ایستم. کارن با فاصله از من رو به رویم قرار می‌گیرد. شمشیرم را از خلاف بیرون می‌آورم و در دست می‌گیرم. کارن می‌گوید:

- دیروز چه مواردی رو گفتم؟

- همه رو به یاد دارم.

- حب؟

- واقعاً باید بگم؟

- برای هر دومون مرور می‌شه.

- باشه... - کمی فکر می‌کنم... - گفتی نقطه ضعف من میان تنه منه. همون قدر که حواسم به گردن و سینم

هست، باید مراقب پهلوها و شکمم باشم.

- و بعد؟

- و اینکه لازم نیست حتماً گردن طرف مقابل رو نشانه بگیرم. دست و پای حریف هم اگر مجروح بشه،
اون رو از پا می‌ندازه.

- دیگه؟

- همین دیگه. حالا باید بیشتر با هم تمرین کنیم.

- دوباره شمشیرزنی؟

- می‌تونم انتخاب دیگه‌ای داشته باشم؟

- فرماندار گفتن کار با خنجر رو هم بہت یاد بدم.

- تیر و کمان چطور؟

- فعلاً شمشیر و خنجر.

- پس همون شمشیرزنی.

کارن شمشیرش را از غالاف پیرون می‌آورد و می‌گوید:

- شروع کن.

شمشیر را بلند می‌کنم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و به سمت کارن می‌روم. سینه‌اش را نشانه
می‌گیرم و شمشیرم را به حرکت در می‌آورم. بی‌درنگ شمشیرش را بلند می‌کند و مانع ضربه‌ام می‌شود.
دوباره شمشیر را عقب می‌برم و این بار پای چپش را نشانه می‌گیرم. پیش از آنکه شمشیرم حرکتی کند،
با شمشیرش مانع می‌شود. با دست دیگرش دست چپم را می‌گیرد و مرا به سمت خود می‌کشد. دیگر
نمی‌توانم کاری کنم. با اخم به او نگاه می‌کنم. سرشن را تکان می‌دهد و می‌گوید:

- اولین درسی که بہت دادم چی بود؟

- می‌دونم.

- پس چرا رعایت نمی‌کنی؟

- چون سخته. قبل از اینکه شمشیر رو حرکت بدم، باید مطمئن بشم درست نشانه گرفتم.
- شمشیرزنی کمان داری نیست بانو دایانا.
- صد بار تا حالا این رو گفتی.
- چون مسئله مهمیه. این طوری از حرکت سوم به بعد حریف می‌تونه تمام حرکات رو پیشبینی کنه.
- حریف نه. فقط تو. چون تو نقطه ضعفم رو می‌دونی، می‌فهمی.
- از مشاور آرشاویر دعوت کنم که با هم مبارزه کنید؟
- داری سخت می‌گیری.
- چون نگرانتم. لحنش تغییر می‌کند. اگر می‌تونستم شرایطی فراهم می‌کردم که هرگز در موقعیتی قرار نگیری که مجبور بشی شمشیر بزنی. اما نمی‌تونم.
- می‌دونم می‌خوای مطمئن بشی که خودم می‌تونم مراقب خودم باشم. اما وقتی هر دفعه همون درس‌های قبل رو تکرار می‌کنی، احساس می‌کنم هیچی یاد نگرفتم.
- می‌خوای تشویقت کنم؟
- نمی‌خواام نالمیدم کنی.
- بانو دایانا!

ملتمسانه به من نگاه می‌کند. شمشیرش را پایین می‌آورد و آن را رها می‌کند. شمشیر روی زمین می‌افتد. ابتدا به شمشیر و سپس به او نگاه می‌کنم. قدم بر می‌دارد و کنارم قرار می‌گیرد. دست راستش را روی انگشتانم که دور شمشیر حلقه شده‌اند می‌گذارد. با دست چپش نیز آرنجم را می‌گیرد. می‌گوید:

روزهای اول انقدر مسلط شمشیر رو نگه نمی‌داشتی.

انگشت اشاره‌اش را روی دستم حرکت می‌دهد تا به شمشیرم می‌رسد. ادامه می‌دهد:

حالا دستت با شمشیر یکی شده. فراموش کردی قبل از هم جدا بودید؟

دستم را رها می‌کند. جابه‌جا می‌شود و پشت سرم قرار می‌گیرد. می‌خواهم به طرفش بچرخم اما دستانش را روی کمر و شانه‌ام می‌گذارد. احساس می‌کنم گرم می‌شوم. در یک لحظه تمرکزم را از

دست می‌دهم. می‌گوییم:

- فرمانده کارن من...

- حالت ایستادن هم مثل شمشیرزن‌ها شده، آرام و تهدید‌کننده.- می‌چرخد و رو به رویم قرار می‌گیرد.- می‌بینی که خیلی پیشرفت کردی.

نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و شمشیرم را پایین می‌آورم. به دستش که همچنان دور کمرم حلقه شده است نگاه می‌کنم. ما الان فقط استاد و شاگرد هستیم. نباید جز شمشیرزنی به چیز دیگری فکر کنم. سرم را به چپ و راست تکان می‌دهم و می‌گوییم:

- اما به نظر تو کافی نیست.

- برای یک بانو این مهارت‌ها بی‌نظیرن اما برای یک مرزبان کافی نیستن.

- برای مرزبانی که سپهبد داره چطور؟ من که قرار نیست به میدان جنگ برم.

- شاید روزی به میدان جنگ هم برم.

- جنگ وحشتناکه.

- مرزبانی یعنی جنگ در مرزاها برای حفظ کشور.

- تو با جنگیدن مشکلی نداره؟

- کار من همینه.

- یعنی از جنگ نمی‌ترسی؟

- نه.

- از کشتن آدم‌ها چطور؟

- اون‌ها رو سربازانی می‌بینم که زندگی مردمم رو به خطر می‌ندازن.

- و با کشتن سربازها مشکلی نداری.

- نه.

- ولی من نمی‌تونم با کسی بجنگم و نمی‌تونم کسی رو بکشم. پس اگر مرزبانی اینه، من نمی‌تونم

مرزبان بشم.

- خودت گفتی قراره سپهبدی انتخاب کنی.

- یک سوال تکراری ازت بپرسم؟

- چه سوالی؟

- اگر از کیقباد بخواه تو رو به عنوان مرزبان انتخاب کن و کیقباد هم بپذیرن...
- نه.

- خواهش می‌کنم!

- اگر مشاور آرشاوير یا رییس آرتاواز چنین حرفی بشنون، چه فکری می‌کنن؟

- من باید کاری رو انجام بدم که به نفع ارمنستانه.

- چرا دوباره از مرزبانی ناامید شدی؟ به خاطر شمشیرزنی؟

- نه. اصلا. من ناامید نشدم. فقط می‌خواه تصمیم درستی بگیرم. - لبخند می‌زنم. - من قبلات رو
نمی‌شناختم، نه تو رو و نه شرایط سخت ارمنستان رو. اما حالا می‌دونم تو چقدر قابل اعتماد و توانمند
هستی و ارمنستان هم به تو نیاز داره. پس...

- من نمی‌خواه مرزبان بشم.

- چرا؟

- نه من می‌خواه و نه بقیه قبول می‌کنن. تازه به اندازه تو هم سیاست مرزبانی رو بلد نیستم.

- چنین چیزی امکان نداره.

- مطمئنم همون قدر که من در شمشیرزنی ازت انتقاد می‌کنم، مشاور آرشاوير در سیاست تشویقت
می‌کنن.

- تشویق می‌کنن چون عمومی من هستن.

- من هم همسرم. - دستش را کنار صورتم می‌گذارد. - مطمئنم بیشتر از مشاور آرشاوير از ناراحتی تو
ناراحت می‌شم. اما می‌خواه کمک کنم تا مرزبان بزرگی بشی.

- اعتماد به نفسم خیلی کمه نه؟
- مسئولیتی که روی دوشت گداشتن خیلی سنگینه.
- بگو که کمکم می‌کنی.
- همیشه.
- هر طور که بخواه؟
- هر طور که بخوای.
- اگر بخواه سپهبد ارمنستان بشی، می‌پذیری؟
- با افتخار می‌پذیرم.
- اگر بخواه سپهبد ارمنستان نشی و کنارم باشی چطور؟
- باز هم با افتخار می‌پذیرم.
- برات فرقی نمی‌کنه؟
- هیچ فرقی نمی‌کنه.
- عمو آرشاویر و فرماندار مردانشاه فکر می‌کنن باید تو رو به عنوان سپهبد انتخاب کنم. اما من این رو نمی‌خواه. می‌خواه تو همیشه کنارم باشی.
- کارن لبخند می‌زند. نگاهی به اطراف می‌اندازد. آرام جلو می‌آید و مرا در آغوش می‌گیرد. سرم روی سینه‌اش قرار می‌گیرد. نفس عمیقی می‌کشم و می‌گویم:
 - خودخواهانه است؟
 - اگر من هم بودم، چنین تصمیمی می‌گرفتم.
 - می‌دونی چه کسی رو می‌خواه به عنوان سپهبد انتخاب کنم؟
 - کارن پس از مکث کوتاهی، مرا رها می‌کند. از او فاصله می‌گیرم و عقب می‌روم. با لبخند به او نگاه می‌کنم. می‌پرسد:
 - ماجج؟

- دقیقا! به نظرم فرمانده ماجج گنونی شایسته‌ترین فرد برای این مقامه.
 - کمی جوان نیست؟
 - هست. ولی قابل اعتماد و توانمند. فرمانده ماجج رو به عنوان سپهبد منصوب می‌کنیم و دستور میدیم از فرماندهان با تجربه کمک بگیره.
 - اما گفتی ریس آرتواز خواستن کسی رو انتخاب کنی که شهرت زیادی نداشته باشد.
 - این توصیه رو قبول ندارم. من باید اول به فکر ارمنستان باشم، بعد قدرت و مقام خودم.
 - پس از این نظر فرد مناسبی رو انتخاب کردم.
 - مناسب‌تر از تو؟
 - شهرت و محبوبیت ماجج از من بیشتره.
 - اما توانایی‌هایی رزمیش بیشتر نیست.
 - مثل هم هستیم.
 - به نظر من تو بهتری. مهارت‌های بیشتری داری و بهتر هم می‌تونی به بقیه آموزش بدی.
 - تو که آموزش ماجج رو ندیدی.
 - تو رو که دیدم. - به چشمانش نگاه می‌کنم. - تو استاد خیلی خوبی هستی فرمانده کارن. این رو شاگرد فرمانده گرشاسپ داره بہت می‌گه.
 - فقط زیادی بہت سخت می‌گیرم.
- این را با لبخند می‌گوید. نگاهم را از او می‌گیرم. دستم را روی دستش می‌گذارم. آرام او را نوازش می‌کنم. لبخندم را پنهان می‌کنم و می‌گویم:
- حب یک استاد خوب...
- آنوش که صدایم می‌زند ساکت می‌شوم. از کارن کمی فاصله می‌گیرم و به سمت صدا می‌گردم. آنوش ادای احترام می‌کند و می‌گوید:
- ببخشید بانو. پیام مهمی آوردم.

- چی شده؟

- پیکی از تیسفون او مده. فرماندار گفتن شما باید پاسخشون رو بدید.

نام تیسفون را که می‌شنوم قلبم فرومی‌ریزد. تلاش می‌کنم چهره‌ام آرام به نظر برسد. سرم را به نشانه تایید تکان می‌دهم و با لحنی عادی می‌گوییم:

- پس سریع‌تر باید برمی‌رد. - به کارن نگاه می‌کنم. - همراهم می‌ای؟

- البته.

شمშیرم را در غلاف می‌گذارم و به راه می‌افتم. کارن کنارم حرکت می‌کند. به پیکی که آمده است فکر می‌کنم. حتماً دعوت‌نامهٔ مراسم انتصاب مرزبان را آورده است. حضورش در دوین دلیل دیگری نمی‌تواند داشته باشد. زمان زیادی نمی‌گذرد. به عمارت اصلی که می‌رسیم، پیک تیسفون را می‌بینم. درفش کاویان را بر پشتیش دارد. مرا که می‌بیند ادای احترام می‌کند. به او نزدیک می‌شوم. جلویش می‌ایستم و می‌گوییم:

- به دوین خوش آمدید.

- پیام کیقباد رو آوردم.

آداب دریافت پیام پادشاه را به خوبی آموخته‌ام. کمی عقب می‌روم. تعظیم می‌کنم و می‌گوییم:

- با افتخار پیام‌شون رو می‌پذیرم.

پیک نامهٔ بزرگی را به سمتم می‌گیرد. آن را برمی‌دارم و صاف می‌ایستم. به آنوش نگاه می‌کنم و می‌گوییم:

- پیک تیسفون راهی طولانی داشتن. مکانی آماده کنید تا استراحت کنن.

- بله بانو.

پیک تیسفون تشکر می‌کند. برمی‌گردم. فرماندار جلوی در عمارت ایستاده است. به سمتش می‌روم.
کارن نیز همراهی ام می‌کند. به اطراف نگاه می‌کنم و می‌پرسم:

- مشاور آرشاوير نیستن؟

- گفتم تمامی بزرگان رو جمع کنن تا سریع‌تر از نامه مطلع بشن.
نامه را در دست می‌فشارم. ابتدا به کارن و سپس به فرماندار نگاه می‌کنم. می‌گوییم:
- می‌خواهم خودم تنها بخونمش.

- می‌تونید برید داخل. هر زمان صلاح دونستید، به ما هم اطلاع بدید.
به سمت در می‌روم. خدمتکار در را باز می‌کند. وارد می‌شوم. چند قدم که برمی‌دارم، در بسته می‌شود.
نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. سرجایم می‌ایستم و نامه را از پاکتش بیرون می‌آورم. همان‌طور که
انتظار داشتم مهر کیقباد روی نامه خورده است. نامه را باز می‌کنم و مشغول خواندن می‌شوم:
به یاد اهورامزدا و به نام کیقباد
بانو دایانای مامیگونیان

مراسم انتصاب مرزبان ارمنستان در تاریخ بیست و پنجم اردیبهشت‌ماه برگزار خواهد شد. دروازه‌های
تیسفون از نیمه اردیبهشت‌ماه به روی مرزبان موقت و همراهانش باز خواهد بود. منتظر دیدارتان
هستم.

کیقباد ساسانی

بیست و نهم بهمن‌ماه سال بیست و ششم قباد
نامه که تمام می‌شود، سرم را بلند می‌کنم. لحظه‌ای بی‌حرکت می‌مانم. لحن نامه برایم تازگی دارد.
چقدر خشک و رسمی است. دوباره به آن نگاه می‌کنم. عبارت دایانای مامیگونیان را اولین بار است که
می‌شنوم. دیگر همه مرا دایانای گنوی می‌نامند. به تاریخ نامه نگاه می‌کنم. یک ماه پیش نوشته شده
است. تا بیست و پنجم اردیبهشت‌ماه نیز تنها دو ماه باقی است. باید سریع‌تر به بقیه نیز اطلاع دهم. کارن

را صدای می‌زنم. کمی بعد در باز می‌شود. او را در چهارچوب می‌بینم. می‌گویم:

- همه می‌تونید بیاید داخل.

به سمت میز میان عمارت می‌روم. بر روی صندلی بلند بالای میز می‌نشینم. ابتدا کارن و فرماندار مردانشاه وارد می‌شوند. پس از آن‌ها عمو آرشاویر و مشاور آندرانیک را می‌بینم. یکی یکی وارد می‌شوند و پس از ادائی احترام بر سر جایشان می‌نشینند. فرماندار می‌پرسد:

- در نامه مطلب مهمی گفته شده؟

- نه. فقط دعوت‌نامه‌ست. وقتی همه بیان، توضیح میدم.

- بله.

دباره نگاهی به نامه می‌اندازم. به راستی چرا کیقباد این طور رسمی سخن گفته است؟ شاید از من دلخور باشد. یعنی کیقباد نیز مخالف ازدواج من با کارن بوده است؟ بعید می‌دانم. فرماندار گفت که کیقباد موافقتش را اعلام کرده است. پس حتماً دلیل دیگری دارد. شاید می‌خواهد مرا به نامه‌های رسمی عادت دهد. نامه‌هایی که پس از مرزبانی زیاد با آن‌ها سروکار خواهم داشت. عمو آرشاویر صدایم می‌کند:

- بانو دایانا؟ همه آماده هستند.

نگاهی به صندلی‌های دور میز که پر شده‌اند می‌اندازم. مشاور و انانت از خاندان گنوی و فرمانده هویک، فرمانده ارمنستان نیز حضور دارند. به جای حالی فرمانده ماجج نگاه می‌کنم و می‌پرسم:

- فرمانده هنوز برنگشتن؟

کارن پاسخ می‌دهد:

- تا فردا صبح به دوین می‌رسن.

- پس می‌تونیم جلسه رو شروع کنیم. - نامه را بلند می‌کنم. - دعوت‌نامه مراسم انتصاب مرزبان بالاخره رسید. از روی نامه برآتون می‌خونم. - به متن نوشته شده نگاه می‌کنم. - مراسم انتصاب مرزبان ارمنستان در تاریخ بیست و پنجم اردیبهشت ماه برگزار خواهد شد. دروازه‌های تیسفون از نیمه

- اردیبهشت‌ماه به روی مرزبان موقت و همراهانش باز خواهد بود. - نامه را پایین می‌آورم. - نظری دارید؟
- عمو آرشاویر پیش از همه شروع به صحبت می‌کند:
- نامه همینه؟ توصیه یا اشاره دیگه‌ای نیست؟
 - تمامش همینه. فقط در ابتدا اسم من آورده شده و در انتهای هم نام کیقباد و تاریخ نوشتن نامه. حرف دیگه‌ای نیست.
 - کمی عجیبه.
- مشاور و انانت می‌گوید:
- چه چیزی عجیبه؟ مشابه نامه‌هاییه که کیقباد برای مرزبانان قبلی می‌فرستادن.
- فرماندار مردانشاه پاسخ می‌دهد:
- اما شرایط بانو متفاوته. بانو دایانا اولین بانویی هستن که در چنین مقامی قرار می‌گیرن. کیقباد قبلاً توجه بیشتری به بانو داشتن.
- مشاور آندرانیک می‌گوید:
- شایعاتی پخش شده که کیقباد مدته حال مساعدی ندارن. شاید یکی از وزیران به نیابت از پادشاه نامه نوشتن. البته این مسئله مهمی نیست که...
- به نامه‌ای که در دست دارم نگاه می‌کنم. بر روی نوشه‌هایش دست می‌کشم. قلبم می‌لرزد. مشاور آندرانیک درست می‌گوید. این خط کیقباد نیست. خط پوریا... یعنی ولیعهد خسروی ایران است. دوباره به خطوط اول نامه بازمی‌گردم. حالا می‌فهمم چرا مرا با عنوان دایانای مامیگونیان خطاب کرده است.
- آب دهانم را فورت می‌دهم. باید خود را آرام کنم. کارن صدایم می‌زند:
- بانو دایانا؟
 - بله؟
 - نظر شما چیه؟
 - درباره چی؟

لحظه‌ای همه ساکت می‌شوند. به کلی حواسم پرت شده است. لبخند کوچکی بر لب می‌آورم و می‌گویم:

- داشتم تلاش می‌کردم بفهمم چه کسی این نامه رو نوشته. - مکث می‌کنم. - ببخشید چه سوالی پرسیدید؟

فرماندار مردانشاه می‌گوید:

- فهمیدید چه کسی این نامه رو نوشته؟

- بله. همون طور که مشاور آندرانیک گفتن نامه رو کیقباد ننوشت. یعنی این دست خط کیقباد نیست. دست خط... ولیعهد.

همه ساکت می‌شوند. سنگینی فضارا احساس می‌کنم. باید سریع‌تر موضوع را عوض کنم. به عموم آرشاویر نگاه می‌کنم و می‌پرسم:

- چه سوالی مطرح شده بود که من حواسم نبود؟

- چون تنها دو ماه تا مراسم باقی مونده، باید همین هفته...
- من رو ببخشید مشاور.

کارن این را می‌گوید و مانع ادامه صحبت‌های عموم آرشاویر می‌شود. همه پرسشگرانه به او نگاه می‌کنیم. ادامه می‌دهد:

- الان مسئله‌ای وجود دارد. اگر نامه رو ولیعهد نوشتند و این طور برخورد کردند، ما نباید برای برخوردهای احتمالی در تیسفون آماده بشیم؟

مشاور آندرانیک بی‌درنگ پاسخ می‌دهد:

- نه فرمانده کارن. جای نگرانی نیست. ما مدت‌ها پیش به حمایت ولیعهد نیاز داشتیم. حالا بانو حمایت کیقباد رو دارن و حمایت ولیعهد اهمیتی نداره.

- اما گفتید طبق شایعاتی حال کیقباد مساعد نیست. وقتی این نامه رو هم خودشون ننوشتند، نباید نگران باشیم؟

مشاور و انانت بالحن جدی خود می‌گوید:

- اما بانو زودتر متوجه نشده بودن کیقباد نامه رو ننوشتند. پس حتماً نام کیقباد و مهرشون روی نامه خوردند. - به من نگاه می‌کند. - همین طوره؟
- بله. نام کیقباد نوشته شده.

- اگر بیماری کیقباد جدی بود، ولیعهد نام خودشون رو می‌نوشتند و یا از مهر ولیعهد استفاده می‌کردند.
پس مسئله مهمی نیست.

عمو آرشاویر ادامه می‌دهد:

- مشاور و انانت درست می‌گنند. رسوم اداری کامل اجرا شده. متن نامه جدی هست اما توهین آمیز نیست.
مثل نامه‌های رسمی و معموله.

کارن می‌گوید:

- اما من همچنان فکر می‌کنم بهتره برای برخوردهای احتمالی ولیعهد آماده باشیم.
می‌خواهم پاسخ کارن را بدهم اما فرمانده هویک پیشقدم می‌شود:

- فرمانده کارن حق دارند. مسئله ساده نیست. روزی ولیعهد به پادشاهی می‌رسنند و اگر خصومتی با بانو داشته باشند، تهدیدی برای ارمنستان به حساب می‌یابند.

- خصومتی نیست.

این جمله را محکم بر زبان می‌آورم و ساكت می‌شوم. پس از مکث کوتاهی ادامه می‌دهم:

- لازم نیست نگران ولیعهد باشید. ولیعهد هرگز به من... یعنی به ارمنستان آسیبی نمی‌رسوند.

به کارن نگاه می‌کنم. چهره‌اش بی‌حالت به نظر می‌رسد. امیدوارم از حرف‌هایم ناراحت نشده باشد.

مشاور آندرانیک می‌گوید:

- اگر شما شناختی از ولیعهد دارید، به ما هم بگوید. طبیعیه که نگران ارمنستان و برخورد پادشاه آینده ایران باشیم.

- می‌خوايد چه چیزی بدونيد؟

- ما باید با عقاید دینی ولیعهد آشنا باشیم. ولیعهد خسرو مثل کیقباد اهل سازش با مسیحیان هستن و یا مثل جدشون یزدگرد دوم با مسیحیت می‌جنگن؟ فرمانده هویک می‌گوید:
- این مسئله مهمه بانو. اگر ولیعهد خسرو اهل سازش نباشن، باید برای جنگ آماده باشیم.
- مشاور و انانت ادامه می‌دهد:
- خوبه که ما رو بیشتر با ولیعهد خسرو آشنا کنید.
- لحظه‌ای ساكت می‌مانم و به چهره شان نگاه می‌کنم. به راستی من می‌توانم رازهای پوریا را با آن‌ها در میان بگذارم؟ این کار سوءاستفاده از اعتمادش به حساب نمی‌آید؟ از عمو آرشاویر که در این مدت ساكت بوده است، می‌پرسم:
- شما هم توقع دارید من هرچیزی درباره ولیعهد می‌دونم بگم؟
- بهتره ما به کیقباد اعتماد کنیم. اگر ولیعهد مخالف شما بودن و یا اهل سازش نبودن، کیقباد چنین تصمیمی برای ارمنستان نمی‌گرفتن.
- به فرماندار مردانشاه نگاه می‌کنم و می‌پرسم:
- نظر شما چیه؟
- شما باید تشخیص بددید بانو. به هر حال دارید در مورد ولیعهد خسرو، قدرت دوم کشور، صحبت می‌کنید. همیشه باید احترام ولیعهد حفظ بشه.
- کمی آرام می‌شوم. خوشحالم که عمو آرشاویر و فرماندار مردانشاه نظرشان موافق با من است. به یاد کارن می‌افتم. به او نگاه می‌کنم و می‌گویم:
- شما چه نظری دارید فرمانده؟
- من فقط می‌خواستم برای ب Roxوردهای احتمالی ولیعهد آماده باشیم، نه چیز دیگه.
- حالا به خوبی می‌دانم چه می‌خواهم بگویم اما بهتر است با تاخیر آن را بر زبان بیاورم. همه ساكت هستند. به نامه کیقباد نگاه می‌کنم. هنوز بخشی از ذهنم درگیر آن است. بیش از این نباید درنگ کنم.

با جدیت می‌گوییم:

- اگر من امروز در این مقام هستم، به خاطر اعتماد کیقباد به منه. اگر هم شما من رو پذیرفتید، به خاطر اعتماد شماست به کیقباد. حالا اگر من هر حرفی درباره ولیعهد بزنم، هر دو اعتماد رو خدشه دار کردم. پس فقط می‌تونم بگم نگران نباشید. نه نگران آینده ارمنستان و نه - به کارن نگاه می‌کنم. - نگران برخورد ولیعهد. تا وقتی که ما برای امنیت و آرامش ارمنستان با هم متحد هستیم، هیچ اتفاقی نمی‌افته.

کمی منتظر می‌مانم. کسی صحبتی نمی‌کند. پس حتماً مخالفتی با حرف‌هایم ندارند. از جا بلند می‌شوم. کارن نیز بلند می‌شود و می‌ایستد. به افرادی که دور میز نشسته‌اند نگاه می‌کنم و می‌گوییم: - فکر می‌کنم برای امروز کافیه.

فرماندار بی‌درنگ می‌گوید:

- اما بانو! درباره هماهنگی‌های لازم صحبتی نکردید.

- به جز تقسیم مسئولیت‌ها که نیاز به بررسی داره، کار دیگه‌ای باید انجام بشه؟
- باید روز حرکت رو مشخص کنید.

- پنج روز دیگه چطوره؟ همه می‌تونید در این مدت آماده بشید؟

فرمانده هویک می‌گوید:

- بله بانو. فقط در نبود شما چه کسی باید مسئولیت مرزبانی رو به عهده بگیره؟
- ترجیح میدم تقسیم مسئولیت‌ها در جلسه فردا انجام بشه. باید کمی تحقیق کنم و شرایط رو بسنجم.
همه ساکت می‌شوند. نامه را از روی میز برمی‌دارم. پس از مکث کوتاهی سرم را بلند می‌کنم و می‌گوییم:
- پس بحثی باقی نمی‌مونه. از حضورتون سپاس گزارم.

لبخند کوچکی بر لب می‌آورم. سرم را می‌گردانم و به سمت در می‌روم. به همراه کارن از عمارت خارج می‌شوم. از پله‌ها پایین می‌آیم و به طرف اتاق حرکت می‌کنم. از عمارت که فاصله می‌گیریم، از کارن می‌پرسم:

- چطور بود؟

- مثل همیشه.

- باید تقسیم مسئولیت‌ها رو هم در همین جلسه انجام می‌دادیم؟

- امروز با فردا فرقی نمی‌کنه.

- فردا فرمانده ماجج هم هست. می‌خواستم فرمانده هم حضور داشته باشه.

- فقط به خاطر ماجج جلسه رو زودتر تومم کردی؟

- البته. چطور مگه؟

- فکر کردم شاید نمی‌خوای بیشتر بمونی و دربارهٔ ولیعهد صحبت کنی.

سر جایم می‌ایستم. کارن ناراحت به نظر می‌رسد. ناراحت و کمی هم عصبانی. این برخوردش را دوست

ندارم. به طرفش می‌چرخم. روبه‌رویش قرار می‌گیرم و با جدیت می‌گوییم:

- اگر این‌طور باشه، اشکالی داره؟

- نگرانم که چطور می‌خوای در تیسفون با ولیعهد روبه‌رو بشی.

- توقع داری چطور روبه‌رو بشم؟

- خیلی عادی. انگار که چیزی بین‌تون نبوده.

- و چه چیزی باعث شده که فکر کنی قراره من طور دیگه‌ای برخورد کنم؟ - اخم می‌کنم. - به من

اعتماد نداری فرمانده کارن؟

- من نمی‌تونم پیشبینی کنم در تیسفون چه اتفاقاتی می‌فته. طبیعیه که نگران باشم.

- پس یعنی به من اعتماد نداری.

- به ولیعهدی که قدرت دوم کشوره اعتماد ندارم. می‌گن هر کاری که بخواهد انجام میده.

- این‌طور نیست.

- چطور این رو می‌گی؟

- چون من ولیعهد رو می‌شناسم.

- نمی‌شناسی. اوایل می‌گفتی مطمئنی و لیعهد تو رو رها نمی‌کنه. اما رهات کرد.
- نه. اون من رو رها نکرد. برام چندین نامه نوشته بود.
- یعنی هنوز دوستت داره؟
- فکر می‌کنم اون هم برای فراموش کردن من نیاز به زمان داشته باشه.
- پس هنوز دوستت داره.
- اگر این طور باشه، اشکالی داره؟
- نه. اتفاقاً بهتر هم هست. این طوری حداقل با من رو به رو می‌شده، نه تو.
- منظورت چیه؟
- منظورم روشننه. فکر می‌کنم اون الان دنبال انتقامه. و ترجیح میدم من رو مقصربدونه و به سراغ من بیاد.
- اون چنین کاری نمی‌کنه.
- مطمئنی؟
- مطمئن هستم؟ نه. من مطمئن نیستم. دقیقاً همین اتفاق بزرگ‌ترین کابوس من شده است. اگر پوریا کارن را مقصربداشت، چه می‌کند؟ نه. چنین اتفاقی نمی‌افتد. پوریا اهل انتقام نیست. حتی اگر باشد، فقط مرا به خاطر این جدایی مقصربداشت. می‌گوییم:
- مطمئنم که کاری با تو نداره.
- انقدر منطقی و آرومده؟
- تو چرا و لیعهد رو انقدر بد می‌بینی؟
- چون اون و لیعهده.
- اگر واقعاً آدم بدی باشه، حتماً تا حالاً این علاقه رو گنار گذاشته و من رو رها کرده. پس دیگه نباید نگران باشی.
- اگر این طور باشه، اوضاع خطرناک‌تر می‌شده.

- چرا؟

- چوم ممکنه از خودت انتقام بگیره.

- فرمانده کارن! - با چشمان گرد شدهام به او نگاه می‌کنم. - تو چرا انقدر بدین هستی؟

- توقع داری بدین نباشم؟

- ولیعهد هر طور که هست، پادشاه آینده ایرانه. کاری انجام نمیده که موقعیتش به خطر بیفته.

- مطمئنی؟

- این رو کاملاً مطمئنم. هر چیزی رو ندونم این رو خوب می‌دونم که ولیعهد پادشاهی رو بیش از

هر چیزی در این دنیا می‌خواهد.

- پس در مدتی که در تیسفون هستیم همیشه کنار من باش.

پرسشگرانه به کارن نگاه می‌کنم. با لحن آرامتری ادامه می‌دهد:

- این طوری می‌تونم مراقبت باشم.

اولین جمله‌ای که ناخودآگاه در جوابش به ذهنم می‌رسد این است: مراقبت از من؟ آن هم در برابر

پوریا؟ مگر ممکن است که او آسیبی به من برساند؟ اما نه. نباید به این جملات فکر کنم. باید پاسخ

دیگری برای کارن داشته باشم. او مرا بسیار دوست دارد. پس باید نگرانی‌اش را درک کنم. دستانش را

می‌گیرم و می‌گوییم:

- مطمئن باش بین همه آدم‌های این دنیا فقط یک نفر هست که به من آرامش و امنیت میده. پس

هیچ وقت ازت دور نمی‌شیم فرمانده کارن.

کارن دست راستم را بلند می‌کند. آن را به صورتش نزدیک می‌کند و آرام می‌بوسد. نگاهم به سمت

چشمانش می‌رود. درست زمانی که نگاه او نیز روی چشمانم ثابت می‌شود، سرم را پایین می‌اندازم. به

گذشته می‌روم. به شب مهرگان که به چشمان پوریا خیره شدم. اگر همان تصویر را در چشمان کارن نیز

ببینم، شاید بتوانم او را همچون پوریا... بی‌درنگ دستم راعقب می‌کشم و از کارن فاصله می‌گیرم. به

خود قول داده بودم هیچگاه در چشمان کارن پوریایم را نبینم. نباید این قول را زیر پا بگذارم. همان‌طور

که تا به این لحظه کارن برایم کارن بود و پوریا هم... پوریا نه. ولیعهد خسرو! او تنها برایم ولیعهد خسرو

است. در این مدت همیشه او را همین طور در ذهن نگه داشته‌ام. اما انگار همه‌چیز دوباره دارد خراب می‌شود. نگرانی‌ام بیشتر می‌شود. به راستی دیدار با پوریا می‌تواند تمام تلاش‌هایم برای رها کردنش را بی‌اثر کند؟ نه. نگرانی‌ام بی‌دلیل است. من دایانای سابق نیستم. پوریا هم همان شاهزاده پوریایی یک سال پیش نیست. حالا من، دایانای گنونی همسر فرمانده کارن هستم و او به عنوان ولی‌عهد ایران بانو نازآفرین را کنار خود دارد. به یاد جمله پدر می‌افتم: - بانو نازآفرین باردارند. - ممکن است فرزند پوریا تا به حال به دنیا آمده باشد؟ اگر آن پسر را در تیسفون در آغوش نازآفرین ببینم... پسر؟ ممکن است فرزند پوریا پسر باشد؟ دستم را روی قلبم می‌گذارم. کارن بازو انم را می‌گیرد و می‌گوید:

- حالت خوبه؟

به چشمان نگرانش نگاه می‌کنم. چقدر خوب است که در این لحظه کارن در کنارم است. دستم را از روی قلبم بر می‌دارم. به او نزدیک می‌شوم و سرم را روی سینه‌اش می‌گذارم. چقدر آغوشش امن و آرام است. لبخندی بر لبانم می‌نشینند. لبخندی که به ناگاه به بعض تبدیل می‌شود. بغضم را فرومی‌خورم و آرام زمزمه می‌کنم:

- خوشحالم که هستی فرمانده کارن.

فصل بیست و دوم

دانه‌های برف تمام شهر را پوشانده‌اند. دستم را روی کنگره‌های دیوار دز می‌گذارم. زبری برف را حس می‌کنم. دستم را مشت می‌کنم. مقداری برف بر می‌دارم. سرمایش بدنم را می‌لرزاند. و بعد کف دستم داغ می‌شود. تکه برف را رها می‌کنم و دستانم را در هم مشت می‌کنم. دوباره به شهر نگاه می‌کنم. چقدر آرام و سرد است. تیسفون همیشه در این موقع از سال بسیار شلوغ است. عده‌ای برای شرکت در مراسم نوروز وارد شهر می‌شوند، عده‌ای به شهرهای اطراف سفر می‌کنند و باقی مردم بساط سفره هفت‌سینی را فراهم می‌کنند. اسفند زیباترین ماه تیسفون است. گرمی ملايم خورشید بهار در کنار باد خنک زمستانی این زیبایی را بیشتر می‌کند. اگر جدابی من و پوریا در این ماه اتفاق نمی‌افتد برای من نیز همچنان زیبا می‌ماند. یک سال از جدابی‌مان گذشت. چگونه ممکن است؟ هر چقدر ماه‌های اول حضورم در ارمنستان دیر می‌گذشت، این روزها سریع می‌گذرند.

انگار همین دیروز بود که همینجا به درخواست ازدواج کارن بله گفتم. لبانم را بر هم می‌فشارم. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم و نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. به راستی من چطور کارن را پذیرفتم؟ چطور توانستم دوستش بدارم؟ مگر مهر پوریا در قلب من نبود؟ بود. هنوز هم هست. پس من چطور توانستم همسری کارن را پذیرم؟ شاید چون تنها بودم. شاید چون به او نیاز داشتم و شاید... شاید به این دلیل که می‌خواستم پوریا را فراموش کنم. اما چه شد؟ هیچ. حالا که هر لحظه به آغاز سفرمان نزدیک‌تر می‌شویم حالم عجیب‌تر می‌شود. یاد پوریا در ذهنم پرنگ‌تر می‌شود و عشقش در قلبم... نه. نباید با فکر کردن به این احساس آن را شدیدتر کنم. اما اگر او را ببینم چه؟ زمانی که او را در تیسفون می‌بینم چه حالی پیدا می‌کنم؟ چطور می‌توانم قوی باشم؟ اصلاً چطور می‌توانم به او نگاه کنم؟ اگر به خاطر کاری که با او کردم مرا مقصرا بداند، اگر از من متنفر باشد، اگر حتی حاضر نشود لحظه‌ای به من نگاه کند من چه می‌توانم بکنم؟ و حتی بدتر! اگر هنوز مرا دوست داشته باشد، اگر بخواهد مرا در کنار خود نگه دارد، اگر مقابل کارن بایستد، من چه باید بکنم؟ چشمانم خیس می‌شوند.

کاش هرگز با کارن ازدواج نمی‌کردم. کاش انقدر به او نزدیک نمی‌شدم. کاش او را دوست نداشتم. چیزی روی شانه‌ام می‌افتد. سرم را بلند می‌کنم. دانه‌ای برف روی پیشانی ام می‌نشیند. نوروز نزدیک

است. پس چه زمانی برف و سرما از دوین رخت بر می‌بندد؟! جلوتر می‌روم. به پایین دیوار دژ نگاه می‌کنم. حالا که همه‌جا سفیدپوش شده است، ارتفاع دژ کمتر به نظر می‌رسد. به یاد می‌آورم که زمانی از ارتفاع می‌ترسیدم. چرا دیگر نمی‌ترسم؟ میان دو کنگره از دیوار را از برف پاک می‌کنم. روی آن می‌نشینم. پاهایم را بلند می‌کنم و در طرف دیگر دیوار می‌گذارم. گیتی دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد. به او نگاه می‌کنم. آرام می‌گوید:

- خطرناکه بانو.

- ممکنه بیفتم.

- اگر بیفتید حتما آسیب می‌بینید.

- احتمالا می‌میرم.

- اجازه بدید کمک کنم بلند شید.

- اما من دیگه از مرگ نمی‌ترسم. همون طور که از ارتفاع هم نمی‌ترسم.

بغضی را در گلوبیم حس می‌کنم. چشمانم را تنگ می‌کنم و به زمینی که زیر پاهایم قرار دارد نگاه می‌کنم. واقعا ترسناک نیست. مرگ هم ترسناک نیست. زندگی بارها از مرگ ترسناک‌تر است. پوریا... لبانم را بر هم می‌فشارم و چشمانم را می‌بندم. دستی را روی کمرم حس می‌کنم. دستی که می‌دانم دست گیتی نیست. دست آنوش هم نیست. صدای کارن آرام در گوشم می‌پیچد:

- چرا اینجا نشستی؟

- دارم کار خطرناکی انجام میدم؟

- حالا که گرفتمت نه.

دستم را روی دستش که دور کمرم حلقه شده است می‌گذارم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و می‌گویم:

- از صبح دلم گرفته.

- چرا؟

- هر چقدر به سفرمون نزدیک‌تر می‌شیم، نگران‌تر می‌شیم. هر روز از خودم می‌پرسم در تیسfon چه چیزی در انتظار ماست؟

- جشن بزرگ انتصاب مرزبان.

- می‌دونی که منظورم این نیست.

- ما فقط دو هفته در تیسfon خواهیم موند. در دو هفته اتفاق زیادی نمی‌افته.

دو هفته... کارن چقدر خوشبین است. برای من و پوریا یک لحظه هم کافیست تا همه‌چیز تغییر کند. یک نگاه... یک نگاه پوریا کافیست تا من همه‌چیز را رها کنم و رویای قدیمی مان را... نه. نباید به خود اجازه دهم این افکار ذهنم را پر کنند. من نباید حتی در ذهنم نیز لحظه‌ای وفاداری به کارن را کمرنگ کنم. این کار را نخواهم کرد. سرم را برمی‌گردانم. به کارن نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- کمک می‌کنی بلند شم؟
- البته.

پاهایم را بلند می‌کنم و می‌چرخم. کارن کرم را رها می‌کند و دستم را می‌گیرد. از روی دیوار پایین می‌آیم. رو به رویش می‌ایستم. لبخند بر لب دارد. می‌پرسم:

- چرا می‌خندی؟

- گونه‌های سرخ شدن.

- به خاطر سرماست. بد شدم؟
- نه. زیباتر شدی.

آرام می‌خندم. به او نزدیک می‌شوم. لحظه‌ای دستش را در دستانم می‌فشارم. به راه می‌افتم. کارن پشت سرم حرکت می‌کند. از پله‌ها پایین می‌آیم و کنار دروازه می‌ایستم. می‌پرسم:

- راستی کی با فرمانده ماجج جلسه دارم؟
- زمان زیادی مونده.

- حب چی کار کنیم؟

- تمرین شمشیرزنی؟

- تو این برف؟ روز قبل حرکت به تیسفون؟

- اسب سواری چطوره؟

- نه. نمی خوام.

- یک گزینه دیگه به ذهنم می رسه.

- چه گزینه‌ای؟

- تا به حال برف بازی کردی؟

- فکر نمی کنم.

- تمام کودکی من با برف گذشته. از بهترین خاطراتم زمانیه که مادرم به من برف بازی یاد داد. بعد هم من به ماجراج یاد دادم و تا وقتی شمشیر به دست بگیره با هم برف بازی می کردیم.

- چه جالب! کودکی من بیشتر همراه دیبا و سیمین گذشته. با دیبا عروسک بازی می کردیم. با سیمین هم همین طور. البته باع انار هم تو ذهنم خیلی پررنگه. یک بار آذرگان بود که ساکت می شوم. حتی در کودکی هایم نیز ردپای پوریا هست. فکر نمی کردم فراموش کردن پوریا انقدر سخت باشد. اما هست. تا زمانی که در هر خاطره و رویا اثری از او باشد، فراموش کردنش غیرممکن است. انکار کردنش هم همین طور. کارن صدایم می زند:

- بانو دایانا؟

- برف بازی چطوریه؟

- بہت یاد بدم؟

- آره. دوست دارم یاد بگیرم.

کارن به دستانم نگاه می کند. سپس به آنوش می گوید:

- دستکش های بانو رو بیار.

آنوش ادای احترام می کند و به راه می افتد. می پرسم:

- دستکش‌های خودت چی؟

- من لازم ندارم.

در همین لحظه خم می‌شود. مقداری برف از روی زمین بر می‌دارد. می‌ایستد. دانه‌های برف را در هم فشرده می‌کند و به شکل یک کره در می‌آورد. آن را با یک دست می‌گیرد و می‌گوید:

- به این میگن گلوله برفی.

- با این گلوله چی کار می‌کنن؟

- بستگی داره.

- به چی؟

- به اینکه بخوای خشن بازی کنی یا ملایم.

- ملایم چطوریه؟

- چند نفر کنار هم می‌ایستن. در فاصله دور هدفی مشخص می‌کنن. گلوله‌برفی درست می‌کنن و به سمتش پرتاب می‌کنن. هر کس به تعداد بیشتری به هدف بزن، برنده است.

- خشن چطور؟

- هر کس گلوله‌برفی درست می‌کنه و به طرف دیگری پرتاب می‌کنه. هیجان‌انگیزتره اما کمی خطرناکه.

- چه خطری داره؟

- به سفیدی و نرمی دانه‌های برف نگاه نکن. در یک گلوله کنار هم می‌تونن سنگین باشن. در یک پرتاب سریع هم سنگین‌تر می‌شن. پس اگر به صورت کسی بخورن، می‌تونن خطرناک باشن.

- چه خشن!

- گفتم که.

- با فرمانده ماجج چطور بازی می‌کردی؟

- از دو پسر بچه که الان فرمانده جنگن چه توقعی داری؟

- آرام می خنندم. کارن نیز لبخند می زند. سرم را تکان می دهم و می گویم:
- چطور دلت میومد برادر کوچک ترت رو بزنی؟
 - همیشه ماجج شروع می کرد. همیشه هم... اون برنده میشد.
 - تو می ڈاشتی برنده بشه؟
 - مادرم هم با من همین کار رو می کرد.
 - یعنی با مادرت هم این طور خشن بازی می کردی؟!
 - از زنی که دو فرمانده جنگ تربیت کرده چه توقعی داری؟
- این بار بلند می خنندم. کارن نیز همراهی ام می کند. آرام که می شوم می پرسد:
- حالا ما چطور بازی کنیم؟
 - واقعاً داری می پرسی؟
 - چرا نپرسم؟
 - نمی دونی که انتخاب من بازی ملایمه؟
 - تو به عنوان بانو دایانا، یا تو به عنوان مرزبان ارمنستان؟
 - در هر عنوانی ملایم بودن رو ترجیح میدم.
 - به عنوان استاد شمشیرزنی این جمله رو نشنیده می گیرم.
 - هنوز از مرزبانی که باید باشم خیلی فاصله دارم؟
 - داری آماده میشی.
- اگر دوست نداشته باشم اون طور که همه می خوان باشم چطور؟ اگر نخوام مرزبان خشنی باشم؟
- مفهوم مرزبانی رو عوض می کنی. مرزبانی میشی که هیچ کس تا به حال نبوده.
 - اگر کار اشتباهی باشه، اگر گاهی خشونت لازم باشه...
 - من هستم.
- نه. تو نه. نمی خواهی هیچ وقت تو رو خشن ببینم.

- تو تا به حال در میدان جنگ من رو ندیدی.
- دوست ندارم ببینم. یک بار در اردوگاه جنگی پدرم رو دیدم و دوباره ساکت می‌شوم. باز تصویر پوریا در ذهنم می‌نشیند. این بار به سرعت او را کنار می‌گذارم و ادامه می‌دهم:
- فهمیدم چقدر ترسناک میشه.
- جنگ همینه.
- می‌دونم. برای همین هرگز نمی‌خوام تو رو در حال مبارزه با کسی ببینم. اصلاً نمی‌خوام تو رو خشن ببینم.
- خشونت بخشی از وجود مردهاست.
- بخشی از وجود تو نه. اگر تو خشن باشی من... اذیت می‌شم. تو الان تنها کسی هستی که به من آرامش میدی. اگر چهرت آروم نباشه که من آروم نمی‌شم.
- کارن نگاهی به اطراف می‌اندازد. به من نزدیک‌تر می‌شود. دستم را بلند می‌کند و آرام می‌بوسد.
لحظه‌ای انگشتانم بخ می‌شوند. می‌گوییم:
 - چقدر دستت سرد.
 - به خاطر برفه.
- گفتم که به آنوش بگو برات دستکش بیاره.
- گفتم که لازم نیست.
- الان اذیت نمی‌شی؟
 - نه.
- به خاطر همین همیشه می‌گم راحت می‌شه به تو تکیه کرد. یعنی هر روز که می‌گذره مطمئن‌تر می‌شم که تو بهترین انتخاب من در ارمنستان بودی.
- من هم مطمئن‌تر می‌شم.

- مگه من برای تو چی کار می‌کنم؟
- تو همسری من رو پذیرفتی. فکر نمی‌کردم این اتفاق بیفته.
- برای من هم دور بود.
- اما شد.
- به سختی شد. من هنوز پر از تردید؟ نه. این کلمه برای کارن خوشایند نیست. - نگرانی هستم.
- نگرانی چرا؟
- کاش مجبور نبودیم به تیسفون بریم.
- بانو دایانا!
- تو نمی‌فهمی تیسفون برای من یعنی چی.
- فکر کن زمانی که ولیعهد رو می‌بینیم چطور باید رفتار کنیم.
- اصلاً نمی‌خوام بهش فکر کنم.
- پس اجازه میدی من به جای تو صحبت کنم؟
- تو؟ به جای من؟ چی می‌خوای بگی؟
- چیزی که یک مرزبان به ولیعهد ایران می‌گه.
- پس به جای من صحبت نمی‌کنی.
- تو در برابر ولیعهد خسرو فقط مرزبان ارمنستان هستی. نه چیز دیگه.
- می‌فهمم چی می‌گی. درست هم می‌گی. وقتی تو همسر من هستی، همین طور خواهد بود اما... خودت پذیرفتی که باید به من زمان بدی تا بتونم گذشته رو رها کنم. هنوز این گذشته برای من تموم نشده.
- برای تو تموم نشده. برای ولیعهد باید تموم شده باشه.
- ممکنه همین طور باشه. ممکنه ولیعهد حتی از من متنفر باشه اما اگر نباشه چی؟
- متنفر نباشه هم فرقی نمی‌کنه. اون می‌دونه که گذشته تموم شده. حضور من این رو بهش نشون میده.

- چقدر خوبه که انقدر مطمئن صحبت می‌کنی. یعنی تو هم یک مردی. بهتر می‌فهمی. وقتی میگی ولیعهد من رو رها کرده، حتماً کرده.
- آره. تو هم رهاش می‌کنی.

لحظه‌ای ساکت می‌مانم. حس می‌کنم کارن جمله آخر را بالحنی عجیب بر زبان می‌آورد. جمله‌اش حالت امری دارد. این لحن را دوست ندارم. سرش را برمی‌گرداند. آنوش را که با فاصله از ما ایستاده است صدا می‌کند. این برخوردن حس مرا قوی‌تر می‌کند. اگر جمله‌اش دستوری نبود منتظر پاسخی از طرف من می‌ماند. اما بی‌درنگ به سراغ آنوش رفت. انگار بحث تمام شده است. چه ترسناک! اولین بار است که حس می‌کنم باید از او بترسم. بعد از ده ماه که از آشنایی‌مان و دو ماه که از ازدواج‌مان می‌گذرد اولین بار است او را این‌طور می‌بینم. با دستکش‌هایم جلویم می‌ایستد. دستم را می‌گیرد و با لبخند می‌پرسد:

- اجازه هست؟

به صورتش نگاه می‌کنم. مثل همیشه است. همان‌قدر مهربان و دوست‌داشتمنی! لبخندش نیز برایم آرامش‌بخش است. حس ترس جایش را به آرامش می‌دهد. نباید زود قضاوت می‌کردم. من که می‌دانم چند روز است حالم به خاطر پوریا دگرگون شده است. نباید اجازه دهم افکار آشفته‌ام باعث بدینی من نسبت به کارن شود. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گویم:

- نه.

- نه؟

- به عمارت‌مون بریم. از برف بازی پشیمون شدم.

- چرا؟

- می‌تونیم یک دمنوش گرم بنوشیم تا فرمانده ماجج بیان. این‌طوری خوشحال‌تر می‌شیم. کارن دستکش‌هایم را به آنوش می‌دهد. در کنارم که قرار می‌گیرد به راه می‌افتم. در نزدیکی عمارت، مهین‌بانو را می‌بینم. کارن از سرعتش کم می‌کند. دستش را می‌گیرم و همچنان با قدم‌های سریع جلو می‌روم. از کنار مهین‌بانو که می‌گذریم صدایم می‌زنند. بدون آنکه پاسخش را بدhem به حرکت ادامه

- می‌دهم. از پشت سر صدایش را می‌شنوم:
- دلم برای دختری که در تیسفنون می‌شناختم تنگ شده.
- می‌ایستم. نفس عمیقی می‌کشم. تلاش می‌کنم آرام شوم تا بتوانم با احترام پاسخ مهین‌بانو را بدهم.
بدون آنکه برگردم، آرام می‌گوییم:
- تا ابد تنگ خواهد شد. چون اون دختر دیگه به راحتی به کسی اعتماد نمی‌کنه.
مهین‌بانو پاسخی نمی‌دهد. دوباره به راه می‌افتم. از پله‌های عمارت بالا می‌روم و از در وارد می‌شوم.
کارن که پشت سرم می‌آید، در بسته می‌شود. پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. می‌گوییم:
- مشکل چیه؟
- با بانو لوسین بد برخورد می‌کنی.
- این برخورد شایسته عمه منه.
- شاید شایسته عمه تو باشه اما شایسته تو نیست.

- نمی‌تونم. واقعاً نمی‌تونم بهتر از این باشم.
- می‌تونی.

- تو من رو زیادی خوب می‌بینی.
این را می‌گوییم و به طرف صندوق لباس‌هایم می‌روم. پالتو و شال را درمی‌آورم و در صندوق می‌گذارم. موهایم را باز می‌کنم و به سمت میز می‌آیم. روی صندلی می‌نشینم و صورتم را میان دستانم پنهان می‌کنم. کمی بعد نوازش دست کارن را روی موهایم حس می‌کنم. سرم را بلند می‌کنم. جلو می‌آید و گونه‌ام را می‌بوسد. لبخند می‌زنم و می‌گوییم:
- الان داری کاری می‌کنی که راضی بشم بیشتر به مهین‌بانو احترام بدارم؟
- نه.

- پس چی؟
- وقتی این طور موهات رو باز می‌کنی باید ببوسمت.
- می‌دونی آخرین بار تولد پنج سالگیم بود که یک مرد من رو بوسید؟
- پدرت، فرمانده گرشاسب؟
- دقیقاً. نمی‌دونم چرا دیگه این کار رو نکرد. شاید فکر می‌کرد من بزرگ شدم. ولی واقعاً بزرگ نشده بودم.
- پدر بزرگت، عموهات...
- شاید در تمام زندگیم سه بار اون‌ها رو دیده باشم. خیلی هم به من علاقه نداشتند. فرمانده گرشاسب پسر اول فرمانده بهرام‌گشنسب، که بین برادرانش بیشترین شهرت و محبوبیت رو داره، با یک زن ارمنی ازدواج کرده، از اون زن فقط یک دختر داره و بعد از مرگش هم دیگه ازدواج نکرده. همیشه من رو کسی می‌دیدم که جلوی موقیت‌های پرسشون رو گرفته.
- باید الان ببینم که داری مرزبان ارمنستان می‌شی.
- دوست دارم و آکنش پدر بزرگم رو ببینم. البته مطمئنم خوشحال نمی‌شه. فقط شاید نارضایتی کمتری

داشته باشه.

- داشتی می‌گفتی هیچ‌کس تو رو نبوسیده.

- پدرم که هیچی، عموها و پدربزرگم رو گفتم، عمو آرشاویر و عمو آرتاواز هم تو این چند ماه من رو نبوسیدن. فقط گاهی عمو آرشاویر من رو در آغوش می‌گیرن. تنها کسی که باقی می‌مونه تویی دیگه. کارن صندلی اش را به من نزدیک‌تر می‌کند. دستش را دور کرم حلقه می‌کند. سرم را روی شانه‌اش می‌گذارم. می‌گوید:

- به خاطر همین حرف‌ها من هم روز به روز از انتخاب تو مطمئن‌تر می‌شم.

- یعنی الان دیگه راضی هستی؟

- از اول راضی بودم.

- اما من هنوز اون طور که باید باشم نیستم.

- مگه چقدر گذشته؟ تو داری تلاش می‌کنی.

- تلاش می‌کنم اما کافی نیست.

- به نظر من هست.

سرم را از روی شانه‌اش بر می‌دارم. به او نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- امروز صبح که آرا پسر فرمانده ماجج رو دیدم فهمیدم من هیچ تصویری از فرزندمون ندارم.

- چرا - با تردید ادامه می‌دهد - فرزند... مون؟

- چون یک روز این اتفاق می‌افته. بالاخره زمانی وارد زندگی ما می‌شه و من حداقل باید تصویری داشته باشم. تو فکر نمی‌کنی که چه شکلی می‌تونه باشه؟

- نه. - مکث می‌کند. - گاهی بهش فکر می‌کنم اما نه به اینکه چه شکلی باشه.

- به اینکه دختر یا پسر باشه چطور؟

- فرقی نمی‌کنه.

- یعنی چی که فرقی نمی‌کنه؟

- چه دختر، چه پسر. هر دو خوبن.

- دوست نداری حتما دختر باشه؟

- گفتم که فرقی نمی کنه. چه بهتر که هم دختر داشته باشیم و هم پسر.

لحظه‌ای در سکوت به او نگاه می کنم. چرا نمی توانم پاسخش را دوست داشته باشم؟ چرا منظر هستم این طور بشنوم که کارن می خواهد حتما دختری داشته باشد که شبیه من باشد؟ چرا در این لحظه باید انقدر ناراحت باشم؟ افکارم را کنار می گذارم و از جا بلند می شوم. کارن می پرسد:

- مشکلی هست؟

. نه.

به سمت صندوق‌هایی که کنار اتاق چیده شده‌اند می روم. کنار یکی از آن‌ها می نشینم و خود را مشغول مرتب کردن لباس‌هایم نشان می دهم. کارن پس از سکوت کوتاهی صدایم می کند:

- بانو دایانا؟

- دارم دوباره نگاه می کنم چیزی جا نداشته باشیم.

- جوابی رو که دادم دوست نداشتی؟

- چرا این طور فکر می کنی؟ جواب عاقلانه‌ای بود. هر مردی جای تو بود می گفت حتما می خواهد پسر داشته باشه.

- پس چرا ناراحت شدی؟

- ناراحتم چون من هم باید مثل دختران دیگه از روزی که ازدواج کردیم و قلبم رو به روی تو باز کردم، در ذهنم تصویری از فرزند تو، پسر تو، می ساختم. اما این کار رو نکردم.

- دلیلی نداره تو شبیه بقیه باشی.

- در این مورد شبیه بقیه بودم. من هم زمانی

ساکت می شوم. لحظه‌ای تصویر ارشیای کوچک با چشمان درشت مشکی و موهای فرفری در ذهنم می نشینند. کارن با لحن عجیبی می پرسد:

- زمانی چی؟

- زمانی... فکر می کردم همین طور هستم.

- حب نیستی. همون طور که بقیه دخترها مرزبان نیستن.

با لبخند به من نگاه می کند. حس می کنم دارم به او دروغ می گوییم. از صبح چند بار به پوریا فکر کرده ام و آن را از کارن پنهان کرده ام؟ کار اشتباهی نیست؟ نمی دانم. از طرفی آنقدر کارن را دوست دارم که می ترسم با این صحبت ها او را آزرده کنم و از طرف دیگر او را دوستی می بینم که می خواهم تمام افکارم را بشنو و بداند. چه شرایط سختی. کاش می توانستم فکر پوریا را رها کنم. مگر تا هفته پیش چه می کردم؟ مگر پوریا را انکار نمی کردم؟ مگر باور نکرده بودم که زندگی من در همین دژ و کنار کارن خلاصه می شود؟ چرا حالا دیگر نمی توانم این طور فکر کنم؟ تیسفون... کی می شود این سفر تمام شود و نگرانی هایم فراموش شوند. صدای آنوش مرا از افکارم بیرون می آورد:

- بانو دایانا؟ مشاور آرشاویر اینجا هستن.

- راهنمایی شون کن.

از روی زمین بلند می شوم. در باز می شود. عمو آرشاویر را که می بینم لبخندی بر لبانم می نشیند. می گوییم:

- سلام.

- سلام. برات چیزی آوردم.

پرسشگرانه به عمو نگاه می کنم. از جلوی در کنار می رود. آنوش در حالی که کتاب هایی را در دست دارد وارد می شود. با اشاره عمو آرشاویر جلو می رود و آن ها را روی میز می گذارد. به سمت میز می روم. آنوش ادای احترام می کند و از اتاق خارج می شود. کارن می گوید:

- خوش اومدید مشاور آرشاویر.

- ممنون فرمانده کارن.

عمو در کنارم قرار می گیرد. یکی از کتاب ها را برمی دارم. آن را از دستم می گیرد و می گوید:

- نیمی از کتاب‌ها به زبان فارسی نوشته شدن. نمی‌خواستم این‌طور باشه اما نسخه ارمنی پیدا نمی‌شد.
- چه فرقی می‌کنه؟
- می‌دونی که به زبان ارمنی به طور کامل تسلط نداری. باید تمرین کنی دایانا.
- قول میدم تمرین کنم اما لذتی که در خوندن کتاب‌ها به زبان خودم هست به زبان ارمنی نیست.
- هنوز خودت رو ارمنی نمی‌دونی.
- تا ابد خودم رو ارمنی نخواهم دوست.
- کتاب دیگری را برمی‌دارم و عنوان روی جلدش را می‌خوانم - گریگور روشنگر - از عمو آرشاویر می‌پرسم:
- یعنی چی؟
- اسم یک انسان بزرگه. گریگور دین مسیح رو به ارمنستان آورد.
- فکر می‌کردم باید بیشتر در مورد سیاست بدونم، نه تاریخچه دین مسیح.
- همون طور که حکومت ساسانی وابسته به دین زرتشته، حکومت بر مردم ارمنستان هم بدون شناخت دین مسیح ممکن نیست. و مهم‌تر از شناخت دین مسیح درک تفاوت ارمنی‌های مسیحی با رومی‌های مسیحیه.
- چه تفاوتی؟
- پیش از آنکه عمو آرشاویر پاسخ دهد، کارن می‌گوید:
- ارمنستان اولین سرزمهینی بود که دین مسیح رو به عنوان دین رسمی پذیرفت.
- یعنی ارمنی‌ها پیش از رومی‌ها دین مسیح رو به رسمیت شناختن؟
- همین طوره.
- نمی‌دونستم.
- اما چند سال بعد رهبران کلیسای مسیحیت در روم جمع شدن، اعتقادنامه‌ای تدوین کردن و ارمنستان رو به خاطر ترجمه آنجیل به زبان ارمنی بارخواست کردن. - به عمو آرشاویر نگاه می‌کند. -

درست میگم مشاور؟

- بله. درسته. باعث افتخار ماست که کهن‌ترین مسیحیت تاریخ به نام ارمنستان ثبت شده. اما هنوز رومی‌ها ارمنستان رو بدعت‌گذار می‌دونن.

کتاب را ورق می‌زنم. سرم را تکان می‌دهم و می‌گویم:

- پس به همین دلیل شما واقعاً نمی‌خواید بخشی از روم باشید، درسته؟

عمو آرشاویر با لبخند پاسخ می‌دهد:

- داری سیاست رو یاد می‌گیری.

- خیلی هم نیاز به فکر کردن نداشت. مشخص بود.

- خودت رو دست کم می‌گیری.

- برای اینکه دچار غرور نشم و فراموش نکنم هنوز برای مرزبانی خیلی جوانم باید خودم رو دست کم بگیرم.

- انگار فرماندار مردانشاه بیش از من روی تو اثر گذاشته.

- فقط فرماندار نه، تمامی داستان‌هایی که در کودکی شنیدم همین رو می‌گن. هر پادشاهی که دچار غرور می‌شه، شروع به ظلم و ستم به مردم می‌کنه. و بعد توسط پادشاه دیگه‌ای کنار میره. نمی‌خوام این اتفاق برای من بیفته. نباید کیقاباد از اعتماد به یک بانوی جوان ناامید بشن.

عمو آرشاویر بدون آنکه پاسخم را بدهد مشغول جابه‌جا کردن کتاب‌ها می‌شود. می‌پرسم:

- اشتباه می‌کنم؟

- نه. - کتابی را برمی‌دارد و به سمتم می‌گیرد. - این هم هدیه من به تو.

کتاب را از عمومی گیرم. روی آن چیزی نوشته نشده است. آن را باز می‌کنم. نامش را که به زبان فارسی نوشته شده است، می‌خوانم. - پیشدادیان و کیانیان - با لبخند می‌گویم:

- عمو آرشاویر!

- داستان همون پادشاهانی که می‌گفتی.

- چطور در ارمنستان این کتاب رو پیدا کردید؟
- سخت بود اما غیرممکن نه.
- ممنونم! مدت‌هاست نخوندم شون.
کارن در کنارم قرار می‌گیرد. نگاهی به کتاب می‌اندازد و می‌پرسد:
- این چه کتابیه؟
- داستان‌های پیشدادیان و کیانیان. جمشید و ضحاک و فریدون. کیقباد و کیکاووس و کیخسرو... تمام
کودکی من با این داستان‌ها گذشته. - به عمو آرشاوير نگاه می‌کنم. - واقعاً ممنونم!
- فقط فراموش نکن که باقی کتاب‌ها مهم‌ترن.
- فراموش نمی‌کنم.
- اگر با من کاری نداری، برم.
- تا فردا.
- می‌بینم دایانا.
- عمو این را می‌گوید و به سمت در می‌رود. از اتاق خارج می‌شود. به کتابی که در دست دارم نگاه می‌کنم.
آن را باز می‌کنم و کمی جلو می‌روم. در صفحه‌ای می‌ایstem. نگاهم به اسم لهراسب می‌افتد. کمی
عقب‌تر می‌روم. نام کیخسرو را که می‌بینم می‌ایstem. به صفحه مقابله نگاه می‌کنم. تصویری از
کیخسروی کیانی است. تصویری از او که روی اسب سیاهش نشسته است. چه زیبا... بر چهره‌اش
دست می‌کشم. یعنی پوریا هم روزی همین‌قدر در تاریخ بزرگ می‌شود؟ می‌تواند همچون هم‌نامش
باعث افتخار ایرانیان باشد؟ چقدر دوست دارم این اتفاق بیفتند. چقدر دوست دارم پوریا را انقدر بزرگ
ببینم. صدای کارن مرا از افکارم بیرون می‌آورد:
- تصویر چه کسیه؟

بی‌درنگ کتاب را می‌بندم. آب دهانم را قورت می‌دهم و می‌گویم:
- هیچ‌کس. - کمی از او فاصله می‌گیرم. - یعنی یکی از پادشاهان کیانی.

- کدومشون؟ من خیلی اون‌ها رو نمی‌شناسم.
- کیانیان برای ما ایرانی‌ها خیلی مهم‌ن. یعنی همه‌ ما با داستان‌هاشون بزرگ شدیم و ...
- این‌ها رو می‌دونم. مردی که تصویرش کشیده شده بود چه کسی بود؟
- لحظه‌ای در سکوت به کارن نگاه می‌کنم. اگر بیش از این مکث کنم شاید بدتر شود. بی‌درنگ می‌گویم:
- کیخسرو، پسر سیاوش، نوه کیکاووس. اسم اسب سیاهش هم شبرنگ بهزاده.
- کارن نیز لحظه‌ای در سکوت به من نگاه می‌کند. سپس بلند می‌شود و به طرف در می‌رود. با تعجب می‌پرسم:
- کجا میری؟
- برای جلسه میام.
- میگم کجا میری؟ چرا انقدر با عجله؟ من که چیزی نگفتم.
- کارن برمی‌گردد و پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. پرسشگرانه هم نه، با حالتی حق به جانب به من خیره شده است. با احتم ادامه می‌دهم:
- کیخسرو، اسطوره ایرانی‌ها هیچ ربطی به ولیعهد خسرو نداره.
- واقعاً؟ پس چرا اولین بار که پرسیدم جواب ندادی؟
- چون حدس می‌زدم این دو نفر رو به هم ربط بدی و ناراحت بشی.
- پس تو هم در اون تصویر ولیعهد رو دیدی.
- ندیدم.
- چطور تا کتاب رو باز کردی به سراغ این شخصیت اومندی؟
- داری از من بازجویی می‌کنی؟
- نه. من که می‌خواستم برم. تو اصرار کردی بمونم. - برمی‌گردد. - تو جلسه می‌بینمت.
- خود را به او می‌رسانم. پیش از آنکه در را باز کند، رو به رویش می‌ایستم. دستم را روی بازویش می‌گذارم و می‌گویم:

- وقتی به تیسفون رفتیم این کتاب رو به دست هر ایرانی که می‌بینی بده. قول میدم به محض باز کردن کتاب یا به دنیال سیاوش می‌گردن و یا کیخسرو.

- باشه. حالا می‌تونم برم؟

- این برخوردت رو اصلاً نمی‌تونم بفهمم. - اخم می‌کنم. - تو می‌دونستی. همیشه می‌دونستی که من هنوز دارم به ولیعهد فکر می‌کنم. می‌دونستی که من فقط دارم تلاش می‌کنم رهاش کنم. مگه نگفتی صبر می‌کنی؟ حتی اگر من در کیخسرو ولیعهد رو دیده بودم، باز نباید ناراحت می‌شدی. یعنی حداقل من فکر می‌کردم تو من رو درک می‌کنی.

کارن لحظه‌ای در سکوت به من نگاه می‌کند. سپس دستش را از روی دستگیره در بر می‌دارد. کمی از من فاصله می‌گیرد و آرام می‌گوید:

- ببخشید. نباید این طور برخورد می‌کردم.

به یاد امروز می‌افتم. امروز که بارها به پوریا فکر کردم و حرفی به زبان نیاوردم. پس همان‌طور که حدس می‌زدم کارن دوست ندارد من به پوریا فکر کنم. شاید هم دوست ندارد اگر فکر می‌کنم، به او چیزی بگویم. کاش کمک می‌کرد تا پوریا را رها کنم. اما نه. من که نمی‌خواهم پوریا را رها کنم. نمی‌خواهم؟ جمله درستی نیست. من به کارن قول دادم. چقدر همه‌چیز پیچیده شده است. کارن صدایم می‌زند:

- بانو دایانا؟

- بله؟

- مادرت می‌خوام.

- نه. این طور نگو. تو هم حق داری. فکر کردی من به پوریا فکر می‌کنم. یعنی می‌دونی بهش فکر می‌کنم ولی شاید فکر کردی بیشتر از تو بهش توجه دارم. که این طور نیست. تو همسر من هستی و اون یک خاطره تموم شده‌ست، خب؟

کارن سرش را بالبخند تکان می‌دهد. من نیز لبخندی بر لب می‌آورم. به طرف صندوق لباس هایم می‌روم و می‌گویم:

- آماده میشیم با هم بریم.

- قرار بود ولیعهد خسرو صداشون کنی.- برمی گردم.- الان گفتی... پوریا.

- آره.- کمی فکر می کنم.- متوجه نشدم. یعنی ناخودآگاه بود. از این به بعد بیشتر دقت می کنم.

- خوبه.

دوباره برمی گردم. لحظه‌ای لحن و چهره کارن را به یاد می آورم. در ظاهر آرام بود اما مشخص بود واقعاً این طور نیست. همان لحظه که به سمت در رفت فهمیدم این موضوع برایش ساده نیست. حالا که در دوین هستیم و من تنها نام پوریا را آوردم او این طور آشفته می شود. پس در تیسفون و در حضور پوریا چه چیز در انتظار ماست؟ چقدر می ترسم. چقدر نگران هستم. تا پیش از این نگران خودم بودم. نگران خودم و رفتاری که باید مقابل پوریا داشته باشم. اما حالا نگرانی کارن نیز اضافه شده است. به راستی در تیسفون چه چیز در انتظار ماست؟

فصل بیست و سوم

ارابه از حرکت می‌ایستد. پرده را کنار می‌زنم و به بیرون نگاه می‌کنم. دروازه شمالی تیسفون را می‌بینم. پرده را رها می‌کنم. چشمانم را می‌بندم و دستانم را در هم حلقه می‌کنم. نباید انقدر نگران باشم. کارن کنار من است. بعید است پوریا را هم تا قبل از مراسم ببینم. پس دلیلی برای نگرانی وجود ندارد. از ارابه پیاده می‌شوم. عمو آرشاویر خود را به من می‌رساند. از اسب پایین می‌آید و می‌پرسد:

- مشکلی پیش اومده؟

- ترجیح میدم پیاده وارد شهر بشم.

کارن به ما نزدیک می‌شود. او نیز از اسب پایین می‌آید. کنارم می‌ایستد و آرام می‌پرسد:

- مطمئنی؟

- دوست دارم پیاده در تیسفون قدم بزنم.

بدون آنکه منتظر تاییدش بمانم به جلو حرکت می‌کنم. محافظatan آرایش‌شان را عوض می‌کنند. کارن نیز کنارم می‌ایستد. به راه می‌افتیم. به خانه‌های اطراف نگاه می‌کنم. چقدر همه‌چیز آشناست. نفس عمیقی می‌کشم. گرمای هوا سینه‌ام را گرم می‌کند. سرم را بلند می‌کنم. آفتاب ظهر تیسفون چشمانم را ادیت می‌کند. لبخندی بر لبانم می‌نشینند. اینجا به راستی تیسفون است! سر جایم می‌ایستم. آرام خم می‌شوم و دستم را روی خاک زیر پایم می‌کشم. چشمانم را می‌بندم و آن را می‌بویم. صدای کارن را می‌شنوم:

- حالت خوبه؟

- انگار بوی خاک تیسفون با جاهای دیگه فرق می‌کنه.

- مطمئنی می‌خوای پیاده تا قصر بروم؟

- فکر نمی‌کردم انقدر دلم برای تیسفون تنگ شده باشه.

آهی می‌کشم و می‌ایستم. لبخندی بر لب می‌آورم و با سرعت بیشتری قدم برمی‌دارم. به کارن که کنارم ایستاده است می‌گوییم:

- کمی جلوتر به باع پدر می‌رسیم. البته برای دیدن باع باید به راست بریم اما مسیر قصر همین طور مستقیمه. یک روز حتما باع رو بهت نشون میدم.

- باع اثاره؟

- بله. الان هم فصل بهاره و پر از شکوفه‌های قرمزه. بهترین موقع به تیسفون او مدی.

- اما هواگرمه.

- به این میگی گرم؟ - آرام می‌خندم. - الان هوای معتدل تیسفونه.

- تو این آبوهوا رو ترجیح میدی؟

- من همینجا به دنیا او مدم و بزرگ شدم. به آبوهوا عادت کردم.

کارن نگاهی به اطراف می‌اندازد. به زودی به بازار شهر می‌رسیم. پس از گذشتن از آن نیز با دیوارهای بلند قصر رو به رو می‌شویم. قصر... لبخند از روی لیام محو می‌شود. ترسی را در قلبم احساس می‌کنم. به کارن نزدیک می‌شوم و دستش را می‌گیرم. سرم را پایین می‌اندازم و آرام نفس می‌کشم. در گوشم زمزمه می‌کند:

- حالت رو می‌فهمم. لازم نیست به چیزی تظاهر کنی.

دستش را محکم می‌فشارم. سرم را به چپ و راست تکان می‌دهم و می‌گویم:

- تظاهر نیست. من واقعا خوشحالم اما... نگران هم هستم.

- من کنارتم.

- همین آروم می‌کنه.

کارن لبخند می‌زند و آرام دستم را نوازش می‌کند. اگر تنها بودیم، حتما مرا در آغوش می‌گرفت اما حالا فقط می‌تواند این طور مرا آرام کند. مشاور آندرانیک خود را به من می‌رساند و می‌گوید:

- داریم به بازار نزدیک می‌شیم. چون همراهان زیادی داریم بهتره از مسیر کنار بازار بریم. مشکلی نیست؟

- نه. کاری که بهتره انجام بدید.

مشاور آندرانیک جلو می‌رود. خود را به پرچمداری که پیش از همه حرکت می‌کند، می‌رساند و چیزی به او می‌گوید. به دوراهی که می‌رسیم، پرچمدار به راست می‌رود. بقیه نیز به دنبالش حرکت می‌کنند. به کارن می‌گوییم:

- باید بازار تیسفون رو هم ببینی. پر از مغازه و آدمهای مختلفه.

- در اینجا چقدر تو رو می‌شناسن؟

- تقریباً زیاد.

- چرا؟

- من نسبت به نجیبزاده‌ها، با مردم عادی ارتباط بیشتری داشتم. خیلی‌ها رو می‌شناسم و با بعضی‌ها هم دوستم.

به یاد دیبا می‌افتم. مدت‌ها بود یادش نکرده بودم. شوقی همراه با غم در دلم می‌نشیند. در مدتی که در تیسفون هستم باید حتماً او را هم ببینم. کارن می‌گوید:

- پس خوب شد از بازار نگذشتیم.

- اتفاقاً الان سر ظهره. آدمهای کمی هستن.

- آتشکده‌ای که تعریف می‌کردی کجاست؟

- ما الان از سمت شمال شهر داریم به قصر میریم. آتشکده جنوب شهره.

- دوست دارم آتشکده رو هم ببینم.

- حتماً با هم میریم.

- تیسفون کلیسا نداره؟

- خارج شهر یک کلیسا هست. ولی اغلب بسته است.

- چرا؟

- شاید به خاطر حساسیتی که هست. هنوز مردم تیسفون نتونستن با مسیحیت کنار بیان.
- وجود یک کلیسا خارج شهر چه مشکلی ایجاد می‌کنه؟

- همون مشکلی که وجود آتشکده در دوین ایجاد می‌کنه. شما هم آتشکده‌های دوین رو خراب کردید.
- شرایط ارمنستان فرق می‌کنه.
- اینجا هم پایتحتنه؛ پایتحت ساسانیان با دین رسمی زرتشت.
- منطقی نیست اما قابل قبوله.
- من هنوز یک زرتشتی هستم فرمانده کارن. به دینم توهین نکن.
- سعی می‌کنم به خاطر بسپرم.
- خوبه.
- حالا عمارت فرمانده کجاست؟

نگاهی به اطراف می‌اندازم. هنوز مسیر زیادی تا قصر مانده است. می‌گوییم:

- انتهای بازار، دو کوچه هست که به قصر می‌رسد. عمارت ما ابتدای یکی از این کوچه‌هاست.
- به جز فرمانده چه کسی در عمارت شما زندگی می‌کنه؟
- سیمین. - لبخندی بر لبانم می‌نشینند. - همون که گفتم بر ام مثل مادر می‌مونه.
- دیگه چه کسی؟

- آونگ و محافظ شاهین و بقیه نگهبانان و خدمتکاران.

- کارن سرش را به نشانه تایید تکان می‌دهد. به یاد گیتی می‌افتم. بر می‌گردم. او را پشت سرم کنار آنوش می‌بینم. صدایش می‌زنم. سرعتش را بیشتر می‌کند و کنارم قرار می‌گیرد. می‌گوییم:
- بالآخره رسیدیم.
- همین طوره.

- می‌تونی بعد از مدت‌ها گیو رو ببینی.

- فکر نمی‌کردم انقدر دلتنگ بشم.
- آرام می‌خندم. گیتی نیز لبخند می‌زند. کارن می‌پرسد:
- گیو چه کسیه؟ از اون چیزی نگفتی.

لبخند روی لبانم خشک می‌شود. کمی طول می‌کشد تا به خود بیایم. آب دهانم را قورت می‌دهم و به گیتی نگاه می‌کنم. گیتی خطاب به کارن می‌گوید:

- گیو برادر منه.

فشاری را در سینه‌ام احساس می‌کنم. کارن به زودی می‌فهمد که گیو محافظ پوریاست. اگر این موضوع را الان به او نگویم، شاید بعداً از من دلخور شود. و یا فکر کند از قصد این موضوع را از او پنهان کرده‌ام. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و می‌گویم:

- محافظ گیو، برادر گیتی، محافظ ولیعهدن.

کارن حرفی نمی‌زند. من هم چیزی نمی‌گویم. مدتی را در سکوت می‌گذرانیم. سکوتی که آزاردهنده است. بالاخره کارن شروع به صحبت می‌کند:

- قصر تیسفون چقدر بزرگه.

- خیلی بزرگه.

- جملم سوالی نبود.

سرم را بلند می‌کنم و پرسشگرانه به کارن نگاه می‌کنم. به روبه‌رو اشاره می‌کند. نگاهش را دنبال می‌کنم. قصر را می‌بینم. می‌ایstem. نمی‌دانم به چه باید فکر کنم. انگار زمان برای لحظه‌ای متوقف می‌شود. چند بار پشت سر هم پلک می‌زنم. چرا انقدر زود رسیدیم؟ چطور زودتر نفهمیدم که نزدیک قصر هستیم؟ به اطراف نگاه می‌کنم. این‌ها همان کوچه‌ها و خانه‌های اطراف قصر هستند. این‌ها هم همان دیوارهای قصر هستند که زمانی به نظرم بلند می‌رسیدند. کارن صدایم می‌زند:

- بانو دایانا؟

بغضی را در گلویم احساس می‌کنم. الان چه اتفاقی باید بیفتند؟ اصلاً من اینجا چه می‌کنم؟ چطور پذیرفتم مرزبان ارمنستان شوم و دوباره پوریا را ببینم؟ یعنی انقدر قوی شده‌ام؟ چشم‌انم را می‌بندم. باید خود را آرام کنم. به راستی قرار نیست اتفاقی بیفتند. حداقل در روز ورودمان با پوریا روبه‌رو نمی‌شوم. تا به حال از فکر کردن به اولین ملاقات‌مان فرار کرده‌ام. الان هم نیازی نیست به آن فکر کنم. تمام امشب را برای فکر کردن فرصت دارم. بهتر است این چند ساعت را در آرامش سپری کنم. به کارن نگاه

می‌کنم. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گویم:
- بربیم.

بی‌درنگ به راه می‌افتم. چند قدم باقی‌مانده را طی می‌کنم و به دروازه قصر می‌رسم. چند نگهبان جلو می‌آیند. تعظیم می‌کنند و پس از خوشامدگویی دروازه را باز می‌کنند. وارد قصر که می‌شویم، پرچمدار و محافظان از جلویمان کنار می‌روند. مشاور آندرانیک و عمو آرشاویر به من و کارن نزدیک‌تر می‌شوند و کنارمان می‌ایستند. این بار ما پیش از بقیه حرکت می‌کنیم. عمارت پادشاه را روبرویم می‌بینم. میان عمارت چند نفر ایستاده‌اند. از دور نمی‌توانم آن‌ها را تشخیص دهم. احتمالاً وزیر مهبدود به همراه منشیان دربار به استقبال‌مان آمده است. سرم را پایین می‌اندازم. من به زودی مرزبان ارمنستان می‌شوم. باید آرام و جدی با آن‌ها برخورد کنم. دستی روی شنلم می‌کشم. قدم‌هایم را آهسته‌تر می‌کنم و سرم را بلند می‌کنم.

او را که می‌بینم، سر جایم می‌خکوب می‌شوم. مردی که روبرویم ایستاده است، لباس پوریا را بر تن دارد. اما چهره‌اش شبیه او نیست. دیگر موهاش را روی پیشانی اش نمی‌بینم. با ریش کوتاهی هم که دارد، اصلاً به پوریا نمی‌ماند. می‌خواهم نگاهم را از او بگیرم اما نمی‌توانم. می‌خواهم دوباره حرکت کنم، اما پاهایم سرد شده‌اند. نه! این پوریایی من نمی‌تواند باشد. یعنی پوریا هست اما انگار پوریایی من نیست. زمانی که متوجه نگاهش می‌شوم، به خود می‌آیم. چشمان او نیز روی من ثابت مانده‌اند. سرم را پایین می‌اندازم. نفس‌م را که در سینه حبس کرده بودم، از دهانم بیرون می‌فرستم. مشاور آندرانیک که کنارم ایستاده است، می‌گوید:
- درست نیست که...

پیش از آنکه جمله‌اش را ادامه دهد، دوباره به راه می‌افتم. نمی‌دانم این توان را از کجا می‌آورم اما نگاهم را به زمین می‌دوзем و آخرین قدم‌ها را برمی‌دارم. سایه پوریا را که روی زمین می‌بینم، می‌ایستم. بقیه نیز پشت سرم متوقف می‌شوند. صدای وزیر مهبدود را می‌شنوم:
- به تیسفون خوش آمدید بانو دایانا.

باید سرم را بلند کنم و به او نگاه کنم. باید لبخند بزنم و پاسخش را بدهم اما نمی‌توانم. اگر دوباره نگاهم

به پوریا بیفتند چطور باید خود را آرام کنم؟ اگر پاهایم سست شوند و روی زمین بیفتم، کارن چه فکری می‌کند؟ بهتر است در همین وضعیت باقی بمانم. هرچند ممکن است بی احترامی تلقی شود. مشاور آندرانیک جلو می‌آید و می‌گوید:

- سپاسگزار هستیم وزیر مهبد. - مکث می‌کند. - احترام ما رو بپذیرید ولیعهد خسرو.

مشاور عقب می‌رود و ادای احترام می‌کند. کارن و عمو آرشاویر نیز هنگاهی که نام ولیعهد را می‌شنوند، تعظیم می‌کنند. همچنان سرجایم باقی می‌مانم. نمی‌دانم چه باید بکنم. گلوبیم فشرده می‌شود. لبانم را بر هم می‌فشارم. من باید بسیار قوی باشم. اما اگر پوریا مرا صدا کند، اگر پاسخ مشاور آندرانیک را بدهد، اگر صدایش را بشنوم حالم چگونه می‌شود؟ حتماً قلبم از حرکت می‌ایستد. مخصوصاً اگر نامم را بر زبان بیاورد. در این صورت بر این لحظه چه نامی باید بگذارم؟ رویا؟ کابوس؟ به راستی چه می‌توانم صدایش کنم؟ بروزخ عنوان مناسبی به نظر می‌رسد. آری! بروزخ. این روزها زندگی ام در همین کلمه خلاصه می‌شود. پس از سکوتی طولانی، بالاخره وزیر مهبد شروع به صحبت می‌کند:

- عمارت مهمان برای شما آماده شده. خدمتکاران شما رو راهنمایی می‌کنن. می‌تونید کمی استراحت کنید.

دیگر درنگ نمی‌کنم. سرم را می‌گردانم و پس از دیدن خدمتکاران، به طرف شان می‌روم. صدای عمو آرشاویر را پشت سرم می‌شنوم:

- از استقبال گرم شما سپاسگزارم وزیر مهبد.

زمانی که کارن، عمو آرشاویر و مشاور آندرانیک به من ملحق می‌شوند، خدمتکاران به راه می‌افتنند. نیز پشت سرshan حرکت می‌کنیم. کارن خود را به کنارم می‌رساند. می‌دانم که به من نگاه می‌کند اما ترجیح می‌دهم توجهی به او نکنم. در حالی که منتظرم کارن حرفی بزنند، صدای عمو را می‌شنوم:
- حالت خوبه دایانا؟

نمی‌توانم پاسخش را بدهم. تا عمارت مهمان فاصله زیادی نمانده است. پله‌هایش را که می‌بینم، بر سرعت قدم‌هایم اضافه می‌کنم. از بقیه جدا می‌شوم و زودتر از خدمتکاران از پله‌ها بالا می‌روم. منتظر نمی‌مانم. خودم در را باز می‌کنم و وارد می‌شوم. پرده را مقابلم می‌بینم. آن را محکم با هر دو دست

می‌گیرم و سرم را روی آن می‌گذارم. چشمانم را می‌بندم و تلاش می‌کنم آرام نفس بکشم. صدای خدمتکار را از بیرون می‌شنوم:

- اقامتگاه شما این عمارت خواهد بود. محافظانی که می‌بینید مسئولیت محافظت و همراهی شما رو به عهده دارن. قصد رفتن به هر جا که داشته باشید، باید با محافظان هماهنگ کنید.

- بله. همین کار رو انجام میدیم.

مشاور آندرانیک این پاسخ را می‌دهد. خوشحالم که او را همراه خود به تیسفون آوردم. تنها اوست که با تیسفون و دربار آشنایی دارد. صدای در را می‌شنوم. برمی‌گردم. کارن را که می‌بینم، سرم را پایین می‌اندازم. نمی‌دانم به او چه باید بگویم. کارن سر جایش می‌ماند. او نیز سکوت کرده است. بالاخره عمو آرشاویر وارد می‌شود. بی‌درنگ می‌گوید:

- چرا اینجا ایستادید؟ - مکث می‌کند. - دایانا؟

چهره‌اش عادی به نظر می‌رسد. انگار هیچ اتفاقی نیفتاده است. ادامه می‌دهد:

- برو داخل دیگه.

عمو به سمتم می‌آید. پرده را کنار می‌زند. به همراهش وارد می‌شوم. به طرف میز می‌روم. روی صندلی می‌نشینیم و سرم را روی میز می‌گذارم. هزاران سوال در ذهنم وجود دارد. سوالاتی که همه به پوریا مربوط می‌شوند. چرا پوریا خود به استقبال ما آمد؟ چرا چهره‌اش انقدر تغییر کرده است؟ چرا تمام مدت سکوت کرد؟ چرا آنطور به من خیره شده بود؟ چهره پوریا از جلوی چشمانم می‌گذرد. با آنکه او و نگاهش را دیدم اما نمی‌دانم چطور داشت به من نگاه می‌کرد. عصبانی بود یا غمگین؟ نمی‌دانم. اصلاً انگار چشمانش را ندیدم. چطور ندیدم؟ صدای عمو آرشاویر را می‌شنوم:

- مراقب دایانا باش.

- بهتر نیست چیزی بخوره؟

- نمی‌دونم. - مکث می‌کند. - دایانا؟

نمی‌توانم پاسخ عمو را بدهم. تنها نگاه پوریاست که تمام ذهنم را پر کرده است. نمی‌توانم به چیز دیگری فکر کنم. عمو ادامه می‌دهد:

- ترجیح میدی تنها باشی؟

واقعا پوریا چطور به من نگاه می کرد؟ عصبانی که نبود. بود؟ چطور متوجه حالش نشدم؟ عمو دوباره صدایم می زند:

- دایانا؟

بی درنگ سرم را بلند می کنم. از عمو می پرسم:

- چطور داشت به من نگاه می کرد؟

- بله؟

- ولیعهد چطور به من نگاه می کرد عمو؟

بعضی سینه ام را می فشارد. آب دهانم را به سختی قورت می دهم. چشمانم گرم می شوند اما نمی خواهم گریه کنم. نگاهم به کارن می افتد. چهره اش بسیار نگران است. سرم را تکان می دهم و می گویم:

- ببخشید. نباید این سوال رو می پرسیدم. - سرم را پایین می اندازم. - انگار حالم دست خودم نیست.

- فقط بہت خیره شده بود.

کارن این را با صدای آرامی می گوید. پرسشگرانه به او نگاه می کنم. ادامه می دهد:

- به ولیعهد توجه کردم تا بفهمم چه فکری می کنه.

- چه فکری می کرد؟

- نتونستم چیزی بفهمم. - با لحن جدی تری ادامه می دهد - فقط بہت خیره شده بود.

حالا بیشتر می ترسم. هم از لحن کارن و هم از حال پوریا. به راستی در تیسفون چه چیزی در انتظار ماست؟ ما؟ کدام ما؟ من و کارن یا من و پوریا؟ صدای خدمتکار مرا از افکارم بیرون می آورد:

- بانو دایانا؟ فرمانده گرشاسب اجازه ورود می خوان.

نام پدر را که می شنوم، از جا بلند می شوم. می گویم:

- راهنمایی شون کن.

در باز می‌شود. پدر وارد اتاق می‌شود. با آنکه هنوز حال مناسبی ندارم، لبخندی بر لبانم می‌نشیند.
هنگامی که پدر مرا می‌بیند، بی‌درنگ می‌گوییم:

-سلام.

-سلام.

پدر به سمتم می‌آید. من هم به طرفش قدم بر می‌دارم. در آغوشش قرار می‌گیرم و می‌گوییم:
-می‌ترسیدم در میدان جنگ باشید.

-امکان نداشت چنین مراسمی رو از دست بدم.

تلاش می‌کنم آرام نفس بکشم. هنوز هیجان را در قلبم احساس می‌کنم. هیجانی که بعيد می‌دانم به
این زودی از بین برود. صدای پدر را می‌شنوم:

-به تیسفون خوش اومدید مشاور آرشاویر.

-ممnon فرمانده.

-تو هم خوش اومدی فرمانده کارن.

-باعث افتخاره که دوباره شما رو می‌بینم.

پدر راهها می‌کنم. کمی از او فاصله می‌گیرم. پدر به چهره‌ام نگاه می‌کند. با نگرانی می‌پرسد:

-حالت خوبه؟

-بله.

-مرزبانی چطوره؟

-خیلی سخته.

-پس داری در مسیر درست حرکت می‌کنی.

-آدم اگر از کوه هم بالا بره، بالآخره به قله می‌رسه و راحت می‌شه. اما من در این یک سال هیچ راحتی
ندایدم.

-تو تازه اول راهی.

- می ترسم تا آخر نتونم تحمل کنم.
پدر اخم می کند. به کارن نگاه می کند و می گوید:
- مگه قرار نبود کمکش کنی؟
پیش از آنکه کارن پاسخی بدهد، می گوییم:
- همه دارن کمک می کن؛ فرمانده کارن، فرماندار مردانشاه، عموهام... مشکل از دخترتونه که زود ناامید میشه.
- اولین باره چنین حرفی می شنوم.
نگاهم را از پدر می گیرم. کارن می گوید:
- حال بانو خوبه فرمانده. در دوین که به خوبی از عهده وظایفش برミاد.
عمو آرشاویر ادامه می دهد:
- دایانا فقط کمی خسته است. باید استراحت کنه.
پدر می پرسد:
- می خوای استراحت کنی؟
- مدت طولانی در راه بودیم.

- نمی‌خوای زودتر کسی رو ببینی؟
- چه کسی؟

ترس و نگرانی ام بیشتر می‌شود. البته امکان ندارد منظور پدر پوریا باشد. پدر لبخند می‌زند. با صدای بلند می‌گوید:

- می‌تونی بیای داخل.

نگاه پدر را دنبال می‌کنم. در باز می‌شود. سیمین را می‌بینم. نمی‌توانم سر جایم بایstem. می‌دوم و پیش از آنکه قدمی بردارد، او را در آغوش می‌گیرم. با بغضی که در سینه‌ام دارم، نامش را صدایی زنم:

- سیمین.

- دلم برآتون تنگ شده بود بانو.

دستش را آرام روی کمرم می‌کشد. او را تنگ در آغوش می‌گیرم. سرم را روی شانه‌اش می‌گذارم. پشت سر هم نفس می‌کشم. سینه‌ام از عطرش پر می‌شود. تا به حال متوجه عطر سیمین نشده بودم. عطری که بسیار برایم آرامش‌بخش است. چقدر دلم برایش تنگ شده بود؛ برای سیمین، برای تیسفون، برای قصر و برای... من چطور این پانزده ماه را تحمل کردم؟ اشک‌هایم پیراهن سیمین را خیس می‌کنند. دیگر نمی‌توانم مانع ریختن‌شان شوم. مشاور آرشاویر می‌گوید:

- بهتره شما رو تنها بذاریم.

سرم را از روی شانه سیمین برمی‌دارم. گونه‌هایم را پاک می‌کنم و می‌گویم:
- نه. - بغضم را فرو می‌خورم. - باید شما رو به سیمین معرفی کنم.

لبخندی بر لب می‌آورم. لبخندی که مانع ریختن اشک‌هایم نمی‌شود. دست سیمین را می‌گیرم. دهانم را باز می‌کنم تا حرفی بزنم اما صدای مشاور آندرانیک مانع می‌شود:

- بانو دایانا؟

دوست ندارم او نیز وارد اتاق شود. افراد زیادی کنارم هستند. اگرچه نزدیک‌ترین کسانم هستند و باید از بودن‌شان خوشحال باشم اما... مشاور آندرانیک دوباره صدایم می‌کند. عموم آرشاویر پاسخ می‌دهد:

- بیا داخل مشاور.

مشاور آندرانیک وارد می‌شود. مرا که جلوی در می‌بیند، ادای احترام می‌کند و می‌گوید:

- کیقباد می‌خوان شما رو ببینن. آمادگی ملاقات با پادشاه رو دارید؟

پیش از آنکه پاسخ بدhem، کارن می‌گوید:

- بگید بانو می‌خوان استراحت کنن.

- نه. - به کارن نگاه می‌کنم. - درست نیست.

- درست هست. - خطاب به به مشاور ادامه می‌دهد. - می‌تونید بگید حال بانو مناسب نیست؟

- اگر بانو موافق باشن، بله. برای کیقباد توضیح میدم...

- گفتم که نه. - گونه‌هایم را پاک می‌کنم. - من حالم خوبه.

- بانو دایانا!

کارن نامم را با عصبانیت بر زبان می‌آورد. چهره‌اش نگران به نظر می‌رسد اما با اخم به من نگاه

می‌کند. به ندرت پیش می‌آید کارن عصبانی شود. به سمتش می‌روم. نزدیک به او می‌ایستم و می‌گویم:

- حب حالم خوب نیست اما چاره چیه؟ من باید با کیقباد ملاقات کنم. این طوری خیالم راحت‌تر می‌شه.

کارن پس از مکث کوتاهی به پشت سرم نگاه می‌کند و می‌گوید:

- ببخشید ممکنه چند لحظه همه ما رو تنها بذارید؟

عمو آرشاویر به سراغ پدر و سیمین می‌رود و به بیرون راهنمایی‌شان می‌کند. همه که از اتاق خارج

می‌شوند، می‌پرسم:

- چی شده؟

- تو بگو.

نگاهم را از او می‌گیرم و آهی می‌کشم. کارن به سمت میز می‌رود. پارچ آب را بلند می‌کند و پیاله

کنارش را پر می‌کند. آن را برمی‌دارد و به دستم می‌دهد. کمی از آن می‌نوشم. دستم را می‌گیرد و

می‌گوید:

- بیا بشین.

ترجیح می‌دهم با او مخالفت نکنم. روی نزدیک‌ترین صندلی می‌نشینم. کارن هم روی صندلی کنارم
جای می‌گیرد. تمام آب درون پیاله را می‌نوشم و آن را روی میز می‌گذارم. می‌گوییم:
- ممنون.

- اگر به جای امروز فردا با کیقباد ملاقات کنی، چه اتفاقی می‌افته؟

- اگر با کیقباد صحبت کنم، خیالم راحت‌تر می‌شه.

- چه تضمینی وجود داره که از این در بیرون بری و دوباره ولیعهد رو نبینی؟

- پس مشکلت من نیستم، ولیعهده.

- مشکل من حال تو بعد از دیدن ولیعهده.

- می‌دونم خیلی از خودم ضعف نشون دادم اما تقصیر من نیست. من اصلاً آماده نبودم که لحظه ورود
ببینم. حالم بد شد چون نمی‌دونستم چی کار کنم.

- مگه الان می‌دونی؟ تا وقتی آماده نشدی، بهتره همینجا بمونی.

- فرمانده کارن!

کارن به من نزدیک‌تر می‌شود. دستانم را می‌گیرد و با جدیت می‌گوید:

- من نگرانتم. نمی‌تونی این رو بفهمی؟

لحظه‌ای چشمانم را می‌بندم و نفس عمیقی می‌کشم. دست راستم را بلند می‌کنم و کنار صورتش
می‌گذارم. به چشمانش نگاه می‌کنم و می‌گوییم:

- قول میدم اگر دوباره ولیعهد رو دیدم، حالم بد نشه.

- یعنی چی کار می‌کنی؟

- به خودم یادآوری می‌کنم که حالا من دایانای گنونی، مرزبان ارمنستانم و اون هم خسروی ساسانی،
ولیعهد ایرانه.

- این طوری آروم می‌شی؟

- بله. آروم میشم.

کارن بی مقدمه دستش را روی قلبم می‌گذارد. ابتدا به دست و سپس به چهره‌اش نگاه می‌کنم. پس از مکث کوتاهی می‌پرسد:

- پس چرا قلبت هنوز آروم نشده؟

هر دو دستم را روی دستش که رو سینه‌ام قرار دارد، می‌گذارم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و می‌گوییم:

- الان آروم میشه.

دستش را در دستانم می‌فشارم. به راستی کمی آرام می‌شوم. از جا بلند می‌شوم و روی پایش می‌نشینم. سرم را به گوشش نزدیک می‌کنم و می‌گوییم:

- آشفته شدم چون فراموش کردم دلیل امنیت و آرامش من تویی. حالا دوباره به یاد آوردم.

کارن دستش را روی کمرم می‌کشد و مرا نوازش می‌کند. آرامتر که می‌شوم، کمی از او فاصله می‌گیرم. به چهره‌اش نگاه می‌کنم و می‌پرسم:

- حالا اجازه میدی به دیدن کیقباد برم؟

- من هم همراهت می‌مایم.

- حتما کیقباد می‌خوان تنها با من صحبت کن.

- تا عمارت پادشاه همراهیت می‌کنم.

- باشه.

می‌خواهم بلند شوم اما کارن مانع می‌شود. دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد. گونه‌ام را می‌بوسد و می‌گوید:

- فراموش نکردی که من چقدر دوست دارم؟

- نه. - صداییم می‌لرزد. - فراموش نکردم.

- وقتی گفتی من رو از یاد بردم، ترسیدم.

- نگفتم تو رو از یاد بردم. گفتم فراموش کردم دلیل آرامشمن تویی.
- این فراموشی من رو نگران می‌کنه.
- پس این تویی که فراموش کردی من چقدر دوست دارم.
- فراموش نکردم.
- پس بهم اعتماد نداری.
- اعتماد دارم.
- پس مشکل چیه؟
- هیچی.

این هیچی یعنی چی؟

- باید برای دیدن کیقباد آماده بشی.

با لبخند به من نگاه می‌کند. اگر نمی‌خواهد پاسخم را بدهد، بهتر است من نیز اصرار نکنم. به خصوص الان که راضی به نظر می‌رسد. از روی پایش بلند می‌شوم. او هم می‌ایستد. دستی روی روسربیام می‌کشم و می‌گوییم:

- ب瑞م.

لباست رو عوض نمی‌کنی؟

- تا وسائل برسه، طول می‌کشه. بهتره زودتر ب瑞م.

به همراه کارن از اتاق خارج می‌شوم. عموم آرشاویر، مشاور آندرانیک و پدر در طرفی و گیتی، سیمین و آنوش در طرف دیگر مشغول صحبت هستند. مرا که می‌بینند ساکت می‌شوند. لبخندی بر لب می‌آورم و به پدر می‌گوییم:

- بعد ملاقات با کیقباد باید با شما صحبت کنم. - به سیمین نگاه می‌کنم. - با تو هم همین طور.
- منتظر هستم بانو.

سیمین با لبخند این جمله را بر زبان می‌آورد. خوشحالم که انقدر از دیدنem خوشحال است. من هم باید

نگرانی‌هایم را فراموش کنم و همین قدر از دیدن عزیزانم خوشحال باشم. به مشاور آندرانیک می‌گوییم:
 - اگر مشکلی نیست به جای شما، فرمانده کارن من رو همراهی کنن.
 - هر طور شما دستور بدید بانو.

به راه می‌افتم. کارن، گیتی و چند نفر از محافظان مرا همراهی می‌کنند. پس از چند قدم، چشمم به
 عمارت خورشید خاموش می‌افتد. هنگام آمدن آنقدر ذهنم مشغول بود که متوجه نشدم عمارت مهمان
 همچون عمارت خورشید خاموش در ضلع غربی قصر قرار دارد. به یاد خدمتکار افسون می‌افتم.- آب و
 آتش به همین سادگی با هم یکی نمی‌شن.- به جای آنکه دوباره غمگین شوم، خنده‌ام می‌گیرد. چطور
 او را فراموش کرده بودم؟ او یکی از کسانی است که در سرنوشت امروزیم تاثیر داشته است. اصلاً شاید
 پیشگویی‌هایش نتیجه جادوهای خودش باشد. شاید سرنوشت من و پوریا را خود او... این افکار را کنار
 می‌گذارم. هنوز آنقدر بی‌دین نشده‌ام که قدرت جادو را بالاتر از خواست اهورامزدا بدانم. بالاخره به
 عمارت پادشاه می‌رسیم. از پله‌ها بالا می‌روم و جلوی در منتظر می‌مانم. خدمتکار ورودم را اعلام
 می‌کند. زمانی که کیقباد اجازه ورود می‌دهد، به کارن نگاه می‌کنم. بالبختند سرش را تکان می‌دهد.
 وارد می‌شوم. خدمتکار پرده‌جلوی در را کنار می‌زند. کیقباد را می‌بینم که کنار میز ایستاده است.
 چهره‌اش شکسته‌تر و خسته‌تر به نظر می‌رسد. انگار کمی هم لاغر شده است. ادای احترام می‌کنم و
 منتظر می‌مانم. پس از سکوت کوتاهی می‌گوید:

- خوش آمدی بانو دایانا.
 - سپاس‌گزارم کیقباد.

کیقباد به خدمتکار می‌گوید که از اتاق خارج شود. تنها که می‌شویم، به میز کنارش اشاره می‌کند و
 منتظر می‌ماند. چند قدم به جلو می‌روم تا رو به رویش قرار گیرم. دوباره ادای احترام می‌کنم و می‌گوییم:
 - شما... خوب هستید؟

- البته. بیا بنشینیم.

کیقباد به سمت صندلی‌اش می‌رود. زمانی که می‌نشینند، من هم روی صندلی کنارش قرار می‌گیرم.
 می‌گوییم:

- شنیدم کمی بیمار هستید. خوشحالم که الان شما رو سلامت می بینم.

- سلامت که نه. فعلا زنده هستم.

- این طور صحبت نکنید کیقیاد. امیدوارم سایه شما سالیان دراز بر سر ایران باشه.

- دلتنگ شنیدن این حرفها از تو بودم.

کیقیاد با لبخند این جمله را بر زبان می آورد. من نیز لبخند می زنم و می گوییم:

- از توجه شما بی اندازه سپاس گزارم.

- از من که دلگیر نیستی؟

- من هرگز به خودم اجازه نمیدم که از پادشاه دلگیر باشم.

- با ولیعهد روبرو شدی؟

از سوالش جا می خورم. فکر نمی کردم کیقیاد چنین مسئله‌ای را در ملاقات‌مان مطرح کند. پس از

سکوت من ادامه می دهد:

- البته من نمی خواستم خسرو برای استقبال از شما بیاد اما وقتی اصرار کرد، ترجیح دادم خواستش رو رد نکنم.

همچنان ساکت می مانم. تلاش می کنم نگاه‌مان را زمانی که پوریا را جلوی عمارت پادشاه دیدم، به یاد نیاورم. کیقیاد ادامه می دهد:

- متوجه شدی پسرم چقدر به پادشاهان شبیه شده؟

کیقیاد با ذوق خاصی این جملات را بر زبان می آورد. یعنی نمی داند شنیدن شان مرا آزار می دهد؟ شاید هم می خواهد مرا به خاطر ازدواج با کارن مجازات کند. مگر فرماندار نگفت کیقیاد با ازدواج من موافق است؟ بی مقدمه می پرسم:

- شما با ازدواج من مخالف بودید؟

- اتفاقا وقتی از فرماندار مردانشان شنیدم، خوشحال شدم. حالا از زندگیت راضی هستی؟

- تقریبا بله.

- از فرمانده گرشاسب هم تعریف فرمانده کارن رو شنیدم. حضور چنین شخصی در کنار تو باعث آرامش من خواهد بود.
- باز هم سردرگم می شوم. نمی دانم صحبت های امروز کیقیاد گیج کننده اند یا من ذهن خسته ای دارم. پس از سکوت من، ادامه می دهد:
- شنیدم آدم های مهمی رو در دوین کنار خودت داری. فرماندار از سیاست تعریف می کرد.
- فرماندار زحمت زیادی برآم کشیدن. می خواستم در جشن باشن اما گفتن دستور دارن به ملایر برگردان.
- بیش از این درست نبود فرمانداری شهر ملایر به دست کس دیگه ای باشه. مردانشاه نیروی مهمی برای ریس ارجاسب و خاندان مهرانه.
- سپاس گزارم که فرماندار رو به عنوان مرزبان موقت انتخاب کردید. آموزش های مهمی به من دادن.
- من هم به دنبال همین بودم. - مکث می کند. - در غیاب فرماندار چه کسی رو به عنوان مرزبان موقت انتخاب کردی؟
- فرمانده ماجج رو انتخاب کردم. انتخاب مناسبیه؟
- هوشمندانه است.
- قصد دارم فرمانده ماجج رو به عنوان سپهبد ارمنستان انتخاب کنم تا دست راستم باشه.
- بسیار خوب.
- عمدهام - تصحیح می کنم. - ریس آرتاواز و مشاور آرشاویر ترجیح می دادن فرمانده کارن رو انتخاب کنم اما من ...
- نه. فرمانده کارن رو انتخاب نکن.
- می دونم فرمانده کارن به اندازه برادرشون شناخته شده نیستن اما از نظر مهارت های رزمی ...
- فرمانده ماجج انتخاب مناسبی خواهد بود.
- بله. - کیقیاد بسیار مصمم به نظر می رسد. - اگر شما هم فکر می کنید شهرت فرمانده ماجج بیشتر به

ارمنستان کمک می‌کنه، در تصمیم‌م مصمم‌تر می‌شم.

- فقط به علت شهرت فرمانده ماجج نیست. فرمانده کارن نباید در مقامی رسمی قرار بگیره.

- به چه دلیل؟

- به زودی خسرو جای من بر تخت می‌نشینه. نباید سپهبد ارمنستان کسی باشه که خسرو ازش متنفره.

البته خسرو انقدر عاقل هست که...

دیگر صحبت‌های کیقباد را نمی‌شنوم. تنها یک جمله در ذهنم تکرار می‌شود.- پوریا از کارن متنفر

است.- همین یک جمله برای دانستن احساس پوریا نسبت به من کافی است. کارن می‌گفت اگر پوریا

هنوز مرا دوست داشته باشد، پس حتماً او را مقصراً جدایی‌مان می‌داند. حالاً کیقباد می‌گوید پوریا از

کارن متنفر است. پس می‌توانم نتیجه بگیرم پوریا هنوز مرا دوست دارد؟ باید از این شرایط ناراحت

باشم. اما نیستم. حتی قلبم آرام‌تر شده است. زمانی که پوریا را با آن ظاهر متفاوت دیدم، احساس کردم

کس دیگری شده است اما حالاً که... صدای کیقباد را می‌شنوم:

- دایانا؟

- بله سرورم؟

- صحبت‌های من رو شنیدی؟

- ببخشید. یک لحظه حواسم پرت شد.

- تا کجا شنیدی؟

- می‌تونم اول سوالی بپرسم؟

- چه سوالی؟

- شما که احساس ولیعهد رو نسبت به من می‌دونستید، چرا با ازدواج من موافقت کردید؟

- چون به نفع هردوی شما بود.

- چرا هردوی ما؟

- ازدواج تو باعث شد خسرو تو رورها کنه. به تو هم برای مرزبانی کمک کرد.

- یعنی ولیعهد من رو رها کردن؟

- این طور به نظر می‌رسه.

- اگر این طوره، پس چرا از فرمانده کارن متنفرن؟

- این مسئله فرق می‌کنه.

- چه فرقی؟

- محبت و علاقه بسیار ساده‌تر از کینه از بین میره. اما نگران نباش. خسرو محبت تو رورها کرد، کینه فرمانده کارن رو هم رها می‌کنه. همون طور که گفتم پس‌رم روز به روز بیشتر شبیه پادشاهان می‌شده. خودت که دیدی.

- بله. دیدم.

این را می‌گوییم و ساكت می‌شوم. دوباره به فکر فرومی‌روم. کیقباد گفت پوریا مرا رها کرده است. این حقیقت تلخ به نظر می‌رسد. به راستی اگر پوریا مرا فراموش کرده باشد و نسبت به کارن هم کینه داشته باشد، چه باید کرد؟ اگر در پی گرفتن انتقام باشد، چطور می‌توان جلویش ایستاد؟ اصلاً چه کسی می‌تواند جلویش بایستد؟ من؟ اگر او آنقدر سنگدل شده باشد، من چطور می‌توانم مقابلش قرار گیرم؟ سخت است اما باید اعتراف کنم که ترجیح می‌دهم پوریا همچنان مرا دوست داشته باشد. حتی با آنکه این محبت نافرجام است و فقط هر دویمان را آزرده‌تر می‌کند، باز هم می‌خواهم این محبت میان‌مان باشد. دوست دارم همیشه ولیعهد خسرو همان پوریایی من باشد. کیقباد می‌گوید:

- مشغول صحبت شدیم، موضوع اصلی فراموش شد.

- چه موضوعی کیقباد؟

- درباره مراسم انتصاب چند مسئله هست که باید با تو در میان بدارم.

- من در خدمت شما هستم.

افکارم دوباره تلاش می‌کنند تمام ذهنم را پر کنند. سوالات زیادی دارم که باید به همه‌شان پاسخ دهم اما الان زمان مناسبی به نظر نمی‌رسد. تمام شب را برای فکر کردن فرصت دارم. به کیقباد نگاه

می کنم و منتظر می مانم تا صحبت ش را آغاز کند.

فصل بیست و چهارم

جلوی خانه دیبا می‌ایstem. دستم را روی در می‌گذارم اما در نمی‌زنم. سرم را پایین می‌اندازم و چند بار آرام نفس می‌کشم. گیتی را صدا می‌زنم. به من نزدیک می‌شود. آرام می‌گوییم:

- نمی‌خواهم فعلاً کسی چیزی بدونه.

- اما بانو شما...

- خواهش می‌کنم.

- هر طور شما بخواهید.

دستم را بلند می‌کنم. لبخندی بر لب می‌آورم و بر در می‌کوبم. کمی بعد صدای دیبا را می‌شنوم:

- بله؟

این بار لبخندی واقعی بر لبانم نقش می‌بندد. در حالی که گرم شدن چشمانم را احساس می‌کنم،

می‌گوییم:

- منم... دایانا.

در خانه باز می‌شود. دیبا را می‌بینم که با تعجب به من نگاه می‌کند. می‌پرسم:

- من رو به خونت راه نمیدی؟

- دایانا!

جلو می‌آید و دستانش را روی بازویم می‌گذارد. او را تنگ در آغوش می‌گیرم. با ناراحتی می‌گوید:

- کجا رفتی؟ چطور بدون خدا حافظی رفتی؟

- دیبا! به اندازه یک دنیا باهات حرف دارم.

از من فاصله می‌گیرد. به صورتم نگاه می‌کند و با لبخند می‌گوید:

- بیا تو.

از جلوی در کنار می‌رود. وارد می‌شوم. دیبا در را می‌بندد. به حیاط خانه‌شان نگاه می‌کنم. هیچ تغییری نکرده است. هنوز همان تخت چوبی و گلدان‌های کنارش گوشہ حیاط قرار دارند. دیبا می‌گوید:

- لاغر شدی.

- واقعا؟ - به شکمش نگاه می کنم. - تو هم لاغر شدی.

- یک سال گذشته.

- یک سال و سه ماه.

- خیلی بی معرفتی.

- می دونم.

- حداقل ازم خبر می گرفتی.

- معدرت می خوام.

دیبا دستم را می گیرد و می گوید:

- فعلا بیا بشین.

به همراحتش به سمت تخت می روم. دستم را رها می کند. می چرخم و گوشه تخت می نشینم. او نیز کنارم قرار می گیرد. به یاد پرسش می افتم. می پرسم:

- پسرت کجاست؟

- خوابه.

- جانم! - لبخندی بر لبانم می نشیند. - باید حسابی بزرگ شده باشه.

- بهمن ماه یک ساله شد.

- می خوام ببینم مش.

- اگر قول بدی زیاد بمونی، بیدارش می کنم.

- نه من می تونم زیاد بمونم، نه درسته که بچه رو بیدار کنی.

- پس دوباره می خوای بری.

- خواستن که ... دفعه قبل هم به خواست خودم نرفتم.

- سیمین برام گفت.

- در ارمنستان خیلی سختی کشیدم دیبا.
- حالا برگشتی که بمونی؟
- نه. بعد مراسم انتصاب مرزبان میرم.
- پس واقعاً داری مرزبان میشی.
- عجیبه؟
- اتفاقاً بہت میاد دایانا.
- مگر اینکه تو این رو بگی.
- بقیه خلافش رو میگن؟
- بعضی‌ها بله. بعضی‌ها هم نه.
- همسرت جزو کدوم دسته‌ست؟

این را که می‌گوید نگاهش به سمت حلقه‌ام می‌رود. به یاد صحبت‌های پزشک می‌افتم. سرم راتکان می‌دهم تا این افکار را از ذهنم بیرون کنم. من بعد از مدت‌ها به دیدن دیبا آمدهام. نباید این لحظه را خراب کنم. پاسخ می‌دهم:

- کارن یکی از بزرگ‌ترین حامیان منه.
- پس خوشبخت شدی.

- بستگی داره تعریفت از خوشبختی چی باشه.

- مگه همسرت رو دوست نداری؟

- البته که دوستش دارم.

- همسرت هم حتماً دوست داره.

- خیلی بیشتر از چیزی که فکر می‌کنی.

- پس به چیزی که می‌خواستی رسیدی دیگه.

نگاهم را از دیبا می‌گیرم. دستانم را در هم حلقه می‌کنم و به آسمان بالای سرم نگاه می‌کنم. دیبا با

تردید می‌پرسد:

- هنوز ولیعهد رو دوست داری؟

آری! دوستش دارم. من هنوز پوریا را دوست دارم. حتی بیشتر از کارن دوستش دارم. اما نمی‌توانم این کلمات را بر زبان بیاورم. نباید با تکرار کردن شان این موضوع را برای خود عادی جلوه دهم. حداقل کس دیگری نباید این را بداند. حتی اگر دیبا باشد. می‌گوییم:

- از خودت بگو. این مدت چی کار کردی؟

- زندگی من مثل تو پر از اتفاق نیست. فقط مشغول بزرگ کردن آبτین بودم.

- کار سختیه؟

- سخت نیست ولی مسئولیت داره. باید همیشه چشمم بهش باشه.

ساکت می‌شوم. دستم را روی شکمم می‌گذارم. بعضی سینه‌ام را می‌فشارد. کمی عقب می‌روم و سرم را روی دیوار می‌گذارم. دیبا می‌پرسد:

- چرا ناراحت شدی؟

پس از مکثی طولانی، بدون آنکه به او نگاه کنم می‌گوییم:

- من باردارم دیبا.

دیبا با یک دست، دستم را می‌گیرد و با دست دیگرش سرم را به سمت خودش می‌چرخاند. با تعجب می‌گوید:

- تو به خاطر این ناراحتی؟ - سرم را پایین می‌اندازم. - من وقتی فهمیدم آبτین رو باردارم، از خوشحالی روی زمین بند نمی‌شدم. تو ناراحتی؟!

- می‌دونم باید خوشحال باشم اما نیستم.

- کی فهمیدی؟

- امروز صبح. یعنی یک هفته بود که شک کرده بودم اما امروز سراغ پزشک رفتم.

- پس به خاطر همینه. - لبخند می‌زند. - بدار زمان بگذره، بدار به پدرش بگی... بهش گفتی؟

- نه. نه. الان فقط گیتی می‌دونه.
- به همسرت که بگی، همه‌چیز درست می‌شده.
- فکر نمی‌کنم بهش بگم.
- چی؟
- از وقتی فهمیدم فقط همین تصمیم رو گرفتم. فعلاً به کارن نمی‌گم.
- چرا دایانا؟
- نمی‌خواهم بیشتر از این نگران من باشه.
- تو که مادر هم نداری. پس به چه کسی می‌خوای بگی؟
- فعلاً هیچ‌کس.
- ولی تو باید خیلی مراقب خودت باشی. مراقب غذاهایی که می‌خوری، کارهایی که انجام میدی... به خصوص تو که انقدر لاغر شدی...
- با یکی دو ماه دیرتر اتفاقی نمی‌افته. تا چهار ماه کسی نمی‌فهمه دیگه؟
- اکثراً نمی‌فهمن.
- خوبه. این طوری بهتره.
- ولی دایانا...
- صدای گریه‌ای از درون خانه شنیده می‌شود. دیبا بلند می‌شود و به طرف در می‌رود. من نیز به دنبالش می‌روم. در چهارچوب می‌ایستم. دیبا آبتنی را که روی زمین نشسته است، بلند می‌کند و در آغوش می‌گیرد. آبتنی آرام می‌شود. دیبا با صدای کودکانه‌ای می‌گوید:
- بیدار شدی؟
- آبتنی دست دیبا را می‌گیرد و روی پایش بلند می‌شود. سرش را روی شانه دیبا می‌گذارد. نگاهش به من می‌افتد. دستم را برایش تکان می‌دهم و با لبخند می‌گویم:
- سلام.

دیبا از روی زمین بلند می‌شود و به سمتم می‌آید. آبتنی سرش را بر می‌گرداند و به من نگاه می‌کند. دیبا
جلویم می‌ایستد. می‌گوید:

- پسرم رو دیدی؟

دستم را روی صورت آبتنی می‌گذارم و آرام او را نوازش می‌کنم. چشم و ابرویش به دیبا شباخت دارد.
می‌گوییم:

- خیلی بزرگ شده.

- هر بار که پدرم به دیدن ما میاد همین رو میگه. تو که بعد یک سال به دیدنش اومدی.
- صورتش خیلی تغییر کرده دیبا.

- شبیه خودمه، نه؟

- فکر می‌کنم زیباتره.

لبخندی بر لبان دیبا می‌نشیند. دستم را به طرف آبتنی می‌گیرم و می‌گوییم:
- می‌تونم بغلش کنم؟

- البته. - آبتنی را به طرفم می‌گیرد. - بگیرش.

- گریه نمی‌کنه؟

- نه.

آبتنی را از دیبا می‌گیرم و به سمت خود می‌کشم. هیچ نمی‌گوید. سرم را کج می‌کنم و به صورتش نگاه
می‌کنم. انگشت شستش را آرام می‌مکد. وزنش را روی یک دستم می‌اندازم. با دست دیگر سرش را
به سمت خود می‌گردانم و آرام لپش را می‌بوسم. چقدر شیرین است! چند بار دیگر او را می‌بوسم و
سپس او را محکم به خود می‌چسبانم. دیبا می‌گوید:

- پسرم رو تموم نکنی!

- تازه پیداش کردم!

هر دو می‌خندیم. آبتنی دستش را به سمت دیبا دراز می‌کند. می‌گوییم:

- فکرش رو هم نکن که تو رو به مادرت بدم.

برمی‌گردم و به سمت تخت می‌روم. گوشه آن می‌نشینم. آبتنی را هم کنارم می‌نشانم. کمی بهانه‌گیری می‌کند. دیبا به داخل خانه می‌رود. با اسباب بازی چوبی که در دست دارد به سمت مان می‌آید. کنار آبتنی می‌نشیند و اسباب بازی را به دستش می‌دهد. آبتنی آرام می‌شود. انگشت پاهاش را آرام نوازش می‌کنم. چه پوست نرم و لطیفی دارد. سرم را به او نزدیک می‌کنم و پشت دستانش را می‌بوسم. آنقدر مشغول بازی است که توجهی به من نمی‌کند. دیبا می‌گوید:

- تو مادر خوبی می‌شی دایانا.

لبخند روی لبانم خشک می‌شود. افکارم دوباره تلاش می‌کنند ذهنم را پر کنند. به دیبا نگاه می‌کنم و می‌گوییم:

- الان وقتی نبود.

- امروز با فردا چه فرقی می‌کنه؟

- بحث امروز و فردا نیست. بحث این ماه و ماه دیگه است. بحث تیسفون و دوینه.

- اتفاقاً الان که بهتره. سیمین کنارته. پدرت هم همین طور.

- از وقتی فهمیدم فقط یک سوال تو ذهنم تکرار می‌شه... اگر پوریا بفهمه، چی کار می‌کنه؟

- چی کار باید بکنه؟

- حتماً ناراحت می‌شه. شاید هم عصبانی بشه. اما نه. بدتر از این. اگر هنوز من رو دوست داشته باشه، دیوونه می‌شه.

- یعنی هنوز دوست داره؟

- دلم این طور بهم می‌گه.

- تو چی؟ هنوز دوستش داری؟

- معلوم نیست؟

- پس چرا ازدواج کردی؟

- چون فکر می کردم پوریا من رو رها کرد. بعد فهمیدم این طور نبوده و هنوز پوریا منتظر منه. یعنی بعد مراسم ازدواج، نامه های پوریا به دستم رسید و فهمیدم در تمام مدت به فکرم بوده. ولی دیگه نمی تونستم کاری کنم. حالا هم مطمئن نیستم که بعد ازدواج من، هنوز پوریا بهم توجه داره یا...
- نباید داشته باشه.

- چرا اینطور میگی؟

- چون تو ازدواج کردی!

- پوریا هم ازدواج کرد. اما محبت ما از بین نرفت. پس نمی تونیم بگیم...

- ازدواج و لیعهد اهمیتی نداشت. تا وقتی که تو ازدواج نکرده بودی، می تونستید به هم برسید اما حالا دیگه همه چیز تموم شده. یعنی اگر تموم نشده، باید تموم بشه. و لیعهد باید تو رو رها کنه.

- اما من این رو نمی خوام.

- یعنی چی؟

- می دونم داستان ما تموم شده اما من نمی خوام این محبت از بین بره. یعنی همون طور که هنوز قلب من برای پوریا... - نباید این کلمات را بر زبان بیاورم. - دیبا! اگر پوریا من رو دوست نداشته باشه، پس حتما از من متنفره. من تحمل این تنفر رو ندارم.

- دوست نداشتن که به معنای تنفر نیست. فکر کن مثل قبل شدید. دو نفر آدم عادی.

- یعنی میگی پوریا در این مدت من رو رها کرده، من رو بخشیده، همه چیز رو هم فراموش کرده؟

- اگر تا به حال چنین کاری نکرده باشه، بالاخره می کنه. تو هم همین طور.

- من نمی تونم. یعنی بخشیدمش اما رهاش نکردم. فراموشش هم نکردم.

- به این بچه فکر کن و کمی خجالت بکش.

- کارن همه اینها رو می دونه. من شرایطم رو کامل گفتم و قبول کرد.

- یعنی چی که قبول کرد؟

- یعنی پذیرفته که من پوریا رو دوست دارم و به راحتی نمی تونم رهاش کنم.

- امکان نداره.

- فکر می کنی من بہت دروغ میگم؟

- نمیگم تو دروغ میگی. میگم امکان نداره یک مرد پذیره که زنش مرد دیگه‌ای رو دوست داشته باشه.

- حب من کارن رو هم خیلی دوست دارم.

- کارن رو هم؟!

- کارن از اول می دونست که من و پوریا می خواستیم با هم ازدواج کنیم. قبیل از اینکه بحث ازدواج خودمون پیش بیاد می دونست. ولی به من علاقه‌مند شد و ازم خواستگاری کرد. تازه من اوایل خیلی هم دوستش نداشتیم. الان انقدر دوستش دارم و بهش وابسته شدم. یعنی فکر می کنم کارن از این وضعیت خیلی راضیه. تازه هنوز نمی دونه که من باردارم. اگر بفهمه فکر نکنم توقع دیگه‌ای از من داشته باشه.

دیبا پاسخی نمی دهد. تنها در سکوت به من نگاه می کند. با نگاهش انگار می خواهد مرا سرزنش کند. آبتنی دستش را به سمت دیبا دراز می کند. دیبا او را بلند می کند. دکمه‌های لباسش را باز می کند و سینه‌اش را در دهان آبتنی می گذارد. آبتنی دستش را روی سینه دیبا می گذارد و مشغول شیر خوردن می شود. لبخندی بر لبانم می نشیند. می گوییم:

- دومین باره که شیر خوردن یک بچه رو می بینم.

دیبا همچنان سکوت کرده است. دستش را روی سر آبتنی می کشد و موهاش را پشت گوشش می گذارد. می گوییم:

- حب چیزی بگو.

- نمی دونم چی باید بہت بگم.

- ازم نامید شدی؟

- نمی تونم تو رو بفهمم. ما خیلی با هم فرق داریم. یعنی تو با همه فرق داری.

- چه فرقی؟

- تو طوری درباره همسرت صحبت می کنی که انگار زیر دست توئه. تا حالا چنین چیزی ندیده بودم.
- نه. این طور هم نیست. یعنی کمی هست اما بالاخره کارن همسر منه. من که اوون رو مثل بقیه
زیردستانم نمی بینم. - مکث می کنم. - می بینم؟
- نمی دونم چی باید بهت بگم.

ناخودآگاه دستانم را روی شکمم می گذارم. به راستی من فرزند کارن را در وجودم دارم! از همان روز که
گوهر از مادر شدن برایم گفت و من کارن را به همسری پذیرفتم، به این بچه فکر کرده بودم. اما تا به
امروز انقدر او را نزدیک به خود ندیده بودم. عجیب است اما انگار این موجود کوچک را حس می کنم.
پارچه پیراهنم را در دست می فشارم. من این بچه را دوست دارم! من او را به اندازه کارن، به اندازه
مادر، به اندازه پدر... من او را به اندازه تمام کسانی که می شناسم دوست دارم. تصویر ارشیای کوچک با
چشمان درشت مشکی اش در ذهنیم می نشیند. لبم را می گزم. حتی اگر پوریا در افکارم نباشد، ردپایش
به شکلی پیدا می شود. به یاد حرف دیبا می افتم. - امکان نداره یک مرد بپذیره که زنش مرد دیگه ای رو
دوست داشته باشه. - سرم را بلند می کنم و می گویم:

- فکر می کنی کارن داره تظاهر می کنه از این وضعیت راضیه؟
- نمی دونم.

- می خواهم نظرت رو بشنوم.
- تو عجیبی دایانا. شاید همسرت هم مثل خودت عجیب باشه اما اگر مثل مردھای دیگه باشه، امکان
نداره از این شرایط راضی باشه.

- اگر من رو خیلی دوست داشته باشه چطور؟

- شاید شرایط رو پدیرفته. اما بعیده راضی باشه. شاید اصلاً نمی‌دونه تو چقدر ولیعهد رو دوست داری.
- می‌دونه. البته شاید هم ندونه.
- این رو دیگه خودت باید بفهمی.
- آبτین سرش را می‌گرداند و به من نگاه می‌کند. چشمانش برق می‌زنند. صورتش هم انگار می‌درخشد.
- چقدر پاک و معصوم است. دیبا مشغول بستن دکمه‌هایش می‌شود. می‌گوییم:
- به نظرت بچه من همین قدر زیبا می‌شه؟
- اگر شبیه تو باشه که از آبτین من خیلی بهتر می‌شه.
- کارن هم خوبه.
- چه شکلیه؟
- مثل من سفیده. چشمانش آبیه. موهای عسلی هم داره.
- چطور پیداش کردی دایانا؟
- به چهره متوجه دیبا که نگاه می‌کنم، شروع به خنده‌دن می‌کنم. دیبا هم می‌خنده. آرام که می‌شویم، با لبخند می‌گویید:
- فکر کنم قراره فرشته به دنیا بیاری.
- امیدوارم مادر خوبی باشم. - چشمانم گرم می‌شوند. - خودم که مادر نداشتم.
- دیبا به من نزدیک می‌شود و دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد. می‌گوید:
- حتماً مادر خوبی می‌شی.
- برام دعا کن دیبا. نمی‌دونم تو تیسفون چه اتفاقاتی ممکنه بیفته.
- من برات دعا می‌کنم. اما خودت هم باید مراقب باشی.
- مراقب چی؟
- مراقب این بچه.
- نگرانی من اصلاً این نیست. من فقط...

- باید باشه. تو باید خیلی مراقبش باشی دایانا.
- لحنت من رو می ترسونه.
- هرجایی نزو، هر کاری نکن، هر چیزی نخور. مراقب باش دیگه.
- شاید به سیمین بگم.
- حتما بگو.
- ببینم چی میشه.
- از روی تخت بلند می شوم. دیبا با تعجب می پرسد:
- کجا؟
- دیگه باید برم.
- بمون با هم ناهار بخوریم.
- کارن نگران میشه. قول دادم تا قبل ظهر برگردم.
- دیبا آبتنی را روی تخت می گذارد و بلند می شود. به سمتش می روم و او را در آغوش می گیرم. می گوییم:
- ممنون که به حرف هام گوش دادی.
- ببخشید اگر بد برخورد کردم.
- از او جدا می شوم. لبخند می زنم و می گوییم:
- نه. لازم بود. خوب شد تذکرت رو شنیدم.
- باز هم به اینجا بیا.
- اگر فرصت کنم حتما.
- حداقل برای خدا حافظی که میای؟
- این دفعه بدون خدا حافظی نمیرم.
- از دیبا فاصله می گیرم. پیش از آنکه به دنبالم بیاید می گوییم:
- تو کنار آبتنی بمون. خودم میرم.

- می‌تونم بغلش کنم.

- دو قدم بیشتر نیست. خودم میرم.

- پس مراقب خودت باش.

- خدانگه‌هارت.

- خدانگه‌هار دایانا.

به سمت در می‌روم. در را باز می‌کنم. پیش از آنکه خارج شوم، بالبخت سرم را برای دیبا تکان می‌دهم.

وارد کوچه که می‌شوم، گیتی و محافظatan را می‌بینم. در را می‌بندم و می‌گوییم:

- بربیم.

دو نفر از محافظatan جلوتر قرار می‌گیرند و حرکت می‌کنند. ما نیز پشت سرshan حرکت می‌کنیم. از گیتی که کنارم ایستاده است، می‌پرسیم:

- به عمارت پدر میریم دیگه؟

- بله. به محافظatan گفتم.

- خوبه.

- بانو دایانا من خیلی نگران شما هستم.

به گیتی نزدیک‌تر می‌شوم. آرام در گوشش زمزمه می‌کنم:

- همه‌جای دنیا زن‌ها باردار می‌شون و بچه به دنیا می‌ارزن. این قضیه پیچیده نیست گیتی.

- اما شما در شرایط سختی هستید.

- اگر خودم سخت نگیرم، سخت نیست.

- می‌تونید سخت نگیرید؟

نمی‌دانم چه پاسخی باید به گیتی بدهم. مشخص است که نمی‌توانم به خود آسان بگیرم. تا وقتی من همان‌جایی هستم که پوریا هست، شرایط سخت خواهد بود. تازمانی که شوق دیدار او برایم با ترس و عذاب‌وجدان آمیخته شده است، حالم بهتر نخواهد شد. دیبا درست می‌گوید. کارن علاقه من به پوریا را

پذیرفت چون قصد داشتم او را رها کنم. به او قول دادم تمام تلاشم را به کار گیرم. اما این روزها چه اتفاقی دارد می‌افتد؟ از زمانی که به تیسفون آمدیم، حالم دگرگون شده است. رها کردن پوریا دیگر غیرممکن است. حالا دیگر حتی نمی‌توانم او را انکار کنم. در دوین، به جز روزهای آخر، به ندرت به او فکر می‌کرم اما حالا تمام افکارم رنگ و بوی پوریا را گرفته است.

ای کاش به تیسفون نمی‌آمدیم و دوباره او را نمی‌دیدم. بالاخره به عمارت می‌رسیم. نگهبان مرا که می‌بیند تعظیم می‌کند. در را باز می‌کند و کنار می‌رود. وارد می‌شوم. پس از چند قدم می‌ایستم. نگاهی به اطراف می‌اندازم. حیاط عمارت‌مان فرقی نکرده است. از حیاط می‌گذرم و وارد عمارت می‌شوم. از راهرو عبور می‌کنم. به اتاق مهمان که می‌رسم می‌ایستم. در را آرام باز می‌کنم. چشمم به شمشیر قدیمی پدر که روی دیوار است می‌افتد. به اطراف اتاق نگاه می‌کنم. همیشه روی میز کنار دیوار سفره هفت‌سینی و مهرگان را پهنه می‌کردیم. در همین اتاق با مهمانان دیدار می‌کردیم. سپهبد، عمودیرداد، مهین‌بانو، شاهزاده کاووس و پوریا... به گیتی می‌گوییم:

- اولین بار همین جا دیدمت.

- به خوبی اون روز رو به یاد دارم.

- چقدر دور به نظر می‌رسه.

آهی می‌کشم و از اتاق خارج می‌شوم. به انتهای راهرو می‌روم تا به اتاقم می‌رسم. در آن بسته است. دستم را با تردید روی دستگیره می‌گذارم. لحظه‌ای قلبم می‌لرزد. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و در را باز می‌کنم. از میان در به اتاقم نگاه می‌کنم. تختم، میزم، آینه‌ام، صندوق لباس‌هایم، همه و همه سر جایشان قرار دارند. در را کامل باز می‌کنم و وارد می‌شوم. در میان اتاق قرار می‌گیرم. می‌چرخم و به همه‌جا نگاه می‌کنم. اینجا را با تمام خاطرات غمگینش دوست دارم. این حس آشنایی را دوست دارم. به طرف تخت می‌روم. روی آن می‌نشینم. دستم را روی روتختی کرم‌رنگم می‌کشم. مثل قبل لطیف و خنک است. کمرم را خم می‌کنم. دستم را زیر تخت می‌برم. انگشتانم به کاغذهایی که زیر تخت پنهان کرده‌ام می‌خورند.

می‌دانم چه چیزهایی در بین‌شان دارم. نامه‌های پوریا، نامه‌شاهدخت پرین، انجیل و... بهتر است

دوباره آن‌ها را نبینم. صاف می‌نشینم. انگار در این اتاق همه‌چیز مثل قبل است. فقط دیگر من در آن زندگی نمی‌کنم. چشمم به صندوق لباس می‌افتد. چقدر دلم برای لباس‌هایم تنگ شده است! از روی تخت بلند می‌شوم. بالای صندوق می‌ایستم. می‌خواهم درش را باز کنم اما هنوز تردید دارم. تمامی خاطراتم با این لباس‌ها گذشته است. لباس آبی جشن آبانگان، لباس ارغوانی مهرگان، لباس... چشمم به جعبهٔ کفش کنار صندوق می‌افتد. آرام روی زمین می‌نشینم. جعبه را برمی‌دارم. آن را باز می‌کنم. کفش سبز مراسم ازدواج را که می‌بینم، گلولیم تیر می‌کشد.

کفش‌ها را از جعبه بیرون می‌آورم. انگشتاتم را روی گل‌دوزی‌های کرم‌رنگ‌شان می‌کشم. کفش‌ها را بلند می‌کنم و روی سینه‌ام می‌گذارم. پلک‌هایم را بر هم می‌فشارم و سرم را خم می‌کنم. بعض سنگینی سینه‌ام را می‌فشارد. اما نمی‌توانم گریه کنم. با آنکه گریه کردن مرا آرام می‌کند اما این بار نمی‌توانم اشک ببریم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و تلاش می‌کنم آرام نفس بکشم. گیتی صدایم می‌زند:

- بانو؟ حالتون خوبه؟

کفش‌ها را پایین می‌آورم و به طرفش می‌چرخم. گیتی با نگرانی به من نگاه می‌کند. می‌گوییم:

- خوبم.

- من چیز زیادی از بارداری نمی‌دونم اما فکر نمی‌کنم این حال شما برای بچه خوب باشه.

- اون الان خیلی کوچیکه گیتی. فکر نمی‌کنم چیزی بفهمه.

- شما که می‌فهمید. - مکث می‌کند. - وقتی بچه بودم و خبر می‌دادن سربازان دشمن دارن به مرز نزدیک می‌شون، مادرم بیشتر از همه نگران زنان همسایه می‌شد که باردار بودن. می‌گفت باید بیشتر مراقب‌شون باشیم.

- دیبا هم می‌گفت من نباید هرجایی برم، نباید هر کاری انجام بدم و نباید هر چیزی بخورم. اما من نمی‌دونم این هر جایی و هر کاری و هر چیزی شامل چه مواردی می‌شده.

- باید از پزشک می‌پرسیدید.

- انقدر ذهنم درگیر بود که فراموش کردم.

- شاید سیمین بدونه. می‌تونید از پزشک‌های قصر هم بپرسید.

- هیچ کس نمی خواهد بدونه گیتی.
- حتی خدمتکار سیمین؟
- اگر مطمئن باشم به کسی نمیگه، شاید بهش بگم. ولی سیمین خیلی نگران میشه. می ترسم طوری رفتار کنه که کارن هم بفهمه.
- یعنی به فرمانده هم نمی خواهد بگید؟
- معلومه که نه.
- فکر نمی کنید کار اشتباهیه؟
- من که نمی خواه اصلاً بهش نگم. وقتی به دوین برگشتیم میگم.

- اما بانو! فرمانده پدر این بچه هستن.

- گیتی! - با التماس به او نگاه می کنم. - لطفا فکرم رو درگیرتر از این نکن.

گیتی ساکت می شود. صحبت های دیبا و گیتی در ذهنم مرور می شود. آهی می کشم و می گویم:

- خیلی کم مشکل داشتم، حالا باید به این بچه هم فکر کنم.

سرم را به چپ و راست تکان می دهم. بهتر است زودتر به قصر برگردم. کفش ها را به سرعت سر جایشان می گذارم. بلند می شوم. می خواهم از اتاق بیرون بروم اما گیتی مانع می شود. پرسشگرانه به او نگاه می کنم. روبه رویم می ایستد و با صدای آرامی می پرسد:

- شما واقعا از اینکه باردار هستید ناراحتید؟

- نباید ناراحت باشم؟

- یعنی دوستش ندارید؟

- مگه میشه موجودی رو که هنوز هیچ نشونه ای از زندگی نداره دوست داشت؟ دوست داشتنش عجیب نیست؟

- نه.

گیتی بی درنگ این کلمه را بر زبان می آورد. از پاسخش متعجب می شوم. فکر می کردم دوست داشتن یک موجود بی نام و نشان برای گیتی بسیار عجیب باشد. اما حالت چهره اش عادی به نظر می رسد. ادامه می دهد:

- من دوستش دارم بانو. حتی بیشتر از پسر گرشا.

اشک در چشمانم جمع می شود. پس من در دوست داشتن این بچه تنها نیستم. به گیتی نزدیک می شوم و او را در آغوش می گیرم. قطره ای اشک روی گونه ام می افتد. می گویم:

- تو چطور می تونی دوستش داشته باشی؟ - صدایم می لرزد. - تو که حتی مثل من هم اون رو احساس نمی کنی.

- این بچه شماست بانو، شما و فرمانده کارن.

از گیتی کمی فاصله می‌گیرم. دستانم را بلند می‌کنم و دو طرف صورتش می‌گذارم. بالبختند به او نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- باید خیلی خوشحال باشه که کسی مثل تو رو داره.

- اجازه میدید وقتی به دنیا آومد، بهش شمشیرزنی یاد بدم؟

آرام می‌خندم. گیتی نیز لبخند می‌زند. دستش را در دستانم می‌فشارم و می‌گویم:

- اگر پسر باشه، اجازه میدم.

- اگر دختر باشه چطور؟

- نمی‌خوام شمشیرزنی یاد بگیره. نمی‌خوام مثل من باشه... نه مثل من و نه مثل مادرم. می‌خوام یک دختر ساده ساده باشه. - اخمی بر پیشانی ام می‌نشینند. - به یاد داری که می‌گفتم پدر دوست نداره من وارد خانواده‌های سیاسی قدر تمند بشم؟ حالا دلیلش رو می‌فهمم. من هم برای دخترم چنین زندگی نمی‌خوام.

- اول میگید از اینکه باردار هستید ناراحتید، بعد این طور عاشقانه در موردش صحبت می‌کنید. عجیب شدید بانو.

- من حال خودم رو نمی‌فهمم. مطمئن باش محاله تو بفهمی.

این را می‌گویم و از اتاق بیرون می‌روم. گیتی مرا همراهی می‌کند. از راهرو که وارد حیاط می‌شوم، آونگ را می‌بینم. ادای احترام می‌کند و با خوشحالی می‌گوید:

- سلام بانو دایانا!

- سلام آونگ.

- خیلی خوش اومدیدا!

- ممنونم. - به چهره‌اش نگاه می‌کنم. - بزرگ شدی.

- بیش از یک سال از رفتن شما می‌گذرد بانو. همه عوض شدن.

به یاد پوریا می‌افتم. ظاهرش چقدر تغییر کرده بود. اگر افکار و احساساتش هم تغییر کرده باشند... این

- افکار را کنار می‌گذارم و می‌گوییم:
- اومدم رعد رو ببینم. در اصطبله؟
- نه بانو.
- کجاست؟
- فرمانده گرشاسب رعد رو به کسی دادن.
- اسب من رو؟ - با تعجب به آونگ نگاه می‌کنم. - مطمئنی؟ اسب سیاه من؟
- بله. مطمئنم. خیلی از رفتن شما نگذشته بود که اومدن و اسب رو بردن.
- امکان نداره. پدر می‌دونه چقدر رعد برام ارزشمند. - مکث می‌کنم. - حالا اون رو به چه کسی داده؟
- نمی‌دونم. خدمتکار سیمین بهتر می‌دونن.
- پس در قصر از سیمین می‌پرسم. تو با من کاری نداری؟
- دارید میرید؟
- دیگه باید برگردم.
- نمی‌خوايد چیزی برآتون آماده کنم؟
- نه. لازم نیست. از دیدنت خوشحال شدم آونگ.
- اگر تونستید باز هم به اینجا بیاید. این عمارت بدون شما خیلی ساکته.
لبخندی بر لبانم می‌نشینند. دستم را روی شانه آونگ می‌گذارم و می‌گوییم:
- اگر فرصت کنم حتما میام. فعلا.
- خدانگهدار بانو.
- از کنار آونگ می‌گذرم و به سمت در خروجی می‌روم. به همراه گیتی وارد کوچه می‌شوم. محافظان اطرافم قرار می‌گیرند. به طرف قصر حرکت می‌کنم. از گیتی می‌پرسم:
- پدر چطور تونسته رعد رو به کس دیگه‌ای بدنه؟
- شاید رعد رو به کسی قرض دادن. بالاخره هر اسبی نیاز به نگهداری دارد.

- آره خب. شاید اون رو به عمو تیرداد داده باشه.
- ممکنه.

- باید حتما از سیمین بپرسم.

باقی مسیر را در سکوت طی می‌کنیم تا به قصر می‌رسیم. از دروازه که وارد می‌شویم، محافظانی که جلویم ایستاده‌اند، سرعت‌شان را کم می‌کنند و پشت سرم قرار می‌گیرند. پیش از همه شروع به حرکت می‌کنم. به عمارت پادشاه که نزدیک می‌شویم، به سمت چپ می‌روم. پس از چند قدم می‌ایستم. عمارت مهمان در آن طرف قصر است. چرا به این سمت آمدم؟ روبه‌رویم باع عمارت و لیعهد را می‌بینم. فاصله زیادی تا آن ندارم. باید سریع‌تر برگردم و به طرف عمارت مهمان بروم اما حسی درونم مانع می‌شود. چشم‌انم را می‌بندم. دستم را روی قلبم می‌گذارم. با خود تکرار می‌کنم:
- اگر می‌خوای باع عمارت و لیعهد رو ببینی، باید قول بدی که آروم باشی. باشه?
منتظر نمی‌مانم تا پاسخ خود را بدهم. به راه می‌افتم. هرچه به باع نزدیک‌تر می‌شوم، اشتیاق و بی‌قراری ام بیشتر می‌شود. وقتی به باع می‌رسم، می‌ایستم. در سمت راستم عمارت و لیعهد قرار دارد و در سمت چپ باع عمارت. امیدوارم برای چند لحظه‌ای پوریا این اطراف نیاید. به چپ می‌گردم و رو به باع می‌ایستم. درختان انگور پر از برگ سبز و شکوفه‌های سفید و صورتی هستند. اگر وارد باع شوم، پس از شکوفه‌های انگور، شکوفه‌های قرمزنگ درختان انار را نیز می‌بینم. جوی آب و درخت بید مجنون را هم همین‌طور. باع عمارت و لیعهد در اردیبهشت‌ماه بی‌شک تکه‌ای از بهشت خواهد بود.
 فقط کافیست چند قدمی جلو روم و وارد باع شوم. به پاهایم نگاه می‌کنم.

پاهایی که حتی اگر به آن‌ها دستور بدhem حرکت کنند، بعید می‌دانم قدمی به باع نزدیک‌تر شوند. الان این باع برای من ممنوع‌ترین مکان روی زمین است. دیبا گفت به هرجایی نباید بروم. یکی از این مکان‌ها همین باع و آن درخت بید و درختان انار کنارش است. می‌خواهم نفس عمیقی بکشم اما می‌ترسم. اگر پوریا بویش را در اینجا جا گذاشته باشد، چه؟ عمارت پوریا درست پشت سرم قرار دارد. کافیست تا برگردم و با دیدنش تمامی خاطرات تلخ و شیرین‌مان برایم زنده شود. اما کدام خاطره شیرین؟ گذر زمان به خوبی به من نشان داده است خاطرات شیرین گذشته می‌توانند هزاران بار

بی رحمتر از خاطرات تلخ باشند. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم و آرام نفس می‌کشم. بهتر است بیش از این اینجا نمانم. بر می‌گردم. بدون آنکه چشمم به عمارت و لیعهد بیفتد، به طرف عمارت مهمان حرکت می‌کنم. پس از چند قدم پوریا و گیو را می‌بینم که به سمت مان می‌آیند. می‌ایستم. هنوز فاصله زیادی داریم. می‌توانم برگردم و به طرف دیگر بروم... اما نه. این طور که پوریا قدم بر می‌دارد حتماً مرا دیده است. اگر مسیرم را به ناگاه عوض کنم، متوجه می‌شود. دست راستم می‌لرزد. گیتی می‌گوید:

- چرا ایستادید بانو؟

نمی‌توانم پاسخ گیتی را بدهم. پوریا و گیو به ما نزدیک‌تر می‌شوند. دیگر می‌توانم چهره پوریا را به آسانی ببینم. گیتی دستم را می‌گیرد و آرام می‌گوید:

- اگر از کنارشون رد بشیم...

- ادای احترام کن.

- ولی بانو...

- به و لیعهد ایران - صدایم می‌لرزد. - ادای احترام کن.

پوریا آخرین قدم‌های میان مان را طی می‌کند و روبرویم می‌ایستد. بی‌درنگ سرم را خم می‌کنم. کمی صبر می‌کنم. دیگر باید سرم را بلند کنم. اما ترجیح می‌دهم در همین وضعیت باقی بمانم. می‌ترسم به چهره پوریا نگاه کنم و در چشمانش چیزی را ببینم که از آن می‌ترسم. بالاخره پوریا سکوت را می‌شکند:

- تاریخ تکرار میشه، نه؟

این جمله مرا به گذشته می‌برد. زمانی که در جشن مهرگان انار از دستم افتاد و پوریا آن را برداشت. آن روز هم همین جمله را بربازی آورد. با آنکه این بار لحنش جدی است و با آن روز تفاوت زیادی دارد، اما باز هم شجاعتی را به من می‌دهد. سرم را به آرامی بلند می‌کنم. این پوریا همان پوریایی است که در بد و ورودمان به تیسفون او را دیدم. احساسم درست بود. این پوریا با پوریای من بسیار تفاوت دارد. تفاوتی که تنها در مدل مو و ریش‌هایش خلاصه نمی‌شود. این چهره جدی و خشن نمی‌تواند متعلق به پوریای من باشد. نگاهی به اطراف می‌اندازد و می‌گوید:

- آخرین بار همینجا همدیگه رو دیدیم... درست می‌گم؟

پوریا پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. نمی‌دانم چه پاسخی باید به او بدهم. یعنی می‌دانم اما نمی‌توانم حرفی بزنم. می‌ترسم صحبت‌مان ادامه پیدا کند و همه‌چیز خراب‌تر شود. پوریا پس از مکث طولانی من به زمین اشاره می‌کند و می‌گوید:

- گردنبند آب و آتش همین‌جا افتاد. البته افتادن که نه، تو انداختیش.

لحن صدایش مرا می‌ترساند. حالت چهره‌اش هم همین‌طور. ادامه می‌دهد:

- یعنی این رو هم فراموش کردی؟

ضربان قلبم تند می‌شود و نفس‌هایم به شماره می‌افتدند. انگار حق با کیقباد است. پوریا به راستی مرا رها کرده است. اگر رها نکرده بود که هرگز این‌طور با من صحبت نمی‌کرد. پوریا سرش را به بالا و پایین تکان می‌دهد و می‌گوید:

- باز هم می‌خوای سکوت کنی؟ باشه. این هم مثل نامه‌هایی که جواب‌شون رو ندادی.

پوریا بی‌درنگ به راه می‌افتد. می‌خواهد از کنارم عبور کند و برود اما نه. نباید این فرصت را از دست بدهم. شاید آخرین بار باشد که تنها‌یی یکدیگر را ملاقات می‌کنیم. زمانی برای فکر کردن ندارم. دستم را دراز می‌کنم و شنلش را می‌گیرم. پوریا می‌ایستد. به طرفش می‌گردم. دستم که روی شنلش مشت شده است، می‌لرزد. پوریا ابتدا به دستم و سپس به من نگاه می‌کند. حالت چهره‌اش عوض می‌شود. دیگر او را عصبانی نمی‌بینم. انگار بیشتر متعجب است. سرم را تکان می‌دهم و به سختی می‌گویم:
- از من متنفر نباش.

حالت چهره پوریا باز هم تغییر می‌کند. این بار نگران به نظر می‌رسد. نگران و مهربان! انگار دارد به پوریای من نزدیک می‌شود. لرزش دستم متوقف می‌شود. همچنان بین‌مان سکوت برقرار است. به یاد فرزندی که در شکم دارم می‌افتم. دیگر من فقط من نیستم. باید از خانواده سه‌نفری مان مراقب کنم. باید از فرصت استفاده کنم و از او بخواهم که از کارن هم متنفر نباشد. هم زمان با من، پوریا هم شروع

به صحبت می‌کند:

- از فرمانده کارن هم...

- مگه می‌تونم...

هر دو با هم ساکت می‌شویم. اخمی بر پیشانی اش می‌نشینند و پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. ادامه می‌دهم:

- لطفاً از فرمانده کارن هم متنفر نباش.

پوریا که تا لحظه‌ای پیش آرام و مهربان بود، به ناگاه حالت چهره‌اش بسیار تغییر می‌کند. دهانش را باز می‌کند تا حرفی بزند اما ساکت می‌شود. در یک لحظه شنلش را محکم به عقب می‌کشد. مشتم باز می‌شود و شنل رها می‌شود. پوریا درنگ نمی‌کند. به سرعت از کنارم عبور می‌کند. بی‌حرکت سر جایم می‌مانم. چشمان خشمگینش در لحظه آخر قلبم را می‌لرزاند. این نگاه آخر حتی از نگاه اول و صدای جدی اش نیز ترسناک‌تر بود. مگر من با او چه کردم؟ برمی‌گردم. با چشمان گردشده‌ام به او که هر لحظه از من دورتر می‌شود، نگاه می‌کنم.

فصل بیست و پنجم

روی صندلی می‌نشینم. به شاهدخت پرین نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- سپاس‌گزارم که قبول کردید با هم صحبت کنیم.

- خواهش می‌کنم بانو. من هم خوشحالم که شما رو می‌بینم.

- ملاقات قبلی انقدر برای دور و مبهمه که حس می‌کنم اولین باره با شما ملاقات می‌کنم.

- آخرین ملاقات ما شبی بود که شما رو به قصر آوردم. حال خوبی نداشتید. طبیعیه که چیزی به خاطر نداشته باشید.

- البته برخورد صمیمانه شما همیشه در ذهن من ماندگار هست.

- کاش من هم می‌تونستم این طور بگم.

- من... تا به حال برخورد نامناسبی با شما داشتم؟

- با من نه اما - مکث می‌کند. - فراموشش کنید. بابت مقام مرزبانی بهتون تبریک می‌گم.

- سپاس‌گزارم شاهدخت پرین.

شاهدخت به پارچ روی میز اشاره می‌کند و می‌گوید:

- شربت میل دارید؟

سرم را با احترام خم می‌کنم. شاهدخت جام‌هایی را که روی میز است از شربت پر می‌کند. جامی را جلوی من می‌گذارد. می‌گویم:

- سپاس‌گزارم.

- شیرینی هم میل ندارید؟

- نه. پدیرایی لازم نیست. در حقیقت من به اینجا او مدم تا درباره موضوع مهمی با شما صحبت کنم.

- چه موضوعی؟

هنوز نمی‌دانم مطرح کردن چنین موضوعی با شاهدخت درست است یا نه. اما باید پاسخم را پیدا کنم.

مناسب‌تر از او نیز کسی را نمی‌شناسم. پیش از آنکه شروع به صحبت کنم شاهدخت پیش‌قدم می‌شود:

- درباره خسروئه؟

- نه. - متعجب می‌شوم. - درباره اوستا و دین زرتشت می‌خواستم بپرسم.

- بله. در خدمت شما هستم.

- من در ارمنستان با دین مسیح آشنا شدم و مسائلی رو دیدم که پیش از این نمی‌دیدم.

- چه مسائلی؟

- من قبلاً به دین زرتشت ایمان داشتم. یعنی موبد آذرمهر رو قبول داشتم و فکر می‌کردم دین زرتشت

یعنی موبد آذرمهر. اما به تازگی فهمیدم اغلب موبدان طور دیگه‌ای هستن.

- چطور؟

- مثلاً درباره زنان. فکر می‌کنم زن‌ها فقط باید ازدواج کنن و فرزندانی به دنیا بیارن. یعنی زن رو خیلی پست می‌دونن.

- شما تا پیش از این نمی‌دونستید چنین دیدی وجود داره؟

- می‌دونستم اما فکر نمی‌کردم به این شدت فraigیر باشه. من همیشه موبد آذرمهر رو می‌دیدم.

- من شناختی از موبد آذرمهر ندارم اما دیدگاهی که گفتید، کاملاً در دین زرتشت هست. نه تنها در این مورد، در زمینه‌های دیگه هم مسائلی هست که قابل تحمل نیست. در یک جمله اوضاع دین زرتشت الان اصلاً مناسب نیست.

- یعنی شما دین زرتشت رو باطل می‌دونید؟

- اگر باطل می‌دونستم تلاش نمی‌کردم اوستای واقعی رو پیدا کنم.

- پس دارید میگید اوستایی که الان دست ماست تحریف شده است.

- همین طوره.

- شما که این رو می‌دونید چطور به یک کتاب تحریف شده اعتماد می‌کنید؟

- اوستا تا به حال چند بار جمع‌آوری و از نو نوشته شده. نسخه‌ای که الان دست ماست، نسخه‌ایه که موبد کرتیر دویست سال پیش به همراه موبدان دیگه نوشتن. پس طبیعیه که چند سال یک بار اوستا

- دوباره جمع‌آوری و در برخی از احکامش تجدید نظر بشه. شرط بقای دین همینه.
- پس شما تحریف شدن رو طبیعی می‌دونید.
- تا وقتی سودجویانی هستن که از دین برای رسیدن به منافع شخصی استفاده می‌کنن، تحریف کتاب خدا طبیعیه.
- نباید اهورامزدا کتابی برای ما بفرسته که تحریف‌شدنی نباشه؟
- هر کتابی باید برای انسان‌ها قابل فهم باشه. پس وقتی قابل فهمه، انسان می‌تونه در نوشه‌ها دست ببره و بدون اینکه کسی متوجه بشه تغییراتی ایجاد کنه.
- اما اهورامزدا دانای مطلقه. توانای مطلق هم هست. پس می‌تونه با کتابی ما رو راهنمایی کنه که قابل تحریف نباشه.
- بعید می‌دونم ممکن باشه.
- اما به نظر من ممکن هست.
- پس چرا چنین کتابی وجود نداره؟
- نمی‌دونم. حتما دلیل دیگه‌ای داره. اهورامزدا بهتر از ما از اوضاع جهان آگاهه.
- در هر حال هنوز چنین کتابی نیست و ما باید با کتاب‌های تحریف‌شده مشکلات رو حل کنیم.
- درباره سودجویانی صحبت کردید که کتاب خدا رو تحریف می‌کنن. چه سودجویانی تا به حال با اوستا چنین کاری کردن؟
- گاهی موبدان عقایدشون رو وارد دین کردن، گاهی به دستور پادشاه و درباریان این اتفاق افتاده و گاهی هم شرایط کشور چنین تحریفاتی رو ایجاب می‌کردد.
- به چه دلیل ایجاب می‌کرده؟
- می‌تونم مسئله ازدواج با محارم رو مثال بزنم. این مسئله در نسخه‌های متفاوتی که از اوستا و تقسیر اوستا به دستم رسیده، به شکل متفاوتی توصیف شده.
- یعنی چطور؟

- عبارت خویدوده در تمام نسخه‌های اوستا هست. اما به شکل‌های مختلفی توضیح داده شده. البته این تفاوت‌ها رو میشنه توجیه کرد، اما اختلاف‌هایی که در تفسیرها هست، غیر قابل چشم‌پوشیه. در نسخه‌ای ازدواج با محارم حرامه و در نسخه‌ای دیگه به این کار توصیه شده.

- متوجه نمیشم. اگر این عبارت در همه اوستاها هست چطور به شکلی متفاوت تفسیر میشنه؟

- در اوستا به خویدوده سفارش شده. در تفسیر اوستا گاهی این عبارت رو به معنای ازدواج با خویشان نزدیک مثل مادر و خواهر می‌دونن، و گاهی تاکید می‌کنن خویدوده یعنی ازدواج با خویشان دورتر مثل دخترعمو و دختردایی.

- چرا باید در چنین مسئله‌ای انقدر تفاوت باشه؟

- یکی از دلایل می‌تونه دستور پادشاه وقت باشه. پادشاهی قصد داشته با خواهرش ازدواج کنه و از موبدان خواسته این مسئله رو عادی جلوه بدن.

- موبدان چرا قبول کردن؟

- بالاخره موبدان همیشه نفوذ و قدرت نداشتند که کار درست رو انجام بدن. بماند که داشتن حمایت پادشاه می‌تونسته بسیار به نفع شون باشه و کمک‌شون کنه.

- دوست ندارم موبدان رو این طور ببینم.

- موبدان هم مثل بقیه مردم گاهی دلسوز و گاهی منفعت طلب هستن. فرقی با بقیه ندارن. شاهدخت درست می‌گوید. مگر در تاریخ چند وزیر و مشاور خوب داشته‌ایم که به فکر مردم بوده باشند؟ موبدان هم مثل آن‌ها هستند. فرقی نمی‌کند. می‌پرسم:

- حالا که انقدر تفسیر اوستا پیچیده شده، چطور میشنه فهمید همین عبارت خویدوده واقعاً چه معنایی دارد؟

- می‌تونیم به نسخه‌های قدیمی‌تر مراجعه کنیم. می‌تونیم نسخه‌های مختلف رو با هم مقایسه کنیم. و مهم‌تر از همه این‌ها باید از عقل‌مون کمک بگیریم. علم در این سال‌ها پیشرفت کرده. در جندی‌شاپور اساتید ما حرف‌هایی برای گفتن دارن. دانشمندان و فلاسفه دیدگاه‌هایی دارن که میشنه با دین تطبیق داد و حقیقت رو پیدا کرد. موبدان آشنا به اوستا هم می‌تونن کمک زیادی کنن. البته اگر آدم‌های

- منفعت طلبی نباشند.
- شما در حال حاضر از چه کسانی کمک می‌گیرید؟
- تقریباً تنها هستم. ترجیح میدم فعلاً از موبدان کمک نگیرم.
- بله. درک می‌کنم. البته به نظرم می‌توانید از موبد آذرمه ر کمک بگیرید. من خیلی قبول‌شون دارم.
- اگر شما تایید می‌کنید، شاید بهشون مراجعه کنم.
- البته اجازه بدهید ابتدا من صحبتی با موبد داشته باشم. اگر نسبت به این قضیه دید خوبی داشتن، به شما اطلاع میدم که ازشون کمک بگیرید.
- اگر این کار رو انجام بدهید، لطف بزرگی کردید.
- کمترین کاری که از دستم برミاد.
- ممکنه کار دیگه‌ای هم برآم انجام بدهید؟
- چه کاری؟
- فکر می‌کنید بتونید قدیمی‌ترین نسخهٔ اوستای ارمنستان رو پیدا کنید؟
- البته که می‌تونم اما بعید می‌دونم به شما کمکی کنم. یعنی در صد سال اخیر دین زرتشت در ارمنستان خیلی مهجور بوده. به خصوص در دوین که حتی یک آتشکده هم وجود نداره.
- اتفاقاً بیشتر به من کمک می‌کنم. چون احتمال اینکه نسخه‌های اوستای موجود در ارمنستان تغییر نکرده باشن، بیشتره.
- بله. درسته. به ارمنستان که برگشتیم، دستور میدم قدیمی‌ترین نسخهٔ اوستا رو پیدا کنن.
- سپاس‌گزارم بانو دایانا.
- کمک به شما باعث افتخار منه.
- هر دو ساکت می‌شویم. پس از سکوتی طولانی که میان مان برقرار می‌شد، شاهدخت پرین می‌گوید:
- راستی همسرتون رو دیدم. تبریک می‌گم.
- ممنونم.

- در ارمنستان با هاشون آشنا شدید؟

- بله. فرمانده کارن پسردایی من هستن.

- چه جالب. - مکث می کند. - همون طور که نازآفرین دختردایی خسروئه.

نام پوریا که می شنوم، قلبم دوباره آشوب می شود. تا به حال این طور به ازدواج مان نگاه نکرده بودم. من با پسردایی ام ازدواج کردم و پوریا با دختردایی اش. چه شباهت غم انگیزی. شاهدخت بالحنی جدی ادامه می دهد:

- فکر نمی کردم به این سرعت ولیعهد رو فراموش کنید.

با تعجب به او نگاه می کنم. چهره اش عصبانی به نظر می رسد. ادامه می دهد:

- من وقتی خبر ازدواج شما رو شنیدم واقعا حیرت زده شدم. خسرو که...

ناگهان ساكت می شود. منتظر می مانم صحبتیش را ادامه دهد اما چیزی نمی گوید. می پرسم:

- ولیعهد چی؟

- هیچی.

- خواهش می کنم شاهدخت پرین. ولیعهد چی کار کردن؟ یعنی می دونم عصبانی بودن اما می خواهم بدونم تو این مدت دقیقا چی کار کردن.

- چه کاری باید بکنن؟ ولیعهد خسرو پادشاه آینده ایران هستن. روز به روز بیشتر برای پادشاهی آماده میشن.

شاهدخت پرین این کلمات را طوری بر زبان می آورد که انگار من اشتباه بزرگی مرتکب شده ام. می گوییم:

- شما از من عصبانی هستید.

- نباید باشم؟

- اگر حرف هام رو بشنوید نه. نباید عصبانی باشد.

- چه حرف هایی؟

- حرف‌هایی که نمی‌تونم به زبون بیارم. فقط بدونید که من بدون اجازه کیقباد هیچ قدمی برنداشتم.
- پس واقعاً کیقباد دستور دادن که از تیسفون بردید؟
- معلومه که... مکث می‌کنم. من رو ببخشید اما بعضی رازها باید تا ابد سر به مهر باقی بمومن.
- فقط همین رو بگید بانو دایانا. واقعاً کیقباد دستور دادن بردید؟ برای خسرو خیلی مهم بود که این رو بدونه.
- اینکه چرا رفتم؟
- خسرو می‌دونست قبل رفتن با کیقباد صحبت کردید. می‌خواست بدونه کیقباد دقیقاً به شما چی گفتن که انقدر راحت رفتید.
- راحت نرفتم.
- اما خسرو می‌گفت خیلی راحت رفتید.
- انگار ولیعهد در این مدت درباره من با شما صحبت کردن.
- اوایل بله. ولی به تازگی نه.
- شاهدخت پرین! ممکنه بگید حال ولیعهد چطوره؟ - صدایم می‌لرزد. - اگر می‌دونید بهم بگید.
- پس یعنی هنوز به خسرو علاقه دارید؟
- شاید پوریا من رو رها کرده باشه. اما من فراموشش نکردم.
- فکر نمی‌کنم خسرو شما رو رها کرده باشه.
- بعد از ازدواجم چطور؟ کیقباد می‌گفتن ولیعهد من رو رها کرده.
- نمی‌دونم می‌تونم بهتون بگم یا نه. شما دیگه یکی از ما نیستید بانو دایانا.
- می‌تونستم باشم. - ملتمنانه به او نگاه می‌کنم. - خواهش می‌کنم فقط همین رو بگید... حال ولیعهد خوبه؟ بدون من خوبه؟
- نه. نیست.
- قلبم فرومی‌ریزد. لبانم را بر هم می‌فشارم تا مباداً بعضی که در گلو دارم شنیده شود. شاهدخت ادامه

می‌دهد:

- اوایل حال بدی داشت. می‌دونم حتی دو سه بار با کیقباد بحث و دعوا کرد. اما به تدریج همه‌چیز تغییر کرد. البته تغییر که نه، فقط داشت عادی می‌شد. همه تقریباً از اوضاع جدید خسرو راضی بودیم که خبر ازدواج شما رسید. اون شب آخرین بار بود که خسرو با من درباره شما صحبت کرد. اوایل از دلتنگی می‌گفت، از اینکه چقدر شما رو دوست داره، از محبتی که کم و زیاد می‌شه اما از بین نمیره. اما اون شب دیگه تو صحبت‌هاش امید نبود بانو دایانا. محبت هم نبود. - شاهدخت اخم می‌کند. - شما خیلی اذیتش کردید.

چشمانم پر از اشک می‌شود. گلویم تیر می‌کشد. به سختی می‌پرسم:

- الان چطور؟

- آخرین بار بهم گفت شما رو فراموش می‌کنه و مثل یک خاطره کنار می‌ذاره.

- اما گفтиید فکر نمی‌کنید من رو رها کرده باشه.

- چون مشخصه هنوز به شما فکر می‌کنه. درسته صحبتی نمی‌کنه، نشون نمیده اما... - مکث می‌کند..-

از اسفند تا حالا خسرو لبخند نزده. یعنی گاهی می‌خنده، اما نه مثل قبل. - شاهدخت به من خیره

می‌شود. - به نظر شما خنده‌ای که بعدش یک سکوت طولانیه چه معنایی دارد؟

نگاهم را از شاهدخت می‌گیرم. لبانم را بر هم می‌فشارم. چشمانم هنوز خیس هستند اما اشکی

فرونمی‌ریزد. سرم را به چپ و راست تکان می‌دهم و می‌گویم:

- کاش می‌مردم. برای پوریا تحمل مرگ من راحت‌تر از نداشتن منه.

- مردن چرا؟ کاش نمی‌رفتید. یا حداقل ازدواج نمی‌کردید.

شاهدخت پرین را درک می‌کنم. حتی‌ما دیدن پوریا و حال بد او در این مدت بسیار برایش سخت بوده

است. حق دارد مرا مقصراً بداند و بازخواست کند. او که نمی‌داند من چه شرایطی داشته‌ام. در یک

لحظه فکری در ذهنم می‌نشینند. فکری که گرچه برایم سخت است، اما آن را بر زبان می‌آورم:

- چرا بانو نازآفرین نتونستن جای من رو برای ولیعهد بگیرن؟

- مگه فرمانده کارن جای خسرو رو برای شما گرفتن؟

- نه.

- پس چطور فکر می‌کنید بانو نازآفرین می‌تونن؟

- چون فرمانده کارن حداقل من رو آروم می‌کنه و بهم احساس امنیت میده... من خیلی تنها بودم

شاهدخت پرین. کارن با بودنش به من آرامش داد. هرچند کم اما بهم کمک کرد.

- خسرو هم فقط یکی دو ماه اول با نازآفرین رابطهٔ خوبی نداشت. بعد درست شد. البته حال خسرو

بیشتر بعد به دنیا اومدن پرسش خوب شد.

پرسش؟ پسر پوریا؟ پس فرزند نازآفرین به دنیا آمده است. هم به دنیا آمده و هم پسر است. پس تکلیف

ارشیایمان چه می‌شود؟ دستم ناخوداگاه به طرف شکم‌م می‌رود. پسر پوریا... پسر من... پسرانی که هرگز متعلق به ما نمی‌شوند. هیچ‌کدام ارشیا نمی‌شوند. اصلاً چرا پسر؟ نمی‌خواهم فرزندم پسر باشد. همان‌طور که در چشمان کارن هرگز پوریا را ندیدم، نمی‌خواهم در چشمام پسرم نیز ارشیا را ببینم. این بچه باید دختر باشد. اگر تنها همین یک بار حق انتخاب داشته باشم، می‌خواهم فرزندم دختر باشد. دختر من... دختر کارن... و نه دختر پوریا... آری. پذیرفتن این شرایط آسان‌تر است. شاهدخت پرین صدایم می‌زنند:

- بانو دایانا؟

- بله؟

- گفتن منتظر شما هستن.

نگاه شاهدخت را دنبال می‌کنم. خدمتکاری را می‌بینم که جلوی در ایستاده است. ادای احترام می‌کند. می‌پرسم:

- چه کسی منتظر منه؟

- گفتن مشاور آندرانیک منتظر شما هستن.

- کمی دیگه می‌ام.

خدمتکار ادای احترام می‌کند و بعد از اجازه شاهدخت از عمارت خارج می‌شود. شاهدخت پرین می‌گوید:

- می‌تونم قبل رفتن خواهشی از شما بکنم؟

- چه خواهشی؟

- اگر هنوز به خسرو علاقه دارید، بهش بگید. این حداقل کاریه که می‌تونید انجام بدید.

- من، بانو دایانا گنونی، همسر فرمانده کارن گنونی، جلوی ولیعهد ایران بایستم و بگم دوستت دارم؟! وفاداری و انسانیت کجاست؟

- انسانیت به این نبود که ولیعهد رو رها کنید و برید.

- الان هم به این نیست که به مردی که دیگه نمی‌تونه من رو داشته باشه، ابراز علاقه کنم.- صدایم می‌لرزد.- اصلاً به خاطر همسرم نه، به خاطر خود پوریا. رها کردن دایانای خودخواه راحت‌تر از رها کردن دایانای مهربانیه که هنوز پوریا رو دوست داره.
- اگر خسرو چنین چیزی رو نخواهد، چطور؟ اگر ترجیح بدش شما رو مثل قبل در ذهنش نگه داره، چی کار می‌کنید؟ بهتر نیست از خودش بپرسید؟
- البته. برای من و پوریا بهتر هست. اما احتمالاً برای فرمانده کارن نیست.
- بین خسرو و همسرتون چه کسی رو انتخاب می‌کنید؟
- سرم را می‌گردانم. نگاهم به آینه گوشه اتاق می‌افتد. خود را در آن می‌بینم. مانتوی قرمزنگ بلندی که روی پیراهن زردم پوشیده‌ام، شبیه به لباس زنان ارمنی است. روسربی زردرنگی نیز که بر سر دارم، میراث زندگی هفده‌ساله‌ام در تیسفون و میان مردم پایتخت است. با انتخاب این پوشش تلاش کردم خود را متعلق به هر دو فرهنگ بدانم. اما این بار دیگر نمی‌توانم تمام داشته‌هایم را حفظ کنم. دیگر نمی‌توانم کارن و پوریا، هر دو را در قلبم جا دهم. انگار زمانش رسیده است که تصمیم خود را بگیرم. تصمیمی که سخت‌ترین تصمیم زندگی ام خواهد بود. به شاهدخت ادای احترام می‌کنم و می‌گویم:
- من باید برم. از دیدار با شما بسیار خوشحال شدم.
- امیدوارم تصمیم درستی بگیرید.
- شاهدخت بالحنی جدی این جمله را بر زبان می‌آورد و بلند می‌شود. مرا بدرقه می‌کند. از عمارتش که بیرون می‌آیم، مشاور آندرانیک را می‌بینم. می‌پرسم:
- اتفاقی افتاده؟
- باید با هم جایی ببریم.
- کجا؟
- اگر ممکنه همراهم بیاید بانو.
- مشاور آندرانیک ادای احترام می‌کند و به راه می‌افتد. پشت سرش حرکت می‌کنم. گیتی، آنوش و دیگر محافظان به دنبال ما می‌آیند. از عمارت شاهدخت فاصله می‌گیریم و به سمت ضلع شرقی قصر

می رویم. پس از گذشتن از عمارت‌هایی که برای نخستین بار آن‌ها را می‌بینم، به مشاور نزدیک تر
می‌شوم و می‌گویم:
- داریم کجا میریم؟
- اجازه بدید تنهای که شدیم توضیح میدم.

کمی نگران می‌شوم. به راستی ما به کجا می‌رویم؟ مشاور با من چه کاری دارد؟ این پنهان‌کاری چه
دلیلی می‌تواند داشته باشد؟ با آنکه کم‌ویش به مشاور اعتماد دارم اما کمی می‌ترسم. خوشحالم که
گیتی در کنارم است. بالاخره روبه‌روی یک عمارت می‌ایستیم. هرچند خیلی به عمارت شباهت ندارد.
بیشتر شبیه به یک تالار کوچک است. خدمتکاری در را باز می‌کند. به همراه مشاور آندرانیک وارد
می‌شوم. فرماندار مردانشاه را که میان عمارت می‌بینم تعجبم بیشتر می‌شود. ادای احترام می‌کنم و
جلوتر می‌روم. روبه‌روی فرماندار که می‌ایستم مشاور می‌گوید:
- فرماندار پنهانی به تیسفون او مدن تا به شما کمک کنن.
- چه کمکی؟

فرماندار به میز بزرگی که میان تالار است اشاره می‌کند و می‌گوید:
- ممکنه بنشینیم بانو؟

سرم را به نشانه تایید تکان می‌دهم. فرماندار جلو می‌رود و روی یکی از صندلی‌ها می‌نشیند. من و
مشاور آندرانیک نیز روی دو صندلی دیگر قرار می‌گیریم. نگاهی به اطراف می‌اندازم. تالار زیبایی است.
اگرچه کوچک است اما چون تنها همین میز بیست‌نفره میان آن قرار دارد بزرگ به نظر می‌رسد.
دیوارها با تابلوفرش‌هایی بزرگ تزیین شده‌اند و ابهتی نیز به تالار بخشیده‌اند. نمی‌دانستم در قصر
تیسفون چنین مکانی هم وجود دارد. فرماندار صدایم می‌زند:
- بانو؟
- بله؟

- من به اینجا او مدن تا به شما کمک کنم اعتماد روسای خاندان‌ها رو به دست بیارید.

- کیقباد خواستن چنین کاری انجام بدید؟
- کیقباد از حضور من در تیسفون اطلاعی ندارن. به همین دلیل این ملاقات پنهانی انجام میشه.
- اگر کیقباد از شما نخواستن به اینجا بیاید، پس چه کسی شما رو دعوت کرده؟
- مهم نیست چه کسی چنین کاری انجام داده. مهم اینه که من چه توصیه‌ای به شما دارم.
- فکر می‌کردم هر آنچه که لازم بود در دوین به من آموزش دادید.
- من بدون اینکه شناختی از شما داشته باشم هر آنچه که کیقباد خواستن به شما آموزش دادم. حالا مطلبی هست که با توجه به شخصیت شما باید گوشزد کنم.
- چه مطلبی فرماندار؟
- شما بسیار به خودتون اعتماد دارید. سن کم و زن بودن رو هم مانع برای مرزبانی نمی‌بینید. در حالی که همه این موارد رو مانع می‌دونن.
- می‌دونم. در ارمنستان همین طور بود.
- قصد دارید چطور با این حقیقت بجنگید؟
- من افرادی رو در کنار خودم دارم که بارها از من باتجربه‌تر هستن. همه مردن و اغلب فرمانده جنگ هستن. من قرار نیست به تنها بی مرزبانی کنم.
- فکر می‌کنید این برای روسای خاندان‌ها پاسخ قانع‌کننده‌ای خواهد بود؟
- شما چه پاسخی رو قانع‌کننده می‌دونید؟
- من شاهد انتصاب و برکناری چهار مرزبان قبلی ارمنستان بودم. می‌دونید به چه علت در کمتر از ده سال چهار بار مرزبان ارمنستان تغییر کرد؟
- به این علت که مرزبانان ارمنی نبودن و نتوNSTEN مردم رو با خودشون همراه کنن.
- درسته. اما این پاسخ هم برای روسای خاندان‌ها قانع‌کننده نخواهد بود.
- من منظور شما رو متوجه نمی‌ششم.
- با هر کس باید به زبان خودش صحبت کرد. شما تا به حال در ارمنستان بودید و به زبان بزرگان ارمنی

- صحبت می کردید. حالا باید با زبان درباریان و روسا آشنا بشید.
- زبان درباریان و روسا به چه شکله؟
- باید از موضع قدرت مقابله این افراد بایستید. اهمیتی نداره شما برای این مقام چقدر مناسب هستید.
- اگر از شما قدرتمندتر باشن، اگر حضور شما در قدرت رو نپسندن، به راحتی از شما عبور می کنن.
- یعنی من باید چی کار کنم؟
- می دونید که شما چنین قدرتی ندارید بانو.
- من به تنهایی نه، اما ارمنستان مرز مهمیه. تمام بزرگان ارمنی از من حمایت خواهند کرد. یعنی قطعاً اونها ترجیح میدن من مرزبان ارمنستان باشم تا اینکه یک غیرارمنی دوباره مرزبان بشه.
- فرماندار لحظه‌ای در سکوت به من نگاه می کند. با اخم کوچکی که بر پیشانی اش می نشیند، آرام می گوید:
- چقدر خوب شما رو می شناختن.
- چه کسی... من رو می شناخته؟
- به صحبت‌مون برگردیم. من دقیقاً به همین دلیل اینجا هستم. یعنی منطقی‌تر بود که در ارمنستان چنین تذکری به شما بدم اما کیقباد تصور می کردن شما این موضوع رو می دونید. اما انگار لازم به تذکر هست.
- چه موضوعی فرماندار؟
- مقابله روسا نایسیتید، تلاش نکنید با منطق خودتون اونها رو قانع کنید و مهم‌تر اینکه فراموش نکنید تنها اسلحه شما حمایت کیقباد از شماست.
- پس یعنی...
- اگر روسا مقابله شما ایستادن یادآوری همین نکته که شما حمایت کیقباد رو دارید و هیچ‌کس توان مخالفت با پادشاه رو نداره کافی خواهد بود.
- یعنی هر کس گفت که من برای مقام مرزبانی مناسب نیستم به جای اینکه از امتیازاتی که دارم دفاع

کنم، از حمایت پادشاه بگم؟

- همین طوره بانو.

- دوست ندارم انقدر ضعیف باشم.

- متأسفانه در حال حاضر هستید. پس از قدرت کیقباد برای دفاع از خودتون کمک بگیرید.

لحظه‌ای در سکوت به فرماندار نگاه می‌کنم. صحبت‌هایش سوالاتی را در ذهنم ایجاد کرده‌اند اما در حال حاضر تنها می‌خواهم پاسخ یک سوال را بدانم:

- چطور متوجه شدید که من نیاز دارم چنین تذکری بشنوم؟

- یکی از افرادی که با شما آشنایی دارن چنین دستوری به من دادن.

- پدرم؟

- فرقی نمی‌کنه. مهم اینه که شما الان می‌دونید چطور باید از مقام مرزبانی دفاع کنید.

- اگر کیقباد چنین دستوری ندادن، پدرم هم نبودن، چه کسی باقی می‌مونه؟

- به خاطر بسپرید که در قصر تیسفون علاوه بر کیقباد شما حامیان دیگه‌ای هم دارید.

پوریا... تنها نام پوریا در ذهنم می‌نشیند اما ترجیح می‌دهم آن را بر زبان نیاورم. فقط می‌پرسم:

- این حامیان... چرا باید به من کمک کنن؟

- شاید چون باور دارن در حال حاضر مناسب‌ترین فرد برای جایگاه مرزبانی شما هستید.

این پاسخ را دوست ندارم. ترجیح می‌دهم این طور فکر کنم که پوریا به خاطر محبتی که هنوز میان

ماست برای کمک به من تلاش می‌کند. هرچند با برخوردی که دیروز با او داشتم، بعيد به نظر می‌رسد.

او با شنیدن نام کارن بسیار عصبانی شد. البته از ابتدا هم عصبانی بود اما هنگامی که دستم را

مشت‌شده روی شنلش دید... مشاور آندرانیک صدایم می‌زند:

- بانو دایانا؟ شما سوالی از فرماندار ندارید؟

- نه. - به فرماندار نگاه می‌کنم. - ممنون که به تیسفون او مدید و این موارد رو به من تذکر دادید.

- پس کاملاً متوجه شدید چطور باید با روسا برخورد کنید؟

- بله. از حمایت کیقباد استفاده می‌کنم.

- امیدوارم لایق اعتماد و حمایت کیقباد باشید.

- فکر می‌کنم خواهم بود.

فرماندار از روی صندلی بلند می‌شود. من نیز می‌ایstem. ادای احترام می‌کند و به سمت در می‌رود. مشاور آندرانیک همراهی اش می‌کند. هنگاهی که می‌خواهم روی صندلی بنشینم نگاهم به یکی از تابلوهای روی دیوار می‌افتد. تصویر کیقباد و خاندان سلطنتی است. به سمتش می‌روم. روبه‌روی تابلو می‌ایstem. کیقباد روی تخت نشسته است و پسرانش پشت سرش ایستاده‌اند. نگاهم روی پوریا ثابت می‌ماند. به یاد تصویر کیخسرو می‌افتم که در کتاب کیانیان آن را دیدم. کیقباد پرسید - متوجه شدی پسرم چقدر به پادشاهان شبیه شده؟ - پوریا روز به روز به پادشاهی نزدیک‌تر می‌شود. حقیقتی که باید برایم شیرین باشد اما نیست. مگر خودم او را رها نکردم تا خسرو انوشیروان ایران باشد؟ حالا چرا راضی نیستم؟ سرم را می‌گردانم. از مشاور آندرانیک که کنارم ایستاده است می‌پرسم:

- ولیعهد از فرماندار خواستن که به اینجا بیان، درسته؟

- بله بانو.

- این اتفاق رو چطور توجیه می‌کنید؟

- حمایت ولیعهد از نظر سیاسی به نفع ارمنستانه.

- پس فکر می‌کنید به نفع شماست.

- به نفع همهٔ ماست.

- مشاور می‌دونید که من هم از ولیعهد حمایت خواهم کرد؟ یعنی هرگز هیچ قدمی به ضرر ولیعهد خسرو برنخواهم داشت. فکر می‌کنید این به نفع ارمنستانه؟

- نمی‌دونم بانو.

- رئیس آرتاواز می‌گفتند شما همه‌چیز رو می‌دونید.

- باید به تمامی اتفاق‌های پیش رو فکر کنم و بعد پاسخ شما رو بدم.

- پس فکر کنید. این رو هم در نظر بگیرید که من در ظاهر از حمایت کیقباد راضی هستم. یعنی کیقباد هرگز پادشاه مورد علاقه من نبودن. احترام زیادی برای پادشاه قائلم، تا هر زمان که بتونم از دستورشون اطاعت می کنم اما بهشون ایمان ندارم. اما در مورد ولیعهد خسرو... شرایط خیلی فرق می کنه. من با تمام وجود ولیعهد رو باور دارم.

- حتما ولیعهد هم شما رو باور دارن که از فرماندار خواستن راه طولانی ملایر به تیسفون رو طی کنن و برای کمک به شما به اینجا بیان.

لحظه‌ای در سکوت به مشاور نگاه می کنم. سپس برمی گردم و دوباره به تابلوی روی دیوار خیره می شوم.

فصل بیست و ششم

به آب درون حوض نگاه می‌کنم. حوض ساده و کوچکی است. کاشی کاری ندارد و فقط به رنگ آبی لاجوردی است. تماسای آب درونش لحظه‌ای مرا آرام می‌کند. آبی آب، آبی چشمان مادرم و آبی چشمان کارن... رنگ آبی در تمام این سال‌ها برایم آرامش بخش بوده است. اگر رنگ مشکی رعد و چشمان مشکی پوریا را فراموش کنم، بی‌شک آبی بهترین رنگ دنیا می‌شود.- آبی که می‌پوشی زیباتر میشی.- به راستی چرا در هر خاطره‌ای باید ردپای پوریا باشد؟ آهی می‌کشم. انکار کردن آنقدر هم که فکر می‌کردم ساده نبود. پوریا را نمی‌شود انکار کرد. از روی نیمکت بلند می‌شوم. در مسیر سنگچین میان باغ شروع به حرکت می‌کنم. سنگ‌های کوچک سفید و طوسی را دنبال می‌کنم و جلو می‌روم. پس از چند قدم کفش‌های کارن را می‌بینم. می‌ایستم و سرم را بلند می‌کند. بالخند می‌پرسد:

- کی آماده شدی؟

- مدتی میشه.

- نگفتی به باغ میای.

- به سیمین گفتم به خدمتکاران بگه.

- می‌دونم. خوبی؟

- البته.

- چهرت این طور نشون نمیده.

دستی به صورتم می‌کشم. چشمانم را کمی می‌مالم. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌پرسم:

- حالا خوبم؟

- بهتر شدی. نگران مراسم هستی؟

- تو که کنارم هستی، نه.

کارن به من نزدیک‌تر می‌شود. دستم را می‌گیرد و کنارم می‌ایستد. سرم را روی شانه‌اش می‌گذارم و چشمانم را می‌بندم. نفس عمیقی می‌کشم. بوی عطر بهارنازیج در سرم می‌پیچد. عطر بهارنازیج؟!

چشمانم را باز می‌کنم. نگاهی به اطراف می‌اندازم. تمامی درختان پر از شکوفه‌های بهارنارنج هستند.
چطور وارد باغ عمارت مهمان شدم اما شکوفه‌ها را ندیدم؟ کارن صدایم می‌زند:

- بانو دایانا؟ مشکلی هست؟

- الان متوجه شدم این باغ... پر از درخت نارنجه.

- به شکوفه‌های نارنج بهارنارنج می‌گن، درسته؟

- بله. بهارنارنج... شربت مورد علاقه منه.

- چه طعمی داره؟

- تا به حال نتوشیدی؟

- نه.

- پس باید بگم طعم جالبی داره. اول شیرینه اما بعد ساکت می‌شوم. گفتگویی مشابه با پوریا را به یاد می‌آورم. زمانی که لیوانش را پر کردم و گفتم:
- شربت بهارنارنجه.

- طعم خوبی داره اما... آخرش کمی تلخه.

- من این تلخی آخرش رو دوست دارم.

- نه. من بیدمشک رو ترجیح میدم.

- خب بیدمشک شیرین تره. ولی دیگه زیادی ملایمه.

- ملایم بودن بده؟

- بد نیست ولی... من بهارنارنج رو بیشتر دوست دارم.

- پس اردبیلهشت‌ماه به قصر بیا. پشت عمارت مهمان یک باغ نارنج هست که پر از بهارنارنج می‌شه.
و حالا اردبیلهشت‌ماه است و من در باغ نارنج عمارت مهمان هستم. اما پوریا نیست. پوریا نیست و از داستان‌مان تنها پایانی تلخ باقی مانده است. پایانی به تلخی پایان شربت بهارنارنج... صدای کارن مرا از افکارم بیرون می‌آورد:

- اما بعد چی؟

- به تهش که می‌رسی تلخ می‌شده.

- پس چرا دوستش داری؟

- چون طعم شیرینش ارزش تلخی آخرش رو داره. - به یاد خودم و پوریا می‌افتم. - انگار پایان تلخ آغاز شیرین رو شیرین‌تر هم می‌کنه.

- شیرینی که انقدر کوتاه باشه چه ارزشی داره؟

- برای کسی که از ابتدامی دونه آخرش تلخه، شاید لذت‌بخش نباشه اما برای من که موقع داشتم تا آخر همون طور خوب باشه و بعد با یک پایان تلخ غیرمنتظره روبرو شدم، لذت‌بخش. هنوز هم لذت‌بخش.

- باید یک بار امتحان کنم. البته فکر می‌کنم داری اشتباه می‌کنی. یعنی با توصیف تو می‌تونم حدس بزنم شربت بهارنارنج اصلاً شیرین نیست. تلخی آخر باعث می‌شده طعم اولیه شیرین به نظر برسه.

با چهره‌بی‌حالتم به کارن نگاه می‌کنم. رابطه من و پوریا شیرین نبود؟ البته که بود. پوریا بی‌اندازه دوست‌داشتنی بود. ممکن است الان دوست‌داشتنی نباشد اما یک سال پیش بود. کارن ادامه می‌دهد:

- یعنی همه شربت رو می‌نوشن و با توهمنی از شیرینی به تلخی می‌رسن. بعد می‌خوان به گذشته برگردن و دوباره این طعم عجیب رو تجربه کنن. در این احساس بیشتر هوس دیده می‌شده تا...
- ادامه نده.

- اتفاقاً فکر می‌کنم بحث ما یک شربت ساده نیست. به نوعی بحث زندگیه. خیلی از رفتارها...

- فهمیدم. منطورت رو فهمیدم. لازم نیست ادامه بدی.

این را می‌گوییم و به راه می‌افتم. پس از چند قدم کارن خود را به من می‌رساند. دستم را می‌گیرد و می‌گوید:

- چی شد؟

- خودت می‌دونی.

- چه چیزی رو می‌دونم؟

- من نمی‌خوام با چنین مثالی گذشته من رو زیر سوال ببری.
- صحبت‌های ما چه ربطی به تو داره؟ من فقط...

- بانو دایانا؟

کسی صدایم می‌کند. به سمتش می‌گردم. خدمتکاری را می‌بینم که جلوتر از محافظatan ایستاده است.
ادای احترام می‌کند و می‌گوید:

- تا لحظاتی دیگه شما باید در تالار حاضر باشید.

سرم را به نشانه تایید تکان می‌دهم. خدمتکار عقب می‌رود و میان محافظatan می‌ایستد. به کارن
می‌گوییم:
- باید برمی‌باشد.

- نمی‌دونم از صحبت‌ها چه برداشتی کردی اما من نمی‌خواستم تو رو ناراحت کنم.
- مهم نیست. فعلاً برمی‌باشم.

بی‌درنگ به راه می‌افتم. کارن در کنارم حرکت می‌کند. مدتی را در سکوت طی می‌کنیم. به نزدیکی
تالار که می‌رسیم آرام می‌گوید:

- چیزی بگو که مطمئن بشم حالت خوبه.
- خوبم.

- مطمئن نشدم.

جلوی در تالار می‌ایstem. خدمتکار ادای احترام می‌کند و در را باز می‌کند. رو به کارن می‌ایstem و
می‌پرسم:

- روسریم مرتبه؟
- بله؟

- الان به تنها چیزی که فکر می‌کنم ظاهرم در مراسم امروزه. اگر تو بگی خوبه، با آرامش وارد تالار
می‌شم.

- خوب که... به نظرم عالیه.
- کلاهم چطور؟ زیورآلاتی که بهش وصله، زیادی جلب توجه نمی‌کنه؟
- نه. عادیه.
- تو تیسفون نیست. اینجا کسی چنین کلاهی روی سرش نمی‌ذاره.
- تو الان نماینده مردم ارمنستان هستی. باید بیشتر شبیه اون‌ها باشی.
- خب پس... الان آروم. تو هم مطمئن شدی که من خوبم دیگه؟
- کارن لبخند می‌زند. من نیز لبخندی بر لب می‌آورم. دست کارن را می‌گیرم و از در وارد می‌شوم. جمعی از مهمانان در جایگاه‌شان نشسته‌اند و مشغول صحبت هستند. جایگاه‌های خالی در بالای تالار نیز مربوط به خاندان سلطنتی است. کارن به راست اشاره می‌کند و می‌گوید:
- باید از این سمت بریم.
- مشاور آندرانیک و عمو آرشاویر را می‌بینم که دو طرف دو صندلی خالی نشسته‌اند. مرا که می‌بینند بلند می‌شوند. به طرف‌شان می‌روم. عمو آرشاویر می‌گوید:
- خوش اومدید.
- ممنونم.
- مشاور آندرانیک به طرف دیگر تالار اشاره می‌کند و می‌گوید:
- ریس ارجاسب می‌خواستن شما رو ببینن.
- نگاهش را دنبال می‌کنم. پیش از آنکه ریس را ببینم، فاصله زیاد میان صندلی‌های دو طرف تالار توجه‌هم را جلب می‌کند. بیشتر از همیشه است. صندلی‌ها هم کمی گردتر از قبل چیده شده‌اند. ریس ارجاسب از روی صندلی بلند می‌شود. بی‌درنگ ادای احترام می‌کنم و به سمتش می‌روم. او را که روبه‌رویم می‌بینم، می‌گویم:
- سلام.
- سلام بانو. خوشحالم که بعد مدت‌ها با شما ملاقات می‌کنم.

- من هم همین طور به خصوص که باید از شما تشکر کنم.

- برای چه کاری؟

- به خاطر فرماندار مردانشاه. کیقباد گفتن در فرمانداری ملایر کمی دچار مشکل شدید. از لطف شما سپاسگزارم.

- ارمنستان از استان‌های مرزی نزدیک به حوزه نفوذ ماست. باید در کنار هم باشیم.

- پس حتما اوضاع آشفته ارمنستان در این چند سال، باعث نگرانی شما بوده. امیدوارم بتونم بهبودی در شرایط ایجاد کنم.

- بسیار مشتاقم صحبتی خصوصی داشته باشیم. در بین روسای خاندان‌ها هیچ‌کس به اندازه من نمی‌توانه به شما کمک کنه.

- باعث افتخاره که بتونیم از شما کمک بگیرم. به زودی صحبتی با هم خواهیم داشت.

- مشاوران بزرگ خاندان مهران با مسئولیت مرزبانی به خوبی آشنا هستند. - صدایش را پایین‌تر می‌آورد.

- ما می‌تونیم همکاری خوبی با هم داشته باشیم.

به یاد روز جشن معرفی می‌افتم. زمانی که رئیس ارجاسب به دیدنم آمد و از شرایط خاندان مهران گفت.

آن روز هم پیشنهاد همکاری به من داد. پوریا درست می‌گوید. تاریخ همیشه تکرار می‌شود. می‌گوییم:

- حتما پیش از ترک تیسفون، ملاقاتی خواهیم داشت.

- پس من منتظر خبر شما هستم.

لبخندی بر لب می‌آورم و پس از ادائی احترام برمی‌گردم. از کنار چند نفر از مهمانان می‌گذرم تا به

جایگاه‌مان می‌رسم. این بار پدر را هم می‌بینم که کنار عموم آرشاویر ایستاده است. بالبخند می‌گوییم:

- سلام پدر.

- سلام دایانا.

- اینجا - به اطراف تالار اشاره می‌کنم. - به تازگی تغییر کرده؟

- چه تغییری؟

- صندلی‌ها کمی گرد چیده شدن. فاصله بین شون هم بیشتره. علتی داره؟
- به خاطر نمایش شمشیرزنیه. رسم همیشگی مراسم انتصاب فرماندهان و مرزبانان همینه.
- پس مخصوص این مراسمه.
- به افتخار توئه.

خوشحالی را در چهره پدر می‌بینم. بعید می‌دانم پیش از این او را این طور دیده باشم. رضایت پدر و افتخارش به من مرا هم خوشحال می‌کند. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گویم:

- ممنون پدر. - به صندلی اشاره می‌کنم. - لطفاً بنشینید.

پدر و عموم آرشاویر به صندلی‌هایشان نزدیک‌تر می‌شوند. من و کارن نیز روی صندلی‌هایمان جای می‌گیریم. عموم آرشاویر به جلو خم می‌شود و صداییم می‌کند. به سمتیش برمی‌گردم. می‌پرسد:

- ریس خاندان مهران بہت چی گفت؟

- پیشنهاد داد از مشاوران شون کمک بگیریم.

- چرا چنین پیشنهادی بہت داد؟

- خاندان مهران به ارمنستان نزدیک هستن. بهبود اوضاع ما به اون‌ها هم کمک می‌کنه.

- کمک می‌کنه اما قرار نیست ما به حوزه نفوذشون اضافه بشیم.

- نگفتن که ازشون پیروی کنیم. فقط پیشنهاد کمک دادن.

- به هر حال حواست رو جمع کن و قبل از هر تصمیمی با ما مشورت کن.

- می‌دونم. به تنها‌ایی تصمیمی نمی‌گیرم.

عموروی صندلی‌اش جای می‌گیرد. برخوردهش کمی مرا آزرده می‌کند اما می‌دانم غیرعادی نیست. در

این چند ماه به خوبی فهمیده‌ام که بزرگان ارمنستان واقعاً مرا مرزبان ارمنستان نمی‌دانند. حتی عموم

آرشاویر که همیشه مرا تشویق می‌کند، نمی‌تواند اعتماد کند و تصمیمات بزرگ را به خودم بسپارد. -

عروسک خیمه‌شب‌بازی - این اصطلاحی است که هوان برایم به کار برد.

اصطلاحی که کم‌ویش دارم به آن عادت می‌کنم. نگاهی به اطراف می‌اندازم. اغلب مهمانان به من

نگاه می‌کنند. این نگاه هم عجیب نیست. مراسم امروز حداقل در ظاهر برای من برگزار شده است. سپهبد بویه و وزیر مهبد را می‌بینم که از در رو به رویمان وارد می‌شوند. به سرعت به طرف جایگاهشان می‌روند و می‌نشینند. مدت زیادی نمی‌گذرد که منشی حضور خاندان سلطنتی را اعلام می‌کند. همه می‌ایستند. من و کارن نیز بلند می‌شویم و ادای احترام می‌کنیم. کیقباد و همراهانش وارد می‌شوند. از کنار ما می‌گذرند و روی تختهایشان می‌نشینند. پس از سکوتی کوتاه صدای کیقباد را می‌شنوم:
- بنشینید.

بدون آنکه سرم را بلند کنم، روی صندلی می‌نشینم. فعلاً نمی‌خواهم پوریا را ببینم. اگر ممکن بود ترجیح می‌دادم تا آخر مراسم نیز با او رو به رو نشوم. کیقباد ادامه می‌دهد:
- به مراسم انتصاب مرزبان خوش آمدید.

پس از کیقباد، منشی دربار با صدای بلند می‌گوید:
- به نام کیقباد و به یاد اهورامزدا. امروز همگی جمع شدیم تا شاهد انتصاب بانو دایانای گنونی به عنوان مرزبان ارمنستان باشیم. تمام کسانی که در این مراسم حضور دارند، پس از اعلام کیقباد، بانو را به عنوان مرزبان خواهند پذیرفت و از ایشان برای اجرای دستورات کیقباد اطاعت خواهند کرد. منشی ساکت می‌شود. اولین بار است که در چنین مراسمی شرکت می‌کنم. نمی‌دانم همیشه رسم بر این است که منشی دربار پیروی از مرزبان جدید را گوشزد کند یا به خاطر شرایط ویژه من این موضوع تذکر داده می‌شود. صدای کیقباد را می‌شنوم:

- اگر با این دستور مخالفتی هست، آماده شنیدن انتقادات هستم.
برای مدتی سکوت برقرار می‌شود. بالاخره صدایی را می‌شنوم:
- کیقباد زنده باشند. من اجازه صحبت دارم؟

سرم را بلند می‌کنم. به دنبال صاحب صدا می‌گردم. رئیس جاوید، رئیس خاندان سورن است. کیقباد می‌گوید:
- صحبت شما رو می‌شنویم.

- کیقباد! بدون شک تصمیم شما خردمندانه است و با در نظر گرفتن تمامی جوانب گرفته شده. اما چون

ما روسای خاندان‌ها شناخت کمی از بانو داریم و با شرایط ویژه ارمنستان آشنا هستیم، پدیرش تصمیم شما برای ما آسان نیست. - مکث می‌کند. - البته تکرار می‌کنم که ما در خردمندی پادشاه تردیدی نداریم. فقط برای آشنایی بیشتر با بانو، مشتاق هستیم از دلیل این انتخاب آگاه بشیم.

ریس جاوید پس از تمام شدن صحبت‌هایش به کیقباد تعظیم می‌کند. کیقباد لبخندی بر لب می‌آورد و مرا صدا می‌زند:
- بانو دایانا؟

بی درنگ به کیقباد نگاه می‌کنم و می‌گویم:
- بله سرورم؟

- خودتون رو معرفی می‌کنید؟

به یاد صحبت‌های فرماندار مردانشah می‌افتم. او به من تذکر داده بود که باید خود را برای رویه‌رو شدن با روسای خاندان‌ها آماده کنم. اما چطور باید این کار را انجام دهم؟ پس از مکث طولانی من کیقباد می‌گویید:

- در جلسه با درباریان به عنوان پادشاه از شما حمایت کردم و موافقت دربار رو شنیدم. این بار به دست آوردن اعتماد روسا به عهده خود شما خواهد بود.

کیقباد که این جملات را بر زبان می‌آورد، احساس می‌کنم این معرفی بیشتر به یک آزمون می‌ماند. آزمونی که باید از آن سربلند بیرون بیایم. باید به همه نشان دهم کیقباد فرد مناسبی را برای این مقام انتخاب کرده است. اما نه... فرماندار مردانشah گفت لازم نیست هرگز از خودم چیزی بگویم. فقط باید نشان دهم حمایت و اعتماد پادشاه ایران را دارم. کاری که بعید می‌دانم بتوانم انجام دهم. غرورم چنین اجازه‌ای به من نمی‌دهد. ادای احترام می‌کنم و می‌گوییم:
- من از دستور شما با افتخار اطاعت می‌کنم کیقباد.
- پس شروع کنید.

نفس عمیقی می‌کشم. به خود یادآوری می‌کنم که من نوه مرزبان واهان هستم. من، دایانای گنونی، ابتدا نوه مرزبان واهان و دختر فرمانده گرشاسب بودم و بعد اعتماد کیقباد را به دست آوردم. پس بهتر

است از همه این‌ها بگویم. رو به روسا می‌ایستم و شروع می‌کنم:

- من فرزند و اساق مامیگونیان و نوه مرزبان واهان بزرگ هستم. مادرم نوه رئیس پیشین خاندان گنونی بوده و همسرم هم از همین خاندانه. این پشتوانه خویشاوندی محکم رو شخص دیگه‌ای در ارمنستان نداره. و مهم‌تر اینکه - صدایم را کمی بلند می‌کنم. - همه به خوبی آگاه هستید که من در تیسفون به دنیا او مدم و زیر نظر فرمانده گرشاسب، فرمانده بزرگ سپاه ایران تربیت شدم. از کودکی خودم رو وفادار به کیقباد دیدم. در هفده سالی که در تیسفون بودم، برخلاف دختران نجیب‌زاده، به خوبی با سیاست و مهارت‌های رزمی آشنا شدم. در پانزده ماه گذشته که در ارمنستان بودم، زیر نظر فرماندار مردانشاه و بزرگان ارمنستان به عنوان یک مرزبان آموزش دیدم و با شرایط ویژه ارمنستان آشنا شدم. پس فکر نمی‌کنم در این زمینه نسبت به بقیه فرمانداران و مرزبانان کمبودی داشته باشم.

رئیس خاندان زیک که در کنار رئیس جاوید نشسته است بی‌درنگ می‌گوید:

- اما بانو شما سن بسیار کمی دارید.

- درک می‌کنم که تجربه محدود من باعث نگرانی شماست. برای حل این مشکل افراد بزرگی کنار من خواهند بود تا در مرزبانی راهنمای من باشن. رئیس آرتاواز مامیگونیان، مشاور آرشاویر مامیگونیان، مشاور وانانت گنونی و فرمانده ماجچ گنونی... همه از نام‌آشناهای ارمنستان هستن. من امروز به پشتوانه این افراد در چنین جایگاهی ایستادم.

لحظه‌ای سکوت برقرار می‌شود. یعنی توانسته‌ام روسا را راضی کنم؟ بعید می‌دانم. ریس جاوید پس از مکثی طولانی می‌گوید:

- اگر چنین افراد بزرگی در ارمنستان هستن پس چرا شما قصد دارید مرزبان بشید؟

- من قصد نداشتم مرزبان باشم. یعنی - با صدای محکم‌تری ادامه می‌دهم. - در ارمنستان هم مردانی قدرتمند با شخصیت‌هایی استوار خودشون رو برای مرزبانی آماده می‌کردند. اما امروز همه من رو پذیرفتند. پذیرفتند چون هیچ کدام شرط اصلی برای مرزبانی رو نداشتن. - مکث می‌کنم. - مهم‌ترین شرط برای مرزبانی، داشتن اعتماد کیقباد و وفاداری به دربار تیسفونه. و تا زمانی که حمایت بزرگ‌وارانه کیقباد پابرجاست، من برای پذیرفتند این مقام مصمم خواهم بود و از حوادث و خطرات آینده عبور خواهم کرد. - باید تیر آخر را هم بزنم و صحبتم را تمام کنم. - چون بعید می‌دونم کسی یارای ایستادن در برابر دستور پادشاه رو داشته باشد.

باز هم سکوتی بر فضا حاکم می‌شود. سکوتی که بعید می‌دانم این‌بار کسی بتواند آن را بشکند. به کیقباد نگاه می‌کنم. لبخندی بر لبانش نشسته است. رو به ریس جاوید می‌گوید:

- هنوز مخالفتی دارید؟

- پیش از این هم با فرمان شما مخالفتی نداشتیم کیقباد. ما روسا فقط قصد داشتیم با اطمینان بیشتر پیرو پادشاه باشیم.

لحن ریس جاوید کمی مرا می‌ترساند. امیدوارم این صحبت‌ها میان ما کدورتی ایجاد نکرده باشد. خاندان سورن از قدرتمندترین خاندان‌های ایران است. نمی‌خواهم دشمنی میان ما و آن‌ها وجود داشته باشد. کیقباد می‌گوید:

- کس دیگه‌ای هست که اعتراضی داشته باشد؟

بعید می‌دانم شخص دیگری به تصمیم کیقباد اعتراض داشته باشد. صدای پوریا را که می‌شنوم، بی‌درنگ به او نگاه می‌کنم:

- من اعتراض دارم کیقباد.

بالاخره او را می‌بینم. به همراه بانو نازآفرین کنار کیقباد نشسته است. چهره‌اش جدی است. بالحنی

عادی این جمله را بر زبان می‌آورد و ساكت می‌شود. مگر او خودش فرماندار مردانشاه را برای کمک به من به تیسفون دعوت نکرده بود؟ حالا مگر ممکن است با مرزبانی من مخالف باشد؟ کیقباد می‌پرسد:

- چه اعتراضی دارید ولیعهد؟

- بانو چند بار با عنوان دایانای گنونی خطاب شدن. در کشور ما محدود زنانی در چنین مقام‌های مهمی قرار گرفتن. حالا که بانو استثنا هستن، در نامشون هم باید استثنایی قائل بشیم. عنوان دایانای مامیگونیان بیشتر برآزنه مرزبان ارمنستانه.

به یاد دعوت‌نامه جشن می‌افتم. پوریا در آن نامه نیز مرا دایانای مامیگونیان خطاب کرده بود. او حتی نمی‌خواهد کسی مرا با عنوان گنونی خطاب کند. پس چطور من از او خواستم که از کارن متنفر نباشد؟ اشتباه کردم. به راستی اشتباه کردم. کیقباد می‌گوید:

- بعضی از رسوم خارج از قوانین دربار و اختیار پادشاهه ولیعهد. این نوع نام‌گذاری ریشه در فرهنگ ما دارد. نمی‌تونیم تغییر بدیم.

- اما رسوم کهنه باید تغییر کنن. و پادشاه بیش از همه می‌تونه تاثیرگذار باشه. کیقباد بالحن جدی‌تری پاسخ می‌دهد:

- اما الان که تمامی مراحل انجام شده، برای چنین تغییراتی دیره. روی مهر عبارت مرزبان دایانای گنونی حک شده. اما می‌تونید بعد از مراسم با بانو صحبت کنید و اگر موافق بودن در مسائل دیگه تغییراتی ایجاد کنید.

پوریا به من نگاه می‌کند. نگاهمان که به هم می‌افتد، لب‌نم را بر هم می‌فشارم و دستم را مشت می‌کنم. پوریا در حالی که هنوز با جدیت به من نگاه می‌کند، می‌گوید:

- هر طور شما امر می‌کنید کیقباد.

سرم را پایین می‌اندازم و نگاهم را از او می‌گیرم. کیقباد به منشی دربار اشاره می‌کند. منشی کنار کیقباد قرار می‌گیرد و با صدای بلند می‌گوید:

- بانو دایانای گنونی برای دریافت حکم سلطنتی می‌توانند حاضر شوند.

دستانم را دو طرف بدنم قرار می‌دهم. نگاهم را به زمین می‌دوزم و به سمت کیقباد می‌روم. روبه رویش

که قرار می‌گیرم، روی زانو نام روی زمین می‌نشینم. کیقباد از روی تخت بلند می‌شود و می‌ایستد. با صدای بلند می‌گوید:

- من کیقباد ساسانی، در بیست و پنجمین روز اردیبهشت ماه سال بیست و هفتم قباد، بانو دایانا گنونی را به عنوان مرزبان ارمنستان منصوب و از این پس پیروی از دستورات بانو را پیروی از دستورات پادشاه اعلام می‌کنم.

کیقباد مکث می‌کند. یکی دیگر از منشیان دربار در حالی که جعبه‌ای را در دست دارد جلو می‌آید. به کیقباد تعظیم می‌کند و جعبه را به سمتش می‌گیرد. کیقباد از درون آن مهر مرزبانی را بر می‌دارد. منشی عقب می‌رود. کیقباد می‌گوید:

- می‌تونید بایستید بانو دایانا.

دامنم را بلند می‌کنم و به آرامی می‌ایstem. کیقباد دست چپش را به طرفم دراز می‌کند. من نیز دست راستم را جلو می‌برم. کیقباد دستم را در دست می‌گیرد. مهر مرزبانی را در انگشت اشاره‌ام می‌کند. آرام می‌گوید:

- باعث افتخار من و ایران باش.

به چهره مهربانش نگاه می‌کنم و ادای احترام می‌کنم. کیقباد این بار با صدای بلند می‌گوید:

- از این لحظه به وظایفت به عنوان یک مرزبان به خوبی عمل می‌کنی و وفادارانه به ایران خدمت می‌کنی.

- وفادارانه به شما و ایران خدمت خواهم کرد کیقباد.

یکی از منشیان به سمتم می‌آید و کنارم قرار می‌گیرد. به آرامی می‌چرخم و رو به درباریان می‌ایstem. منشی می‌گوید:

- همه به احترام بانو بایستید.

همه به جز خاندان سلطنتی بلند می‌شوند. منشی ادامه می‌دهد:

- امروز همه به فرمان کیقباد با مرزبان دایانا گنونی پیمان می‌بنندند.

تمامی حاضران ادای احترام می‌کنند و می‌گویند:
- زنده باد کیقباد.

منشی به صندلی ام من اشاره می‌کند و می‌گوید:
- می‌تونید در جایگاهتون قرار بگیرید بانو.

به سمت صندلی می‌روم. کارن را می‌بینم که بالبخند به من نگاه می‌کنم. من نیز لبخندی بر لب
می‌آورم. پس از فرمان کیقباد همان‌طور که بقیه می‌نشینند، من نیز روی صندلی ام جای می‌گیرم.
کارن آرام می‌گوید:
- تبریک می‌گم.
- ممنونم.

به مهر مرزبانی که در دست دارم نگاه می‌کنم. از جنس طلاست. نسبتاً سنگین است. از این به بعد
همیشه باید همراهم باشد. بسیار هم باید مراقب باشم دست کس دیگری نیفتدم. منشی بلند می‌گوید:
- شمشیرزنان برای اجرای مراسم مرزبانی در جایگاه حاضر می‌شوند.

از در غربی تالار بیش از ده شمشیرزن وارد می‌شوند. همه لباس‌های قرمز پوشیده‌اند و شمشیرهای
بلند نقره‌ای در دست دارند. در میان تالار قرار می‌گیرند و پس از فرمان کیقباد حرکات‌شان را آغاز
می‌کنند. حالا می‌فهمم چرا این بار صندلی‌ها را در تالار گرد چیده‌اند و فاصله زیادی میان ردیف‌ها
گذاشته‌اند. برای انجام چنین حرکاتی فضای زیادی لازم است. شمشیرزنان چه ماهرانه و هماهنگ با
هم حرکات نمایشی‌شان را انجام می‌دهد. بیشتر به رقص می‌مانند. صدای عمو آرشاویر را از پشت سر
می‌شنوم. برمی‌گردم. به من لبخند می‌زنند و با صدای آرامی می‌گوید:
- بالآخره خواب پدرم تعبیر شد.
- من که تاج بر سر نداشتم.
- تو حکومت ارمنستان رو به ما برگردوندی.

لبخندی بر لبانم می‌نشینند. برمی‌گردم و دوباره مشغول تماشای شمشیرزنان می‌شوم. لحظه‌ای به یاد

پوریا می‌افتم. می‌خواهم دوباره به او نگاه کنم. اما نه. بهتر است این اتفاق نیفتد. اصلاً چرا باید بخواهم که او را ببینم؟ او الان کنار نازآفرین نشسته است و تنها به پادشاهی اش در آینده‌ای نزدیک فکر می‌کند. شاید هم مشغول فکر کردن به پرسش باشد. به یاد فرزند خودم می‌افتم. اگر شنل داشتم دستم را روی شکم می‌گذاشت. اما بدون شنل کوچک‌ترین حرکت می‌تواند مفهومی برای مهمانان داشته باشد. بهتر است بی‌حرکت سر جایم بمانم. حتی بهتر است دیگر فکر هم نکنم. بالاخره رقص شمشیرزنان تمام می‌شود. رو به کیقباد می‌ایستند و تعظیم می‌کنند. مهمانان تشویق‌شان می‌کنند. با اعلام منشی شمشیرزنان از تالار خارج می‌شوند. پس از مدت کوتاهی زمان پذیرایی اعلام می‌شود و خدمتکاران با سینی‌هایی وارد تالار می‌شوند. جلوی مهمانان سینی میوه و شراب می‌گذارند. خوشحالم که بالاخره مراسم دارد تمام می‌شود. با اشاره کیقباد و اعلام منشی همه مشغول خوردن می‌شوند. به سینی رو به رویم نگاه می‌کنم. در کنار میوه‌های خردشده‌این فصل، یک انار کامل وجود دارد. چشمانم گرد می‌شوند. به سینی کارن نگاه می‌کنم. در سینی او اناری وجود ندارد. در سینی بقیه مهمانان هم همین طور. قلبم می‌لرزد. دستم را به سمت انار دراز می‌کنم و آن را برمی‌دارم. انار را بلند می‌کنم و کنار بینی ام قرار می‌دهم. چشمانم را می‌بندم و آن را می‌بویم. به راستی خود انار است. حتماً پیدا کردن آن در این فصل بسیار سخت بوده است. اما وقتی ولیعهد دستوری بدهد، مگر ممکن است عملی نشود؟ بغضی را در گلوبیم احساس می‌کنم. بغضی که با عصبانیت همراه است. چشمانم را باز می‌کنم و با اخمی که بر پیشانی ام نشسته است به پوریا نگاه می‌کنم. همان طور که حدس می‌زدم نگاه او نیز روی من ثابت مانده است. متوجه نگاه من که می‌شود، پوزخندی می‌زند. سپس سرش را می‌گرداند و مشغول صحبت با نازآفرین می‌شود. لبانم می‌لرزند. چطور می‌تواند انقدر سنگدل باشد؟ کارن صدایم می‌زند:

- بانو دایانا؟

پاسخش را نمی‌دهم. همچنان به پوریا نگاه می‌کنم. بالاخره نگاهش را از نازآفرین می‌گیرد و دوباره به من نگاه می‌کند. این بار نگاهش پرسشگرانه است. حتماً می‌پرسد که می‌خواهم با این انار چه کنم؟ چه باید کنم؟ جمله پوریا دوباره در ذهنم تکرار می‌شود. - تاریخ تکرار میشه، نه؟ - انار را رها می‌کنم. روی

زمین غلت می‌خورد و به طرف در تالار می‌رود. لبخند روی لبان پوریا خشک می‌شود. لحظه‌ای هر دو با چهره‌ای بی‌حالت به هم نگاه می‌کنیم. کارن دوباره صداییم می‌زنند:

- بانو دایانا؟

این بار به سمتش برمی‌گردم. پاسخ می‌دهم:

- بله؟

- چیزی نمی‌خوری؟

- نه.

- فراموش نکردی که من کنارت هستم؟

به او نگاه می‌کنم. به سختی لبخندی بر لب می‌آورم و سرم را تکان می‌دهم. صدای پوریا را می‌شنوم
که کیقباد را صدا می‌زنند:

- کیقباد؟

همه ساکت می‌شوند. کیقباد به طرف پوریا می‌گردد و منتظر می‌ماند. پوریا می‌گوید:

- همه از مهارت‌های رزمی فرماندهان ارمنی شنیدیم. پیشنهاد می‌کنم در این جشن، مبارزه‌ای نمادین
میان ولیعهد ایران و فرمانده کارن گنوی برگزار کنیم.

قلیم فرومی‌ریزد. واقعاً گوش‌هایم درست می‌شنوند؟ پوریا ادامه می‌دهد:

- چنین مبارزه‌ای برای مهمانان هیجان‌انگیز خواهد بود. - پوریا به کارن نگاه می‌کند. - شما موافق
هستید؟

- نه.

این نه را محکم بر زبان می‌آورم و به پوریا نگاه می‌کنم. احساس می‌کنم نگاه همه به سمت من برگشته است. این مخالفت صریح ممکن است بعداً حرف‌هایی را پشت سر داشته باشد. اما چه اهمیتی دارد؟
نمی‌توانم اجازه دهم پوریا و کارن، هرچند به طور نمادین با هم درگیر شوند. این از هر کابوسی بدتر است. فکری به ذهنم می‌رسد. بی‌درنگ می‌گوییم:

- مرزبان ارمنستان من هستم. اگر قرار به مبارزه باشه، من به عنوان نماینده ارمنستان با افتخار مقابل ولیعهد مبارزه خواهم کرد.
- پوریا با چشمان تنگ شده اش به من می کند. درنگ نمی کند. رو به کیقباد می گوید:
 - اجازه میدید این مبارزه برگزار بشه؟
 - کیقباد پاسخ می دهد:
 - لزومی به برگزاری چنین مبارزه ای نیست ولیعهد.

شاھزاده کاووس که در طرف دیگر کیقباد نشسته است جلوتر می‌آید و می‌گوید:

- لزومی نیست اما مبارزه جالبی خواهد شد. اجازه بدید کیقباد.

تلاش می‌کنم استقبال شاھزاده کاووس را تنهای به علت هیجان انگیز بودن چنین مبارزه‌ای بدانم. اما پاسخ ردی که زمانی به او دادم بیش از هر احتمالی در ذهنم می‌نشیند. کیقباد به من نگاه می‌کند و می‌پرسد:

- شما قصد دارید در چنین مبارزه‌ای شرکت کنید؟

نمی‌دانم. به راستی پاسخ را نمی‌دانم. فقط می‌دانم که نپذیرفتن این پیشنهاد بدتر از پذیرفتن آن است.

به آرامی می‌گوییم:

- بله کیقباد.

- پس برای مبارزه آماده بشید.

پوریا بی‌درنگ از روی صندلی بلند می‌شود. کمی جلو می‌آید و میان تالار می‌ایستد. بلند می‌شوم. کارن هم می‌ایستد. آرام می‌گوید:

- دوست ندارم با ولیعهد بجنگی.

- جنگ نیست. مبارزه نمادینه. - با صدای بلندتری ادامه می‌دهم - مرزبان ارمنستان من هستم، نه کس دیگر.

از صندلی فاصله می‌گیرم. پوریا به من نزدیک‌تر می‌شود. شمشیر به دست دارد. من هم شمشیرم را بیرون می‌آورم و به طرفش می‌روم. در میان تالار می‌ایستیم. لحظه‌ای به یاد فرزندی که در شکم دارم می‌افتم. دیبا گفت هر کاری نباید انجام دهد. قطعاً شمشیرزنی یکی از همین کارهاست. اگر اتفاقی برای این بچه بیفتد، من چه کار می‌توانم انجام دهم؟ صدای آرام پوریا را می‌شنوم:

- پشیمون شدی؟

- نه.

پوریا دو طرف شنلش را به عقب می‌فرستد و می‌گوید:

- پس شروع کن.

همه مهمانان به من و پوریا نگاه می‌کنند. شمشیرم را بلند می‌کنم. توصیه‌های کارن درباره شمشیرزنی در ذهنم تکرار می‌شود. من می‌توانم مراقب خودم و فرزندم باشم. امکان ندارد پوریا هم آسیبی به من برساند. خودش گفت که این مبارزه‌ای نمادین است. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. شمشیرم را به حرکت درمی‌آورم و به سمت پوریا می‌روم. شمشیرش را بلند می‌کند و مانع پایین آمدن شمشیرم می‌شود. شمشیرم را عقب می‌برم. این بار او شمشیرش را بلند می‌کند و به سمتم می‌آید. شمشیرهایمان دوباره به هم می‌خورد. اما این بار پوریا شمشیرش را عقب نمی‌برد. محکم‌تر شمشیرش را بر شمشیرم می‌فشارد. با هر دو دست دسته شمشیرم را می‌گیرم. می‌خواهم او را کنار بزنم اما نمی‌توانم. به صورتش که بالای سرم است نگاه می‌کنم. با اخم می‌گوید:

- چرا نداشتی با فرمانده کارن مبارزه کنم؟

- چون شمشیرزنی از روی عصبانیت... خطرناکه.

چشمانش را تنگ می‌کند. شمشیرش را کمی عقب می‌برد و می‌گوید:

- عصبانی نیستم.

از فرصت استفاده می‌کنم. کمی خم می‌شوم و از او فاصله می‌گیرم. پوریا نیز عقب می‌رود. پس از مکث کوتاهی شمشیرش را بلند می‌کند و به سمتم حمله می‌کند. من نیز جلو می‌روم. چند بار شمشیرهایمان به هم برخورد می‌کند. بالاخره شمشیرم روی گردنش قرار می‌گیرد. شمشیر او نیز در کنار سرم متوقف می‌شود. دوباره نگاهمان به هم می‌افتد. همچنان اخمی بر چهره دارد. می‌گویم:

- گفتم شمشیرزنی از روی عصبانیت...

- گفتم عصبانی نیستم.

- شمشیرزنی از روی عشق - صدایم می‌لرزد. - از اون هم خطرناک تره.

- عشق؟!

شمشیرش را از روی گردنم بر می‌دارد و عقب می‌رود. شمشیرم را پایین می‌آورم. پوریا دوباره به سمتم می‌آید. در اولین حرکت دوباره شمشیرهایمان به هم می‌خورد. شمشیرش را بر شمشیرم می‌فشارد و

می‌گوید:

- کدوم عشق دایانا؟ تو الان عشقی می‌بینی؟

- چیزی که الان بین ماست غم عشقه... درد عشقه. مجازات عشقه. - صدایم می‌لرزد. - مجازات یک عشق اشتباه.

- اشتباه؟!

شمشیرم را با تمام توان بلند می‌کنم و او را کنار می‌زنم. بی‌درنگ عقب می‌روم. تندتند نفس می‌کشم تا بتوانم دوباره توانم را به دست بیاورم. اما پوریا مهلت نمی‌دهد و به سمتم می‌آید. به یاد توصیه کارن می‌افتم. می‌گفت نقطه ضعف من شکم و پهلوهایم است. حالا که فرزندی در شکم دارم، باید بیشتر مراقب باشم. دست چپم را خم می‌کنم و روی شکمم می‌گیرم. شمشیرم را با دست راست محکم نگه می‌دارم و به سمت پوریا می‌روم. در یک لحظه شمشیر پوریا به شمشیرم می‌خورد و شمشیر از دستم رها می‌شود. احساس می‌کنم چیزی از زیر گردنم می‌گذرد. تعادلم را از دست می‌دهم. سرم گیج می‌رود و روی زمین می‌افتم. پوریا صدایم می‌زند:

- دایانا!

نباید اجاره دهم به سمتم بیاد و مرا بلند کند. بی‌درنگ از روی زمین بلند می‌شوم. پوریا را می‌بینم که روبه‌رویم ایستاده است. با نگرانی می‌گوید:

- حالت خوبه؟

هنوز نمی‌دانم چه اتفاقی افتاده است. سرم را خم می‌کنم و به گردن و سینه‌ام نگاه می‌کنم. روی سینه راستم خراشی خورده است. خراشی که مانتو و پیراهن‌م را پاره کرده است. اما زخمی نشده‌ام. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم تا بدنم معلوم نشود. می‌گویم:

- حالم خوبه. فقط

اجازه نمی‌دهد جمله‌ام را تمام کنم. شنلش را که از تنفس درآورده است، روی شانه‌ام می‌اندازد. با تعجب سرم را بلند می‌کنم و به چهره‌اش نگاه می‌کنم. بند شنل را زیر گردنم گره می‌زند. بدون آنکه بند را ره‌کند، به چهره‌ام نگاه می‌کند. دهانم را باز می‌کنم تا حرفی بزنم اما صدایی مانعم می‌شود:

- بانو دایانا؟

پوریا که صدای کارن را می‌شنود، از من فاصله می‌گیرد. کارن به من نزدیک‌تر می‌شود. کنارم می‌ایستد و آرام می‌پرسد:

- حالت خوبه؟

هنوز نفس نفس می‌زنم. به شنلی که بر تن دارم نگاه می‌کنم. شنل پوریاست. آری! این شنل پوریاست. به او که روبرویم ایستاده است، نگاه می‌کنم. چهره‌اش نگران است. همان‌طور که باید باشد. همان‌طور که من می‌خواهم باشد. چشمانم را می‌بندم و نفس عمیقی می‌کشم. بوی عطر پوریا در سرم می‌پیچد. انگار همین دیروز بود که از باع بر می‌گشتیم و او شنلش را روی شانه‌ام انداخت. می‌خواهم لبخند بزنم اما نمی‌توانم. چشمانم را باز می‌کنم و بلند می‌گویم:

- من خوبم.

هم کارن و هم پوریا هر دو باید این را بدانند. آری! من واقعاً خوبم. اگر مجبور به انتخاب میان این دو نفر نبودم، حتی می‌توانستم بهتر هم باشم. اما کدام انتخاب؟ حلقه‌ای که در دست و فرزندی که در شکم دارم، به خوبی نشان می‌دهد من قبل انتخابم را کرده‌ام. باید به انتخابم وفادار بمانم. دوباره عطر پوریا در سرم می‌پیچد. عطری که هنوز مرا مدهوش می‌کند. نمی‌توانم بیش از این اینجا بمانم. نمی‌خواهم باز هم کارن و پوریا را کنار هم ببینم. به طرف کیقباد می‌چرخم. ادای احترام می‌کنم و می‌گویم:

- من رو ببخشید کیقباد.

برمی‌گردم. از میان کارن و پوریا می‌گدرم و به سمت در تالار می‌روم. به سرعت از تالار خارج می‌شوم و به طرف عمارت مهمان حرکت می‌کنم. صدای قدم‌هایی را پشت سرم می‌شنوم. بدون توجه به حرکت ادامه می‌دهم. به عمارت که می‌رسم درنگ نمی‌کنم و وارد می‌شوم. در را می‌بندم و پشت به در می‌ایستم. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. قلبم بی‌وقفه می‌زند. بعض سنگینی که در گلویم است حتی با اشک‌هایم نیز آرام نمی‌شود. پوریا با من چه کرد؟ ما هر دو با خودمان چه کردیم؟ سیمین صدایم می‌زند. پاسخی نمی‌دهم. در همین لحظه در باز می‌شود. جلوتر می‌روم و برمی‌گردم. عمو آرشاویر با نگرانی می‌پرسد:

- حالت خوبه؟

دستانم را بلند می‌کنم و اشک‌هایم را پاک می‌کنم. عمو جلوتر می‌آید. دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد و می‌گوید:

- پزشک خبر کنم؟

- نه. اون ضربه چیزی نبود.- بغضنم را فرومی‌خورم. - خوبم.

- کارن می‌خواست بیاد اما فرمانده گرشاسب گفتن بهتره در مراسم بمونه.

- درسته. بهتره تا پایان مراسم باشه.

- تو خوب نیستی دایانا.

نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. سرم را به چپ و راست تکان می‌دهم و می‌گویم:

- نه. خوب نیستم. هیچ وقت خوب نبودم. فقط... تظاهر بود.

- ولیعهد بہت چی گفت؟

- هیچچی.

- چند بار با هم صحبت کردید.

- مهم نبود.

- پس چه چیزی تو رو به این حال درآورده؟

نفس عمیقی می‌کشم. عطر پوریا در سرم می‌پیچد. عطرش، صدایش، نگاهش، دایانا گفتنش... از عمو

فاصله می‌گیرم و روی صندلی می‌نشینم. آرام می‌گویم:

- اگر ممکنه تنها باشم.

- مطمئنی نمی‌خوای صحبت کنیم؟

- مطمئنم.

- باشه.

عمو لحظه‌ای به من نگاه می‌کند و سپس از اتاق خارج می‌شود. سرم را روی میز می‌گذارم و چشمانم را

می‌بندم. پس از سکوتی کوتاه صدای سیمین را می‌شنوم. بدون آنکه اجازه دهم وارد می‌شود. خود را به کنارم می‌رساند و دستانش را روی شانه‌هایم می‌گذارد. به او نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- قلبم داره تکه میشه سیمین.

- خوب میشید بانو. طول می‌کشه اما خوب میشید.

صدای لرزانش را که می‌شنوم از جا بلند می‌شوم و در آغوشش جای می‌گیرم. مادر... کاش مادر اینجا بود. چند بار در زندگی ام آرزو کرده‌ام کنارم باشد؟ کم... بسیار کم. اما در آن لحظات همیشه از ته دل خواستم. او را با تمام وجود می‌خواستم. اما چه شد؟ مادر برگشت؟ نه. همان‌طور که پوریا را هم می‌خواستم و امروز تنها شنلش بر شانه من است. سرم را از روی شانه سیمین برمی‌دارم. بر روی شنل پوریا دست می‌کشم. می‌خواهم نفس عمیقی بکشم و عطرش را بشنوم اما... می‌ترسم. بسیار می‌ترسم. سیمین آرام می‌گوید:

- بهتر نیست زودتر شنل ولیعهد رو به عمارت‌شون تحويل بدیم؟

بخشی از نگرانی‌هایم را در نگاه نگران سیمین می‌بینم. آری. بهتر است زودتر این شنل از این عمارت خارج شود. شنل را از تم درمی‌آورم و به سمت سیمین نگه می‌دارم. سیمین که دستش را جلو می‌آورد شنل را محکم‌تر می‌گیرم. و در لحظه‌ای که دست سیمین به شنل می‌رسد آن را به سمت خود می‌کشم. سیمین دستش را عقب می‌برد و سرش را پایین می‌اندازد. شنل را به صورتم نزدیک‌تر می‌کنم. دیبا می‌گفت هر جایی نروم، هر کاری نکنم و هر چیزی نخورم. بوسیدن عطر پوریا هم در این موارد قرار می‌گیرد؟ اصلاً اگر کارن اینجا بود چنین کاری می‌کردم؟ نه. اگر واقعاً می‌خواستم پوریا را رها کنم این‌طور به شنلش چنگ می‌زدم؟ نه. اما هیچ یک از این سوالات و پاسخ‌ها نمی‌توانند مانع من شوند. شاید آخرین بار باشد که می‌توانم پوریا را انقدر نزدیک به خود احساس کنم. آخرین بار... چشمانم را می‌بندم و نفس عمیقی می‌کشم. گلوییم می‌سوزد. بسیار می‌سوزد. نه تنها گلوییم انگار تمام وجودم داغ می‌شود و در آتش می‌سوزد. پاهایم سست می‌شوند. روی زمین می‌نشینم. شنل پوریا را تنگ در آغوش می‌گیرم و اشک می‌ریزم. سیمین دستانش را دور بدنم حلقه می‌کند. در میان هق‌هق گریه‌ام می‌گویم:

- ارزشش رو نداشت سیمین. هیچ‌کدام از خاطرات شیرین‌مون ارزش تلخی این لحظه رو نداشت.

فصل بیست و هفتم

- داری فکر می کنی؟

سرم را بلند می کنم و به کارن که رو به رویم نشسته است، نگاه می کنم. لبخندی بر لب می آورم و می گوییم:

- دارم به صحبت های موبد آذرمه ر فکر می کنم.

- به مزدک و عقایدش؟

- چطور زودتر نفهمیدم بخشی از عقایدی که موبد آذرمه ر به من آموزش میدن، عقاید آین مزدکه؟ - مکث می کنم. - جالبه که پدر هم از این آموزش ها اطلاع داشته و قبول شون داره.

- همون طور که موبد گفتن به خاطر اشتباهاتی که این آین جدید داره و تندروی هایی که مزدکی ها داشتن، اعلام مزدکی بودن خطرناکه.

- اما بالاخره پدر و موبد آذرمه ر من رو با بخشی از همین عقاید بزرگ کردن. فقط اسمش رو نگفتن.

- وقتی یک آین به عنوان شورش بر علیه دین و حکومت شناخته می شه، مردم محتاط تر نامش رو میارن.

- چقدر دقیق به صحبت های موبد آذرمه گوش دادی.

- از موبد خوشنم اومد. معلوم بود آدم خوبی هستن.

- همین که هیچ دین و آینی رو کامل و درست نمی دونن نشون میده چقدر دانا هستن. موبد آذرمه ر از مزدک تعریف کرد اما خودش رو مزدکی نمی دونست. می گفت دینی که من دارم مجموعه ای از همه ادیانه.

- اما بالاخره هر کس باید پیرو دینی باشه و یک راه برای زندگی داشته باشه.

- وقتی امروز همه دین ها و کتاب ها تحریف شدن، نمی شه به یک دین اعتماد کرد.

- مگه انجیل برنابا رو دوست نداشتی؟

- البته که دوست داشتم. حتی می دونم بین انجیل ها بهترینه. اما در مقایسه با اوستا نمی تونم حرفی

بزندم.

- فکر می کردم با حرفهایی که شنیدی بیشتر به مسیحیت گرایش پیدا کردی.

- چطور؟

- موبد گفتن دین زرتشت چند دسته شده.

- دین مسیح هم چند دسته شده.

- ما انجیل برنابا رو داریم که بقیه ندارن.

- شاهدخت پرین هم اوستایی رو جمع آوری می کنن که بقیه نخواهند داشت.

- تا وقتی که این اوستا جمع آوری بشه می خوای چی کار کنی؟

- می خوام با دین زرتشت چند دسته شده بیشتر آشنا بشم. البته اگر مسئولیت‌های مرزبانی این اجازه رو بهم بده.

کارن به مهر مرزبانی که در انگشتمن است، نگاه می کند. مهر را از انگشتمن بیرون می آورم و میان مان نگه می دارم. می گوییم:

- زیباست، نه؟

- برازنده توئه.

- خیلی دوستش دارم.

مهر را دوباره در انگشتمن می کنم. کارن پس از سکوت کوتاهی بی مقدمه می گوید:

- دیروز خوب مبارزه کردی.

با تعجب به او نگاه می کنم. تا به حال درباره دیروز صحبت نکرده بودیم. ادامه می دهد:

- نشد زودتر ازت تعریف کنم.

- اما من که... شکست خوردم.

- مهم اینه که خوب مبارزه کردی. - لبخند می زند. - حتی یک بار هم قبل از اینکه شمشیرت رو به حرکت دربیاری، به رقیب نگاه نکردی. با تسلط شمشیر می زدی.

صحنه‌های مبارزه در ذهنم تکرار می‌شوند. لحظه‌ای را که شمشیر پوریا از زیر گردنم عبور کرد، به یاد می‌آورم. چه لحظه سختی بود. ممکن بود اتفاق بدی بیفتدم. خوشحالم که وضع پیچیده‌تر نشد. کارن پس از سکوت من می‌گوید:

- خوب مبارزه کردی اما نمی‌خوام دوباره تکرار بشه.

- یعنی چی که نمی‌خوای؟

- اگر دوباره شرایطی پیش اومد که جلوی ولیعهد شمشیر بزنی، نمی‌خوام بپذیری.

- یک مبارزه نمادین بود.

- حتی اگر نمادین باشه.

- نمی‌تونستم بذارم تو با ولیعهد مبارزه کنی.

- من هم نمی‌تونم بذارم. - لحنش جدی‌تر می‌شود. - دیگه تکرار نمی‌شده.

- اولین باره که می‌گی چی کار کنم و چی کار نکنم.

- اگر اذیتت می‌کنه، تلاش می‌کنم آخرين بار باشه.

- تلاش می‌کنی؟

- اگر خودت حواس‌تو در جمع کنی، مجبور نمی‌شم بهت تذکر بدم.

کارن بسیار جدی به نظر می‌رسد. البته عصبانی نیست. با آرامش این جملات را بر زبان می‌آورد.

می‌گوییم:

- این توصیه رو به پای نگرانی و محبت نسبت به خودم می‌ذارم.

- جز نگرانی و محبت دلیلی نداره چنین حرفی بزنم.

- اما می‌تونه دلیل دیگه‌ای هم داشته باشه.

- چه دلیلی؟

- مثلاً اینکه از ولیعهد متنفر باشی.

چشمان کارن گرد می‌شوند. سرش را تکان می‌دهد و می‌گوید:

- ولیعهد کاری نکرده که من از ش منفر باشم.
- وقتی پیشنهاد داد من رو دایانا مامیگونیان خطاب کنن، ناراحت نشدی؟
- هر کس نظر و پیشنهادی داره. ولیعهد هم نظر خودش رو گفت.
- وقتی تو رو به مبارزه دعوت کرد چطور؟
- از قبل می دونستم ممکنه از من کینه ای به دل داشته باشه. برام عجیب نبود.
- این ها رو واقعا داری میگی؟
- تو توقع داری من از ولیعهد منفر باشم؟
- نه. توقع ندارم. یعنی حالا که این طور نیست، خوشحال هم هستم.
- خب؟
- خب که... همین دیگه. - نگاهی به شمع جلوی آینه می اندازم. - دیروقتنه. باید بخوابیم. بهتر است این بحث ادامه پیدا نکند. بی درنگ از روی صندلی بلند می شوم و به طرف تخت می روم. پتو را که کنار می زنم، صدای گیتی را می شنوم:
- بانو دایانا؟ می تونم بیام داخل؟
- به کارن نگاه می کنم. او نیز تعجب کرده است. دلیلی ندارد این وقت شب گیتی کاری با من داشته باشد. پس از اجازه من وارد اتاق می شود. به سمتش می روم. کنارش می ایستم و می پرسم:
- چی شده؟
- شاخدهست پرین گفتن می خوان شما رو ببینن.
- الان؟
- گفتن این نامه رو به شما بدم.
- نامه ای را به سمتم می گیرد. آن را بر می دارم و باز می کنم. مشغول خواندن می شوم:
- اگر حرفی برای گفتن داری، زیر درخت بید منتظرم.
- پوریا

تلاش می‌کنم چهره‌ام آرام به نظر برسد. از گیتی می‌پرسم:
- شاخدشت فقط همین رو دادن؟ چیز دیگه‌ای نگفتن؟
- نه بانو.

کارن می‌پرسد:
- چی نوشتن؟

نباید دروغ بگویم. شاید بهتر باشد نامه را فراموش کنم و اصلاً به دیدن پوریا نروم. اما نمی‌توانم. کاش زمان بیشتری برای تصمیم گرفتن داشتم. بهترین کار این است که فعلاً از کارن جدا شوم. آن وقت

بهتر می‌توانم تصمیم بگیرم. می‌گویم:

- می‌خوان من رو ببینن.

- همین الان؟

- کار واجبی دارن.

- چه کاری؟

- بعداً برات می‌گم. فعلاً باید برم.

- من هم حاضر می‌شیم و همراهت می‌یام.

- نه. خودم میرم.

- این طوری که نمی‌شه.

- می‌شه. - با جدیت به او نگاه می‌کنم. - قصر که امنه. تنها میرم.

کارن دیگر اعتراضی نمی‌کند. به سمت کمد می‌روم. در را باز می‌کنم و روسربی و مانتوبیم را بیرون می‌آورم. مشغول آماده شدن می‌شوم. به گیتی می‌گویم:
- بیرون باش تا بیام.

گیتی ادای احترام می‌کند و از در خارج می‌شود. کارن می‌پرسد:

- کجا باید با شاهدخت ملاقات کنی؟

به خوبی می‌دانم نگرانی کارن از چیست. باید شک و تردیدش را از بین ببرم. به سمتش می‌روم.
جلویش می‌ایستم و می‌گویم:

- قرار نیست که به عمارت و لیعهد برم. - لبخند می‌زنم. - به من اعتماد داشته باش.
- اعتماد دارم.
- زود برمی‌گردم.

از کنارش می‌گدرم و از اتاق خارج می‌شوم. به همراه گیتی و چند نفر از محافظان به راه می‌افتم. از
عمارت مهمان که فاصله می‌گیریم، می‌ایستم. از گیتی می‌پرسم:

- نامه رو خود شاهدخت بہت دادن؟
- خدمتکارشون نامه رو آوردن. - مکث می‌کند. - چی نوشتن؟

به ماہ بالای سرم نگاه می‌کنم. امشب ماہ کامل است و همه‌جا را روشن کرده است. تماشای ماہ کامل
اردیبهشت ماہ از باغ و لیعهد باید لذت‌بخش‌تر باشد. آهی می‌کشم. چطور می‌توانم هنوز برای دیدن پوریا
و آن باغ ذوق و شوق داشته باشم؟ من که به زودی مادر می‌شوم باید عاقل‌تر باشم. نامه را باز می‌کنم و
دوباره می‌خوانم. اگر الان نروم، همه‌چیز میان من و پوریا تمام می‌شود. به یاد شنلش می‌افتم. او نشان
داد که هنوز برایش مهم هستم. حالا نوبت من است که کمی او را آرام کنم. شاهدخت پرین گفت باید
به پوریا نشان دهم هنوز دوستش دارم. هر چند اشتباه است اما نمی‌توانم همین طور هم ساكت بمانم.
نمی‌توانم نسبت به درخواست ملاقات پوریا بی‌تفاوت باشم. باید از خودش بپرسم. آری. به ملاقاتش
می‌روم و بعد تصمیم می‌گیرم حقیقت را به او بگویم یا نه. بهترین راه همین است. دوباره به راه می‌افتم.
از کنار عمارت پادشاه که می‌گدرم، گیتی می‌پرسد:

- دارید کجا میرید؟
- زیر درخت بیم.
- ولیعهد اونجا هستن؟
- نوشته اگر حرفی دارم زیر درخت بیام.

- می خواید چی بگید؟

- می خوام ببینم.

- اگر ببینیدشون بعد چی میشه؟

باغ را که رو به رویم می بینم، از سرعت قدم هایم کم می کنم. در تاریکی شب درختان انگور را واضح نمی بینم. تنها شاخه های سیاه شان در زیر نور ما دیده می شوند. به باع که می رسم، می ایستم. به پاهایم نگاه می کنم. حالا که می دانم پوریا انتهای این باع در انتظارم است، باز هم ممکن است پاهایم مانع ورودم شوند؟ بعید می دانم. به ما نگاه می کنم. به یاد گردنبند یادگاری مادرم می افتم. گردنبندی که دیگر آن را در دست پوریا ندیدم. آرام به گیتی می گویم:

- شنیدم مادرها هرگز فرزندان شون رو رها نمی کنن.

- من هم شنیدم.

- شنیدم مرده ها هم از دنیا خودشون ما رو می بینن و می تونن بهمون کمک کنن.

- می خواید از مادرتون کمک بگیرید؟

- آره. - چشمانم را می بندم. - تا حالا ازت کمک نخواستم مادر. اما این بار اگر هستی، کمکم کن. با چشمان بسته ام اولین قدم را برای ورود به باع برمی دارم. چشمانم را باز می کنم. پیمودن ادامه مسیر آسان تر به نظر می رسد. به گیتی می گویم:

- کنار محافظان بمون تا برگردم.

اعتراضی نمی کند. با قدم های سنگین به طرف انتهای باع حرکت می کنم. از کنار درختان انگور و انار می گذرم و به جوی آب می رسم. سرم را بلند می کنم. درخت بید را که می بینم، سر جایم می خکوب می شوم. چرا انقدر شاخه های سبزش کوتاه شده اند؟ بغضی در گلوبیم سنگینی می کند. صدای پوریا را می شنوم:

- پس او مددی.

- با درختمون چی کار کردی؟

- هنوز بهش میگی درخت مون؟

لحن صحبت‌هایش را دوست ندارم. سرم را می‌گردانم و به او که نگاهش به من است، نگاه می‌کنم. با اخم می‌پرسم:

- چرا شاخه‌های درخت رو قطع کردی؟

- ناراحت شدی؟

- نباید بشم؟

- نه. نباید بشی.

به آن طرف جوی می‌رود. زیر درخت بید می‌ایستد. به من نگاه می‌کند و ادامه می‌دهد:

- چرا فرمانده کارن رو به همراه خودت نیاوردی؟ - لبخند کوچکی بر لب می‌آورد. - منتظرش بودم.

- اگر به خاطر این حرف‌ها می‌خواستی من رو ببینی، حداقل می‌گفتی زره بیوشم و آماده بیام.

- این حرف هم ناراحتت کرد؟ - مکث می‌کند. - البته حدس می‌زدم ناراحت بشی.

- چرا این طوری شدی؟

- چطوری شدم؟

- خیلی سنگدل شدی.

- به حلقه تو دستت نگاه کن. حالا دوباره بگو. چه کسی سنگدل شده دایانا؟

- تو سنگدل شدی.

پوریا آرام می‌خنند. سرش را به چپ و راست تکان می‌دهد. آرام که می‌شود، عقب می‌رود و به تنے

درخت تکیه می‌دهد. می‌گوید:

- شروع کن.

- چه چیزی رو؟

- صحبت کردن رو. حرف‌های رو بزن و سریع‌تر برو.

- من حرفی ندارم.

- پس چرا او مددی؟ نوشته بودم اگر حرفی داری بیا.
نگاهم را از او می‌گیرم و سرم را پایین می‌اندازم. چقدر صحبت کردن با او سخت شده است. پوریا
می‌پرسد:

- چی شد؟ - سرم را بلند می‌کنم. - بالاخره برم یا بمونم؟
با اخم به من نگاه می‌کند. دلم می‌خواهد حداقل از نامه‌هایی که به دستم نرسیده است بگویم. اما این
برخوردش مرا منصرف می‌کند. به سختی می‌گویم:
- خیلی بد صحبت می‌کنی.

- توقع داشتی بہت خوشامد بگم و با لبخند حضورت در تیسفون رو جشن بگیرم؟
- نه. چنین توقعی نداشتیم.
- پس چی؟

- هیچی. فکر کنم بهتره من برم.
می‌خواهم برگردم و از باع خارج شوم اما صدای بلند پوریا مانع می‌شود:
- کجا؟

- انگار نبودن من برای هردوی ما بهتره.
- تا وقتی اجازه ندادم، قدمی برنمی‌داری. به سوالات من جواب میدی، بعد میری.
- چه سوالی؟
- چرا رفتی؟

ساکت می‌شوم. نمی‌دانم چطور باید پاسخ بدهم. من به کیقباد قول دادم هرگز این موضوع را با پوریا در
میان نگذارم. پوریا می‌گوید:
- بگو چرا رفتی.
- نمی‌تونم بگم.
- کیقباد دستور داد؟

- گفتم که نمی‌تونم بگم.
- باشه. سوال بعد رو می‌پرسم. چرا جواب نامه‌ها رو ندادی؟
- سرم را پایین می‌اندازم و نگاهم را از او می‌گیرم. پوریا بی‌درنگ می‌گوید:
- این رو هم نمی‌تونی بگی؟
- اگر بگم نه، چی کار می‌کنی؟
- سوال آخر رو می‌پرسم. - اخم می‌کند. - چرا ازدواج کردی؟
- اگر باز هم بگم نمی‌تونم...
- خدانگه‌دار دایانا. - با چشمان گردشده‌ام به او نگاه می‌کنم. - اگر جوابی نداری، خدانگه‌دار.
- به همین راحتی؟
- به همین راحتی.
- تو از من متنفری.
- نباید باشم؟
- نه. نباید باشی.
- به چه دلیل؟ چون رفتی؟ چون حتی یک شب هم به من فرصت ندادی؟ چون من رو فراموش کردی
- ... و
- فراموشت نکردم.
- پس این سکوت یعنی چی؟
- یعنی ندونستن حقیقت راحت‌تر از کنار او مدن با اونه.
- کدوم حقیقت؟
- جواب تک تک سوالات، حقیقت به حساب میان.
- پس باید بشنوم.
- می‌خوای جواب‌های تلخی رو بشنوی که فقط پذیرفتن این شرایط رو برآمون سخت‌تر می‌کنه؟

- آره. می خوام بشنوم.

- وقتی دیگه راهی برای رسیدن نیست، چرا بیشتر خودمون رو اذیت کنیم و با دونستن حقیقت...
- من می خوام بدونم چه چیزی تو رو از من گرفته.
- دونستن ش چه فرقی به حالت می کنه؟
- حداقل می فهمم نسبت بهت چه احساسی باید داشته باشم. فراموشت کنم، ببخشمت، دوستت داشته باشم یا ازت متنفر باشم.
- مثل قبل باش.
- با این سوال‌ها نمی‌تونم. تو بودی می‌تونستی؟
- اگر جای تو بودم به خوشایندترین حالت ممکن فکر می‌کردم و همون رو باور می‌کردم.
- اما من نمی‌تونم.
- پوریا...
- من فقط می‌خوام حرف بزنی. هر چیزی می‌خوای بگی، بگو. اصلاً بگو هرگز من رو دوست نداشتی. بگو به دنبال مقام ملکه بودی. فقط سکوت نکن دایانا. با من حرف بزن.
- اشک در چشمانم جمع می‌شود. پوریایی که مقابلم ایستاده است، دیگر عصبانی نیست. او فقط غمگین است. به اندازه تمام پانزده ماهی که از هم دور بودیم، غمگین است. شمرده شمرده می‌گوییم:

- ببخشید که به خاطر من اذیت شدی.

- من نمی‌خوام ببخشید بشنوم. من سه سوال پرسیدم و ...

- باشه. میگم. - مکث می‌کنم. - همه رو میگم.

پوریا کمی آرام می‌شود. پس از سکوت کوتاهی، به تنہ درخت بید اشاره می‌کند و می‌گوید:

- زیر درخت بشینیم؟

نمی‌خواهم کنارش بشینیم. همین الان هم زیادی به هم نزدیک هستیم اما چاره‌ای ندارم. به زبان آوردن پاسخ سوالاتش بسیار دشوار است. اگر بشینیم، می‌توانم آرام‌تر باشم. از جوی آب عبور می‌کنم و به طرف تنہ درخت می‌روم. پوریا هم روبه‌رویم با فاصله می‌نشینند. سرم را بلند می‌کنم و به شاخه‌های کوتاه بید نگاه می‌کنم. چرا این طور شده است؟ می‌گویم:

- تا به حال انقدر از خراب شدن یک درخت ناراحت نشده بودم.

- خراب نشده. باغبان گفت ریشه‌های ضعیفی دارد. باید شاخه‌ها کوتاه بشن تا دوباره قوی بشه.

- یعنی خوب میشه؟

- آره. خوب میشه.

- کاش ما هم خوب می‌شدیم.

- حقیقت رو بگو دایانا. شاید حقیقت حال مون رو خوب کنه.

- خوب نمی‌کنه.

- باشه.

با لحنی تندی این را می‌گوید و ساكت می‌شود. نفسش را از دهانش بیرون می‌فرستد و با صدای آرامی ادامه می‌دهد:

- حتی اگر حال مون رو خوب نمی‌کنه، بگو.

لبانم را بر هم می‌فشارم. بهتر است با غمناک‌ترین حقیقت میان‌مان شروع کنم. به آرامی می‌گویم:

- نامه‌هات به دستم نرسید.

- یعنی چی؟

- وقتی به دستم رسید که خیلی دیر شده بود.

- من در این مدت چهار نامه برات فرستادم و تو فقط به یکی...

- می دونم. تو نامه فرستادی. اما کسی پنهان شون کرد و نداشت به دست من برسه.

- چه کسی؟

- مهم نیست چه کسی بوده. مهم اینه که حالا می دونی اگر جوابی ندادم به این دلیله که نامه‌ای به دستم نرسیده.

- نامه آخر که به دستت رسید.

- دیر به دستم رسید. پدر بعد از مراسم ازدواج نامه رو بهم داد.

- امکان نداره.

- گفتم که حقیقت دردناکه. بهتر بود من رو سنگدل و بی احساس می دیدی تا اینکه...

- خب نامه‌ها به دستت نرسید. چطور حاضر شدی ازدواج کنی؟

- داری من رو بازخواست می کنی؟

- حتی اگر هیچ کدام از نامه‌ها به دستت نرسیده باشه، باز هم حق نداشتی...

- تو اصلاً می دونی تو این مدت به من چی گذشته؟

- به من هم سخت گذشت اما...

- اما چی؟ تو چی کار کردی پوریا؟ تو به خاطر من چی کار کردی؟

- من برات نامه فرستادم.

- من هم میگم نامه‌ها به دستم نرسید.

- نرسیده باشه. این دلیل نمیشه که تو همه‌چیز رو فراموش کنی و...

- فراموش نکردم.

- پس چرا ازدواج کردی؟

- چرا؟ واقعاً می‌پرسی چرا؟

- می‌خوام بدونم چطور حاضر شدی من رو رها کنی؟

- پس می‌خوای حالم رو برات بگم.

- اگر دلیل این کارت میشه، بگو.

- باشه. پس خوب گوش کن پوریا. - افکام را مرتب و شروع می‌کنم. - من اسفندماه از تیسفون رفتم و بعد از دو ماه سخت و سرد به آرماییر رسیدم. روزهای سرد اردیبهشت منتظر یک خبر، یک نامه، یک پیک از تیسفون بودم که فقط حالم رو بپرسه. به خودم می‌گفتم پوریا حتماً به دنبالم می‌اد. من منتظرت بودم. - نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. - اردیبهشت گذشت و خرداد از راه رسید. می‌دونی بین آدمهای غریبیه یک دختر تنها بودن یعنی چی؟ می‌دونی وقتی بہت میگن باید با فلان آدم ازدواج کنی و همسر مرزبان ارمنستان بشی، یعنی چی؟ نه. نمی‌دونی. اما گذشت. خرداد گذشت. تیر هم گذشت. شد شش ماه. شش ماه از ندیدن گذشت. اما باز هم خبری نشد.

نه نامه‌ای، نه پیکی... هیچی. اما نامه کیقباد رسید. نامه‌ای که بهم انگیزه داد و راه جدیدی برای مراقبت از خودم نشون داد. بهم نشون داد که من دایانای هفده ساله می‌تونم مرزبان بشم. پس وسایل را جمع کردم و به دوین رفتم. مرداد گذشت، شهریور گذشت، مهر رسید. مهرماه و مهرگان و زنده شدن خاطرات‌مون. و تنها یی. صبح و شب تنها یی... باز هم نه نامه‌ای، نه پیکی... آبان‌ماه شد. - صدایم می‌لرزد. - تولدم بود. باز هم نه نامه‌ای، نه پیکی... - بغضم می‌شکند. - من خیلی تنها بودم پوریا. و تو همون تنها یی و نامیدی تصمیم گرفتم آیندم رو عوض کنم. من تو رو رها نکردم، فراموشت هم نکردم، من فقط آیندم رو عوض کردم. چون فکر کردم آینده‌مون تموم شده... چون فکر کردم تو من رو رها کردم.

- چطور چنین فکری کردی؟

- وقتی هیچ خبری از من نگرفتی...

- باید حدس می‌زدی که نامه‌هام به دستت نرسیده.

- تو هم باید چنین حدسی می‌زدی. - اشک‌هایم را پاک می‌کنم. - چرا بعد از این جواب نگرفتن‌ها، پیکی

- نفرستادی که بفهمی نامه‌ها به دستم رسیده یا نه.
- فکر کردم رفتی و دیگه نمی‌خوای جوابم رو بدی.
- پس تو هم فکر کردی من رهات کردم.
- تو رفتی دایانا.
- تو من رو نگه نداشتی.
- جلوی مادرم توقع داشتی چی کار کنم؟
- توقع داشتم دستم رو محکم بگیری و جلوی مادرت بگی که بمونم.
- تو شرایط من رو می‌دونستی.
- تو هم حال خراب من رو می‌دونستی.
- می‌تونستی حداقل یک شب پهم فرصت بدی. فردای اون روز من گیو رو به عمارت فرمانده فرستادم. اما گفتن که تو رفتی.
- اگر همون روز پیکی به دنبالم می‌فرستادی، قبل از اینکه از تیسفون دور بشم برمی‌گشتم.
- اون روز، جشن ازدواج بود. انقدر درگیر بودم که فرصت نداشتم...
- خب فردا نه، روز بعد نه، هفته بعد. من رفتم، من جواب نامه ندادم، همه این‌ها درست... اما تو چی؟ برای از دست ندادن من چقدر جنگیدی؟
- تا حدی که می‌تونستم جنگیدم.
- توان ولیعهد همین قدره؟
- همین قدر نیست اما غرور ولیعهد که نباید قربانی رفتن تو بشه.
- حیرت‌زده می‌شوم. این صحبت پوریا زیادی برایم سنگین است. سنگین است اما غریبه نیست. من هم زمانی می‌توانستم برایش نامه بنویسم. اما ننوشتم. ننوشتم چون می‌ترسیدم پاسخ پوریا نه باشد و غرورم پایمال شود. غرور! قلبم تیر می‌کشد. از روی زمین بلند می‌شوم. پوریا صدایم می‌زند:
- دایانا!

بدون توجه به او به سمت جوی آب می‌روم. پیش از آنکه قدم دیگری بردارم، جلویم می‌ایستد و می‌گوید:

- بیشتر تلاش نکردم چون می‌ترسیدم نخوای برگردی.
- می‌فهمم.

می‌خواهم از کنارش عبور کنم، اما دوباره روبه‌رویم می‌ایستد و مانع می‌شود. می‌گوید:
- نرو.

- مگه هنوز حرفی باقی مونده؟
- جواب بقیه سوال‌ها رو ندادی.

- جواب هر سوالی رو بدم، از تو هم باید توضیحی بشنوم. ترجیح میدم دیگه چنین جملاتی به زبون نیاری.

- پس من رو درک نمی‌کنی.
- تو چطور؟ تصمیمات من رو درک می‌کنی؟
- نباید ازدواج می‌کردم.

- دیگه همدیگه رو نمی‌فهمم پوریا.

- چون کنار هم نبودیم. چون مدت‌ها بین‌مون فاصله بود. چون تو رفتی دایانا.
- برگشتیم سر جای اول؟
- نباید می‌رفتی.

- تموم شد پوریا. خوب یا بد تموم شد. این تلخ‌ترین حقیقتیه که هر دو می‌دونیم و انگار هنوز داریم ازش فرار می‌کنیم.

دیگر درنگ نمی‌کنم. از کنارش می‌گدرم. این بار مانع نمی‌شود. از جوی آب که عبور می‌کنم، صدایش را می‌شنوم:
- هنوز تموم نشده.

می‌ایstem. بر می‌گردم و با جدیت می‌گوییم:
- از حقیقت فرار نکن.

- فرار نمی‌کنم. - به درختان نگاه می‌کند. - گیو؟
پس از مدتی گیو را میان درختان می‌بینم. گیتی نیز کنارش ایستاده است. پوریا می‌گوید:
- بیارش.

گیو دوباره در تاریکی محو می‌شود. می‌پرسم:
- چی رو باید بیاره؟

- شاید یک حقیقت تلخ رو.

- اگر می‌خوای گردنبند آب و آتش رو بیاری و ...

- آب و آتش نه. می‌خوام بدونی هرگز رهات نکردم.

- بعد از اینکه ازدواج کردم، باید رهام می‌کردی.

- واقعاً؟

- درستش اینه که ای کاش می‌تونستم بگم که باید رهام می‌کردی اما هنوز هم ...

گیو به سمت مان می‌آید. او را می‌بینم که نوزادی را در آغوش گرفته است. ساکت می‌شوم. گیو جلو می‌آید و نوزاد را به دست پوریا می‌دهد. حتماً پسر پوریاست. لحظه‌ای سرم گیج می‌رود. گیو عقب می‌رود و از ما فاصله می‌گیرد. چند بار پشت سر هم پلک می‌زنم. پوریا می‌گوید:

- نمی‌خوای پسرم رو ببینی؟

نمی‌دانم با دیدنش چه حالی می‌شوم. اما نمی‌خواهم این لحظه را از دست بدهم. اگر بسیار شبیه پوریا باشد چه؟ می‌توانم دیدنش را از دست بدهم؟ به سمتش می‌روم. با تردید به او نزدیک می‌شوم. او را در آغوش پوریا می‌بینم. چشمان کوچکش باز است. چشمانی که سیاه هستند اما به درشتی چشمان پوریا نیستند. اشک در چشمانم جمع می‌شود. دستش را نوازش می‌کنم. به نوزاد تازه به دنیا آمده نمی‌ماند. باید حداقل دو ماه داشته باشد. کمی بی قراری می‌کند. می‌گوییم:

- بچه رو... بده به من.

پوریا پسرش را به سمتم می‌گیرد. او را آرام در آغوش می‌گیرم. دستانم را کمی تکان می‌دهم تا آرام شود. سرش را که روی سینه‌ام می‌گذارد، لبخندی بر لبانم می‌نشیند. پوریا می‌گوید:

- اسمش شاهزاده هرمز ساسانیه اما من... ارشیا صداش می‌کنم.

قلبم فرومی‌ریزد. سرم را بلند می‌کنم و به چشمان ناراحت پوریا نگاه می‌کنم. قطره‌ای اشک روی گونه‌ام می‌افتد. دیگر نمی‌توانم این وضع را تحمل کنم. برمی‌گردم. پشت به پوریا می‌ایستم. ارشیای کوچک‌مان را تنگ در آغوش می‌گیرم و آرام گریه می‌کنم. پوریا را پشت سرم احساس می‌کنم. دستانش را روی بازویانم می‌گذارد و نامم را بر زبان می‌آورد. در میان هق‌هق گریه‌ام، می‌گویم:

- این ارشیایی ماست، پوریا. این ارشیایی ماست.

پوریا می‌چرخد و روبه‌رویم قرار می‌گیرد. دستانش را به سمتم دراز می‌کند. لحظه‌ای به یاد کارن می‌افتم. قبل از آنکه بار دیگر دستانش مرا لمس کنند، عقب می‌روم و از او فاصله می‌گیرم. ارشیا را با یک دست نگه می‌دارم و با دست دیگر اشک‌هایم را پاک می‌کنم. بهتر است زودتر این دیدار را تمام کنم. سرم را خم می‌کنم و بوسه‌ای بر گونه ارشیا می‌زنم. او را به طرف پوریا می‌گیرم و می‌گویم:

- بگیرش.

- همین؟

به او نزدیک‌تر می‌شوم. ارشیا را در آغوشش می‌گذارم و آرام می‌گویم:

- مراقب پسرمون باش.

از پوریا فاصله می‌گیرم و به راه می‌افتم. پس از چند قدم دوباره تکرار می‌کند:

- همین؟ - سر جایم می‌ایستم. - همه واکنشت همین بود؟

دستم را روی قلبم می‌گذارم. تا همین لحظه زیادی با پوریا صحبت کرده‌ام. اگر زودتر به یاد کارن و خانواده جدیدمان می‌افتدام، همین کار را هم انجام نمی‌دادم. برمی‌گردم. به پوریا نگاه می‌کنم و با جدیت می‌پرسم:

- توقع داشتی چی کار کنم؟

- من بہت نشون دادم تو رو رها نکردم. اما تو چی؟

- همه‌چیز بین ما تموم شده. - به ارشیا اشاره می‌کنم. - این حقیقت شیرین هم نمی‌تونه حقیقت تلخ بین ما رو پنهان کنه.

- بگو دایانا. حداقل بگو که علاوه‌ای به اون مرد نداری.

با چشمان گردشده‌ام به پوریا نگاه می‌کنم. ادامه می‌دهد:

- بگو که این ازدواج یک پیوند اجباری بوده و تو اون مرد رو دوست نداری.

نمی‌دانم چه پاسخی باید بدhem. نمی‌توانم به پوریا دروغ بگویم. اما گفتن حقیقت هم سخت است. باید حقیقت را به شکل زیبایی بر زبان بیاورم. می‌توانم بگویم که من کارن را دوست دارم، اما تو را بسیار بیشتر دوست دارم. اما نه. چطور می‌توانم این کلمات را بر زبان بیاورم؟ من دیگر فقط خودم نیستم. کارن اگر این حرف‌ها را بشنود، چه فکری می‌کند؟ نمی‌توانم وفاداری را کنار بگذارم. صدای گریه ارشیا را می‌شنوم. بی‌درنگ به سمت پوریا می‌روم. دستم را روی سر ارشیا می‌کشم و می‌گویم:
- ممکنه گرسنه باشه.

- صحبت‌مون که تموم بشه می‌برمش.

- ما می‌تونیم بعداً صحبت کنیم. فعلاً برای اینکه ارشیا آروم بشه...

- جواب سوالم رو بده و همه‌ما رو آروم کن.

ارشیا همچنان بی‌تابی می‌کند. باید زودتر بروم. تازمانی که کنار پوریا باشم، بعید است جایی برود.
بالاخره تصمیمم را می‌گیرم. به پوریا نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- هیچ‌کس مثل ولیعهد ایران نمی‌تونه قلب من رو به لرزه دریاره. - دست ارشیا را می‌بوسم. - هیچ‌کس پوریا.

این را می‌گویم و با قدم‌های سریع از پوریا فاصله می‌گیرم. دیگر صدایش را پشت سرم نمی‌شنوم. صدای قدم‌هایش را هم همین طور. آیا این ملاقات آخرین ملاقات ماست؟ یعنی این جملات آخر،

جملات خداحافظی هستند؟ نمی‌دانم. دوست ندارم داستان‌مان این‌طور تمام شود. البته که داستان ما تمام شده است اما نمی‌خواهم آخرين وداع‌مان این‌طور باشد. از باع که خارج می‌شوم، گیتی را کنارم می‌بینم. می‌گوییم:

- قرار بود پیرون باع منتظرم بموانی.

- وقتی گیو و بچه رو دیدم، فقط او مدم که...

- اسمش ارشیاست.

- اسم متفاوتیه.

- آره. - بغضی سینه‌ام را می‌فشارد. - خیلی متفاوته.

بهتر است بیش از این اینجا نمانم. برای آخرین بار نگاهی به باع می‌اندازم و به راه می‌افتم. تصویر ارشیا تمام ذهنم را پر کرده است. چقدر خوب که پوریا اسمش را ارشیا گذاشته است. فکر نمی‌کردم بتوانم پسر نازآفرین را انقدر دوست داشته باشم. اما حالا که نامش ارشیاست.... اصلاً ارشیا که پسر نازآفرین نیست. پسر پوریا است. نامش را هم قبل از آنکه به دنیا بیاید خودم برایش انتخاب کردم. ارشیا! ساده و صمیمی، پرمفهوم و زیبا! البته شبیه به پوریا نبود اما زیبا بود. به یاد فرزند خودم و کارن می‌افتم. دستم را روی شکم‌م می‌گذارم. دیگر هرگز در چشمان او ارشیا را نخواهم داد. چه دختر باشد و چه پسر فرقی نمی‌کند. من ارشیایم را دارم. ارشیایی که به من و پدرش نشان می‌دهد عشق‌مان آنقدر هم بی‌نتیجه نبوده است. و زمانی که ارشیایی کوچک من ولیعهد ایران شود، چه می‌شود! دوست دارم این جملات مرا خوشحال کنند اما غمی را که در دل دارم، سنگین‌تر می‌کنند. بالاخره به عمارت مهمان می‌رسم. دستی روی گونه‌هایم می‌کشم و از گیتی می‌پرسم:

- خوبیم؟

- مشخصه گریه کردید.

- اگر کارن چیزی پرسید، می‌گم خستم و امشب رو می‌خوابیم. صبح که حالم بهتر شد توضیح میدم. فقط... ما پوریا رو ندیدیم، خب؟

- دروغ بگیم؟

- حقیقت رو نمیگیم.

- هر طور تصمیم شماست.

سرم را به نشانه تایید تکان می‌دهم و وارد می‌شوم. پرده را که کنار می‌زنم، کارن را میان اتاق می‌بینم.
لباس رسمی بر تن دارد. جا می‌خورم. می‌گویم:
- سلام.

پاسخی نمی‌دهد. نگاهش ترسناک به نظر می‌رسد. انگار عصبانی است. شمرده شمرده می‌گویم:
- چرا لباس پوشیدی؟

- گفتی به عمارت و لیعهد نمیری.

- نرفتم.

- باع جلوی عمارت، شامل عمارت نمیشه؟
حیرت‌زده می‌شوم. او حتما من و پوریا را دیده است. لحظه‌ای ترس و عذاب و جدان را احساس می‌کنم.
اما بعد عصبانی می‌شوم. می‌پرسم:

- تو من رو تعقیب کردی؟

- نباید می‌کردم؟

- معلومه که نباید می‌کردم.

- به هم چی گفتید؟

نفس‌هایم تنده می‌شوند. بدون آنکه پاسخ کارن را بدهم، برمی‌گردم و به سمت کمد می‌روم. روسربی را
از سرم برمی‌دارم و در کمد می‌اندازم. کارن با صدای بلندتری می‌گوید:

- پرسیدم بهش چی گفتی؟

با اخم به کارن نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- به من اعتماد نکردی.

- تو به من دروغ گفتی.

- دروغ نگفتم. یعنی فقط گفتم به عمارتش نمیرم... و نرفتم.
- بگو به هم چی گفتید.
- مثل بازیرس‌ها سوال می‌پرسی.
- نگاهم را از او می‌گیرم و بر می‌گردم. دکمه‌های مانتویم را باز می‌کنم. آن را از تنم در می‌آورم. دستان کارن را روی بازوام احساس می‌کنم. می‌گوید:
- این بار مهربانانه می‌پرسم... چطور به خودش اجازه داد انقدر بہت نزدیک بشه و این طور تو رو لمس کنه؟
- قلبم به سرعت به سینه‌ام می‌کوبد. چشمانم گرم می‌شوند. می‌گویم:
- تو که این رو دیدی، بعد که خودم رو عقب کشیدم ندیدی؟
- دیدم.
- تو که انقدر نزدیک بودی و ما رو می‌دیدی، صحبت‌مون رو نشنیدی؟
- کمی شنیدم.
- همون قدر که شنیدی کافی نبود تا بفهمی - صدایم می‌لرزد. - من حد و مرزها رو حفظ کردم؟
- بہت گفته بودم نمی‌خوام دیگه ولیعهد رو ببینی.
- دستانش را از روی بازوام کنار می‌زنم. رو به او می‌ایstem. چشمانم را تنگ می‌کنم و می‌گویم:
- چنین چیزی نگفته بودی.
- حالا می‌گم. دیگه نمی‌خوام با هم روبرو بشید.
- دوست ندارم کسی بگه چی کار کنم و چی کار نکنم.
- من هم دوست نداشتیم بہت تذکر بدم. خودت زیاده‌روی کردی.
- فکر کنم باید بہت یادآوری کنم که من مرزبان ارمنستانم و کسی حق نداره این طور با من صحبت کنه.
- تو الان فقط زن من هستی و من به عنوان همسرت دارم می‌گم چه کار اشتباهی کردی.

- تو از اول می‌دونستی من نسبت به ولیعهد چه احساسی دارم.

- اما قول دادی رهاش کنی.

- گفتم تلاشم رو می‌کنم.

- واقعاً تلاشت رو کردی؟

چشمان عصبانی کارن روی چهره‌ام ثابت می‌مانند. چه پاسخی باید به او بدهم؟ انگار حق با دیباست.

کارن تمام مدت تظاهر کرده است از این وضعیت راضی است. نگاهم را از او می‌گیرم و به سمت تخت

می‌روم. کارن می‌گوید:

- جوابم رو ندادی.

اولین بار است که کارن را انقدر عصبانی می‌بینم. نمی‌دانم چطور باید او را آرام کنم. بعد از دروغی که به

او گفتم... نه. دروغ نگفتم. من فقط حقیقت را پنهان کردم. حقیقت! به یاد فرزندمان می‌افتم. حقیقت

دیگری که دارم از او پنهان می‌کنم. اگر بشنود حتماً خوشحال می‌شود. اصلاً شاید موضوع پوریا را هم

فراموش کند. کارن می‌گوید:

- من بہت اعتماد کردم و...

- من بار دارم.

احساس می‌کنم باری از روی دوشم برداشته می‌شود. کارن چیزی نمی‌گوید. تنها صدای نفس‌هایش را

می‌شنوم. همچنان که پشت به او ایستاده‌ام، می‌گویم:

- سه روزه که فهمیدم. زودتر نگفتم چون می‌خواستم تو موقعیت بهتری بہت بگم.

کارن باز هم چیزی نمی‌گوید. پلک‌هایم را بر هم می‌فشارم. برمی‌گردم و به چهره‌بی‌حالتش نگاه

می‌کنم. همچنان سکوت کرده است. با ناراحتی می‌گوییم:

- فکر می‌کردم بعد ازدواج این سکوت‌های سنگین رو کنار گذاشتی. - مکث می‌کنم. - انگار اشتباه

می‌کردم.

به تخت نزدیک‌تر می‌شوم. روتختی را کنار می‌زنم. بالشم را مرتب می‌کنم. می‌خواهم روی تخت

بنشینم که دستان کارن مانعم می‌شود. مرا به سمت خود می‌کشد و آرام در آغوش می‌گیرد.

فصل بیست و هشتم

- بند زره کارن را دور بازویش گره می‌زنم و از او فاصله می‌گویم. سرتا پایش را نگاه می‌کنم و می‌گویم:
- می‌تونی بدون زره هم بربی.
 - من فرمانده جنگم.
 - همسر مرزبان ارمنستانی.
 - مرزبانی هم یعنی جنگ.
 - پس هر کاری کنی سرنوشت تو رو با جنگ نوشتن.
 - ترجیح می‌دادی فرمانده نباشم؟
 - نمی‌دونم.
- عقب می‌روم و روی تخت می‌نشینم. به چهره آرامش نگاه می‌کنم و می‌پرسم:
- حالا واقعاً باید بربی؟
 - می‌خوای نرم؟
 - به پدر گفتی همراحتش میری.
 - اگر نخوای نمیرم.
- می‌دونم دوست داری سپاه ساسانی رو از نزدیک ببینی. دیدن یک لشکر سریاز آماده و زره و شمشیر، باید برای یک فرمانده هیجان‌انگیز باشه.
- کارن به سمتم می‌آید. کنارم روی تخت می‌نشیند. دستم را می‌گیرد و می‌گوید:
- هنوز از من ناراحتی؟
 - قرار شد به اتفاقات گذشته فکر نکنیم.
 - پس چرا امروز ناراحتی؟
 - ناراحت نیستم. فقط... این روزها دلم بیشتر برات تنگ می‌شه.
- لبخندی بر چهره کارن می‌نشیند. به من نزدیک‌تر می‌شود و می‌گوید:

- مثل اینکه قرار نیست من امروز جایی برم.

من هم لبخند می‌زنم. دستم را از دستش بیرون می‌آورم و می‌گویم:

- برو و زود برگرد.

- غروب آفتاب خوبه؟

- عالیه.

- همینجا می‌مونی؟

- دیگه جایی برای رفتن ندارم. با سیمین صحبت می‌کنم تا بیای.

گونه‌ام را می‌بودم و از روی تخت بلند می‌شود. من هم می‌ایستم. می‌پرسد:

- با من کاری نداری؟

- به پدر می‌گی؟

- چی رو؟

- این بچه رو دیگه.

- بعید می‌دونم کار من باشه.

- چرا؟

- نمی‌تونم به فرمانده چنین موضوعی رو بگم. درست نیست.

- ولی به سیمین گفتی.

- چون می‌خواستم مراقبت باشه.

- پدر اگر بشنوه خوشحال می‌شه.

- خودت به فرمانده بگو.

- کدوم دختری چنین موضوعی رو به پدرش می‌گه؟

- لطفا از من هم نخواه.

- اگر مادرم زنده بود بپیش می‌گفت.

- چرا از سیمین کمک نمی‌گیری؟ گفتی برای تو و پدرت بیشتر از یک خدمتکار ارزش داره.
 - اینکه معلومه. اما این موضوع هم خیلی مهمه.
 - واقعای خوای من بگم؟
 - این طور که مشخصه نمی‌تونی. - چشمانم را تنگ می‌کنم. - از پدرم خجالت می‌کشی.
 - کارن پاسخی نمی‌دهد. لحظه‌ای سرش را می‌گرداند و به در نگاه می‌کند. می‌گوییم:
 - برو. دیرت می‌شه.
 - مراقب خودت باش.
 - چشم. مراقب خودم هستم، خوب هم استراحت می‌کنم.
 - در سکوت به من نگاه می‌کند. سرم را کج می‌کنم. کمی اخم می‌کنم و بالبختند می‌گوییم:
 - برو دیگه.
 - زود برمی‌گردم.
 - خدانگه‌هارت.
- از عمارت بیرون می‌رود. من هم به سمت میز می‌روم. روی صندلی می‌نشینم. سیمین اجازه ورود می‌خواهد. پس از تایید من وارد می‌شود. کاسه‌ای را که در دست دارد روی میز می‌گذارد. درونش پر از خرماست. می‌گوید:
- دو تا صبح، دو تا شب. هر روز باید بخورید.
 - چهار تا؟! روزی یکی کافیه.
 - بانو! شما باید این بچه رو به دنیا بیارید.
 - نه ماه فرصت دارم.
- تو این نه ماه باید به خودتون برسید دیگه. گفتم عسل و کنجد هم آماده کن. شیره انگور و بادام هم خیلی خوبه. همه رو برآتون می‌ارم. باید بخورید.
- بعد دیبا می‌پرسه چرا لاگر شدی. خب تو این مدت تو کنارم نبودی دیگه!

آرام می خندم. سیمین هم لبخند می زند. کاسه را به سمتم می گیرد. یک خرما برمی دارم و آن را می خورم. روی صندلی کنارم می نشیند و می پرسد:

- بانو اگر فرمانده اجازه بدن، شما هم اجازه میدید به ارمنستان بیام؟

- نمی دونم کار درستیه یا نه.

- فرمانده حتما موافقت می کنن.

- موافقت کردن با موافق بودن فرق داره. یعنی اگر تو همراه من بیای، می دونم پدر خیلی تنها میشه.

- فرمانده اغلب در میدان جنگن. این مدت که نبودید چند بار پیشنهاد کردن به ارمنستان بیام. اگر

بفهمن شما باردارید، حتما بیشتر اصرار می کنن.

- من فقط نگران پدر هستم.

- الان شما بیشتر به من احتیاج دارید. به خصوص وقتی فرزندتون به دنیا بیاد.

- می دونم. اگر تو کنارم باشی برای من خیلی خوبه. اما خب خودت چی؟ سخت نیست بعد از این همه

سال تیسفون رو ترک کنی؟

- نه بانو.

- چه سریع جواب دادی! - لبخند می زنم. - دوست داری همراهم بیای، نه؟

سیمین نگاهش را از من می گیرد و سرشن را خم می کند. دستانش را می گیرم و می گویم:

- به وقتیش با پدر صحبت می کنیم، باشه؟

- هر طور شما بخواید.

- خوبه.

گردنم گرم می شود. با دستانم موهایم را جمع می کنم و نفسم را از دهانم بیرون می فرستم. تیسفون چقدر گرم است. انگار دارم به آب و هوای دوین عادت می کنم. سنjac را روی تخت می بینم. می خواهم از جا بلند شوم که سیمین مانع می شود. به سمت تخت می رود. سنjac را برمی دارد و به طرفم می آید. پشت سرم می ایستد. موهایم را مثل همیشه با حوصله پشت سرم جمع می کند و با سنjac می بندد.

خاطرات گدشته برایم زنده می‌شود. می‌گوییم:

- مدت‌ها بود کسی موهم رو جمع نکرده بود.

- مگه آنوش خدمتکار جدید شما نیست؟

- هست. ولی صمیمی نیستیم. ترجیح میدم کارهایم رو خودم انجام بدم.

- غذا که خوب نخوردید، کارها رو هم خودتون انجام دادید، معلومه که لاغر می‌شید.

- تازه بیشتر از چیزی که فکر کنی اشک ریختم و غصه خوردم.

سیمین کنارم می‌نشینند. با ناراحتی به من نگاه می‌کند. لبخندی بر لب می‌آورم و می‌گوییم:

- انقدر هم نبود. دارم کمی ناز می‌کنم.

- اما من می‌دونم چقدر اذیت شدید.

اشک در چشمانش جمع می‌شود. این احساسات ناگهانی اش مرا متعجب می‌کند. با چشمان گردشده‌ام

می‌گوییم:

- سیمین!

- ببخشید. بهتره دربارش صحبت نکنیم. - لبخند می‌زند. - مهم اینه که الان شما خوشحال هستید.

- فقط همین مهمه.

می‌خواهم خرمای دیگری بردارم که به ناگاه به یاد رعد می‌افتم. می‌پرسم:

- راستی رعد کجاست؟ پدر که... رعد رو نفروخته؟

- نه بانو. - تعجب را در چهره‌اش می‌بینم. - کسی اسب شما رو نمی‌فروشه.

- پس کجاست؟

- فرمانده رعد رو به کسی دادن.

- آونگ هم همین رو گفت. تو می‌دونی رعد رو به چه کسی داده؟

- باید بدونم؟

- یعنی نمی‌دونی؟

- از فرمانده بپرسید.
- پس می‌دونی اما - اخم می‌کنم - نمی‌خواهی بگی.
- عصبانی نشید بانو. حتما جاوشون آمنه.
- عصبانی چرا؟ اصلا موضوع انقدر مهم نیست. هر کسی که باشه، حتی اگر پولی هم داده باشه باهاش صحبت می‌کنم و ساكت می‌شوم. پوریا! حتما پدر رعد را به پوریا داده است که سیمین نمی‌خواهد نامش را بیاورد. اگر کس دیگری باشد دلیلی ندارد سیمین پنهانش کند. می‌پرسم:
- پدر رعد رو به پوریا داده؟
- خودتون که گفتید مهم نیست. از فرمانده می‌خوایم رعد رو پس بگیرن.
- پوریا خودش رعد رو خواست؟
- بله؟
- پوریا از پدر رعد رو خواست، مگه نه؟
- همین طوره.
- کی؟
- همون اوایل که رفتید.
- پس از سکوت کوتاهی از روی صندلی بلند می‌شوم. مانتو و روسربی ام را برمی‌دارم و مشغول آماده شدن می‌شوم. سیمین می‌گوید:
- کجا بانو؟
- باید رعد رو ببینم.
- خواهش می‌کنم صبر کنید. شب که فرمانده اومدن رعد رو پس می‌گیرن.
- رعد باید الان تو اصطبل قصر باشه. میرم و زود برمی‌گردم.
- یعنی فقط به اصطبل میرید؟ با ولیعهد صحبت نمی‌کنید؟
- معلومه که نه. فقط میرم رعد رو ببینم.

سیمین دیگر اعتراضی نمی‌کند. کمک می‌کند آماده شوم. به همراهش از عمارت خارج می‌شوم. گیتی به سمت مان می‌آید. می‌گوییم:

- می‌خواهم به اصطبل قصر برم.

بدون آنکه منتظر پاسخش بمانم به راه می‌افتم. کمی که از عمارت فاصله می‌گیریم، گیتی می‌پرسد:

- چرا دارید به اصطبل میرید؟

- رعد اینجاست.

- چرا؟

- پدر رعد رو به پوریا داده.

- فکر می‌کنید اجازه میدن وارد اصطبل بشید؟

می‌ایستم. گیتی درست می‌گوید. بدون تایید پوریا ممکن است اجازه ندهند. باید ابتدا به دیدن او بروم. به کارن گفتم که در عمارت می‌مانم و استراحت می‌کنم. اما حالا بیرون آمده‌ام. اگر به دیدن پوریا هم بروم، بدتر می‌شود. فکری به ذهنم می‌رسد. بی‌درنگ به راه می‌افتم. سیمین خود را به کنارم می‌رساند و می‌گوید:

- کجا میرید؟

- گیو می‌تونه کمک مون کنه.

- می‌تونید گیتی رو به دنبالش بفرستید. چرا خودتون...

- بیا سیمین. میریم و برمی‌گردیم.

قدم‌هایم را تندتر می‌کنم. بالاخره به عمارت و لیعهد می‌رسم. چند ندیمه و محافظ جلوی عمارت ایستاده‌اند. حتما کسی مهمان پوریاست. البته فرقی نمی‌کند. من با گیو کار دارم. او را کنار در می‌بینم. از پله‌ها بالا می‌روم. خدمتکاری به سمتم می‌آید. می‌گوید:

- بفرمایید بانو؟

- با محافظ گیو کار دارم.

گیو به طرفم می‌آید. ابتدا به من ادای احترام می‌کند و سپس به خدمتکار اشاره می‌کند که کنار برود. با صدای آرامی می‌پرسد:

- چی شده بانو؟

- می‌خواهم به اصطبل برم و

صدای بلند پوریا مرا ساکت می‌کند:

. نه.

این لحن پوریا را می‌شناسم. زمانی که انقدر بلند صحبت می‌کند، بسیار عصبانی است. خدمتکاران و محافظان از عمارت فاصله می‌گیرند. تنها من و گیو همچنان نزدیک در ایستاده‌ایم. گیو به کناری اشاره می‌کند. پیش از آنکه به راه بیفتم، صدای نازآفرین را می‌شنوم:

- اما پدرم گفت که پدیرفتید.

- نظرم تغییر کرد.

ناخودآگاه سرم را به عمارت نزدیک‌تر می‌کنم. گیو دوباره به من اشاره می‌کند. بدون توجه به او روی صحبت پوریا و نازآفرین دقیق می‌شوم:

- شما نمی‌تونید نسبت به خواسته سپهبد ایران بی‌تفاوت باشید.

- نازآفرین! بارها بہت گفتم که در امور حکومتی دخالت نکن.

- این دفعه فرق می‌کنه. دخالت می‌کنم چون دلیل موجهی برای رد خواسته پدرم ندارید.

- دلیل موجه رو من تشخیص میدم یا تو؟

- الان مشکل شما نه من هستم و نه پدرم. هر دو می‌دونیم از چه چیزی ناراحت هستید.

- از دخالت بی‌جای تو.

- از حضور دایانا.

نام مرا که می‌آورد، چشمانم گرد می‌شوند. پوریا پس از مکثی طولانی با صدای آرامی می‌گوید:

- برو بیرون نازآفرین.

- این بحث باید امروز تموم بشه. شما به چشم هم دیدید که دایانا ازدواج کرده و...
- کافیه.

پوریا این را با صدای بلند می‌گوید. دستم را روی سینه‌ام می‌گذارم. احساس می‌کنم از این دعوا باید خوشحال باشم اما ناراحتم. بحث‌شان مرا نگران می‌کند. نگران پوریا... نازآفرین با صدایی آرام می‌گوید:

- بالاخره یک روز می‌فهمید تنها همسر شما من هستم.

صدای کشیده شدن صندلی بر روی زمین را می‌شنوم. و بعد صدای قدم‌هایی به گوش می‌رسد. حتما نازآفرین می‌خواهد از عمارت خارج شود. بی‌درنگ عقب می‌روم. برمی‌گردم تا از پله‌ها پایین بروم. اگر با عجله حرکت کنم، نازآفرین بیشتر شک می‌کند. پس آرام پایین می‌روم. به میان پله‌ها که می‌رسم صدایش را می‌شنوم:

- بانو دایانا؟

سر جاییم می‌ایستم. نفس عمیقی می‌کشم. لبخندی بر لب می‌آورم. به سمتیش می‌گردم. کنارم می‌ایستند. ادای احترام می‌کنم. می‌پرسد:

- شما اینجا چی کار می‌کنید؟

- ولیعهد اسب من رو گرفتن. او مده بودم برای دیدن اسبم اجازه بگیرم.

- اجازه نمیدم.

- بله؟

- ولیعهد سرشون شلوغه. اما من به عنوان همسر ولیعهد، این اجازه رو بہت نمیدم. عصبانیت را در چهره نازآفرین می‌بینم. صحبت‌هایش را با پوریا شنیدم. حتما باید ناراحت هم باشد. بهتر است با او بحث نکنم. سرم را به نشانه تایید خم می‌کنم و می‌گویم:

- اگر اجازه بدید برم.

- باز هم اجازه نمیدم.

پرسشگرانه به او نگاه می‌کنم. به من نزدیک‌تر می‌شود و می‌گوید:

- اجازه نمیدم از این به بعد با ولیعهد ملاقات کنی. فهمیدی؟

نه نگاهش برایم قابل تحمل است و نه لحن و کلماتش. لبانم را بر هم می‌فشارم. با جدیت می‌گویم:

- نمی‌تونید اجازه ندید.

- به همسر ولیعهد بی احترامی می‌کنی؟

- من مرزبان ارمنستان هستم. کسی که داره احترام دیگری رو زیر پا می‌ذاره، من نیستم بانو نازآفرین. لحظه‌ای سکوت می‌کند. با جدیت به او نگاه می‌کنم. بالاخره نگاهش را از من می‌گیرد و با عجله از کنارم می‌گذرد. خدمتکاران و محافظان پشت سرش به راه می‌افتنند. زمانی که می‌روند، من هم از بقیه پله‌ها پایین می‌آیم. به سرعت به سمت عمارت مهمان حرکت می‌کنم. پس از عبور از عمارت پادشاه و زمین چوگان بالاخره به عمارت می‌رسم. از چند پله کوتاهش بالا می‌روم و وارد می‌شوم. بدون آنکه لباسم را عوض کنم، روی تخت دراز می‌کشم. به سقف نگاه می‌کنم. صحبت‌های پوریا و نازآفرین در ذهنم تکرار می‌شود. پوریا نباید آنطور بر سر نازآفرین فریاد می‌کشید. کارن تا به حال انقدر بلند با من صحبت نکرده است. عصبانی می‌شود، صدایش را هم ممکن است کمی بلند کند اما بر سرم فریاد نمی‌کشد. بالاخره نازآفرین همسر پوریاست.

مادر پسرش است. هرگز فکر نمی‌کردم روزی از راه برسد که نسبت به نازآفرین حس دلسوزی داشته باشم. با آنکه جلوی عمارت پوریا برخورد خوبی با هم نداشتیم اما باز هم دلم برایش می‌سوزد. اگر من هرگز وارد زندگی پوریا نمی‌شدم، شاید نازآفرین می‌توانست خوشبخت‌تر باشد. البته نباید خود را مقصر بدانم. من هم مهر پوریا را در دل داشتم اما کارن توانست محبت مرا به دست بیاورد. چطور نازآفرین نتوانسته است جایی در قلب پوریا پیدا کند؟ اصلاً مگر می‌شود؟ آن‌ها یک پسر هم دارند. ارشیا! ارشیا! که اگر پسر من بود می‌توانست بسیار خوشبخت‌تر باشد. داشتن مادر و پدری که... به خود می‌آیم و این افکار را کنار می‌گذارم. زندگی پوریا دیگر ربطی به من ندارد. باید این مسئله را بپذیرم. اما حرف‌های آن شب‌مان چه می‌شود؟ دیگر هر دو به خوبی می‌دانیم چقدر یکدیگر را دوست داریم. دوست داریم؟ با قولی که به کارن دادم، دیگر این احساس هیچ معنایی ندارد. من دایانای گنونی هستم، همسر فرمانده کارن. این موضوع را باید هر روز به خود یادآوری کنم. به یاد فرزندمان می‌افتم. دستم را روی شکمم می‌گذارم. آرام می‌گوییم:

- کی به دنیا می‌ای فرمانده کوچولو؟

لبخندی بر لبانم می‌نشینند. اولین بار است او را صدای کنم. نمی‌دانم با چه عنوانی باید او را خطاب کنم. دستم را روی شکم می‌کشم و می‌گویم:

- چطوره تو رو معجزه صدا کنم؟ اون شب دیدی چطور معجزه کردی و با اسمت کارن آروم شد؟

بهتر است از همین لحظه کارن را برایش پدر خطاب کنم. دوست دارم همان قدر که من با نام پدر آرام می‌شوم، نام کارن نیز برای فرزندم آرامش‌بخش باشد. بی‌شک یکی از زیباترین لقب‌های جهان همین عنوان پدر است! پدر... این عنوان را حتی بهتر از عنوان مادر می‌شناسم. می‌گویم:

- فکر می‌کنم با تولد تو پدرت خیلی خوشحال‌تر می‌شده. من که نتونستم همه محبتمن رو بهش تقدیم کنم. اما به تو یاد میدم پدرت رو با تمام وجود دوست داشته باشی. من حتی بہت اجازه میدم پدرت رو بیشتر از من دوست داشته باشی. فکر کنم این رو به کارن بدھکار باشم، نه؟

دستم را روی تخت می‌اندازم و آهی می‌کشم. این بچه، کارن، پوریا، ارشیا... همه این‌ها که بودند حالا باید به ناراحتی نازآفرین هم فکر کنم. کاش صحبت‌هایشان را نمی‌شنیدم. صدای سیمین را می‌شنوم:

- بانو دایانا؟ می‌تونم بیام داخل؟

- بیا.

سیمین وارد می‌شود. از جایم بلند می‌شوم و روی تخت می‌نشینم. می‌پرسم:

- چی شده؟

- ندیمه ملکه نیوان جلوی در منتظر شماست. می‌گه ملکه می‌خوان همین الان شما رو ببین.

- وا! خدا.- آهی می‌کشم.- ملکه نیوان هم اضافه شد.

- فکر می‌کنید بانو نازآفرین چیزی بهشون گفتن؟

- نمی‌دونم. به این سرعت عجیب‌هی ولی غیرممکن نیست.

- با شما دعوا می‌کنم؟

- من کار اشتباهی نکردم که کسی با من دعوا کنه.

از روی تخت بلند می‌شوم. در آینه نگاهی به خود می‌اندازم. مانتویم را مرتب می‌کنم و از اتاق خارج

می‌شوم. به سمت عمارت ملکه به راه می‌افتم. نگرانی را به خوبی احساس می‌کنم. به ملاقات‌های پیشین با ملکه نیوان فکر می‌کنم. اغلب برخورد خوبی با هم نداشته‌ایم. بعيد می‌دانم این بار نیز صحبت‌مان خوب پیش برود. احتمالاً ملکه می‌خواهد مرا به خاطر پوریا بازخواست کند. شاید ملاقات‌مان زیر درخت بید را هم بداند. بالاخره به عمارت ملکه می‌رسیم. پس از اعلام خدمتکار، وارد می‌شوم. ملکه نیوان را می‌بینم که پشت میز نشسته است. نازآفرین هم کنارش قرار دارد. ادای احترام می‌کنم. ملکه می‌گوید:

- بفرمایید بانو دایانا.

جلو می‌روم. روبروی ملکه می‌نشینم. زیرچشمی به نازآفرین نگاه می‌کنم. به نظر عصبانی نمی‌رسد. بیشتر ناراحت است. ملکه نیوان می‌گوید:

- خواستم ملاقاتی با هم داشته باشیم تا درباره موضوع مهمی صحبت کنیم.

- من در خدمت شما هستم ملکه.

- شما الان مرزبان ارمنستان هستید و بسیار به شما و رفتارتون توجه می‌شه. پس باید محتاط‌تر باشید.

- من کار اشتباهی انجام دادم؟

- امروز به ملاقات ولیعهد رفتید.

- برای بانو نازآفرین هم توضیح دادم. ولیعهد اسب من رو...

- بله. شنیدم. لزومی نداشت مرزبان ارمنستان به خاطر یک اسب به ملاقات ولیعهد بیاد.

- همون طور که گفتید من الان مرزبان ارمنستان هستم. ولیعهد خسرو هم ولیعهد ایران. ملاقات ما اصلاً عجیب نیست. کاملاً عادیه.

- اتفاقاً اصلاً عادی نیست.

- من دیگه دایانای قبل نیستم. حالا فرمانده کارن به عنوان همسرم همراه منه. پوریا هم - نگاه ملکه و نازآفرین را ودار به تصحیح می‌کند. - یعنی ولیعهد خسرو هم ولیعهد سابق نیستن. حالا بانو نازآفرین رو در کنارشون دارن. پس دلیلی برای ترسیدن وجود نداره. ممکن نیست اتفاقی بین ما بیفته.

- پس این نگاه‌ها چه معنایی داره؟
- کدوم نگاه‌ها؟

- نگاه شما و ولیعهد به هم. در مراسم انتصاب شاهد بودیم چه اتفاقی افتاد.

- اگر درباره مبارزه‌ای صحبت می‌کنید که ولیعهد پیشنهاد دادن...

- شنل ولیعهد، نگاه‌های شما، صحبت‌هاتون... - مکث می‌کند. - هنوز فکر می‌کنید دلیلی برای نگرانی وجود نداره؟

- چون من ازدواج کردم، نه.

- اتفاقا حالا باید بیشتر نگران باشیم. این توجه نشان از یک محبت ساده نداره. اسمش خیانته.
بی‌آبروییه. برای شما و برای ولیعهد، برای هردوی شما بی‌آبروییه.

- با تمام احترامی که برای شما قائل هستم نمی‌تونم اجازه بدم من رو این‌طور توصیف کنید. - صدایم
می‌لرزد. - من زمانی که ازدواج نکرده بودم، حیا و پاکدامنیم رو به ولیعهد نفروختم. حالا که...
- پس بربد.

نازآفرین این را می‌گوید و جمله‌ام را ناتمام می‌گذارد. با اخم ادامه می‌دهد:
- از تیسفون برید و به این شایعات پایان بدید.

- من به عنوان مرزبان ارمنستان و با دستور پادشاه اینجا هستم. هر زمان که کیقباد دستور بدن، به
تیسفون می‌ام؛ هر زمان که اجازه بدن میرم.

- نبودن شما برای همه بهتره. فقط به خاطر حضور شما ولیعهد انقدر آشفته شدن. تنها چیزی که شما
برای ولیعهد دارید غم و درد، نه چیز دیگه بانو دایانا.

- می‌تونم بپرسم شما چطور؟ شما در این پانزده ماه برای ولیعهد چه کاری انجام دادید؟ فرمانده کارن با
حضورش به من آرامش داد. پوریا رو برآم کمرنگ کرد. اما شما... - صدایم را کمی بلند می‌کنم. - اتفاقا
این سوال من از شماست. چرا وضعیت ولیعهد الان اینه؟ غم و دردش تقصیر منه؟ من که مدت‌ها
نبودم؟

نازآفرین پاسخی نمی‌دهد. تنها با چشمان گرددشده‌اش به من نگاه می‌کند. ملکه نیوان می‌گوید:

- باتو نازآفرین همسر ولیعهد و مادر تنها پسرشون هستن. اجازه ندارید این طور صحبت کنید بانو دایانا. شاید حق با ملکه باشد. فقط نازآفرین لایق بازخواست نیست. ملکه نیوان نیز در این ماجرا مقصراست.

لبانم را بر هم می‌فشارم و رو به ملکه می‌گویم:

- شما از من خواستید برم. گفتید نبودنم برای ولیعهد بهتره. من هم رفتم. رفتم و حتی جواب نامه‌های ولیعهد رو ندادم. حالا من رو بازخواست می‌کنید که چرا حال ولیعهد مساعد نیست؟ واقعاً من کسی هستم که باید پاسخگو باشم؟

نازآفرین بی‌درنگ می‌گوید:

- شما رفتید اما ردپاتون هنوز هست.

- کسی که میره باید برای پاک کردن ردپاش برگرد؟ - اخم می‌کنم. - پاک کردن این ردپا وظیفه کسی که رفته نیست بانو نازآفرین. وظیفه کساییه که موندن.

ملکه نیوان می‌گوید:

- حضور شما در زندگی ولیعهد از ابتدا اشتباه بود.

- حالا چطور می‌تونم این اشتباه رو جبران کنم؟ برم؟ مثل یک سال و سه ماه پیش که رفتم؟ درست نشد که. باشم؟ باشم و با ولیعهد صحبت کنم؟ درست نمیشه. بدتر میشه که بهتر نمیشه. پس شما بگید من باید چی کار کنم؟ چه کاری انجام بدم که نه همسرم دلخور بشه و نه پوریا حالش از این...
اسم‌شون ولیعهد خسروئه.

نازآفرین این کلمات را با بعض بزرگی می‌آورد. به چشمان مشکی‌اش نگاه می‌کنم. لرزش اشک آن‌ها را شفاف‌تر کرده است. قطره‌ای اشک روی گونه‌ام می‌افتد. اشکی که آن را در چشمان نازآفرین هم می‌بینم. صحبت‌های امروز پوریا را به یاد می‌آورم. زمانی که به خاطر من نازآفرین را سرزنش کرد. حالا هم من جلوی او همسرش را، ولیعهد خسرویش را، پوریا نامیدم. مگر به جز من کس دیگری هست که هنوز ولیعهد را پوریا خطاب کند؟ نه. نیست. و این موضوع می‌تواند بسیار برای نازآفرین دردآور باشد. او را درک می‌کنم. اولین بار است که او را درک می‌کنم. هر دو می‌دانیم پوریا مرا، دایانا را، بسیار بیشتر از

تنها همسرش دوست دارد. همسری که مادر فرزندش، پسرش، تنها ولیعهدش نیز هست. اما کدام فرزند؟ نازآفرین مادر پسری است که من نامش را انتخاب کرده‌ام. بعید می‌دانم نازآفرین این موضوع را بداند اما بی‌شک همان قدر که ارشیا حقیقتی شیرین برای من و پوریاست، باید برای نازآفرین تلح باشد. دلم برایش می‌سوزد. این بار دلم بسیار برایش می‌سوزد. ملکه نیوان پس از سکوت طولانی‌مان می‌گوید:

- خواسته ما از شما روشن‌هه بانو. شما به هیچ وجه نباید با ولیعهد ملاقات کنید.

- این خواسته همسرم هم هست. پس... مطمئن باشید من به خواست خودم به ملاقات و لیعهد نخواهم رفت.

نازآفرین بی درنگ می گوید:

- لطفا دیگه به تیسفون هم برنگردید.

- برنمی گردم. هرگز برنمی گردم.

- حتی اگر دعوت شدید، به بهانه‌ای نیاید.

ملکه نیوان رو به نازآفرین می گوید:

- بانو الان مرزبان ارمنستان هستن. باید در بعضی از مراسم‌ها شرکت کنن.

- می‌تونن بهانه‌ای پیدا کنن. - به من نگاه می‌کند. - نمی‌تونید؟

- شاید بتونم.

- پس دیگه نمی‌اید.

پاسخی نمی‌دهم. نه می‌توانم با او مخالفت کنم و نه می‌توانم خواسته‌اش را بی‌قید و شرط بپذیرم.

سکوت بهترین کار است. ملکه نیوان می گوید:

- پس قول‌تون رو فراموش نکنید.

- فراموش نمی‌کنم ملکه.

- خوبه. حالا می‌تونید بردید.

بلند می‌شوم. احساس می‌کنم بسیار سنگین شده‌ام. ادای احترام می‌کنم. برمی‌گردم و به سمت در

می‌روم. پس از چند قدم صدای نازآفرین را می‌شنوم:

- بانو لطفا دیگه و لیعهد رو هم پوریا خطاب نکنید.

پاهایم سرد می‌شوند. هر آنچه را که از من خواست پذیرفتم. به خاطر ناراحتی‌اش، به خاطر محبت پوریا

که زمانی آن را از نازآفرین دزدیدم، تمام خواسته‌هایش را پذیرفتم اما این دیگر فرق می‌کند. هر قدر

خطاکار باشم، مجازاتم نمی‌تواند چنین چیزی باشد. یعنی سهم من از پوریا و محبت‌مان یک پوریا گفتن

هم نیست؟ به یاد اولین خواسته کارن می‌افتم. زمانی که در اولین روزهای ازدواج‌مان او نیز همین را از من خواست. آن لحظه توانستم خواسته کارن را بپذیرم. اما حالا نمی‌توانم. حالا که نازآفرین پس از آن خط و نشان کشیدن‌ها چنین چیزی می‌خواهد، دیگر نمی‌توانم راحت بپذیرم. بدون آنکه برگردم، اولین جملاتی را که به ذهنم می‌رسند، بر زبان می‌آورم:

- شما نمی‌دونید بین من و پوریا چی گذشته... یعنی هیچ‌کس نمی‌دونه.

دیگر درنگ نمی‌کنم. به راه می‌افتم و از عمارت خارج می‌شوم. از پله‌ها به سرعت پایین می‌آیم. سیمین و گیتی به سمتم می‌آیند. مکث نمی‌کنم. همچنان با قدم‌های بلند به حرکت ادامه می‌دهم. سیمین می‌گوید:

- بانو ملکه...

- هیچی نگو سیمین.

همچنان به حرکت ادامه می‌دهم. جلوی در اصلی قصر می‌ایstem. می‌خواهم به شهر بروم. باید به آتشکده شهر بروم. فقط آنجا می‌توانم کمی آرام شوم. اما نمی‌خواهم به همراه سیمین و سربازان از قصر خارج شوم. فقط گیتی را می‌توانم با خود ببرم. اما چطور می‌توانم بدون آن‌ها بروم؟ فکری به ذهنم می‌رسد. مسیرم را کج می‌کنم و به طرف آتشکده قصر می‌روم. مدت زیادی طول نمی‌کشد که به آتشکده می‌رسم. به گیتی می‌گویم:

- تو همراهم بیا.

کفش‌هایم را درمی‌آورم و وارد می‌شوم. سیمین و سربازان جلوی در منتظر می‌مانند. به آتش ادای احترام می‌کنم و به گوشه‌ای می‌روم. گیتی کنارم می‌ایستد. می‌گوید:

- اتفاقی افتاده بانو؟

- اگر ازت کاری بخواهم انجام میدی؟

- چه کاری؟

- چیزی نپرس گیتی. تا وقتی بہت اجازه ندادم چیزی نپرس و فقط پشت سرم بیا.

- کجا بانو؟

- گفتم نپرس.

- بله.

به آتش نگاه می‌کنم. آتشی که هنوز برایم نشانی از پوریا دارد. چطور این آتش می‌تواند برایم آرامش بخش باشد؟ شاید بهتر باشد به آتشکده شهر هم نروم. می‌توانم در باعث مان با خدا خلوت کنم. باگی که مدت‌هاست آن را ندیده‌ام. کمی صبر می‌کنم. بالاخره به راه می‌افتم. از در دیگر آتشکده خارج می‌شوم و با قدم‌های سریع به سمت دروازه جنوبی قصر می‌روم. گیتی پشت سرم حرکت می‌کند. یکی از نگهبانان دروازه مقابلم می‌ایستد. دست راستم را به سمت‌ش دراز می‌کنم. مهر مرزبانی را که می‌بیند، ادای احترام می‌کند و عقب می‌رود. از قصر خارج می‌شوم. به سمت عمارت پدر حرکت می‌کنم. گیتی که تا این لحظه ساکت بود بالاخره به حرف می‌آید:

- بانو می‌خوايد چی کار کنید؟

- قرار شد نپرسی.

- دارم نگران می‌ششم.

- فقط تندتر بیا.

- کجا دارید میرید؟

- فعلاً میریم کفش بپوشیم.

بالاخره به عمارت پدر می‌رسیم. بی‌درنگ وارد می‌شوم و به اناقم می‌روم. دو جفت کفش از کنار صندوق بر می‌دارم. یکی را در پا می‌کنم و دیگری را به گیتی می‌دهم. می‌گوید:

- ملکه چی گفتن که...

- گیتی!

- ببخشید.

در آینه به خود نگاه می‌کنم. مانتو بر تن دارم. بهتر است با این لباس در تیسفون ظاهر نشوم. صندوق را

باز می‌کنم. چشمم به پیراهن آبی مراسم معرفی می‌افتد. لحظه‌ای جا می‌خورم. لرزش اشک را در چشمانم احساس می‌کنم. پیراهن را برمی‌دارم. سرم را خم می‌کنم و صورتم را روی لباس می‌کشم. برایم بوی عجیبی دارد. بویی تلخ و دوست‌داشتمنی. نازآفرین گفت پوریا را پوریا صدآنکنم. نمی‌شود. شاید جلوی کارن بشود. اما برای همیشه نمی‌شود. پوریا پوریاست! همیشه پوریاست. باید هم باشد. تا زمانی که من دایانا هستم، او نیز پوریاست. قطره‌ای اشک از گونه‌ام روی پیراهن می‌افتد. پیراهن را پایین می‌آورم. آن را سر جایش می‌گذارم. این بار شنلی برمی‌دارم و بر تن می‌کنم. به گیتی نگاه می‌کنم. با ناراحتی به من خیره شده است. می‌گوییم:

- بربیم.

به سرعت از اتاق خارج می‌شوم. آونگ را می‌بینم. سلام می‌کند. بدون آنکه پاسخش را بدهم، از کنارش می‌گذرم و پس از عبور از حیاط، از عمارت خارج می‌شوم. به سمت باعث‌مان حرکت می‌کنم. به دوراهی بازار که می‌رسم می‌ایstem. نمی‌دانم از مسیر بازار بروم یا همان مسیر خلوت کناری را انتخاب کنم. در همین لحظه صدایی می‌شنوم:

- بانو دایانا؟

برمی‌گردم. زنی را می‌بینم که به سمتم می‌آید. با چشمان تنگ شده‌ام به او نگاه می‌کنم. به دو قدمی ام که می‌رسد، گیتی شمشیرش را بیرون می‌آورد و میان‌مان می‌ایستد. زن آرام ادای احترام می‌کند. سرش را که بلند می‌کند، شنل از سرش می‌افتد. چشمان طوسی‌رنگش را که می‌بینم، او را می‌شناسم. خدمتکار افسون! ناخودآگاه شانه‌ام عقب می‌رود. لبخندی بر لب می‌آورد و می‌گوید:

- حال‌تون خوبه؟

به یاد پیشگویی‌های عجیبیش می‌افتم. گیتی را کنار می‌زنم. همچنان با شمشیر آماده کنارم می‌ایستد. به خدمتکار افسون نزدیک‌تر می‌شوم و می‌پرسم:

- چطور؟

- بله بانو؟

- چطور می‌دونستی؟ - صدایم می‌لرزد. - چطور می‌دونستی من و پوریا به هم نمی‌رسیم؟

- من چنین چیزی نگفتم.
- می‌دونی که گفتی. واضح و روشن گفتی آب و آتش با هم یکی نمی‌شن.
- گفتم به سادگی با هم یکی نمی‌شن.
- چه فرقی می‌کنه؟
- خیلی فرق می‌کنه بانو. این داستان هنوز به پایانش نرسیده.
- پایان مشخصه. ارشیا، نازآفرین، کارن... - دستم را روی شکمم می‌گذارم. - این بچه... پایان ما مشخصه خدمتکار افسون.
- صبر کنید بانو.
- صبر کنم؟! برای چی صبر کنم؟!
- لبخندی بر لبانش می‌نشیند. به من نزدیک‌تر می‌شود. دستش را بلند می‌کند و کنار صورتم می‌گذارد.
می‌گوید:
- مراقب خودتون و قلب‌تون باشید.
- دستش را پایین می‌آورد. شنل را روی سرش می‌گذارد و بر می‌گردد. پیش از آنکه به راه بیفتاد، دستش را می‌گیرم و مانعش می‌شوم. می‌گوییم:
- کجا؟ به سوالاتم جواب ندادی.
- خدمتکار افسون دستش را می‌کشد. او را محکم‌تر می‌گیرم و می‌گوییم:
- بگو منظورت چیه؟ اصلاً بگو تو این‌ها رو چطور می‌دونی؟ واقعاً تو همون خدمتکار عمارت خورشید خاموش...
- مراقب پسرتون هم باشید.
- این را که می‌گوید، دستش را رها می‌کنم. بی‌درنگ به راه می‌افتد. جمله آخرش در ذهنم تکرار می‌شود. پس‌رم؟ یعنی فرزند من و کارن پسر است؟ سرم را بلند می‌کنم. اثری از خدمتکار افسون نمی‌بینم. گیتی می‌گوید:

- از اون طرف رفت بانو. به دنبالش برمی؟

سرم گیج می‌رود. دستم را محکم روی سرم می‌فشارم. گیتی به سرعت بازویم را می‌گیرد و می‌گوید:

- حال تون خوبه؟

بسیار خسته‌ام. خسته‌تر از آنکه بتوانم خود را به باع و یا آتشکده برسانم. باید به جایی نزدیک بروم و

کمی استراحت کنم. اگر بنشینم، حتماً حالم بهتر می‌شود. می‌گویم:

- به آشکده میریم.

با قدم‌های آرام به راه می‌افتم. گیتی با دست راستش دستم را می‌گیرد. دست چپش را نیز دور کرم

حلقه می‌کند. اعتراض نمی‌کنم. می‌دانم که حال خوبی ندارم. آشکده را که می‌بینم، از حرکت

می‌ایستم. خستگی را بیشتر در پاهایم احساس می‌کنم. سرم نیز سنگین‌تر می‌شود. آشکده را دور

می‌زنم تا به در پشتی می‌رسم. از چهارچوب در عبور می‌کنم و وارد می‌شوم. ماهرخ را می‌بینم که با یک

سینی به سمت سالن می‌رود. به آرامی صدایش می‌زنم. اما انگار نمی‌شنود. گیتی او را بلند صدا می‌زند.

به سمت‌مان می‌چرخد. مرا که می‌بیند، تعجب می‌کند. نگاهی به سرتا پایم می‌اندازد. سینی را روی

صندلی کنارش می‌گذارد و با عجله به سمت‌من می‌آید. روبه رویم می‌ایستد و می‌گوید:

- بانو دایانا شما هستید؟ - لبخند می‌زند. - حال تون خوبه؟

دستم را بلند می‌کنم و روی شانه‌اش می‌گذارم. می‌خواهم قدمی بردارم و او را در آغوش بگیرم اما

چشمانم سیاهی می‌روند. تعادلم را از دست می‌دهم. می‌خواهم گیتی را بگیرم تا نیفهم اما در یک لحظه

همه‌جا تاریک می‌شود. دیگر چیزی را حس نمی‌کنم.

فصل بیست و نهم

چشمانم را باز می‌کنم. همه‌جا تاریک است. به اطراف نگاه می‌کنم. جز سیاهی چیزی نمی‌بینم. می‌خواهم قدمی بردارم اما می‌ترسم. نمی‌دانم کجا هستم. ضربان قلبم شدت می‌یابد. آرام می‌گوییم:

- کسی اینجا نیست؟

صدایی نمی‌شنوم. آب دهانم را قورت می‌دهم و بلندتر تکرار می‌کنم:
- کسی اینجا نیست؟

انگار تنها هستم. باید فکر کنم. اینجا کجاست؟ من اینجا چه می‌کنم؟ پیش از این کجا بودم؟ لبانم را بر هم می‌فشارم و نام اهورامزدا را بر زبان می‌آورم. چشمانم را می‌بندم. دستانم را روی قلبم می‌گذارم تا کمی آرام شوم. بوی عطر تندی در گلوبیم می‌پیچد. چشمانم را باز می‌کنم. این عطر را به خوبی می‌شناسم. لبخندی بر لبانم می‌نشیند. نام پوریا را صدا می‌زنم. پاسخی نمی‌شوم. ترس را بیش از قبل احساس می‌کنم. تندتر نفس می‌کشم. بوی عطر پوریا را دنبال می‌کنم. دستم را در تاریکی رو به رویم تکان می‌دهم. به چیزی می‌خورد. دوباره دستم را به حرکت درمی‌آورم. به شانه پوریا می‌رسم. پس پوریا اینجاست. شنلش را در دست می‌فشارم و سرم را روی سینه‌اش می‌گذارم. عطر گرمش مرا آرام می‌کند. چشمانم را می‌بندم. کم کم چشمانم گرم می‌شوند. انگار به خواب می‌روم.

نمی‌دانم چقدر اما احساس می‌کنم نوری به چشمانم می‌خورد. چشمانم را باز می‌کنم. نور شمع کنار تخت است. تخت؟ چند بار پلک می‌زنم. کارن را می‌بینم که کنارم نشسته است. نگاهمان که به هم می‌افتد، با ناراحتی می‌پرسد:

- خوبی؟

- من کجا هستم؟

- عمارت مهمان.

- پس اون سیاهی چی بود؟

- کدوم سیاهی؟ - مکث می‌کند. - در آشکده از هوش رفته بودی.

به یاد می‌آورم که به آشکده رفتم و ماهرخ را دیدم. اما پس از آن دیگر فقط سیاهی دیدم و عطر پوریا را

شنیدم. حتما خواب دیده‌ام. آرام از روی تخت بلند می‌شوم و می‌نشینم. کارن دستش را روی شانه‌ام می‌گذارد. می‌گوییم:

- نمی‌دونم چرا از هوش رفتم.

- پژشک معایت کرد. گفت مشکلی نیست.

- بچه چی؟

- اون هم خوبه.

نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم. پس اتفاق بدی نیفتاده است. کارن می‌گوید:

- گفتی در عمارت می‌مونی تا برگردم.

- می‌خواستم بمونم اما نشد.

- چرا بدون محافظان از قصر بیرون رفتی؟

- نمی‌دونم. حالم خوب نبود.- مکث می‌کنم.- تو چطور من رو پیدا کردی؟

- از ولیعهد کمک گرفتم. جاهایی که ممکن بود رفته باشی ازشون پرسیدم. بعد با سربازان قصر به دنبالت گشتیم.

- حتما خیلی نگران شدی. ببخشید.

لبخند کوچکی بر لب می‌آورد که به سرعت محو می‌شود. چهره‌اش ناآرام است. عصبی به نظر می‌رسد. دستم را روی شانه‌اش می‌گذارم و می‌گوییم:

- چیزی بگو.

- چی بگم؟

- هر چیزی که دوست داری.

- بگم دیگه این کار رو نکن؟ وقتی کار خودت رو می‌کنی، چی بگم؟

پس کارن بسیار از من دلخور است. نگاهم را از او می‌گیرم و می‌گوییم:

- باور کن حرفت برام مهمه.

- پس چرا اینجا نموندی؟

- وقتی رفتی، ملکه خواستن به ملاقات‌شون برم. بعد صحبت‌هایی کردن که برآم آزاردهنده بود. دیگه نمی‌تونستم تو قصر بمونم.

- چرا محافظان رو همراه خودت نبردی؟

- می‌خواستم تنها باشم. بعد هم گیتی همراهم بود.

- پس به نظر خودت اشتباه نکردی.

- من که همون اول گفتم ببخشید.

- یعنی دیگه این اتفاق تکرار نمیشه؟

- ما چند روز دیگه به دوین برمی‌گردیم و همه‌چیز تموم میشه. اونجا دیگه حقیقت تلخی وجود نداره که مجبور باشم ازش فرار کنم.

- چرا فرار کنی؟ این داستان نمی‌تونه تموم بشه؟

- تا وقتی در تیسفون هستیم نه.

- چرا بانو دایانا؟

- چون در تیسفون نمی‌تونم گذشته رو انکار کنم.

- پس در ارمنستان انکار می‌کردی.

- اشکالی داره؟

- گفتی تلاش می‌کنی رهاش کنی.

- انکار کردن هم تلاشی برای رها کردنه.

- انکار کردن مثل بازی کردنه. تو فقط داری تظاهر می‌کنی.

- انقدر تظاهر می‌کنم تا خودم باور کنم. بعد یک روز چشمانم رو باز می‌کنم و می‌بینم همه‌چیز تموم شده و فقط تو توی قلبم موندی.

کارن لحظه‌ای به من نگاه می‌کند. سپس از روی تخت بلند می‌شود. می‌پرسم:

- کجا؟

- باید به فرمانده و مشاور آرشاویر خبر بدم به هوش اومدی.

- میشه از من ناراحت نباشی؟

- میتونم تظاهر کنم ناراحت نیستم. خوبه؟

بدون آنکه منتظر پاسخ من بماند، به سمت در می‌رود. سرم را پایین می‌اندازم و لبم را می‌گزم. به خوبی متوجه منظورش می‌شوم. برای نازآفرین ناراحت بودم چون پوریا بر سرش فریاد کشید. کارن هرگز بر سر من فریاد نمی‌کشد اما کلماتش به اندازه فریاد پوریا آزاردهنده‌اند. البته ناراحتی اش را درک می‌کنم اما تحمل این برخوردهش برایم سخت است. دوست ندارم این طور مرا سرزنش کند. صدای سیمین را

می‌شنوم:

- بانو دایانا؟

- بیا داخل.

سیمین به همراه گیتی وارد می‌شود. به سمتم می‌آید. نزدیک تخت می‌ایستد و می‌گوید:

- بانو! همه رو نگران کردید.

- می‌دونم. بهتر بود با محافظان می‌رفتم.

- الان مشکلی ندارید؟

- کارن گفت پزشک من رو معاينه کرد.

- گفتن فقط باید بیشتر استراحت کنید.

- پس خوبم دیگه. - به گیتی نگاه می‌کنم. - کارن گفت خیلی گشتن تا من رو پیدا کردن. چرا تو نرفتی بهشون خبر بدی؟

- نمی‌تونستم شما رو تنها بذارم.

- وقتی از هوش رفتم، چی شد؟

- با کمک ماهرخ شما رو به اتاق بردیم. همون موقع پزشکی او مد و معاينه‌تون کرد. چون مطمئن شدم

- حال تون خوبه، کنارتون موندم تا به دنبال شما بیان.
- چقدر طول کشید تا کارن ما رو پیدا کنه؟
- فرمانده کارن نه، ولیعهد پیداتون کردن.
- پوریا؟!
- بله. ولیعهد به آشکده اومدن.
- ولی کارن گفت فقط از پوریا پرسیده من کجا می‌تونم باشم و بعد با سربازان توی شهر تقسیم شدن.
- سیمین پاسخ می‌دهد:
- ابتدا من به فرمانده اترس اطلاع دادم که شما نیستید. فرمانده کارن که برگشتن، با ولیعهد صحبت کردن و جاهایی رو که ممکن بود رفته باشید، تقسیم کردن.
- بعد پوریا من رو پیدا کرد؟ - به گیتی نگاه می‌کنم. - درسته؟
- ولیعهد اومدن، شما رو بلند کردن و تا نزدیکی قصر آوردن. بعد فرمانده کارن شما رو از ولیعهد گرفتن.
- پس کارن به همین دلیل انقدر ناراحته. من رو در آغوش پوریا دیده.
- فقط همین نبود بانو.
- دیگه چی شده؟
- ولیعهد که شما رو بلند کردن، شنل‌شون رو محکم گرفتید. البته بی‌هوش بودید اما خب فرمانده به سختی شما رو از ولیعهد جدا کردن.
- به یاد آن سیاهی و بوی پوریا می‌افتم. انگار خواب نبوده است. به حرف‌های گیتی فکر می‌کنم. سرم را تکان می‌دهم و می‌گوییم:
- حق داره انقدر ناراحت باشه. واقعاً حق داره.
- سیمین می‌گوید:
- شما بی‌هوش بودید بانو. هر کس دیگه‌ای هم شما رو بلند می‌کرد، همین‌طور شنلش رو می‌گرفتید.
- ولی پوریا هر کسی نیست. - مکث می‌کنم. - پوریاست.

- مگه فرمانده کارن بہتون اعتماد ندارن؟

- چند بار بہش دروغ گفتم. یعنی دروغ که نه... حقیقت رو نگفتم. قرار بود جایی نرم، اما رفتم. قرار بود به عمارت ولیعهد نرم، اما رفتم. قرار بود بدون کارن با پوریا روبه رو نشم، اما شدم. من دارم چی کار می کنم؟

سیمین و گیتی در سکوت به من نگاه می کنند. دستم را روی پیشانی ام می گذارم. حالا چه کاری می توانم انجام دهم؟ در همین لحظه کارن وارد اتاق می شود. سیمین و گیتی ادای احترام می کنند و بیرون می روند. کارن می گوید:

- خدمتکاران رو به دنبال مشاور آرشاویر و فرمانده گرشاسب فرستادم.

- ممنونم.

پاسخی نمی دهد. فقط جلوتر می آید و در طرف دیگر تخت می نشینند. انگار هنوز ناراحت است. بی مقدمه می پرسم:

- پشیمونی؟

- از چی؟

- از اینکه با من ازدواج کردی.

- نه.

- ولی مثل قبل من رو دوست نداری.

- من فقط نمی تونم این شرایط رو تحمل کنم.

- شرایط تیسفون رو؟

- شرایط تو در اینجا رو.

- یعنی وقتی به دوین برگردیم، درست میشه؟

- نمی دونم.

- وقتی این بچه به دنیا بیاد چطور؟

کارن پس از مکث کوتاهی بلند می‌شود. به سمتم می‌آید و کنارم می‌نشینند. دستش را روی شکمم
می‌گذارد و می‌گوید:

- اگر اتفاقی برای این بچه می‌افتد، چی کار می‌کردی؟

- دیوونه می‌شدم.

- اگر اتفاقی برای تو و این بچه می‌افتد من باید چی کار می‌کردم؟

گلویم تیر می‌کشد. دوست ندارم اورا در این حال ببینم. می‌دانم حق دارد ناراحت باشد. اما این
narاحتی اش مرا آزرده می‌کند. می‌گویم:

- کارن! من این چند وقت اصلاً حالم دست خودم نیست. می‌دونم چقدر به خاطر من اذیت می‌شی اما به
این فکر کن که من چه روزهای سختی رو گذروندم. رفتن از تیسفون، کنار اومدن با مامیگونیان،
جنگیدن برای مرزبانی، ازدواج با تو... از همه سخت‌تر هم فراموش کردن ولیعهد. هر کدوم برای از پا
درآوردن من کافی بودن اما من ایستادم. تحمل کردم. تلاش کردم. حالا بهم حق بده که خسته باشم.
به چشمان متعجب کارن نگاه می‌کنم. نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و می‌گویم:

- چرا این طوری به من نگاه می‌کنی؟

- گفتی کارن.

- چی؟

- برای اولین بار کارن صدام کردی.

به راستی من کارن صدایش کردم! مثل همیشه که در افکارم او را بدون هیچ عنوانی، تنها کارن
می‌نامم. ساده و صمیمی... دستش را دور کمرم حلقه می‌کند. سرش را جلو می‌آورد و آرام گونه‌ام را
می‌بوسد. دستانم را آرام بلند می‌کنم و دو طرف صورتش می‌گذارم. به او نزدیک‌تر می‌شوم. نفس
گرمش را روی صورتم احساس می‌کنم. چشمانم را می‌بندم و زیر لب می‌گویم:

- همیشه بہت گفتم که چقدر...

صدای همهمه‌ای که از بیرون می‌آید، مرا وادار به سکوت می‌کند. از کارن فاصله می‌گیرم. در میان

همه‌مه صدای یک نفر را واضح می‌شنوم:
- می‌خوام دایانا رو ببینم.

صدای پوریاست! کارن بی‌درنگ بلند می‌شود. من هم می‌ایستم. می‌خواهم به سمت کمد بروم و لباس پوشم. اما کارن دستم را می‌گیرد و می‌گوید:

- من میرم.

- گفت می‌خواهد من رو ببینه.

- این یک بار به حرف من گوش کن و بیرون نیا.

صدای گیو را می‌شنوم:

- خواهش می‌کنم سرورم.

انگار اوضاع خوب نیست. بهتر است با کارن بحث نکنم. دستم را از دستش بیرون می‌کشم و می‌گویم:
- باشه. برو.

کارن از من فاصله می‌گیرد و از اتاق خارج می‌شود. شنل و روسریم را روی صندلی می‌بینم. آن‌ها را بر می‌دارم و کنار در می‌ایستم. صدای جدی کارن را می‌شنوم:

- بانو دارن استراحت می‌کنن.

- من می‌خوام ببینممش.

- اما بانو نمی‌تونن الان شما رو بپذیرن.

- دایانا هرگز من رو رد نمی‌کنه.

- لطفا به عمارت‌تون برگردید و لیعهد.

- از سر راه برو کنار تا دستور ندادم بقیه ببرنت.

- شما حال مساعدی ندارید. بهتره قبل از اینکه درگیری پیش بیاد، از اینجا برید.

- درگیری؟ - پوزخندی می‌زند. - درگیری من با چه کسی؟

- اگر مجبور بشم، خودم جلوی شما می‌ایستم.

نفس‌هایم تندتر می‌شوند. نمی‌توانم منتظر بمانم. شنلم را می‌پوشم. صدای مردی را می‌شنوم:
- ولیعهد! خواهش می‌کنم اجازه بدید برگردیم.

- برو کنار.

همه‌مه‌ای به پا می‌شود. روسری را بر سر می‌اندازم و در را باز می‌کنم. پوریا را می‌بینم که لباس کارن را گرفته است. کارن نیز مچ دستان پوریا را محکم گرفته است. با چشمان گردشده‌ام می‌گویم:

- اینجا چه خبره؟

کارن به من نگاه می‌کند و می‌گوید:

- شما بربید داخل.

پوریا کارن را رها می‌کند. می‌خواهد به سمتم می‌آید اما کارن مانعش می‌شود. پوریا با عصبانیت می‌گوید:

- چی کار می‌کنی؟

- حضور شما برای بانو خوب نیست.

- این رو تو تشخیص دادی؟

می‌خواهند دوباره با هم گلاویز شوند. به آن‌ها نزدیک‌تر می‌شوم. دستم را روی بازوی کارن می‌گذارم و می‌گویم:

- کافیه فرمانده کارن!

- گفتم داخل عمارت بمون.

- صبر کردم تا حلش کنی اما نکردی.

پوریا می‌گوید:

- من مشکلم که این مرد حلش کنه، دایانا؟

به پوریا نگاه می‌کنم. حالا متوجه می‌شوم که حالش مساعد نیست. مرا به یاد شب آذرگان می‌اندازد.
کارن می‌گوید:

- لطفاً برو داخل.
- ولیعهد رو رها کن.
- ولیعهد حال مناسبی ندارن. تا اتفاقی نیفتاده، برو داخل و...
- امکان نداره ولیعهد به من صدمه بزنن. پس اگر فقط نگران من هستی، رهاشون کن.
- کارن پس از مکث کوتاهی، پوریا را رها می‌کند. پوریا به سمت من می‌آید. روبه‌رویم می‌ایستد و می‌گوید:
 - باید با هم حرف بزنیم.
 - باشه. دارم گوش میدم.
 - می‌خوام تنها صحبت کنیم.
- نمی‌توانم با همین حال پوریا را رها کنم. فقط من می‌توانم او را بدون دعوا به عمارتش برگردانم. به کارن نگاه می‌کنم. سرش را به نشانهٔ مخالفت تکان می‌دهد. می‌گوییم:
 - لطفاً برو داخل فرمانده کارن.
 - من به ولیعهد هیچ اعتمادی ندارم. به خصوص با این حال که...
 - پوریا می‌خواهد به سمت کارن برود. بلند می‌گوییم:
 - پوریا!
- می‌ایستد. خوشحالم که هنوز می‌توانم او را آرام کنم. نفس عمیقی می‌کشم. رو به کارن می‌گوییم:
 - اگر به من اعتماد داری، برو داخل.
 - بانو دایانا شما نمی‌دونید...
 - خواهش می‌کنم فرمانده کارن!
 - این بار نمی‌تونم...
- نمی‌خوام مجبور بشم دستور بدم. - با التماس به او نگاه می‌کنم. - ندار وضع از این بدتر بشه. کارن لحظه‌ای سر جایش می‌ماند. بالاخره نگاهش را از من می‌گیرد و وارد عمارت می‌شود. پوریا پوزخندی می‌زند. می‌گوید:

- همیشه بانو دایانا صدات می کنه؟
- بله.

- ولی من دایانا صدات می کنم.
لبانم را بر هم می فشارم و سرم را پایین می اندازم. پوریا خطاب به خدمتکاران و محافظان می گوید:
- از ما فاصله بگیرید.

هیچ کس حرکتی نمی کند. پوریا این بار بلند می گوید:
- مگه دستور ندادم از ما فاصله بگیرید؟

همه به جز گیو عقب می روند. گیو به پوریا نزدیک تر می شود. دستش را روی شانه اش می گذارد و
می گوید:

- سرورم اگر اجازه بدید...
- برو گیو.

- ممکنه پشیمون بشید و...
- برو.

گیو پرسشگرانه به من نگاه می کند. سرم را به نشانه تایید خم می کنم. عقب می رود و پایین پله ها
می ایستد. می گویم:

- حالا بگو چی شده.

پوریا به پشت سرم خیره شده است. برمی‌گردم. گیتی را می‌بینم که ایستاده است. می‌پرسم:

- تو چرا اینجایی؟

- باید مراقب شما باشم.

- نشنیدی ولیعهد دستور دادن همه عقب برن؟ می‌بینی که حالشون هم خوبه. پس برو کنار گیو
باایست.

گیتی دیگر مخالفتی نمی‌کند. ادای احترام می‌کند و از پله‌ها پایین می‌رود. پوریا یک قدم جلو می‌آید.
می‌گوید:

- تو هنوز دایانای من هستی.

- چی شده پوریا؟

- حرف‌های اون برام مهم نیست. تو باید برای من باشی.

حرف‌های چه کسی مهم نیست؟ منظور پوریا کارن است؟ نمی‌دانم. پوریا باز هم به من نزدیک‌تر
می‌شود. سر جایم می‌مانم. چشمانش را تنگ می‌کند و می‌پرسد:

- چرا عقب نمیری؟

- اگر ازت می‌ترسیدم دستور نمی‌دادم همه از ما فاصله بگیرن.

- این طور نیست دایانا. تو خیلی باهوشی. می‌دونی وقتی نیمی از قصر دارن ما رو تماسا می‌کنن، من
جرئت نمی‌کنم بهت نزدیک بشم.

- هیچ‌کس به یک آدم مست خرد نمی‌گیره. اگر بخواهی هر کاری می‌تونی انجام بدی.

- یعنی می‌تونم الان دستت رو بگیرم و تو رو با خودم به جایی ببرم که هیچ‌کس نباشه؟

- آره. می‌تونی.

- می‌تونم؟ - پوزخندی می‌زند. - تو واقعا دایانایی؟

- من بهت اعتماد دارم.

- به من؟ من که مستم؟

- در این حال هم بہت اعتماد دارم.

پوریا باز هم جلوتر می‌آید. دیگر فاصله‌ای میان مان نیست. سرم را بلند می‌کنم. به صورتش نگاه می‌کنم. نفس‌هایم به شماره می‌افتد. با صدای آرامی می‌گوییم:

- آذرگان دو سال پیش همین طور به عمارت ما اوهدی. می‌تونستی خیلی کارها بکنی. اما نکردی. من فقط دستت رو کنار زدم و گفتم برو. این تو بودی که رفتی. پوریا! تو خودت رفتی. حالا هم بہت می‌گم برو. برو و بدار زمان مناسب‌تری با هم صحبت کنیم.

پوریا دستش را بلند می‌کند و به طرف صورتم می‌آورد. ضربان قلبم تندتر می‌شود. من که به پوریا اعتماد داشتم! اگر اشتباه کرده باشم، چه؟ نفسم را از دهانم بیرون می‌فرستم و چشمانم را می‌بندم. آرام می‌گوییم:

- خواهش می‌کنم برو.

مدتی می‌گذرد. پوریا هیچ نمی‌گوید. بالاخره چشمانم را باز می‌کنم. چهره‌اش را می‌بینم. چشمانش خیس هستند. دومین بار است که اشک‌های پوریا را می‌بینم. قلبم تیر می‌کشد. بغضی گلویم را می‌فشارد. دستم را بلند می‌کنم. شنیش را می‌گیرم و آن را آرام روی گونهٔ چپش می‌کشم. نگاهم به سمت چشمانش می‌رود. چشمان درشت مشکی‌اش که شفاف‌تر از همیشه هستند. نه خودم را در این چشم‌ها می‌بینم و نه پوریا را. این بار در سیاهی چشمانش غرق می‌شوم. سیاهی آرامش بخشی که مرا به سمت خود می‌کشد. بالاخره پوریا نگاهش را از چشمانم می‌گیرد و سرش را پایین می‌اندازد. چند بار پلک می‌زنم. سرم را کج می‌کنم و به پوریا نگاه می‌کنم. انگار آرام شده است. آرام می‌پرسد:

- گفتی دایانا صدات نمی‌کنه؟

- بانو دایانا صدام می‌کنه.

- همیشه؟

- همیشه.

لبخندی بر لبانش می‌نشینند. لبخندی که به سرعت محو می‌شود و جای آن قطرهٔ اشکی روی گونه‌اش

می‌افتد. چشمان من نیز خیس می‌شوند. با بعض می‌گوییم:

- خسرو اتوشیروان! ندار هیچ کس اشک‌های پوریایی من رو ببینه.

پوریا نگاهش را از من می‌گیرد و برمی‌گردد. به سختی چند قدم جلو می‌رود تا به پله‌ها می‌رسد. گیو خود

را به پوریا می‌رساند و بازویش را می‌گیرد. با کمک گیو پایین می‌رود. قلبم تیر می‌کشد. دستم را روی

سینه‌ام می‌گذارم و تلاش می‌کنم آرام نفس بکشم. می‌خواهم برگردم و وارد عمارت شوم که چشمم به

ملکه نیوان و بانو نازآفرین می‌افتد. کنار عمارت ایستاده‌اند. نازآفرین به من اخم می‌کند و به سمت پوریا

می‌رود. به سرعت از پله‌ها پایین می‌روم. خود را به نازآفرین می‌رسانم. دستش را محکم می‌گیرم.

می‌گوید:

- دستم رو رها کن.

- بدارید تنها باشن.

- گفتم رهام کن.

- دیدید که حال ولیعهد مساعد نیست.

- این رو تو باید تشخیص بدی یا من؟

- خواهش می‌کنم بانو.

- تا همین الان لطف کردم و صبر کردم صحبت‌تون تموم بشه.

- بیشتر لطف کنید و بدارید ولیعهد تنها باشن.

- این رو از من دور کنید. - به محافظان نگاه می‌کند. - دستور میدم بانو رو از من جدا کنید.

محافظان می‌خواهند جلو بیایند اما ملکه نیوان مانع شان می‌شود. نازآفرین با تعجب می‌گوید:

- ملکه!

- آروم باش نازآفرین.

- بگید من رو رها کنه.

- هر وقت آروم بشی، رهات می‌کنه.

- مگه ندیدید چه اتفاقی افتاد؟ من فقط به خاطر شما...
- گفتم آروم باش نازآفرین.

ملکه با عصبانیت این جمله را برزبان می‌آورد. نازآفرین بالاخره آرام می‌شود. این حمایت ملکه مرا متعجب می‌کند. فکر نمی‌کردم از من حمایت کند. نازآفرین رارها می‌کنم. پیش از آنکه به راه بیفت، ملکه نیوان خطاب به خدمتکاران می‌گوید:

- بانو رو تا اقامتگاهشون همراهی کنید.

- من باید به دیدن ولیعهد برم و....

- به حرفت گوش دادم و به اینجا او مدم. حالا تو گوش کن و به عمارت برو.

نازآفرین دیگر مخالفت نمی‌کند. به همراه خدمتکاران و محافظانش به راه می‌افتد. نفس عمیقی می‌کشم. به ملکه نگاه می‌کنم و می‌گویم:

- سپاسگزارم.

- به خاطر تو این کار رو انجام ندادم. به خاطر ولیعهد بود.

- حق با شماست. دلیلی نداره که به خاطر من...

- حق با تو بود. هیچ کس نمی‌دونه بین شما چی گذشته. - مکث می‌کند. - اما هر چه که بوده، گذشته. تموم شده بانو دایانا.

- من هم به شما قول دادم دیگه وارد تیسفون نشم.

- همین هم درسته. اما کافی نیست.

- ملکه نیوان! من اصلاً حال خوبی ندارم. اگر اجازه بدید بعداً صحبت کنیم.

- من درخواست سختی ندارم فقط می‌خوام کمک کنی این وضع تموم بشه.

- چه کاری از دستم برمیاد؟

- دیدی که الان چطور ولیعهد رو آروم کردی. اگر بخوای می‌تونی برای همیشه این موضوع رو تموم کنی و....

سرم گیج می‌رود. دستم را روی سرم می‌گذارم. ملکه ساکت می‌شود. گیتی جلو می‌آید. دستم را می‌گیرد و خطاب به ملکه می‌گوید:

- لطفا اجازه بدید بانو برن.

صف می‌ایستم. سرم را تکان می‌دهم و رو به ملکه می‌گویم:

- نه. من خوبم. بگید چه کاری می‌تونم برای ولیعهد...

گیتی صحبتم را قطع می‌کند و می‌گوید:

- بانو باردارن.

چشمان ملکه گرد می‌شود. ابتدا به چهره و سپس به شکم نگاه می‌کند. تعجبش تبدیل به ناراحتی می‌شود. می‌گویم:

- من حالم خوبه. فقط اگر اجازه بدید کمی استراحت کنم و بعد...

ملکه ناگاه جلو می‌آید و مرا در آغوش می‌گیرد. این حرکتش مرا متعجب می‌کند. دستش را آرام روی کمرم می‌کشد. چشمانم گرم می‌شوند. نمی‌دانم چطور می‌توانم در آغوش ملکه آرام گیرم. ما که هرگز برخورد خوبی با هم نداشتیم. فکر کردن را کنار می‌گذارم. سرم را روی شانه ملکه می‌گذارم و آرام اشک می‌ریزم. به خود که می‌آیم، سرم را بلند می‌کنم. نگاهم به شنل ملکه می‌افتد. خیس شده است. از او فاصله می‌گیرم. با پشت دست گونه‌هایم را خشک می‌کنم و می‌گویم:

- ببخشید. حواسم نبود شنل تون خیس شد.

- نگران نباش. مشکلی نیست. فعلا برو و استراحت کن.

این لحن مهربان ملکه را هرگز نشنیده بودم. اولین بار است که انقدر او را شبیه به پوریا می‌بینم. چشمان مشکی‌رنگش روی صورتم ثابت مانده‌اند. پس از مکث طولانی من می‌گوید:

- برو دیگه.

ادای احترام می‌کنم و به سمت عمارت می‌روم. به آرامی از پله‌ها بالا می‌روم. سیمین در را برایم باز می‌کند. چطور باید با کارن روبرو شوم؟ می‌دانم اشتباه کردم. می‌روم و از او عذرخواهی می‌کنم. تنها

کاری است که از دستم بر می‌آید. وارد اتاق می‌شوم. پرده را کنار می‌زنم. کارن به میز تکیه داده است و به من نگاه می‌کند. اگر بنشینم راحت‌تر می‌توانم صحبت کنم. پس به سمت تخت می‌روم و می‌نشینم. رو به کارن می‌گویم:

- توقع داری چی بگم؟ می‌دونم گفتی نیا. اما چاره‌ای نداشتم. نمی‌تونستم صیر کنم تا بلایی سر همدیگه بیارید. - کارن همچنان ساکت می‌ماند. - خب آره. اشتباه کردم. اصلاً دائم دارم اشتباه می‌کنم. این توبی که خوبی. این منم که بدم. منم که هر بار بہت بدی می‌کنم و...

- این دفعه تقصیر من بود. - صدایش آهسته‌تر می‌شود. - من می‌خواستم ولیعهد رو شکست بدم اما خودم شکست خوردم.

- اینجا که میدان جنگ نیست، این حرف‌ها یعنی چی؟

- خودت رو سرزنش نکن بانو دایانا. - اخم می‌کند. - من ولیعهد رو به اینجا کشوندم، حالا هم باید با حرف‌هایی که شنیدم کنار بیام.

- تو پوریا رو به اینجا کشوندی؟

- باید بهش نشون می‌دادم تو برای من هستی.

- حرف‌هات رو نمی‌فهمم.

- من بعد از پیدا کردن تو، به دیدن ولیعهد رفتم و به خاطر پیدا کردن تو و فرزندمون تشکر کردم.
- فرزندمون؟!

- بهشون گفتم سپاسگزارم که برای پیدا کردن همسر و فرزندم به من کمک کردید. - مکث می‌کند. - می‌دونستم ناراحت می‌شه. من هم همین رو می‌خواستم اما... فکر نمی‌کردم بعد چنین اتفاقی بیفته.

- تو رفتی به پوریا گفتی که من باردارم؟!

- باید می‌فهمید تو صاحب داری.

- نه. تو چنین کاری نکردي.

- خودش اول این بازی رو شروع کرد. وقتی تو رو در آغوش گرفت و آورد، باید فکر چنین لحظه‌ای رو

هم می‌کرد.

از روی تخت بلند می‌شوم. سرم را با ناباوری تکان می‌دهم و می‌گویم:

- چطور تونستی؟

- بالاخره که می‌فهمید.

- می‌فهمید؟ - اخم می‌کنم. - فکر می‌کردم تو از پوریا عاقل‌تری.

- توقع داشتی بایستم و هر کاری که ولیعهد می‌کنه تماشا کنم؟

- توقع داشتم عاقلانه برخورد کنی.

- عاقل بودن یعنی غیرت نداشتن؟

- غیرت داشتن یعنی اعلام بارداری من به ولیعهد؟

- باز خوبه بعد از دو بار پوریا گفتن، ولیعهد صداسش کردی.

- تو من رو داری کارن! چرا به ولیعهد حسادت می‌کنی؟

- من تو رو دارم؟ کمی فکر کن. واقعاً چه کسی تو رو داره؟ قلب و ذهن تو برای چه کسیه؟

- برای تو! برای این بچه. برای زندگی مون! - صدایم را پایین می‌آورم. - هر لحظه تو داری توی قلب من

پر رنگ‌تر می‌شی و این رو نمی‌بینی! تمام فکرت شده ولیعهد. خوب می‌دونی که این علاقه داره من رو

هم آزار میده اما باز این بحث رو شروع می‌کنی. واقعاً تو از آزار دادن من لذت می‌بری؟

صدای سیمین را می‌شنوم:

- بانو دایانا؟

- الان نه سیمین. - به کارن نگاه می‌کنم. - بگو دیگه. واقعاً تو این شرایط...

سیمین دوباره صدایم می‌زند:

- بانو دایانا فرمانده گرشاسب...

- گفتم الان نه.

در همین لحظه در باز می‌شود. پدر را می‌بینم که وارد اتاق می‌شود. نگاهش که به من می‌افتد، اخم

می‌کند. جلوتر می‌آید. در کنار کارن می‌ایستد و با عصبانیت می‌گوید:

- تو داری چی کار می‌کنی دایانا؟

هنوز بسیار سردرگم هستم. پدر اینجا چه می‌کند؟ چرا امشب انقدر اتفاق باید با هم بیفتد؟ پدر ادامه می‌دهد:

- اول که گم شده بودی. کل شهر رو به دنبالت گشتن و پیدات کردن. منتظر خبر به هوش او مدت بودم، که خبر حضور ولیعهد در عمارت رو آوردند. اینجا چه خبره؟

در حالی که هنوز حیرت‌زده هستم، روی تخت می‌نشینم. پدر ادامه می‌دهد:

- بگو ولیعهد اینجا چه کاری داشته؟
کارن می‌گوید:

- فرمانده گرشاسب بانو...

- صبر کن کارن. - پدر به من نگاه می‌کند. - بدون اطلاع من دوستی با ولیعهد رو شروع کردی. اما من بخشیدمت چون اولین بار بود که خطأ می‌کردی. چون اشتباهت فقط به ضرر خودت بود. اما این بار بخششی در کار نیست. تو ازدواج کردی دایانا. اجازه نمیدم من رو جلوی همسرت شرمنده کنی.

همچنان با چشمان بی‌حالتم به پدر نگاه می‌کنم. کارن می‌گوید:

- تقصیر من بود فرمانده. من باعث شدم ولیعهد به اینجا بیان.
- یعنی چی؟

- برای شما توضیح میدم. فعلاً اجازه بدیم دایانا استراحت کنه.

پدر به من نگاه می‌کند. چشمانش را تنگ می‌کند و می‌گوید:

- بیرون رفتنت از قصر برای چی بود؟ پنهانی کجا رفتی؟
کارن دوباره پاسخ می‌دهد:

- دایانا با ملکه ملاقات داشته. بعد ترجیح داده در قصر نباشه.

- ملکه چی گفتن؟

کارن دیگر حرفی نمی‌زند. من نیز در سکوت به پدر نگاه می‌کنم. چطور می‌تواند انقدر به من بی‌اعتماد باشد؟ صدای سیمین را می‌شنوم:

- بانو دایانا؟ مشاور آرشاویر اینجا هستن.

همچنان ساکت می‌مانم. کارن پس از سکوت طولانی من، بلند می‌گوید:

- راهنمایی‌شون کن.

عمو آرشاویر وارد اتاق می‌شود. با عجله به سمتم می‌آید و می‌گوید:

- حالت بهتره؟ همه ما رو نگران کردی. - لبخند می‌زند. - خبرهای خوب رو هم که بهمون نمیدی.

جز فرزندی که در شکم دارم، در تیسفون خبر خوب دیگری نیست. پس حتماً منظور عمو همین بچه است. با صدای آرامی می‌گوییم:

- چه کسی به شما گفت؟

- آنوش خبر داد. توقع داشتم خودت بهم بگی.

پدر از عمو آرشاویر می‌پرسد:

- دایانا چه چیزی رو باید به شما می‌گفت؟

عمو آرشاویر پرسشگرانه به من نگاه می‌کند. سرم را پایین می‌اندازم. می‌گوید:

- دایانا به شما نگفته که داره مادر میشه؟

مادر شدن! من به زودی مادر می‌شوم. چه چیزی ممکن است باعث شود من هم روزی مثل پدر به فرزندم بی‌اعتماد شوم؟ مگر من همیشه اعتمادش را نداشتیم؟ آنقدر که حتی نسبت به دختران دیگر آزادی‌های بیشتری به من داده بود. پس چرا امروز این نگاه پدر انقدر غریبیه است؟ به یاد دی‌ماه دو سال پیش می‌افتم. زمانی که پدر در اردوگاه جنگ گردنبند ماه مادر را در دست پوریا دید. از همان لحظه بود که اعتمادش به من خدشه‌دار شد. تا به حال فکر می‌کردم توان عشق من و پوریا تنها همین جدایی و دردهایمان است. اما اشتباه می‌کردم. این نگاه پدر به خاطر همان اشتباه است. اشتباهی که انگار باید تا ابد برای آن توان بدهم. به یاد صحبت پدر می‌افتم. - بخشیدمت چون اولین بار بود که خطا

می کردی.- اگر پدر مرا بخشیده بود که امروز این طور به من نگاه نمی کرد.- چون اشتباهت فقط به ضرر خودت بود.- انگار تنها نگرانی پدر کارن است. همیشه فکر می کردم اگر روزی با همسرم اختلافی پیدا کنم، پدرم از من، از تنها دخترش دفاع خواهد کرد. اما اشتباه می کردم. با آنکه هنوز پدر نمی داند چه شده است این طور مقابله من می ایستد. اگر بداند کارن نیز از من عصبانی است، حتما بیشتر مرا بازخواست می کند. سرم را بلند می کنم. رو به عموم آرشاویر می گوییم:

- چند لحظه پیش و لیعهد به اینجا اومدن. این برای شما چه معنایی داره، عموم؟
- باید معنایی داشته باشه؟

- شنیدن این خبر پدرم رو خیلی آزرده کرده. می خوام بدونم برای شما هم همین طوره؟
عمو پاسخی نمی دهد. به پدر نگاه می کنم و ادامه می دهم:

- پدرم قبلا خیلی به من اعتماد داشت. من خودم خرابش کردم. انقدر که الان من رو جلوی همسرم بازخواست می کنه.

پدر می گوید:

- من نگران زندگیت هستم دایانا.

- اما من از شما نمی خوام نگران باشید. می خوام از من حمایت کنید. حتی وقتی اشتباه می کنم، کمکم کنید. نه که این طور سرزنشم نکنید.

پدر در سکوت به من نگاه می کند. کارن می گوید:

- فرمانده گرشاپ هم به همین دلیل اینجا هستن. شنیدی که گفتن چون نگران...
عموم آرشاویر کارن را صدا می زند. کارن ساکت می شود. عموم ادامه می دهد:
- بهتره فرمانده و دایانا رو تنها بذاریم.

کارن لحظه ای به من نگاه می کند. سپس به همراه عموم آرشاویر از اتاق بیرون می رود. پدر به سمتمن می آید. با تردید در کنارم می نشیند. آرام می گوید:
- من بہت اعتماد دارم دایانا.

- اما حرفهایی که زدید این رو نشون نمی‌داد.
- من بہت تذکر دادم تا مجبور نشی این حرف‌ها رو از همسرت بشنوی.
- فکر می‌کنم اگر روزی دچار اختلاف بشیم، شما از کارن حمایت می‌کنید نه از من.
- درست فکر می‌کنی.
- اما من، دختر شما هستم.
- من هم برای زندگی تو این کار رو می‌کنم.- مکث می‌کند.- من تو رو می‌شناسم دایانا. می‌دونم برای یک مرد زندگی با تو چقدر سخته. زندگی با زن قدرتمندی که انقدر جسور باشد، راحت نیست. نمی‌تونم با حمایت از تو بیشتر از این قدرت کارن رو ازش بگیرم.
- کارن این زندگی رو پذیرفته. می‌دونه مرزبان ارمنستان منم و هر کاری که...
- دلت بخواد می‌تونی انجام بدی؟ - اخم می‌کند.- فرمانده کارن هم یک مرد. احترامش رو حفظ کن.
- من احترامش رو حفظ می‌کنم.
- وقتی ولیعهد به خودشون اجازه میدن نیمه‌شب به اینجا بیان و با تو ملاقات کنن، یعنی احترام فرمانده کارن حفظ نشده.
- درسته اما ولیعهد مست بودن.
- تو چطور با ولیعهد برخورد کردی؟ بگو تو ولیعهد رو بیرون کردی یا کارن؟
- بهتره نپرسید چی شد.
- پس احترام همسرت رو حفظ نکردی.
- من در شرایط سختی هستم پدر. می‌خوام کارن راضی باشد و پوریا هم ناراحت نشه. اما این نشدنیه.
- تو فقط در قبال همسرت مسئولی.
- کاش می‌تونستم این طور فکر کنم.- صدایم می‌لرزد.- اما نمی‌تونم.
- پدر به من نزدیک‌تر می‌شود. دستش را روی کمرم می‌گذارد. پس از سکوت کوتاهی می‌گوید:
- چند روز بعد از اینکه آناهیتا رو به تیسفون آوردم، سیمین به سراغم اومد و گفت بانو هر روز گوشه‌ای

می‌شینن و گریه می‌کنن. - به پدر نگاه می‌کنم. - گفت گریه کردن برای زن باردار خوب نیست. نگرانش بود. من هم به دیدن آناهیتا رفتم. مثل الان کنارش نشستم و دستم رو روی کمرش گذاشتم.

می‌خواستم آروم بشه.

- آروم نشد؟

- شروع کرد به گریه کردن.

- چرا؟

- گفت بعد از چند روز، تو دوباره توی شکمش تکون خوردی. گریه‌ش از روی خوشحالی بود. فکر می‌کرد حضور من تو رو خوشحال می‌کنه و باعث می‌شه تکون بخوری.

- اشتباه می‌کرد؟

- به نظر من اشتباه می‌کرد. تو تکون می‌خوردی چون آناهیتا خوشحال بود. تو خوشحال بودی چون آناهیتا آروم بود.

- چون شما آروم‌ش می‌کردید.

- کارن تو رو آروم نمی‌کنه؟

- همیشه آروم‌م می‌کنه.

- پس کنار همسرت باش.

به چهره آرام و مصمم پدر نگاه می‌کنم. تمام حرف‌هایش درست هستند. به خصوص که آن‌ها را با خاطره‌ای از مادر برایم تعریف کرد. آن هم چه خاطره‌ای! لبخندی بر لبانم می‌نشینند. لبخندی که نمی‌تواند جلوی ریزش اشک‌هایم را بگیرد. سرم را روی شانه پدر می‌گذارم و چشمانم را می‌بندم.

فصل سی ام

به دیوار اتاق می‌رسم. می‌ایستم و دوباره برمی‌گردم. میز را رو به رویم می‌بینم. دستانم را روی آن می‌گذارم و تکیه می‌دهم. فکرم بسیار مشغول است. به یاد صحبت‌های عمو آرشاویر می‌افتم:

- ملکه می‌خوان تو با ولیعهد صحبت کنی و این داستان رو تموم کنی.

- ملکه نیوان با شما صحبت کردن؟

- من رو به عمارت‌شون دعوت کردن و همین‌ها رو گفتن.

- یعنی دستور دادن؟

- پیشنهاد کردن حتماً این کار رو انجام بدی.

- متاسفم اما نمی‌تونم. به خاطر کارن تصمیم گرفتم دیگه با پوریا رو به رو نشم.

- این دیدار فرق می‌کنه دایانا.

- چه فرقی؟

- این دیدار برای رها کردن گذشته‌ست. هر دو بهش نیاز دارید.

- ما به اندازه کافی با هم صحبت کردیم.

- خداحافظی هم کردید؟

- یعنی چی؟

- زمانی که از تیسفون رفتی، با هم وداع کردید؟

- اون موقع فرصتی نبود.

- پس این بار باید این کار رو انجام بدی چون یک وداع خوب می‌تونه کمک کنه راحت‌تر گذشته رو رها کنی.

- وداع خیلی سخته.

- اما لازمه.

- پس باید بهش فکر کنم.

- ما دو روز دیگه به دوین برمی‌گردیم. زمانی نداریم.
- حتی اگر بپذیرم، با کارن چی کار می‌تونم بکنم؟ نمی‌خواهم ادیت بشه.
- من با فرمانده صحبت می‌کنم.
- چی می‌خواهد بهش بگید؟
- می‌گم که این وداع کمک می‌کنه گذشته رو رها کنی. حتماً می‌پذیره.
- از ته قلبش نه. ممکنه نشون بده راضیه اما نیست.
- تو به یک پایان نیاز داری دایانا.
- به کارن هم نیاز دارم.
- دیگه بسپرسش به من.

با شنیدن صدای در از افکارم بیرون می‌آیم. پرده کنار می‌رود و کارن وارد می‌شود. چهره‌اش آرام است. بدون آنکه به من نگاه کند، جلو می‌آید و روی صندلی می‌نشیند. پس از مکث کوتاهی می‌گوید:

- ولیعهد یک ساعت دیگه جلوی عمارت فرمانده گرشاسب منتظرت هستن.
- همچنان به من نگاه نمی‌کند. کاش خودم با او صحبت می‌کردم. نباید این کار را به عموم آرشاویر می‌سپردم. می‌گوییم:

- این خواست خودم نبود. عموم آرشاویر بودن که...

- می‌دونم.

- چون ملکه هم دستور داده بودن ...
- همه رو شنیدم. لازم نیست تکرار کنی.
- قرار بود عموم آرشاویر ازت اجازه بگیره.
- وقتی قرار ملاقات گداشته شده، یعنی اجازه دادم.
- چرا وقتی راضی نبودی اجازه دادی؟
- اگر اجازه نمی‌دادم، نمی‌رفتی؟

این نه را مصمم بر زبان می‌آورم. بالاخره سرش را بلند می‌کند و به من نگاه می‌کند. می‌گوییم:

- بگو نه کارن. بگو نه تا ببینی نمیرم.

- قرار رو با ولیعهد گذاشتن.

- مهم نیست. اگر تو نخوای نمیرم.

- پس نرو.

- باشه. - رو به در می‌ایstem. - سیمین؟

- بله بانو؟

- بیا داخل.

در باز می‌شود. پرده کنار می‌رود و سیمین وارد می‌شود. می‌گوییم:

- به سراغ مشاور آرشاویر برو و بگو به ولیعهد خبر بدن امروز من...

کارن مانع ادامه صحبت می‌شود:

- صبر کن. - به او نگاه می‌کنم. - اول با هم صحبت می‌کنیم.

رو به سیمین می‌گوییم:

- فعلاً می‌تونی بری.

پس از ادائی احترام از عمارت خارج می‌شود. دور میز می‌چرخم و روبروی کارن می‌نشینم. می‌پرسم:

- چی می‌خوای بهم بگی؟

پس از سکوتی طولانی با صدای آرامی می‌گوید:

- از ولیعهد... برام بگو.

- چی بگم؟

- می‌خوام هر اتفاقی رو که بین شما افتاده بدونم.

- تو که زیر درخت بید ما رو دیدی. دو شب پیش هم صحبت‌مون رو...

- از اول می خوام بدونم. بگو چطور با ولیعهد آشنا شدی و چرا انقدر دوستش داری.
- فکر نمی کنم گفتن این حرف‌ها برای من و شنیدن شون برای تو آسون باشه.
- من باید همه‌چیز رو بشنوم تا این گذشته تموم بشه.
- کارن! خواهش می کنم ولیعهد رو رها کن. من ...
- حتی اگر می خوای پوریا صداش کن. اما از اول تعریف کن که چی شد و چی کار کردید.
- کارن مصمم به نظر می‌رسد. حتما ندانستن گذشته برای او دردناک‌تر است. شاید در افکارش بیش از آنچه میان من و پوریاست، پیش رفته است. پس بهتر است بیشتر بداند. خاطراتم با پوریا را مرور می‌کنم. افکارم را مرتب می‌کنم و شروع می‌کنم:
- اولین بار پنج سال داشتم که ولیعهد رو زیر میز سفره مهرگان دیدم. این ملاقات در یک نگاه خلاصه شد و فقط حس کنجکاوی برام باقی موند. همین حس باعث شد چهار سال بعد در جشن آذرگان پنهانی به باعث عمارت ولیعهد برم و دوباره اون رو ببینم. - مکث می‌کنم. - ما با هم معامله‌ای کردیم. اون حضور من در باعث عمارتش رو پنهان کرد و من هم از بیرون قصر و مردم عادی برash گفتیم. بعد دیگه به قصر نرفتم. پوریا... یعنی ولیعهد رو هم ندیدم تا مهرگان دو سال پیش.
- ادامه بده.
- به پیشنهاد ملکه نیوان به عنوان محافظ مخفی وارد قصر شدم تا برای محافظت از خاندان سلطنتی آماده بشم. در همین رفت و آمدها چند بار ولیعهد رو دیدم. بعد جشن مهرگان شد و در جشن زندگی ولیعهد رو نجات دادم. همین اتفاق باعث شد علاقه‌ما جدی‌تر بشه.
- چطور نجاتش دادی؟
- جام شراب ولیعهد مسموم شده بود. من این موضوع رو فهمیدم و نداشتیم از شراب بنوشیم. بعد که جشن مهرگان تموم شد...
- به یاد لحظه‌ای می‌افتم که به چشمان پوریا خیره شدم. - روح زیبایی داری دایانا. - ترجیح می‌دهم کارن از آن شب چیزی نداند. ادامه می‌دهم:
- باز چند بار هم‌دیگه رو دیدیم تا آبانگان از راه رسید. اون شب مزدکی‌ها به عمارت ما حمله کردند.

ولیعهد به همراه سربازان قصر برای نجات من اومد. چند روز بعد، گیتی رو به عنوان محافظ شخصی بهم هدیه داد و برای جشن انتصاف و لیعهد ازم دعوت کرد. من هم در اون جشن شرکت کردم.
- بعد چی شد؟

تعزیز کردن ماجرای شب آذرگان و اتفاقات بعدش قطعاً درست نیست. آبروی پوریا باید حفظ شود و حساسیت کارن نیز نباید بیشتر شود. - من می خواستم. - به راستی باید از آن شب بگذرم. بی درنگ می گوییم:

- لیعهد به جنگ رفت. اتفاقاتی باعث شد من هم به اردوگاه سپاه برم تا در کنار پدر باشم. بعد تصمیم گرفتم میدان جنگ رو از نزدیک ببینم. پدر خیلی مخالف بود اما لیعهد تضمین کرد که از من مراقبت می کنه و پدر راضی شد. پس همراه لیعهد و محافظانش تا نزدیکی میدان جنگ رفتم. همه چیز خوب بود اما جاسوسان موقعیت ما رو به سپاه هیاطله اطلاع دادن. ما فرار کردیم اما به طرفمون تیراندازی شد. پوریا پشت سر من ایستاد تا آسیبی به من نرسه... که خودش تیر خورد.

ساکت می شوم. منتظرم کارن حرفی بزنده، اما سکوت کرده است. - چون دوستت دارم. - آن روز در چادر یکی از بهترین خاطراتمان است. از این خاطره نمی توانم بگذرم. نفسم را از دهانم بیرون فرستم و می گوییم:

- لیعهد ایران که اولین وظیفش مراقبت از خودش بود، پشت سر دختر فرمانده گرشاسب ایستاد تا آسیبی بپوش نرسه. - صدایم می لرزد. - به نظرت میشه این لیعهد و محبتش رو باور نکرد؟
- نمیشه.

دردی را در چهره کارن می بینم. قلبم فشرده می شود. می گوییم:
- ببین چقدر داری اذیت میشی! از اول نباید برات...
- بعد چی شد؟

- کارن!

- اذیت میشیم اما باید اینها رو بدونم تا خیالم راحت بشه.

نگاهیم را از او می گیرم. نمی دانم چه باید بکنم. بخش هایی از خاطراتم را برایش نگفتم تا آزرده نشود اما

انگار کافی نبوده است. کارن مثل همیشه تظاهر می‌کند به قوی بودن. می‌گوید می‌خواهد حقیقت را بداند. اما با تمام وجود دوست دارد دروغ بشنود. همان‌طور که قبل از علاقه من به پوریا برایش اهمیت داشت اما تظاهر می‌کرد به رضایت داشتن. حقیقت آن است که کارن خود را قوی‌تر از آنچه که هست می‌بیند. حالا که این موضوع را می‌دانم باید بیشتر مراقبتش باشم. کارن می‌گوید:

- بگو بعد چی شد.

- از اینجا به بعد همه‌چیز سریع اتفاق افتاد. پدرم علاقه‌مون رو فهمید و خیلی عصبانی شد. ملکه باز خواست‌مون کردن. کیقاباد هم متوجه شدن و بعد اتفاقاتی بالاخره پوریا... ازم خواستگاری کرد. من هم پذیرفتم و برای جشن آماده شدم. همه‌چیز داشت خوب پیش می‌رفت که پدر هویتم رو برای آشکار کرد. ما تصمیم داشتیم پنهانش کنیم اما مشاور آندرانیک سر مراسم معرفی از راه رسید و مراسم به هم خورد. بعد هم که من به ارمنستان او مدم.

- با هم وداع نکردید؟

- نه.

- بدون خدا حافظی به آرماویر او مدمی؟

- نمی‌تونستم خدا حافظی کنم. یعنی گفت نزو. دستم رو گرفت اما... لحظه آخر رها کرد. من هم حتی یک لحظه در تیسفون نموندم. فقط ازش خواستم پادشاه بزرگی بشه و رفتم.

کارن در سکوت به من نگاه می‌کند. نفس عمیقی می‌کشم تا آرامش خود را به دست آورم. می‌گوییم:

- این همه من تعریف کردم، حالا تو چیزی بگو.

کارن باز هم ساکت می‌ماند. با التماس به او نگاه می‌کنم. بالاخره به حرف می‌آید و می‌گوید:

- درسته که ولیعهد خیلی دوست داشته اما من کمتر از اون دوست ندارم.

- چرا خودت رو با ولیعهد مقایسه می‌کنی؟

- مگه تو این کار رو نمی‌کنی؟

- نه! - صداییم را پایین می‌آورم. - هرگز... من هرگز شما رو با هم مقایسه نکردم. تو کارن هستی، همسر

- من. او ن هم پوریاست، یک خاطره تموم شده.
- تموم نشده.
- می‌ذاری تموم بشه؟
- می‌خوای به ملاقات و لیعهد بری؟
- می‌خواش وداع کنم. می‌خوام یک پایان برای داستان مون بسازم.
- دفعه قبیل وداع نکردی.
- چون نمی‌خواستم داستان مون تموم بشه. چون هنوز عشق پوریا رو می‌خواستم.
- حالا نمی‌خوای؟
- نه. دیگه نمی‌خوام.
- فکر می‌کنی و لیعهد هم مثل تو فکر می‌کنه یا به دلیل دیگه‌ای می‌خواد تو رو بینه.
- مگه دلیلی باقی مونده؟ تنها امیدش این بود که پیوند بین ما ظاهری باشه. اما تو بهش نشون دادی این طور نیست. مگه خودت بهش نگفتی که من باردارم؟
- اما ازت دست نکشید. باز هم به سراغت او مدد.
- او مدد اما رفت. ناامید هم رفت.
- من بهش هیچ اعتمادی ندارم.
- به من چطور؟
- دایانا! تو خودت متوجه نیستی که

ناگاه ساکت می‌شود. جمله‌اش در ذهنم تکرار می‌شود. - دایانا تو خودت... - او مرا دایانا خطاب کرد.
حتما به همین دلیل جمله‌اش را ناتمام گذاشت. اخم می‌کند و می‌گوید:
- ولیعهد از اینکه دایانا صدات نمی‌کنم خیلی احساس غرور می‌کرد.
- حب دایانا صدام کن. همون طور که من دارم کارن صدات می‌کنم.
- چرا زودتر این اجازه رو بهم ندادی؟

- چون می‌ترسیدم پوریا رو در تو ببینم. نباید به خودم اجازه می‌دادم این طور بہت ظلم کنم.
- پس چرا حالا این اجازه رو بهم میدی؟

به چهره‌اش نگاه می‌کنم. دیگر عصبانی نیست. من نیز عصبانی نیستم. از روی صندلی بلند می‌شوم و روی پایش می‌نشینم. دست راستم را روی شانه‌اش می‌گذارم. به چهره‌اش نگاه می‌کنم و می‌گویم:
- قبلًا تو کسی بودی که می‌خواست جای پوریا رو برام بگیره. دوست داشتم چون بہت نیاز داشتم؛ به تو، به آرامش، به محبت... به قدرت... - لبم را می‌گزم. - اما حالا تو همسر من هستی، پدر بچه منی...
این دوست داشتن دیگه از روی نیاز نیست. پس ترسی هم نیست. دیگه امکان نداره حتی لحظه‌ای هم من پوریا رو در تو ببینم. پس دایانا صدام کن. انقدر دایانا صدام کن تا دیگه فکر نکنی ولیعهد چیزی رو داره که تو نداری.

کارن مرا به خود نزدیک‌تر می‌کند. دستانش را دورم حلقه می‌کند و مرا محکم در آغوش می‌گیرد. سرم کنار سرش قرار می‌گیرد. صدای نفس‌های آرامش را می‌شنوم. انگار قلب من نیز آرام شده است. برای مدتی طولانی همین طور باقی می‌مانیم. به یاد قرار ملاقات‌ام با پوریا می‌افتم. خود را عقب می‌کشم. دستان کارن از دور کمرم رها می‌شوند. از روی پایش بلند می‌شوم و می‌گویم:

- برم قرار ملاقات رو لغو کنم؟

- خواسته تو اینه؟

- این طوری برای هر دوی ما بهتره.

- این طوری برای هر دوی شما بدتره.

- منظورم از هر دوی ما خودم و خودت بودیم، نه ولیعهد.
- این دفعه چیزی که برای ولیعهد بهتره، برای تو هم لازمه.
- من اصلاً نمی‌خوام برم کارن.
- مگه نگفتنی می‌خوای این داستان رو تموم کنی؟
- نه به قیمت ناراحتی تو.
- اگر ولیعهد به قولش عمل کنه، ناراحت نمی‌شم.
- چه قولی؟
- بهم قول داد فاصلهٔ یک قدمیش رو با تو حفظ کنه.
- تو با ولیعهد صحبت کردی؟
- به همراه مشاور آرشاویر به دیدنش رفتیم. صحبت‌مون در همین یک جمله خلاصه شد.
- واقعاً بہت چنین قولی داد؟
- آره. حالا بگو به قولش می‌شه اعتماد کرد یا نه؟
- می‌دونم هرگز دروغ نمی‌گه. یعنی معحاله که دروغ بگه.
- پس می‌شه بپیش اعتماد کرد.
- یعنی بهم اجازه میدی برم و ناراحت هم نمی‌شی؟
- کمی ناراحت می‌شم.
- چی کار کنم اصلاً ناراحت نشی؟
- آنوش رو به همراه خودت ببر.
- گیتی که هست.
- گفتی گیتی هدیهٔ ولیعهد به تو بوده.
- درسته اما حالا دیگه هیچ تعلقی به ولیعهد نداره و...
- این طوری خیال من راحت‌تره. و سوشه نمی‌شم تعقیب‌تون کنم.

- بهم اعتماد نداری.

- چون نمی خوام اعتمادم از بین بره، این کار رو انجام میدم. دوست ندارم بہت شک کنم... دایانا.
به کارن که روی صندلی نشسته است نگاه می کنم. اولین بار است که در نگاهش حس قدرت را
می بینم. به یاد صحبت های پدر می افتم. می گوییم:

- انگار احترامت داره حفظ میشه.- پرسشگرانه به من نگاه می کند.- اولین باره در حالی صحبت
می کنیم که تو نشستی و من ایستادم.
کارن به سرعت از روی صندلی بلند می شود. می گوید:
- ببخشید. حواسم نبود.

- اتفاقا حالا که فکر می کنم، دوست دارم تو رو این طور قدرتمند ببینم، فرمانده کارن.
نامش را با شیطنت بر زبان می آورم و لبخند می زنم. کارن نیز لبخند می زند. دست راستم را بلند می کند
و آرام می بوسد. دستش را به سمت خود می کشم و روی سینه ام می گذارم. چشمانم را می بندم و آرام
نفس می کشم. ای کاش این لحظه تا ابد ادامه یابد. اما نمی شود. چشمانم را باز می کنم و می گوییم:
- میرم و زود برمی گردم.

کارن سرش را به نشانه تایید تکان می دهد. به سمت کمد می روم. شنل و روسری ام را بیرون می آورم و
سر می کنم. رو به کارن می گوییم:
- خدانگرهدار.

- داستانتون رو زیبا تmom کن. کاری کن فقط پایان تو ذهنتم بمونه، نه قبل از اون.
پایان زیبا... مگر پایان می تواند زیبا باشد؟ به سختی لبخندی بر لب می آورم. برمی گردم و به سرعت از
عمارت خارج می شوم. جلوی در نمی ایستم. همچنان به حرکت ادامه می دهم تا به پایین پله ها می رسم.
به یاد آنوش می افتم. برمی گردم. فقط گیتی پشت سرم است. به بالای پله ها نگاه می کنم. آنوش و
سیمین را می بینم. می گوییم:
- آنوش تو هم باید همراهم بیای.

سیمین می پرسد:

- بهتر نیست من همراه شما باشم؟

- این دفعه نه. - به آنوش نگاه می کنم. - بیا دیگه.

آنوش به سمتم می آید. دوباره به راه می افتم. این بار محافظان قصر همراهی مان نمی کنند. انگار این ملاقات با همه هماهنگ شده است. از دروازه قصر خارج می شویم و به سمت عمارت پدر حرکت می کنیم. مدت زیادی طول نمی کشد که به عمارت می رسیم. انتهای کوچه گیو را می بینم. سر جایم می ایستم. قلبم به یکباره به تپش می افتد. دستم را روی سینه ام می گذارم و نگاهی به اطراف می اندازم. گیو به سمت چپش نگاه می کند. پوریا کنار گیو ظاهر می شود. مرا که می بیند، لحظه ای بی حرکت سر جایش می ماند. تنها به من نگاه می کند. قدمی به سمتش بر می دارم. شروع به حرکت می کند و به سرعت خود را به من می رساند. جلویم می ایستدم. با لحنی جدی می گوید:

- سلام.

- سلام.

- دیر کردی.

- ببخشید. طول کشید.

- الان آماده ای؟

- کجا باید بروم؟

پوریا به سرتا پایم نگاه می کند. سرش را کج می کند و با چشمان تنگ شده اش می پرسد:

- این طوری می خوای بیای؟

- مشکلی هست؟

حالت چهره اش عوض می شود. بی درنگ با لحنی جدی پاسخ می دهد:

- نه. بروم.

پوریا بر می گردد و به راه می افتد. برخوردش برایم عجیب است. سریع تر قدم بر می دارم و کنارش قرار

می‌گیرم. در همین لحظه می‌ایستد. پلک‌هایش را بر هم می‌فشارد. به من نگاه می‌کند و با خواهش می‌گوید:

- میشه چادر سرت کنی؟

سرم را پایین می‌اندازم. هم جمله پوریا برایم سنگین است و هم نگاه و برخوردش. مشخص است که می‌خواهد خودش را از من دور نگه دارد. اما نمی‌تواند. بعید است من هم بتوانم. پوریا می‌گوید:

- البته مهم نیست. فرقی نمی‌کنه. پس...

- پوریا! - به او نگاه می‌کنم. - راحت باش.

- من راحتم.

- نیستی.

- به اون قول دادم فاصلم رو باهات حفظ کنم.

- مگه قبلا حفظ نمی‌کردی؟

- می‌کردم؟

- از نظر من آره. در ضمن این آخرین باریه که هم‌دیگه رو می‌بینیم پس می‌خواهم خودمون باشیم.

- من، پوریا... تو هم، دایانا؟

- تو، پوریا... من، دایانا... کمی هم احتیاط.

- پس همون چادر کرم‌نگ رو سرت کن.

برمی‌گردم. به طرف عمارت حرکت می‌کنم. از در وارد می‌شوم. به طرف اتاقم می‌روم. وارد اتاق می‌شوم و در را می‌بندم. صندوق لباس‌هایم را باز می‌کنم. همان پیراهن صورتی و چادر کرم را برمی‌دارم. لباسم را از تن بیرون می‌آورم و پیراهن را می‌پوشم. جلوی آینه می‌ایستم. چادر را روی سرم مرتب می‌کنم. چشمم به حلقه‌ای که در دست دارم، می‌افتد. می‌خواهم آن را از انگشت بیرون بیاورم اما پشیمان می‌شوم. این حلقه نشان وفاداری من به کارن است. نمی‌توانم آن را کنار بگذارم. مروارید روی آن را به یاد گردنبد مرواریدم می‌اندازد. گردنبدی که از پوریا هدیه گرفتم. جعبه جواهراتم را باز

می کنم و گردنبند مروارید را برمی دارم. آن را بر گردن می اندازم. نفس عمیقی می کشم و به سمت در اتاق می روم. در را باز می کنم. پوریا را جلوی در می بینم. مرا که می بیند، کمی عقب می رود. نگاهم می کند و بالبخند کوچکی می گوید:

- هیچ تغییری نکردی دایانا.

- اما تو خیلی تغییر کردی.

- به خاطر ریشی که گذاشتی؟

- اون رو که باید می داشتی. - به پیشانی اش اشاره می کنم. - موهات دیگه توی صورت نیست.

- این موها برازنده من نیست؟

- داری شبیه کیقباد میشی.

- نباید بشم؟

- نه. نباید بشی.

- هنوز هم کیقباد پادشاه مورد علاقت نیست؟

- پادشاه مورد علاقه من هنوز تاج پادشاهی بر سر نداشته.

پوریا قدمی به سمتم برمی دارد اما بی درنگ می ایستد. دوباره به عقب برمی گردد. چشمانش را می بندد و نفسش را از دهانش بیرون می فرستد. بخشی از وجودم مرا به خاطر این حرفها سرزنش می کند اما بخشی دیگر جمله کارن را در ذهنم تکرار می کند. - داستان تون رو زیبا تموم کن. - پایان زیبا... من برای همین اینجا هستم. پوریا به انتهای راه رو اشاره می کند و می گوید:

- بربیم.

به راه می افتد. من هم پشت سرش حرکت می کنم. از عمارت خارج می شویم و به سمت بازار می رویم.

پس از چند قدم، پوریا می پرسد:

- مشاور آرشاویر عمومی توئه؟

- عمومی بزرگ منه.

- به نظر میاد دانا و با تجربه باشن.

- چطور؟

- وقتی با اون به دیدنم او مدد و گفت...

- انقدر سخته که اسمش رو بیاری؟

- آره.

- همیشه میگن زن‌ها حسودن اما اشتباه می‌کنن.

پوریا می‌ایستد. با احتمال که بر پیشانی اش نشسته است، می‌گوید:

- من به فرمانده کارن حسادت نمی‌کنم.

- ولی فرمانده کارن به تو حسادت می‌کنه. اسمش رو غیرت گذاشتید اما همون حسادته.

- اون باید هم به من حسادت کنه. من که هرگز حاضر نیستم جای اون باشم. فکر کن نفر دوم باشی. تو

قلب دایانا دوم باشی! - پوزخندی می‌زند. - حسادت داره دیگه، نداره؟

- داره.

- تو فقط چون تنها بودی و بهش نیاز داشتی، اون رو پذیرفتی. از روی محبت نبود.

- نه. نبود.

- پس می‌بینی که دلیلی نداره من به اون حسادت کنم.

سرش را می‌گرداند تا دوباره راه بیفتد، اما می‌ایستد. نگاهش به سمت شکم‌م می‌رود. لحظه‌ای ساكت

می‌شود. سپس آرام می‌گوید:

- به جز این بچه. - مکث می‌کند. - دو روزه از خودم می‌پرسم داشتن بچه از زنی که دوستش داری،

دقیقاً چه حسی داره؟ - به من نگاه می‌کند. - زیباست، نه؟

- به نظرم بهتره درباره چیزی صحبت کنیم که برای هر دوی ما خواشایند باشه.

- مثلاً چه چیزی؟

- پادشاهی تو.

- منتظر بودم بگی عشق و محبت مون.
- دیگه سخت میشه در موردش صحبت کرد.
- به حاطر اون؟

- به خاطر اون، به خاطر نازآفرین... به خاطر پایانی که مدت‌هاست شروع شده.
- تو دوستش داری دایانا.

- پایان رو؟

- فرمانده کارن رو.

نگاهم را از پوریا می‌گیرم. بحث را عوض کردم تا به اینجا نرسیم اما باز بحث کارن به میان کشیده شد. مدتی سکوت میان مان برقرار می‌شود. بالاخره پوریا به راه می‌افتد. من نیز پشت سرش حرکت می‌کنم. قدم‌هایم را تندری می‌کنم. کنارش که قرار می‌گیرم، می‌گوییم:

- اگر دست من بود، سرنوشت رو طوری می‌نوشتم که هر دوی شما کنارم باشید.

- هیچ مردی هیچ زنی رو با مرد دیگه‌ای شریک نمی‌شه. حتی اگر دین چنین ممنوعیتی نداشت، باز شرایط همین بود.

- اون طور که نه. اگر دست من بود دوست داشتم کارن برادرم باشه و این طوری تعادل پوریا می‌ایستد. ساکت می‌شوم و منتظر می‌مانم. در حالی که به روبرو خیره شده است، می‌گوید:
- هرگز این جمله رو به فرمانده کارن نگو.

- من که حرف بدی نزدم.

- اگر این جمله رو به من می‌گفتی خیلی ناراحت می‌شدم.- به من نگاه می‌کند.- من یک خواهر دارم دایانا. هیچ زن دیگه‌ای هم نمی‌تونه مثل خواهر من باشه. نمی‌خوام هم باشه. به خصوص اگر اون زن تو باشی.

- من گفتم کارن برادرم باشه، نه تو.

- من هم گفتم به اون این حرف رو نزن.

- نگران ناراحت شدن اونی؟

- نگران زندگی توئم. همون طور که مشاور آرشاویر نگران بود.

- من هم نگران زندگی توئم. همون طور که ملکه نیوان نگران بودن.

پوریا لحظه‌ای ساکت می‌ماند. نمی‌توانم میان اخم روی پیشانی و نگاه مهربانش تناسبی پیدا کنم.

دوباره به راه می‌افتد. من هم کنارش حرکت می‌کنم. از کنار چند مغازه که می‌گذریم، می‌گوید:

- از اینجا زیاد با هم عبور کردیم.

- همه جای تیسفون پر از خاطرات ماست.

- تو هم من رو اینجا بدون خودت گذاشتی و رفتی.

- تو من رو نگه نداشتی.

- دوباره شروع شد؟

- بحثی که تموم نشه، دائم شروع میشه.

- این بحث چطور تموم میشه؟

- باید هر دو بپذیریم که اشتباه کردیم.

- من بہت گفتم چرا دستت رو رها کردم. اما تو نگفتی چرا رفتی.

- نمی‌تونم بگم.

- کیقیاد گفت باید برعی؟

- نه.

- پس چطور نام انوشیروان رو می‌دونستی؟

- با کیقیاد که صحبت می‌کردیم از آینده تو گفتن و لقب انوشیروان که به زودی بہت میدن.

- همین؟

- همین.

- پس چرا رفتی؟

نگاهی به اطراف می‌اندازم. نزدیک میدان میان بازار هستیم. به سمت راست اشاره می‌کنم و می‌گویم:

- اگر بخوایم به آشکده بریم، باید از این طرف بریم.

- نمی‌خوای جوابم رو بدی؟

- به آشکده میریم؟

پوریا لبخند کوچکی می‌زند. پس از مکث کوتاهی پاسخ می‌دهد:

- به آشکده نه. می‌خواهم جای دیگه‌ای ببرم.

- کجا؟

- خیلی نمونده.

پوریا همچنان به جلو حرکت می‌کند. از کوچه‌ای که به رود می‌رسد، می‌گذریم. کمی جلوتر، پوریا وارد

کوچه باریکی می‌شود. می‌ایستم. اینجا را می‌شناسم. انتهایش همان خانه‌ای قرار دارد که در جشن

آبانگان پوریا را آوردم. با تعجب می‌گوییم:

- اینجا؟

- اولین بار خودت من رو به اینجا آوردم.

- اون موقع صاحب‌ش نبود. ممکنه الان برگشته باشه.

- صاحب‌ش من هستم.

- تو؟

- خریدمش دایانا.

- چرا؟

پوریا پاسخی نمی‌دهد. بر می‌گردد و به سمت خانه می‌رود. کنارش قدم بر می‌دارم. وارد خانه که

می‌شویم، می‌گوییم:

- رعد رو که از پدر گرفتی؛ اینجا رو هم که خریدی، داری همهٔ خاطرات‌مون رو جمع می‌کنی؟

- اگر این طور باشه، اشکالی داره؟

نمی‌دانم چه پاسخی باید بدhem. پوریا نگاهش را از من می‌گیرد و به سمت پلکان چوبی می‌رود. نگاهی

به اطراف می‌اندازم. خانه بسیار مرتب شده است. من هم پشت سر پوریا از پله‌ها بالا می‌روم. به طبقهٔ

دوم که می‌رسم، انتهای اتاق همان پنجرهٔ چوبی را می‌بینم. یک پردهٔ سفید ساده دو طرفش قرار دارد.

پوریا جلو می‌رود. قفل پنجره را باز می‌کند و دو طرف آن را به بیرون هل می‌دهد. پنجره باز می‌شود. نور تندهی به داخل می‌آید. چشمانم که عادت می‌کنند، جلوتر می‌روم. از میان پرده‌های سفید و چهارچوب قهوه‌ای رنگ پنجره، رود را می‌بینم. چه منظره زیبایی! لبخندی بر لبانم می‌نشینند. پوریا به گوشه‌ای اشاره می‌کند و می‌گوید:

- نمی‌شینی؟

گوشه‌های افق میز چوبی گرد و کوچکی را می‌بینم که دو صندلی کنارش قرار دارد. با ناباوری می‌گوییم:

- تو چی کار کردی؟

- خوب شده؟

- عالی شده!

لبخندی بر لبان پوریا می‌نشینند. از کنارم عبور می‌کند و روی یکی از صندلی‌ها قرار می‌گیرد. همچنان

سر جایم باقی می‌مانم. می‌پرسد:

- به چی فکر می‌کنی؟

- زیاد به اینجا می‌ای؟

- شاید ماهی دو بار.

- همراه چه کسی می‌ای؟

- گیو.

- یعنی گیو روی اون صندلی - به صندلی روبرویش اشاره می‌کنم. - می‌شینه؟

پوریا سرش را کج می‌کند. چشمانش را تنگ می‌کند و با اخم کوچکی که روی پیشانی اش نشسته است، می‌گوید:

- کس دیگه‌ای باید بشینه؟

لبانم را بر هم می‌فشارم. من هم کمی اخم می‌کنم و نگاهم را از او می‌گیرم. پوریا شروع به خنده‌یدن می‌کند. در میان خنده‌اش می‌گوید:

- هنوز هم وقتی حسادت می‌کنی، جذاب‌تر

لبخند بر لبانش خشک می‌شود. نگاهش را از من می‌گیرد و به میز خیره می‌شود. دیدن پوریا در این حال چقدر سخت است. جلوتر می‌روم. روی صندلی روبه‌رویش می‌نشینم. آرام می‌گوییم:

- شاخدهت پرین با من دعوا کردن.

- برای چی؟

- گفتن پوریا مدت‌هاست که لبخند نمی‌زنده. گفتن می‌خنده اما خنده‌ای که بعدش یک سکوت طولانیه، چه معنایی داره؟

- تو چی گفتی؟

- جواب‌شون رو ندادم اما به یاد آوردم که من هم مدت‌هاست از ته دل نخنديدم.

- دوستت دارم دایانا.

چشمانم گرم می‌شوند. دردی را که در قلبم احساس می‌کنم، در چهره پوریا هم می‌بینم. شمرده شمرده می‌گوییم:

- من رو به اینجا آوردم. الان هم این حرف رو می‌زنی. زود پایان رو شروع کردی.

- مگه برای همین اینجا نیستیم؟

- می‌خوام قبلش از تو بشنوم. از کارهایی که در این مدت کردی، از ولیعهدی، از قدرت... از خسرو انوشیروان برام بگو.

پوریا ساكت می‌ماند. از پنجره به بیرون نگاه می‌کند. پس از مکثی طولانی می‌گوید:

- این خونه رو به همین دلیل خریدم. به خاطر خاطره کوتاه‌مون نبود.

- یعنی چی؟

- این خونه رو خریدم تا بتونم اینجا بشینم و از نزدیک مردم رو ببینم.

از پنجره به بیرون نگاه می‌کنم. پیرمردی در حالی که جعبه بزرگی را روی کمرش گذاشته است، عبور می‌کند. پوریا می‌گوید:

- پیرمرد رو ببین. چهره‌ش ناراحته. احتمالاً زندگی سختی داره. من این طوری حال مردم رو می‌فهمم.
- حرف‌هاشون رو هم می‌شنوم. گاهی با هم درباره کیقیاد و مسائل کشور صحبت می‌کنن. - می‌خندد.
- بعضی‌هاشون از من و تو هم بهتر می‌تونن اوضاع کشور رو تحلیل کنن.
- مگه ممکنه؟
- ساده حرف می‌زنن اما درست می‌گن. مثلاً ما می‌گیم خزانه دربار خالی شده و شرایط ایجاب می‌کنه برای اداره کشور مالیات بیشتری از مردم بگیریم. اما مردم می‌گن کیقیاد قدرتی نداره و برای پادشاه موندن داره حق مردم رو ازشون می‌گیره.
- این دو جمله که خیلی متفاوتن.
- نیستن دایانا. ما خودمون حقیقت رو زیبا می‌کنیم و بعد باور می‌کنیم. حقیقت اینه که مردم خیلی بدیختن.
- چشمانم را تنگ می‌کنم و به چهره‌اش نگاه می‌کنم. مصمم اما غمگین است. می‌گوییم:
- چقدر تغییر کردی پوریا.
- چه تغییری؟
- خیلی بزرگ شدی. قبل از عیت رو مقابل خودت می‌دیدی اما حالا...
- قبل از نزدیک مردم رو ندیده بودم. پای حرف‌شون هم نشسته بودم.
- پس تو این یک سال اتفاقات خوبی برای ولی‌عهد ایران افتاده.
- تو شروع‌ش کردی.
- با رفتنم؟
- با بودنت. در اون شش ماه دنیای دیگه‌ای رو بهم نشون دادی.
- من نشونت ندادم. خودت دیدی. - لبخند می‌زنم. - تو انتخاب کردی که ببینی و حالا بارها بهتر از من این مردم رو درک می‌کنی.
- این مردم حتی حواس‌شون به من هم هست.

- چطور؟

- یک بار این جمله رو شنیدم که آخر ماه سربازان قصر میکده شهر رو محاصره میکنند تا مراقب و لیعهد خوش گذران ایران باشند. این جمله برای خیلی سنگین بود.
- در این یک مورد می دونی که من هم موافقم.
- تا قبل از این فکر می کردم مردم نمی فهمن اما حالا می بینم که می فهمن. فقط چون قدرتی ندارند و از ما می ترسن اعتراض نمی کنند. جلوی کیقباد تعظیم می کنند و هر مهرگان برآمده هدیه میارند. اما در خلوت، از ما بد میگنند. اسمش دوروییه، نه؟
- خودت که گفتی. از ما می ترسن. پس خودمون مقصريم.
- من می تونم این وضع رو درست کنم دایانا.
- معلومه که می تونی.
- بپرس چطور.
- چطور؟
- زمانی که از مردم مالیات می گیریم، انتقادات شون بیشتر میشه. حدس می زدم مشکل اصلی مردم مالیات باشه. پس کسانی رو به شهرهای اطراف فرستادم تا با مردم صحبت کنند و این موضوع رو تایید کنند.
- تایید کردن؟
- کاملا. گفتن مردم به خاطر این نظام مالیاتی، ما رو به بی عدالتی متهم می کنند و پادشاهشون رو ظالم و نالایق می دونند.
- قبلاهم گله مردم رو از وضع مالیاتی کشور شنیدم. واقعاً ناعادلانه است؟

- خیلی ناعادلانه است.
- می خوای درستش کنی؟
- دارم به راه حلی برای تغییرش فکر می کنم. دنبال نظام مالیاتی هستم که خزانه رو پر کنه و مردم رو هم راضی نگه داره.
- فکر می کنی شدنی باشه؟
- تو فکر می کنی شدنی نیست؟
- هست. اگر تو بخوای، هست.
- کار دیگه‌ای هم انجام دادم.
- چه کاری؟
- فهمیدم یکی از مشکلات مهم کشور ما نداشتند علمه. دبیران و وزیران گاهی علم کافی ندارن. پادشاه هم که در هر زمینه‌ای آگاهی کامل نداره. در حالی به دانش زیردستانش اعتماد می کنه که در اصل دانشی وجود نداره.
- مگه دانشگاه جندی شاپور برای همین تاسیس نشده؟
- تاسیس شده اما باید بارها بهتر و اثرگذارتر باشه.
- می خوای چی کار کنی؟
- اول باید خودم بیشتر بدونم. همون طور که خوندن فلسفه برای پادشاهان عادی نبود اما من زیر نظر استاد پولس فلسفه خوندم، درباره باقی زمینه‌ها هم باید بیشتر بدونم.
- اما باز هم تو یک نفر هستی.
- من فقط یک نفر نیستم. من پادشاه آینده ایرانم. هیچ کس اثرگذارتر از من در کشور نخواهد بود. اگر ایران پادشاهی علم دوست داشته باشه، دانشمندان به سراغش میان، در دربار و در حضور پادشاه گفتگوهای علمی اتفاق می افته، کتاب‌هایی به دستور من ترجمه و تالیف میشنه. و بعد مردم هم به سراغ علم و هنر میان.

- پس باید بگیم خسرو انوشیروان؛ پادشاهی خردمند و علمدوست. البته بیشتر از مالیات گفتی و عدالتی که نیست. پس... پادشاهی دادگر و خردمند برای تو عنوان مناسبتری خواهد بود. - کمی فکر می‌کنم.

- این عنوان رو دوست دارم؛ خسرو انوشیروان، پادشاهی دادگر و خردمند.

پوریا لبخند می‌زند. من نیز با لبخند به او نگاه می‌کنم. می‌گوید:

- حالا بگو از عملکرد یک ساله ولیعهد راضی هستی؟

- راضی که... به نظرم بی‌نظیره.

- خودم هم همین طور فکر می‌کنم.

غورو و شیطنت را همزمان در چهره‌اش می‌بینم. آرام می‌خندم. پوریا به چهره‌ام نگاه می‌کند. لبخند از لبانش پاک می‌شود و غمی در چشمانش می‌نشیند. با ناراحتی می‌گوییم:

- چی شد؟

- هیچی.

از روی صندلی بلند می‌شود. به سمت پنجره می‌رود. آن را می‌بندد و قفلش را سر جایش می‌گذارد. من هم بلند می‌شوم. به طرفم برمی‌گردد. می‌پرسم:

- داریم میریم؟

- به مشاور آرشاویر گفتم یک ساعت برآمون کافیه.

- فکر می‌کنی یک ساعت شده؟

- تا به قصر برسیم، میشه.

پوریا به طرف پله‌ها می‌رود. من هم پشت سرش حرکت می‌کنم. از پله‌ها پایین می‌رویم و از خانه خارج می‌شویم. از کنار گیو، گیتی و آتوش می‌گذریم و به سمت قصر به راه می‌افتیم. از کوچه که خارج

می‌شویم، پوریا می‌پرسد:

- کجا خدا حافظی کنیم؟

فکر نمی‌کردم پایان به این سرعت از راه برسد. آب دهانم را قورت می‌دهم و می‌گوییم:

- همون جا که وداع قبل ناتموم موند.
- در قصر نمیشه. نمی خوام کسی ما رو ببینه.
- تو جای دیگهای رو سراغ داری؟
- به یاد داری اولین بار کجا همدیگه رو دیدیم؟
- در قصر. همون جایی که ...
- در قصر نه، بیرون قصر.
- جلوی عمارت مهین بانو بود.
- کنار کاروانسرای تیسفون.
- حتما الان خیلی شلوغه.
- در یک جای شلوغ کمتر دیده میشیم.

اعتراضی نمی کنم. به میدان که می رسیم، به چپ می رویم. جملات آخر را که بارها در ذهن مرور کرده ام تکرار می کنم. دوست دارم بدانم پوریا برای این وداع چه آماده کرده است. وداعی که فکرش هردویمان را به سکوت و اداشته است. ادامه مسیر را هم در سکوت طی می کنیم تا به کاروانسرا می رسیم. پوریا کنار در می ایستد. لحظه ای به من نگاه می کند. سپس دستش را در جیب لباسش فرومی برد و زنجیری را بیرون می آورد. می گوید:

- قول دادم فاصله یک قدمی مون حفظ بشه. پس دست راست رو جلو بیار.

با تردید دستم را به سمتش دراز می کنم. زنجیر را به دور مچم می بیچد و آن را می بندد. دستش را که برمی دارد، آویز آن را می بینم. همان آویز ماه گردنبند مادرم! دستم را عقب می کشم. آویز را برمی گردانم. عبارت همه زندگی من را که روی آن می بینم، مطمئن می شوم خودش است. پوریا می خواهد هدیه ام را پس بدهد؟ بغض گلویم را می فشارد. آرام می گویم:

- پس دادن هدیه کار درستی نیست.

- پس واقعا شبیه اصلش.

دست راستش را بلند می کند. آستین لباسش را کمی عقب می کشد و می گوید:
- تو این رو به من دادی.

گردنبد را که در دستش می بینم، بغضن سنگین تر می شود. قطره ای اشک روی گونه ام می افتد.
بی درنگ آن را پاک می کنم. پوریا می گوید:
- تا دی ماه دستم بود. وقتی شنیدم ازدواج کردی، کنار گذاشتمنش.
- ولی الان دستتنه.

- از شبی که به عمارت مهمان او مدم، تصمیم گرفتم باز این گردنبد رو دستم کنم.
- چرا پوریا؟

- من خودم رو تو چشم هات دیدم دایانا.

- من هم تو چشم هات غرق شدم.

- پس یعنی عشق مون هنوز زنده است.

- این زنده بودن چه سودی برای ما داره؟
- من هنوز ناامید نشدم.

- ما برای وداع...

- بالاخره یک روز تو مال من میشی. پس تا اون روز این یادگاری رو از دست درنیار. حتی اگر اون روز...
در جهان دیگه ای باشه.

به چهره آرام پوریا نگاه می کنم. پس او این گونه خود را راضی کرده است. به یاد صحبت های خدمتکار افسون می افتم. او نیز می گفت پایان این داستان هنوز از راه نرسیده است. اگر این طور باشد، وداع چه معنایی دارد؟ افکارم را کنار می گذارم و می گویم:

- صحبت های تو مثل یک وداع نیست. انگار یک شروعه.
- برای ما هر وداعی یک شروعه.
- اما من نمی تونم مثل تو انقدر راحت صحبت کنم.

- پس او مده بودی که چی بگی؟

- او مده بگم من رو رها کن پوریا. حالا که داستان ما تاموم شده، بدون من زندگی کن و خوشبخت باش.

- من بدون تو نمی تونم...

- می دونم. من هم بدون تو نمی تونم خوشبخت باشم اما چاره چیه؟ ما پانزده ماه بدون هم زندگی کردیم. پس با یک غم بزرگ هم میشه زندگی کرد.

- غم وقتی معنی داره که امید نباشه.

- اما حتی چنین غمی هم مانع ادامه زندگی نمیشه. من تو این مدت بارها اشک ریختم، بارها غم و درد رو تجربه کردم. من حتی نامید شدم. نامید از تو، نامید از داشتن، نامید از بودنت... ولی حتی لحظه‌ای هم به مرگ فکر نکرم. من تو تمام این سختی‌ها باز هم زندگی رو می خواستم. با تمام وجود هم می خواستم. تو نمی خواستی؟

- چرا. می خواستم.

- پس می بینی؟ ما بدون هم می تونیم زندگی کنیم و شاد باشیم.

- پس می خوای ما رو رها کنی.

- می خوام زندگی کنم.

- بدون من؟

- تو هم بدون من زندگی می کنی.

- بدون تو اما با فکر تو.

- شاید این برای تو آسون باشه. اما برای من نیست. همه توقع دارن قلب یک زن فقط به یک مرد تعلق داشته باشه.

- بین من و اون، اون رو انتخاب می کنی؟

- آره.

- غیرممکنه.

- فقط کافیه از این به بعد وقتی جلوی آتش مناجات می‌کنم، برای تو دعا نکنم. وقتی مهرگان از راه می‌رسه، خاطرات‌مون رو مرور نکنم. وقتی آذرگان می‌شده، اشک نریزم. وقتی انار می‌بینم دلم نلرزه و... وقتی اسمت رو می‌شنوم، قلبم برات پر نکشه.

- می‌شده؟

- نمی‌شده.

- پس چی داری می‌گی دایانا؟

- پوریا! به زندگی مون نگاه کن! من، تو، کارن، نازآفرین... کدوم مون خوشبختیم؟ هیچ‌کدام. انگار سرنوشت همه‌ما با غم نوشته شده. اگر این مجازات عشق ماست، اگر مجازات خودخواهی ماست، من می‌پذیرم. می‌پذیرم و تحمل می‌کنم اما... کارن و نازآفرین چی؟ این زندگی حق اون‌ها نیست.

- اون‌ها خودشون اخاب کردن که در چنین شرایطی وارد زندگی ما بشن.

- داری توجیه می‌کنی.

- راه دیگه‌ای برای غلبه به این عذاب‌وجدان سراغ داری؟

- من می‌خواهم تو رو انکار کنم.

- یعنی چی؟

- هر روز صبح به خودم می‌گم پوریایی وجود نداره.

- بعد باور می‌کنی؟

- شاید یک روز واقعاً بتونم باور کنم.

- امیدوارم نکنی. - به دستم نگاه می‌کند. - این دستبند رو بہت دادم که فراموش‌مون نکنی. به دستبند نگاه می‌کنم. - همه زندگی من. - اگر آن را همیشه به همراه داشته باشم، محال است بتوانم پوریا را رها کنم. نه می‌توانم رهایش کنم و نه می‌توانم انکارش کنم. پس کارن چه می‌شود؟ پوریا این درد را در چهره و صدایم نمی‌بیند؟ چطور می‌خواهد همچنان با غم و درد او را دوست داشته باشم؟ البته که این محبت ابدی خواهد بود اما اگر جایمان عوض می‌شد و من می‌دیدم این عشق انقدر برای

پوریا در دنگ است، حتما از او می خواستم مرا رها کند. به راستی می خواستم؟ نه. نمی خواستم. شاید تظاهر می کردم به این خواستن اما در دل همیشه محبتتش را می خواستم. چه خودخواهانه! می گوییم:
- مهین بانو درست می گفت. عشق ما پر از خودخواهی.
- خودخواهی نه... خواستن. عشق ما پر از خواستن.
- باشه.

انگار هر چه جلوتر می رویم، وداع سخت تر می شود. تصمیمم را می گیرم. به او نگاه می کنم و می گوییم:
- آخرين جمله رو بگو که وقت وداعه.
- دوستت دارم دایانا.

پوریا بی درنگ این جمله را بر زبان می آورد. انتظار نداشتمن انقدر سریع آخرین حرفش را بر زبان بیاورد. آن هم چه حرفی! - دوستت دارم دایانا. - جمله کوتاه و پرمعنایی است. در یک کلمه بهترین است اما من که نمی توانم به او بگوییم دوستش دارم. پس چه جوابی باید بدhem؟ با صدای آرامی می گوییم:
- من هم بہت میگم که پادشاه...
- نگو دایانا. اگر باز هم می خوای بگی پادشاه بزرگی باشم، هیچی نگو. اگر این آخرین حرف توئه، ترجیح میدم چهرت آخرین چیزی باشه که از تو به یادم می مونه.

چه بی رحمانه! پوریا با چشمان غمگین و چهره بی حالت و صدای عصبانی اش این جملات را بر زبان آورد! مگر بی رحمانه‌تر از این هم می شود؟ دستم را مشت می کنم. بغضنم را فرو می خورم و می گوییم:
- خدانگهدار.

دیگر درنگ نمی کنم. برمی گردم و اولین قدم را بر می دارم. اما صدای پوریا مرا وادار به ایستادن می کند:
- مراقب خودت باش.

اگر تا به این لحظه قلبم تکه تکه نشده باشد، در این لحظه حتما می شود. پوریا چطور می تواند به این سرعت لحن و صدایش را تغییر دهد؟ پس آن عصبانیت چه شد؟ این مهربانی و لطافت چطور بر صدایش نشست؟ همین صدایی که مرا به گذشته‌های دور می برد. زمانی که همین جمله بزرگ‌ترین

ابراز علاقه پوریا به من بود. - مراقب خودت باش. - چه حرف‌های ناگفته‌ای در این کلمات پنهان شده‌اند. نگاهم به دستبند ماه می‌افتد. نمی‌توانم ساكت بمانم. اگر حرفی نزنم، تا ابد خود را سرزنش خواهم کرد. دیگر فکر نمی‌کنم. شمرده‌شمرده می‌گوییم:

- کاش روزی از راه برسه که من هم بتونم بهت بگم چقدر دوست دارم.

بی‌درنگ شروع به حرکت می‌کنم. قدم‌هایم را بسیار سریع بر می‌دارم. به اندازه کافی که از پوریا دور می‌شوم، می‌ایستم. به عقب نگاه می‌کنم. جز گیتی و آنوش کس دیگری را نمی‌بینم. پس به راستی تمام شد. نفس نفس می‌زنم. دست چپم را روی سینه‌ام می‌گذارم. نگاهم به حلقه کارن می‌افتد. حلقه‌ای که تا ابد در انگشتمن خواهد ماند. به دست راستم نگاه می‌کنم. آویز ماه دستبند زیر نور خورشید می‌درخشد. می‌دانم قبل از آنکه به قصر برسم، باید آن را کنار بگذارم. گردنبند مروارید را هم همین طور. هر دو را همچون خاطراتم در تیسفون می‌گذارم و می‌روم. هر چند غیرممکن است اما بالاخره روزی از راه می‌رسد که من پوریا را هم رها می‌کنم. روزی که شاید خیلی دور نباشد.

پایان آبانگان

باقی داستان را در آذرگان می‌خوانیم...

فهرست منابع

- ایران در زمان ساسانیان، پروفسور آرتور کریستن سن، ترجمه رشید یاسمی، انتشارات بهزاد، تهران، ۱۳۹۰
- تاریخ مردم ایران: ایران قبل از اسلام، دکتر عبدالحسین زرین کوب، انتشارات امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۸
- شاهنشاهی ساسانی، تورج دریایی، ترجمه مرتضی ثاقب فر، انتشارات ققنوس، تهران، ۱۳۹۴
- تاریخ ایران باستان: تاریخ سیاسی ساسانیان، دکتر عبدالحسین زرین کوب، دکتر روزبه زرین کوب، نشر سمت، تهران، ۱۳۹۳
- خسرو یکم انوشیروان ساسانی، علی اصغر میرزایی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، تهران، ۱۳۹۵
- تاریخ ارمنیان، موسی خورنی، ترجمه ادیک باغداد اسارتیان، چاپ احسان، تهران، ۱۳۸۰
- اوستا، استاد ابراهیم پورداود، انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۵۵
- انجیل عیسی مسیح، ترجمه هزاره نو، انتشارات ایلام، ۲۰۰۶
- انجیل برنابا، ترجمه حیدرقلی سردار کابلی
- شاهنامه فردوسی، ابوالقاسم فردوسی، نشر ارس، تهران، ۱۳۹۱
- خسرو و شیرین، حکیم نظامی گنجه‌ای، با تصحیح حسن وحید دستگردی، نشر قطره، تهران، ۱۳۹۱